

Mater. nō pōt. vt. ff. de p̄fir. tu. l. j. r̄. r̄. j. ti. j. l. j. r̄. de le. ū. pe o

Confirmitio. s̄. m̄. r̄. ff. e. l. i. i. ū. r̄. r̄. est r̄o. q̄ non b̄z in pt̄ate filios q̄d est necesse vt teneat datio in testō. vt in sti. de tute. s̄. permissum.

Confirmitio. s̄. m̄. r̄. ff. e. l. i. i. ū. r̄. r̄. est r̄o. q̄ non b̄z in pt̄ate filios q̄d est necesse vt teneat datio in testō. vt in sti. de tute. s̄. permissum.

Solet. nō dicit q̄ sit necesse sed solet si expe diat pupillo non als vt ff. eo. l. i. ū. s̄. sed r̄ in gri. diligēter ergo in gri. sic r̄ i p̄ono cū nō iſtituit. vt. ff. eo. qui tutelam. s̄. fi. sed cum iſtituit nul la fit vel non tanta.

Nullo v̄o. i. neq̄ pu p̄illo b̄rde iſtituto: ne q̄ confirmato cum non fuit iſtitutus.

Si pupilloz. vo luit. q̄ potuit. vt in sti. qui da. tuto. pos. in pn. r̄. j. de fideicommi. lib. r̄ si nō ascripti.

Dato. a testatore eo dem testō vel codicillis s̄m Jo. Vel dic a indi ce. Sed tūc oppones q̄ durate testamētaria nō b̄z locū dātua. sed r̄n. eē verū q̄n testamētaria te nuit ab adita hereditate vt cū liber daf. sed sec⁹ cū h̄u⁹ que opz pus ma manumitti: s̄z alia rōne nō placet q̄ nō adiūgīf tūc s̄z solus esset cuz ille iterim dat⁹ deberet desi nere. vt in sti. de atti. tu. s̄. j. prima ergo placet.

Et curatore. nō tu tozē: vt emites opionez: q̄ habētū tutorē r̄c. vt. j. qui pe. tu. l. antepe. r̄ in fitu. de cura. s̄. iterdū. Vel dic s̄m Jo. etiā tu tozē. q̄ eodē tpe dari vi denf. vt. s̄. e. l. i. j. Tertij dicit iō curatore: q̄ i mi nus solēni volūtate fuit dat⁹ q̄d nō placet: q̄ fru stra diceret r̄ debere re dimi r̄ manumitti r̄ fa cit. j. ti. j. l. si vt pponis.

Si tibi p̄z. nō sic i m̄re. vt. j. ti. j. l. j. si Neglect. vt r̄. j. si tu. nō gessit. l. ū. r̄. ff. s̄ ri tu nu. l. si go. s̄. q̄netiā.

Atele. iubebit. finita tutela nō p̄ius. vt. ff. de tu. r̄ ra. dif. l. nisi in prin.

Non ambigitur. sed confirmatur. vt. s̄. de nego. ge. l. curatorem. r̄ in sti. de cura. s̄. datur.

Atores. legitimis. i. latinis r̄ facit. j. de testa. l. hac cōsultiffi. ma in fine.

De confirmando tutore. Hoc est opus quando datio non tenet omnino per se.

Estamento. dati. anteq̄ tamen dentur possunt se excusa re. si volunt. vt. ff. de excu. tu. iuris peritus. s̄. fi.

Non h̄nt. q̄ nō tenet datio. vt r̄. s̄. titu. j. l. mater. sed secus si pater dat: q̄ d̄z se excusare. vt. s̄. ti. j. l. si tibi p̄r. r̄ quidem in inq̄sitione. sec⁹ cum pater minus legitime dat. vt in sti. de tutel. s̄. fi. r̄. ff. eo. si filio. S̄z q̄re magis in gri. a m̄re datus. R̄n. q̄ fragile r̄ mutabile est mulie ris p̄siliū. r̄ ad hoc. ff. de test. tu. l. p̄r. r̄. ff. qui pe. tuto. l. fina. in prin.

Mulieris p̄siliū est fragile.

Nisi decreto s̄m voluntatem defun cte r̄ quidez inquisitione habita da ti fuerint.

Tutor. relict⁹ a patre in testō non solē ni vel in epla non est tutor nisi confirme tur p̄ iudicē: nec antecedunt ei tpa excusa tionum p̄ponendarum. b. d. Bal. vel sic. Nec epistola nec testamento imperfecto datur tutor legitime: ideo excusatiōis tps non cedit anteq̄ p̄firmet. Salice.

Idē. a. Valētiniano. **Lex. ij.**

Ne q̄ per epistolā neq̄ ex im perfecto testamēto tutorem recte dari idubitati iuris ē. **S**z voluntas patris in p̄stituēdis tuto ribus vel curatozibus in h̄mōi ca sibus a iudice ad cuius officiu z bec res p̄tinet seruari solet. Secūdm que vereri non debes 'ne tempus' anteq̄ p̄firmareris tibi decesserit.

Tutor p̄firmāndus nō ipedit quin inte riz alius possit dari r̄ dato poterit cōfirmā dus adiungi. b. d. Bal. vel sic. Anteq̄ tu toz iutiliter a patre datus cōfirmet p̄t p̄ iudicē de alio p̄videri: et p̄ eū gesta valent b. d. vel sic. Legitime facta nō reuocantur r̄ cōfirmatio tutoris consistit in delibera tione iudicis q̄ omnino est confirman du s. Sali.

Idē. a. Sofiano. **Lex. iij.**

Si vt p̄pōis pupillo cui⁹ me s̄ ministi pater inutiliter testō tutores dedit: r̄ p̄sūq̄ b̄i p̄firmarē tur aliq̄ ab eo⁹ cui⁹ iterest⁹ dati sūt id q̄dē q̄d iure gestū ē reuocari nō p̄r. An aut q̄ iudiciū p̄ris b̄eant cu ratores⁹ eidem pupillo cōsilitui de b̄eant aditus cōpetens iudex p̄spe ctis vtilitatibus eius estimabit.

Tutor dat⁹ filio naturali. etiā in testa mēto nō solēni. est cōfirmānd⁹ si patris af fectio erga filiū naturalē ostēdit: ex eo q̄ ei aliqd reliquerit. b. d. Bald. vel sic. Tutor datus a patre filio naturali d̄z petere se cō firmari: r̄ p̄firmatus solum b̄z adm inistra tionem in p̄uentis a patre. b. d. Saly.

Imperatoz Iusti. a. Juliano. p̄fecto p̄torio. **Lex. iij.**

Naturalibus liberis proui dentes damus licentiaz pa tribus eorum in his rebus q̄s quo cunq̄ modo eis dederint vel de reliquerint: scilicet intra p̄finituz nostris legibus modum etiam tu tozem eis relinquere: qui d̄z apud competentem iudicē se confirma re: r̄ ita res gerere pupillares.

Sui. s̄. pe. coll. v̄j. sec⁹ si nihil dederit. vt. ff. eo. naturali.

Modū. s̄. v̄nā v̄nciā v̄l. v̄j. vel bodie itotū. vt. s̄. de na. li. l. i. r̄ auf. nūc aut. Itē in. l. humanitatis. r̄ in auf. licet. r̄ facit. j. q̄n mu. tu. offi. l. fi. S̄z oppone nōne daf certis reb⁹ h̄. sic ergo est s̄. ff. de tute. l. certari. r̄. l. q̄ p̄sonē. r̄ in sti. q̄ da. tu. pos. s̄. certe. R̄n. daf etiā rei. l. secundario non principaliter. vt in sti. de excu. tu. s̄. datus. vel non datur etiā rei .l. certe. sed rei que continet ius. vt. ff. eo. l. si tamen.

De legi. tute. Deficiente testamētaria succedit bec. vt in sti. de le. ag. tu. in prin. r̄ hanc nemo dat. sed lex. vt. ff. eo. l. legitimus.

Mulieris p̄siliū est fragile.

Ne q̄ per episto lā. i. p̄stituēdis. l. confirmandis.

Solet. sine inq̄sitione. vt. ff. eo. sed si filio. r̄ isti. de tute. s̄. fi. s̄z bodie vt bec lex corrigi. vt. j. de test. l. hac cōsultiffima s̄. ex imperfecto. r̄. s̄. fa mil. ber. l. fi. q̄d quidam dicūt. als t̄n cōtra. Itēz an erit testamētarius vt datus. Vel d̄z q̄ testa mētarius. vt. ff. eo. l. ū. r̄ de cu. fu. l. si furioso pu beri. Sed dic dātium. vt ar. ff. de v̄bo. sig. l. le ge. r̄ in auf. de defen. ci ui. s̄. iterim. col. ū. hinc est q̄ si mater iterueniat ex auf. j. q̄n mu. tu. offi. auf. matri. p̄ferē h̄uic. nec obstat q̄ dicitur oī modo p̄firmāndus. vt. d. l. isti. de tute. in fi. q̄ ex p̄ponit ibidez s̄m Joan. idest sine inquisitione. non autē omnimō: idest semper. r̄ facit etiāz pro matre. j. l. p̄xi.

Tepus. q̄nquagin ta dierū q̄d datur ad cō testandas excusationuz cās q̄d currit ex quo in cipit tenere decretū. q̄t tuoz aut mēses continū ad pagendū negociū ex die noiatiōis. vt. ff. s̄ ex cu. tu. l. quinquaginta.

Si vt p̄ponis. ab eo. s̄. magratu.

Interest. quattuor enim adesse debent. q̄ is det qui iurisdictionez habet. q̄ illi cui dari pos sit. r̄ his detur cuius dā da sit facultas: r̄ pro tri buali q̄ dat sedeat. vt ff. e. l. naturali. s̄. j.

Nō pōt. sic. j. de ad mini. tu. l. sancim⁹. r̄ ad l. iul. de adul. graccus. r̄ h̄ licet illi erāt p̄firman di. sic r̄. ff. de mino. l. in integrū. r̄. l. si mulieri.

Curatores. nō dixit tutores. nec obstat regu la. qui pe. tuto. l. antepe. Vel dic. i. tutores. r̄ fa cit. ff. s̄ test. tu. l. ex snia. r̄. s̄. titu. j. si pupilloz. r̄ q̄d not. in. l. j. r̄. s̄. l. p̄xi.

Naturalibus. q̄ cūq̄. iter viuos v̄l in v̄ltimā voluntate. vt. i. auf. qui. mo. na. effi.

Tutor an possit da ri certe rei. **L**ōtinua tio.

Liber quintus.

A auunculos, qui sunt matris fratres, et sic cognati.

Patruis, qui sunt agnati, et idem in his qui sunt de no no sortiti ius agnationis, ut in legi. be. l. si. sed cum iure ptozio admittuntur cognati ad successionem: an eodem iure et ad tutelam querit Jo. quod videtur in ar. insti. de le. patro. tu. hodie autem constat per ant. que sequitur nunc sic, que est in aut. de here. ab itesta. §. ex bis. colla. iij.

Cognati an hodie admittantur ad tutelam.

Sicut, sint etatis, ut in r. j. eo. l. si.

Suscipere, ut miles, ut in r. j. qui pe. tu. l. armate et in alijs casibus, ut in eo. titu.

Eligi, hec electio fit propter comodiorum administrationem, ut in bic. r. ff. de legi. tu. l. legitimos. §. in legitimis. r. ff. de adm. tu. l. iij.

Tacite subiacete, scilicet pro officio obligata, ut in bic. r. j. de adm. tu. l. pro officio.

Agnatos, capitis diminutione, maximam vel mediam vel minimam, si est de legi. tu. ut in insti. qui. mo. tu. fin. §. sed et capitis. r. ff. de ca. di. l. tutelam, in prin. r. j. e. l. frater.

Constitutio, sub lata, que alios filios: alios filios tutores esse volebat.

Jure, quod est in fratre et post minimam capitis diminutionem, ut in l. l. proxi.

Hereditate, antequam filium fratris qui cum eo admittitur, ut in r. j. de legi. be. re. aut. cessante.

Legitima, sed contra in parte retentus est fiduciarius, ut in insti. de fidu. tu. §. sed cur dixerunt, et facit, j. de legi. be. l. emancipatis. r. l. meminim. §. j. r. j. de cura. fu. ne lu. crū. Sed §. de ioffi. te. sta. fratres, ubi dicit tolli agnationem, et sic non erit legitimus: sed hec corrigi. Jlez facit insti. de legi. ag. tu. §. si. r. insti. de legi. ag. suc. §. si.

Nemo, annuus implet, ut in insti. de fidu. tu. in fi. r. de excu. tu. §. ite maior. r. j. de legi. here. l. si. in fi. r. j. qui etate se excu. lib. x. l. cu. z. filios.

Alius pregrauet, scilicet minor.

Sub cura agere, quicquid

De legitima tutela.

Cognatis non deferretur legitima tutela, h. d. l. ista §. agnatis sic, vel sic. Tutela legitima ex lege, xij. tabularum deferretur ad agnatos non cognatos et sic ad patruos non ad auunculos, h. d. Saly.

Impera, Diocle. et Adari. aa. Firme.

Auunculos nec masculorum tutelam ex lege, xij. tab. deferretur: cum solimodo patruis (si non excusauerint se) id ius tributum sit.

Autem, de here. ab in testa. §. ex bis colla. ix.

Hodie tutela legitima deferretur secundum ordinem successionis, ut sic proximior vocetur dum non sit idoneus, et pluribus extantibus in eodem gradu magis idoneo committitur administratio aliorum: in periculo et cum tanta hypotheca bonorum, Salice.

Sicut hereditas agnatione non inspecta deferretur proximis sic et tutelam onerata comitatur emolumentum si masculis perfecte sint etate: nulla lege prohibeatur suscipere. Quod si plures sint eiusdem gradus et ad tutelam vocantur, unum aut plures eligi: et eum vel eos admistrare ut magis idoneo vel idoneis committatur tutela periculo tutelam omnibus imminente quod ad tutelam vocantur: et substantia eorum minoribus tacite subiacente pro hominum gubernatione.

Etiam minima capitis diminutio iure isto excludit a tutela, h. d. cum glo. Sa.

Fidei, aa. Asclepiodoro. l. ij.

Agnatos pupilli iure legitimo sollicitudine tutelam pertinere: nisi capitis diminutione sustinuerint manifestissimum est.

Etiam ad pupillarem tutelam vocantur masculi reiecta contraria institutione constantini, h. d. quam tamen non habemus, Saly.

Imp. Leo. Erithzio. p. p. l. iij.

Constitutione diuine memorie Constantini lege claudia sublata: antiqui iuris auctore: saluo manente agnationis iure: tam sanguineus, i. frater quam patruus ceterique intimi: ad pupillarem feminarum tutelam vocantur.

Frater emancipatus est legitimus tutor alterius fratris in potestate retenti et filiorum eius, h. d. bal. vel sic. Sicut frater emancipatus vocatur ad legitimam fratris et sororis hereditatem ita ad eorum tutelam, h. d. Sal.

Imp. Ana. Polli. p. p. l. iij.

Hereditate emancipatus qui in germani sui vel sororis successionem omnibus inferioribus seu prioribus gradibus non tamen cognatorum: sed etiam agnatorum antecedere: et a nobis pro nostra dispositione iustus est, etiam ad legitimam fratrum et sororum nec non liberorum fratrum tutelam quasi minime propriam potestate per ius emancipationis relaxatur si non alia iuris cognita excusatione munitur sit vocari: nec sub preterito causa

pitius diminutionis alienus ab hominum onere semetipsum pretereundere sancimus.

Qui non est legitime etatis tutor esse non potest, et a successione propter hanc causam non repellitur, h. d. bal. vel sic. Adinor. xv. annis non vocatur ad tutelam vel curam cum ipse indigeat tutore vel curatore, h. d. vel breuius. Qui non est etatis perfecte non potest tutor vel curator esse, Saly.

Imp. insti. a Demo. p. p. l. v.

Nemo neque frater neque alius legitimus in tutelam siue ingenui siue liberti vocetur: ante quam quatuordecim annos sue etatis annu impleat.

Immineat enim ei pro sua tantummodo administratione periculum ne alieno onere alius pregrauetur.

Sic etiam et pupillis et adultis competens gubernatio inducitur et naturalis ordo per omnia seruabitur. Cui enim ferendum est eundem esse tutorem et sub tutela constitui et iterum eundem esse curatorem et sub cura agere. Hec certe et nominum et rerum feda confusio est.

Discretis itaque omnibus vel datui vel legitimi fiant tutores vel curatores hi qui talis etate sunt, cuius suorum reum administratio committitur: quorum cumque res possint plenissimo iure hypothecarum teneri.

Dubium quod de successione tam ingenuorum quam libertorum a prioribus legibus disposita sunt in suo robore duraturis, nec aliam diminutionem ex preteritis legis sanctione accepturis: maxime in libertorum successione ne videantur ex eo quod ad tutelam grauari non veniunt successione emolumentum amittere.

Qui petat tutorem vel curatorem Adinor. de admoneri quod petat curatorem ad lites: et si admittitur non petit et eundem absentem et inuito dabitur, h. d. vel sic. Volens cum adultulo litigare de ipsius admonere et ipse adultulus potest petere curatorem sibi dari, Salice.

Impa. Anto. Accrisande.

Qui petat tutorem vel curatorem Adinor. de admoneri quod petat curatorem ad lites: et si admittitur non petit et eundem absentem et inuito dabitur, h. d. vel sic. Volens cum adultulo litigare de ipsius admonere et ipse adultulus potest petere curatorem sibi dari, Salice.

Impa. Anto. Accrisande.

Titu. xxxi. l. x. j.

Admonere adolescentem aduersus quem consistere vis ut curatores sibi dari postulet: cum

quibus secundum iuris formam consistat quod si in petendis his cessabit potestatem competentem iudicem adire ut in dandis curatoribus officio suo fungatur.

Libertus omittens petere tutores filios patroni subiacet periculo deserti obsequii, h. d. Saly.

Idez. a. Esprodito. l. x. j.

Atroni tui filij eius etatis sunt: ut res eorum per tutores administrari debeant: cura adire potest: et noia edere ex quibus tutores constituantur: ne (si cessaueris) obsequium deserti periculum subeas.

Tutore mortuo mater pupilli debet petere alium dari, h. d.

Idem. a. Atalante. l. x. j.

In locum tutoris defuncti: vel in perpetuum relegati alium dari tutorem filijs tuis idoneum ex ea

tamen unus curator et alius subcurator constituitur, ut ff. de nego. ge. ex facto.

Cui, i. qbus, vel cui scilicet etati.

Teneri, ar. sume quod si minor accipiat dotem non obligantur bona eius tante sicut nec hic, quod qui dam dicunt. Alij quod sic, cum sit legalis obligatio, alii non sine decreto.

Admittere, nam fallit hec regulari ubi est successione r. c. ut in insti. de legi. pa. tit. §. si.

Qui petant tu. vel cura. Venit nunc ad vocationem et primo querendo quis petat eam dari.

Admonere, si vis nec enim punieris si non petas, nisi

si qua sententia diffinitiva dare potest non teneret, ut §. de pecu. l. nec eo minus, venditio autem fieri potest ex interlocutoria vel diffinitiva de iure lata si non defendere: sed secus si esset pupillus, ut ff. de bo. aut. in. pos. si minor, r. ff. quib. ex cau. in. pos. ea. §. apud inlianum. Alij autem puniunt si non petat in successione et in alijs, ut ff. q. pe. tu. l. ij. r. j. de adm. tu. l. sancimus. §. ne aut. r. j. de legi. here. sciatur, et facit, ff. de mino. ait ptoz. §. pmittitur.

Constitas, alii consistat, alii consistat.

Notes, non autem cogere, ut dixi per. l. di. ctam si minor.

Officio suo, quod est ut si litigat cum tutore non aliter, de curatore nisi postulati pupillo, ut ff. de tute. l. q. habet. §. idem cassius si cum alio def. inuito, ut in insti. de cura. §. item inuiti.

Atroni, noia, scilicet tutorum.

Ex quibus, id est propter que supradicta, scilicet additionem et nominum editionem, vel vic ex quibus nominatis.

Subeas, emendaris enim verberibus, ut r. ff. eo. l. ij. §. liberti, et etiam in seruitute reuocaris, ut dicunt quidam, ff. de iure patro. l. ingratus, r. j. de libe. r. eorum li. l. manumissio, et sic est contra j. de li. cau. solo. Sed dicit refert inter necessarium obsequium et non necessarium, ut ibi diximus.

In locum, filijs, matri loquitur.

Continuatio

Curator qui datur adultulo.

Libertus petens tutores filios patroni qui reponitur.

Do stula.

Postula. o mater & est ad hoc. ff. ad tertul. l. ii. §. j. & §. si mater. & ff. eo. l. ii. §. j. de adm. tu. l. fi.
S filijs. & ipse. scilicet tutor.
Curare. caute dicit curare. nam primo rogare debet eos qui possunt petere: vt petant. vt. ff. eo. l. ii. §. si quidem aliquis.
Abita. nō pbibe tur. s; nec cogit p̄cise: s; causatiue. vt. j. de le. bere. l. sciāt.
Māna pietas. i. mīna pietas.
Debes. o mulier et facit. ff. ad tertu. l. ii. §. si mater. & §. seq.
Et obseruare. repe te & mīna pietas istruere te potest qd̄ obfuare debes. ne qd̄ r. c. i. quilli qui petiti & dati sunt ad ministrēt & bene. vt bic & j. de adm. tuto. l. fi. §. personis.
Non est. nisi eo casu qm̄ impuberi petitur. vt. ff. qui pe. tu. l. j.
Debeat. nō alī. vt ff. eo. l. ii. §. curatores.
Mone. curatores. h̄ res. als tutele in dicio teneris. vt. ff. ad mini. tu. l. ita aut. §. fi.
Non vetaberis. cui an̄ successionem reddes rōnem. vel potes offerre consignare & deponere. vt. ff. de mino. ait pre tor. §. j. & facit. ff. de tute. qui h; §. si pupillus.
Az a mīrib; se/ adulum. idest cōtinuum.
Petendi. non ac cusandi de suspecto. vt ff. eo. l. fi. §. fi.
Impedimētis. i. le sionib; .i. his qui ipediti sunt. sic & ff. de adm. re rī ad cini. perti. l. ii. §. si eo tēpore. & j. de appel. l. p̄ses.
Repelli. sic & si mi nor est. vt. s. si aduer. de lic. licet. sed l; repellat qm̄. s. nō habet iustā cāz. vt bic. & ff. ad tertu. l. ii. §. si mater. fideicommissuz tamē a patre relictuz nō perdit. vt. ff. eo. l. fi. §. si vō sed hodie videt etiaz illud amittere. vt. j. de le. bere. sciāt. & ad ter tu. l. omnē. & facit. ff. eo. l. ii. vel dic vt in. l. sciāt.
Am iure. non possit. vt & j. qui va. tu. pos. l. si sororis. & insti. de cura. §. iterduz. & j. in qui. cau. tu. ba. tu. va. pos. l. licet. vbi ple ne dices sed habenti tu torez daf̄ curator. vt. ff. de tuto. & cu. va. ab his. l. ventri. §. curatorem.
Non postulare. cuz alium haberet.
Potibus. po tes. non tamen obest si nō petierit cum eozū mī te p̄cesserit. vt ad tertul. l. ii. §. fi.

dem. puincia a iudice cōpetente postula: qui fm̄ officiu suum vtilitati bus eozum prouidebit.
Creditor in subsidiū petit tutorē dari pupillo debitoris sui. b. d. Saly.
Idem. a. Domno. **Lex. iiii.**
S filijs debitoris tui nō sunt necessarij q̄ tutores petāt potes & ipse curare: vt accipiant per quos legitime defendantur.
Imp. Alex. a. Fusciāne. **Lex. v.**
Abita tutores petere filijs fratris sui non pbibetur.
Mater o; tutores petere filijs suis et inuestigare qualiter administrant: nō autē curatores. b. d. Saly.
Idez. a. Oralicie. **Lex. vi.**
Māna pietas istruere te p̄t quos tutores filio tuo petere debes. **Sed & obfuare: ne quid secus q̄ oportet in re filij tui pupilli agat.** **P**etēdi autē filijs curatores necessitas mīribus imposita nō est: cū puberes minores an no. xxv. ipi sibi curatores (si res eorum exigit) petere debeant.
Nolens reddere rationē administra tionis adulto p̄t petere curatorem dari: cui reddatur ratio. b. d. Saly.
Imp. Gordia. a. diony. **Lex. vii.**
Admone eā que quodā pu pillula tua fuit: cū eā nō tñ vi ri potentē esse: s; etiā nup̄sisse p̄ponas: vt sibi petat curatorem. **Q**d si ea petere neglexerit q̄ maturius possis rōnē reddere admistratōis: adito eo cuius super ea re notio est petere curatorem non vetaberis.
Ei qui adhibuit diligētia quam debu it adhibere: casus fortuitus non debet ob esse. b. d. bal. vel sic. **I**mpedimentum sup ueniens in persona p̄curatoris ad tutorē petendum missi excusat matrem. Saly ce.
Imp. dioct. & mari. aa. mltio.
Am a mīrib; sedulū. **Lex. viii.**
Petendi tutoris officiu exiga tur nō fortuiti casus impedimētis cascribanf; proponasq; p̄curatores qui ad petēdū pupillo tutorē a ma tre fuerat p̄stitutus a latronibus in terfectuz: petitionēq; ex necessitate demoratā eē ab hereditatis succes sione matrē repellī (cuius nullū vi tiū itercessisse asseris) p̄q̄durū est.
Habenti tutorē mater non petit. b. d. Bal. vel sic. **N**on imputatur matri si non petat tutorē filio habenti. b. d. Sali.
Idez. aa. Asclepiodoto. **Lex. ix.**
Am iure habenti tutores tu tor dari nō possit: intelligis matrem nō officiu pietatis in petē do tutorē deseruisse: s; iure munitā merito filio suo tutorē nō postulat.
Negligente matre possunt agnati pu pille eius petere tutorem dari. b. d. Sali.
Idez. aa. & cc. **Prisco. Lex. x.**

Matres. p̄futura. qz est error in iure nāli. vt. s. de in ius vocā. l. ii. §. ff. si quid in frau. pa. l. si patronus beres. in princi. & sic non ob. ff. de iur. & fac. igno. l. error. & l. iuris ignorātia. & j. de codicil. l. fi. §. si quidez vō. in fi. **N**el dic q̄ ignorantia iuris arcet eam a lucro vt bic. nec obest ei in manumittendo. & facit. s. de iur. & fac. igno. l. fi.
Potibus fratris tui (si eozū mater in petēdis tutoribus debito nō fungatur officio) petere tutores solēniter potes.
Mater debet petere tutorem filio na turali sicut legitimis: als ei non succedit b. d. Bal. vel sic. **M**ater etiam filio natu rali tātū tenet petere tutorem dari nec igno rantia iuris excusatur. b. d. salice.
Impa. Seno. a. Dioscoro. p̄. p̄.
Matres naturalibus **Lex. xi.**
Metiā filijs ad similitudinez eozū q̄ ex iustis ac legitimis nuptijs sūt p̄creati: petēdoz tutorē necessitati b; subiaceāt: nulla eis ignorātia iuris ad euitāda legib; vel sacris p̄sti tutionib; diffinita: si petitionē tuto rum minus curauerint p̄futura.
Ubi petāt tutores v; curatores.
In loco originis vel domicilij con stituit tutor & curator minoribus: nō vbi non habent originē vel domicilij. hoc di cit Bal. vel sic. **I**bi tutor vel curator o; pe ti vbi pupillus originē trahit: vel maiorē partem facultatum h; & domicilium. sal.
Impa. Anto. a. Aristobole.
Titu. xxii. Lex. vnicā.
Agratus ei; ciuita tis vñ filij tui origi nē per p̄ditionē pa tris ducit vel vbi eozuz sunt faculta tes tutores vel cu ratores his q̄ primū s; formā per petuā dare curabūt. **Q**d si filij tui neq; possidet q̄q; in puincia vbi morant; neq; vñ originem: du cūt: restitui apud patriā suā & vbi p̄rimoniū hnt morabunt; & ibi de fensores legitimos sortiantur.
Ubi tutorib; vel curatorib; illu strum vel clarissimarū personarū.
Nō existēte testamētario vel legitimo tutor vel curator dādus illustri in vbe romana nominādus est p̄ decem ex senatori bus eligēd; & p̄ p̄fectū vrbis & p̄ eos noia tis ab ipso p̄fecto p̄firmat; & ei sic p̄firma to p̄ p̄torē decernit administratio: nec isti tenent in subsidiū p̄pter illius malā ad ministratiōē. **I**n puincis vō tutores v; curatores clarissimarū p̄sonaz nominant p̄ curiale q̄ subsidiū ex noiatōe tenet sal.
Imp. Valē. Theo. & Arch. aaa.
Proculo. p̄. p̄. **Titu. xxiii. Lex. j.**
Illustris p̄fect; v; bis adhibet decez vi ris e numero senat; amplissimi & p̄tore clarissimo viro q̄ tu tellarib; cognitōib; p̄sident: tutores curatoresue ex qlibet ordine idone os faciat retentari; & sane id libero iudicio expertesq; damni consti tuant indicantes. **E**t si in regē dis pupillaribus substantijs singu li creādoz pares esse non possunt

Juris nā lis igno rātia mu lieres nō excusat.
Ubi petatur tuto vel cura. Dixit qui pe tant nunc vbi.
Agistratus. patris. sic & ff. ad munici pa. l. j. & l. af sumptio. §. filius. & j. de muni. & ori. l. filios. & l. origine.
Facultates. vt & j. de incol. l. ciues. S; qd si habet facultates in di uersis locis. **R**ū. iudex cuiuslibet loci dabit suū tutorē. vt. ff. de tu. & cu. va. ab his. l. pupillo.
Curabit. de ea ter ra fm̄ Azo.
Tui. o. mater.
Ubi morant. nō ta mē ibi domicilij habēt; als ratioē domicilij nō possent ibi dari s; Azo.
Nel dic fm̄. **I**l. etiā ra tione domicilij non pos se dari nisi sint ibi facul tates: qz romeybi est pa tria cōmunis nō potest dari tutor si facultates sint in puincia. vt. d. l. pupillo.
Ducunt. per se vel per patrem.
Suaz. que est rōne originis vel facultatuz.
Et vbi patrimoniū idest facultates. & dic & pro vel.
Ubi tutoribus v; cu ratorib; illustrium & clarissimarū personarū. Quia in illustrib; & cla rissimis pupillis roma nis specialia quedā ser uantur. ideo de his spe cialiter dicit.
Illustris. i. romanis.
Ex quo libet. i. quo uis ordine.
Retētari. i. creari. vt. i. retineri als p̄ntari.
Expertesq; dāni. qz als magistrat; mino res expectant per subsi diariam actionem in fa ctuz qua isti nō tenent. vt insti. de satisda. tuto. §. fi. & ff. de admini. tu. Lemilius.
Singuli creando rū. i. nullus solus.
Pares. i. sufficien tes. ff. de nego. ge. l. sed & an vltro.

Liber quintus.

A Plures. vni tamem committitur administratio quandoq. vt z ff. de administra. tuto. l. iij. §. fi. z in sti. de satisfda. tu. §. ij. z. iij. z in au. de bere. ab intest. §. fi. colla. ix.

B Prefecture. illi enim eligunt: z hic solus confirmat.

C Homine. idest nominatione.

D Decretū. s. forte de sumptib⁹ in pupillū factis. vt. j. de admi. tu. l. iij. Vel vt tradat ei ad ministratio. vt in au. vt hi q ob. res se ba. per. §. fi. coll. vj. Et sic babes hic q pmo eligitur. scdo pfirmat. tertio decretus de administratiōe inter pōitur sic z. j. de magi. conue. l. fi.

E A metu. qz nō dabitur i eos actio sfdiaria.

F Prudētium. p̄dicti p̄fecti cum alijs.

G Neqz testamētarij. sic. j. qui da. tu. vel cur. pos. l. si sororis.

H Offeruntur. testa. mētarij vel legitimi ido. nei tamen.

I Cauti sunt. vt res eorū nō possint alienari vel obligari z res tuto. rum sint eis obligate ta. cite z similia.

K Curiales. s. cuiuscū qz puincie. sicqz dicti: qz consiljs publicis semp intererant.

L Discriminis. sic er go ipsi tenent. vt z. j. de magi. cōue. aduersus.

M Generali. ne qz idest ne aliqui.

N Vocarent. qz non p̄spiceretur. pupillis il lustribus cuz eoz bona sint fisco obligata.

O Qui daretur. vt cu. pos. zc. Dixit q pnt pe. tere. z vbi dari. nūc qui dare z qui dari.

Cōtinua
tio.

P Am tibi eta. te. qz minor es. xxv. an. nis. z moue tur tibi questio status.

Q Costaret. s. te esse li. berum.

R Quo magis. i. quo min⁹ sic. s. d iudi. l. ppe randū. §. fi. l. quoties.

S Quia interim. i. post q̄ cā liberalis ē ordina. ta vsqz ad sniaz. z h q ad plura. q ad qdā tñ nō. vt eno. j. de lib. cā. l. lite. Sz cū demū ordinata cā li. berali dat curator p que ordinaf causa liberalis.

T Rñ. sit ordiatio an litis p̄testationē z corā iudi. ce. deinde dat curator z sic fit litis p̄testatio. Sz pone qz ferf snia p̄ ipz: an fuerit tutor vel curator ille q fuit dat⁹. Videt qz non: qz ita demū te net datio si liber ineniat. vt. ff. de tu. z cu. da. ab. l. ei qui. Sz 3o. dicit qz sic rōne incertitudinis: sicut z als rōne dubij cognoscit index vtruz sit index vel nō. vt. ff. de iudi. si qz ex aliena. Et cā liberalis silt tenet ratiōne dubij inter seruū z dñm. als si nō teneret datio tutoris nec sen tentia teneret quasi cōtra minozem indefensum lata vel per non legi. timā personam defensum. nec ob. d. l. ei qui. quia nō tenet. vt ibi dicit idest vsqz ad pubertatem. als quilibet curator datus pupillo: tenet ta. men vsqz ad sentētiā. Si autez p̄nūcietur liber tenet vsqz ad tempus adulte etatis si detur pupillo vel vsqz ad. xxv. annos si detur adulto.

Snia rō.
ne dubij
quāqz 13.

plures ad hoc fm leges veteres pueniet aduocari. vt que cetus ille administradis negocijs pupillozū dignissimū iudicabit: sola sentētia obtineat p̄fecture: super cui⁹ no mine solēnitate seruata postea per p̄tozē interponat decretū. **E** Ita qz hoc modo remoti a metu q con silio affuerint pmanebūt: z puulis adultisqz clarissimis iusta defensio sub hac prudentiū deliberatiōe p ueniat. **D**ō tñ circa eozum per sonas censuisse nos palā est: quib⁹ sane neqz testamētarij d̄sensores: neqz legitimi vita: etate: facultati bus suppetunt. **N**am vbi forte hmoi hoies offeruntur: si nihil ad defensionē suis p̄uilegijs compa rabūt: vt teneri possint iure p̄scri bimus. **E**teruz alia que in cau sis minoz antiquis legibus cauta sunt manere itemerata d̄creuim⁹. **I**n puicijs aut curiales i nomi nādis tutozib⁹ z curatozib⁹ clarissi marū psonaz exhibeat debitā cau tionez: z discriminis sui memores cognoscāt indēnitati minoz obno xias et suas deiceps eē facultates.

Occupati circa maiora nō vocātur ad minora. h. d. bal. vel sic. Curiales tutozes dari illustribus p̄hibentur. h. d. Salyc.

Imp. Valē. theo. z Arch. aaa. Aurelio p̄fe. p̄eto. **L. ij.**

Onerali lege prospectus est one qui ad illustrium senato rum tutelā curialibus occupati ne cessitatibus vocarentur.

Qui dare tutozes vel curato res: z qui dari possunt vel non.

Ratione dubitationis etiaz seru⁹ pōt dari curator ad litem. h. d. bal. vel sic. Ei cui mouet questio status dari potest tutor vel curator non obstante litis p̄dētia. fa.

Imperator Alexā. a. Bibulo. **Titu. xxxij. L. xj.**

Qui tibi in etate cō stituto vt si de statu tuo cōstaret per tu tozes siue curatozes negocia tua admini strare debeant libertatis contro uersiam fieri alleges: nō ideo opoz tuit impediri q magis liberali cau

est rō diuersitatis. Dic quia in dando a iudice cōcurrere debent qut

vt in eo. titu. l. curatozem. cum vero seruus tunc vsqz ad sentētiā. vt dixi. Item nōne debuit bec questio status in tempus pubertatis differ ri. vt. ff. de car. edic. l. iij. §. j. Respō. h expediebat pupillo. vt in p̄di. cta. l. §. due. Vel forte bic erat pubes. z facit. ff. de tuto. z cura. da. ab. si impuberi in prin.

sa ordinata: qz interim pro libero babebaris curator tibi daretur: p que defendi causa tua potest.

Et dec lex loquit s curatore gnali q re bus vxoris dari nō pōt. s. curator ad lites bene pōt esse marit⁹. h. d. bal. vel sic. Ad a ritus nō pōt esse curator vxoris. h. d. Sal.

Idē. a. Artbemisie. **L. x. ij.**

Marit⁹ z si reb⁹ vxoris sue de beat affectionē: tamen cura tor ei creari non potest.

Larens visu non potest esse curator hoc dicit Bald. Secus si vnum oculum tñ amississet vt in glo. Salyc.

Impa. Philippus. a. Dolēti.

Aminibus captū **L. x. iij.**

Curatore haberi debere: fal so tibi persuasum est.

Ebi est defectus p̄sone ibi nō potest quis sibi vendicare nomen tutele vel cu re: sed simplicis gestiois. h. d. Bal. vel sic. Miles armate militie non potest esse tu tor vel curator. h. d. Salyc.

Idē. a. Emerito. **L. x. iij.**

Militie armate munerib⁹ oc cupar⁹: neqz si legitim⁹ sit: neqz si ex testō dat⁹ fuerit nec alio modo: z si voluerit tutor aut cura tor fieri potest. s. si errore ductus res administrauerit negociozū ge stozum⁹ actione conuenitur.

Tutor nō potest dari a iudice qui nō est suppositus iurisdictioni sue. Salyc.

Impera. Diocle. z Adaxi. aa.

Eliane. **L. x. v.**

Neqz a p̄siede alterius pro uincie: neqz a magistratib⁹ municipalibus tutozem ortum ex alia⁹ ciuitate: nec domiciliū vbi no minat habentē: iure dari posse ab eo cui⁹ iurisdictioni subiectus non est certissimi iuris ē.

Neqz em cessatio iniuncti perperā officij ad periculū eius pertinet.

Matre negligente filijs tutozem pe tere aliq ad petendum admittunt z potest p̄fes tam per se q̄ per magistratum ei tu tozem dare. h. d. Salyc.

Idē. aa. z. cc. Leoncio. **L. vj.**

Quod dicis matrez filijs tu tozes nolle petef: super hac re ad p̄sidem prouincie: qui si eā neglexerit prospererit etiā ipse ma gistratus dare tutozes vel nomia

est rō diuersitatis. Dic quia in dando a iudice cōcurrere debent qut

Quod dicis o tu creditor.

Etia ipse. s. p̄fes iubere nō p̄hibet zc. sic q̄ magrat⁹ dat tutozes iuf su p̄dis. sic z in sti. de attil. tu. §. pe. Sz 3. ff. de tu. z cu. da. ab. l. nec mā dante. nā est mixti iperij datio tutoris. vt. ff. de tute. muto. §. tutoris. q̄ est silt 3. Sol. nō pōt delegari nō habēti iurisdictionē: sed habēti sic. ho die nō potest dari magistrat⁹ municipalis sine iussu p̄dis cū epo tñ. vt in sti. de attil. tu. §. pe. Vel refert inter iubere z mā dare siue delegare.

Nomina. quod melius est. z ita se corrigat. Vel dic fm distinctio nem facultatum. vt in sti. de atti. tu. §. nos autem.

est rō diuersitatis. Dic quia in dando a iudice cōcurrere debent qut

Quod dicis o tu creditor.

Etia ipse. s. p̄fes iubere nō p̄hibet zc. sic q̄ magrat⁹ dat tutozes iuf su p̄dis. sic z in sti. de attil. tu. §. pe. Sz 3. ff. de tu. z cu. da. ab. l. nec mā dante. nā est mixti iperij datio tutoris. vt. ff. de tute. muto. §. tutoris. q̄ est silt 3. Sol. nō pōt delegari nō habēti iurisdictionē: sed habēti sic. ho die nō potest dari magistrat⁹ municipalis sine iussu p̄dis cū epo tñ. vt in sti. de attil. tu. §. pe. Vel refert inter iubere z mā dare siue delegare.

Nomina. quod melius est. z ita se corrigat. Vel dic fm distinctio nem facultatum. vt in sti. de atti. tu. §. nos autem.

est rō diuersitatis. Dic quia in dando a iudice cōcurrere debent qut

Marit⁹. nō pōt. vt. ff. de cur. su. l. virū. z idē in nuru. j. de excu. tu. l. l. z. l. am. plissimi. Sed videt tene re datio cuz ipse debeat se excusare. vt in sti. d̄ ex excu. tuto. §. pe. z. j. de cu. tu. l. licet. §. pe. Sed dic iproprie dicit excu. sari cum z si vellet cura tor esse non posset. z est ratio: quia si male gerat vir vxor. p̄pter affectio nem remitteret.

Aminib⁹. cau. te dicit i plurali vt. j. qui morbo. l. j. sec⁹ si vnu oculuz tñ amississet. vt. j. de excu. tuto. l. frater.

Militie armate. ad differentiaz inermis. vt. s. de epis. z cle. au. p̄sbyteros.

Roluerit. vt in sti. de excu. tu. §. idē. z i mi. lite. z. j. de lega. l. ab ad. ministratiōe. z facit. s. loca. l. fi. z de p̄cur. l. ita demum.

Negocioz gestoz. vt z. s. de test. tu. l. j. z d̄ neg. gest. l. cura. z. ff. de neg. ge. l. iij. §. hac actio ne. Itē z protutele. vt ff. de eo qui p tu. l. j. §. si qz tamē. sed in hoc pōt dici contra. vt in ea. l. §. si quis quasi.

Neqz a p̄siede. municipalib⁹. eiusdē prouincie. Idē.

Ex alia. s. alteri⁹ p̄ uincie qñ a p̄siede. vt. s. qui pe. tu. l. in locū. nisi qñ nō inueniunt in ea prouincia idonei. vt. ff. de tu. z cura. da. ab. his. l. diuus.

Pertinet. vt aliq actioe teneat. vt ar. j. de app. l. noiatiōes. si vō spōte gessit tenef nego. cioz gestoz. vt. s. l. p̄ri. Itē no. secus in testamē tario q̄ bic dicit in dati uo. vt. ff. de tut. te. l. que ro. sed tñ poterat excusa ri. vt. j. de excu. tu. l. te. stamēto. z facit. ff. de ex. cu. tu. l. testō. z facit. ff. de tuto. z cu. da. ab. l. ij. z. iij. z. s. ti. ij. l. j. Sz que

Roluerit. vt in sti. de excu. tu. §. idē. z i mi. lite. z. j. de lega. l. ab ad. ministratiōe. z facit. s. loca. l. fi. z de p̄cur. l. ita demum.

Negocioz gestoz. vt z. s. de test. tu. l. j. z d̄ neg. gest. l. cura. z. ff. de neg. ge. l. iij. §. hac actio ne. Itē z protutele. vt ff. de eo qui p tu. l. j. §. si qz tamē. sed in hoc pōt dici contra. vt in ea. l. §. si quis quasi.

Neqz a p̄siede. municipalib⁹. eiusdē prouincie. Idē.

Ex alia. s. alteri⁹ p̄ uincie qñ a p̄siede. vt. s. qui pe. tu. l. in locū. nisi qñ nō inueniunt in ea prouincia idonei. vt. ff. de tu. z cura. da. ab. his. l. diuus.

Pertinet. vt aliq actioe teneat. vt ar. j. de app. l. noiatiōes. si vō spōte gessit tenef nego. cioz gestoz. vt. s. l. p̄ri. Itē no. secus in testamē tario q̄ bic dicit in dati uo. vt. ff. de tut. te. l. que ro. sed tñ poterat excusa ri. vt. j. de excu. tu. l. te. stamēto. z facit. ff. de ex. cu. tu. l. testō. z facit. ff. de tuto. z cu. da. ab. l. ij. z. iij. z. s. ti. ij. l. j. Sz que

Roluerit. vt in sti. de excu. tu. §. idē. z i mi. lite. z. j. de lega. l. ab ad. ministratiōe. z facit. s. loca. l. fi. z de p̄cur. l. ita demum.

Negocioz gestoz. vt z. s. de test. tu. l. j. z d̄ neg. gest. l. cura. z. ff. de neg. ge. l. iij. §. hac actio ne. Itē z protutele. vt ff. de eo qui p tu. l. j. §. si qz tamē. sed in hoc pōt dici contra. vt in ea. l. §. si quis quasi.

Neqz a p̄siede. municipalib⁹. eiusdē prouincie. Idē.

Ex alia. s. alteri⁹ p̄ uincie qñ a p̄siede. vt. s. qui pe. tu. l. in locū. nisi qñ nō inueniunt in ea prouincia idonei. vt. ff. de tu. z cura. da. ab. his. l. diuus.

Pertinet. vt aliq actioe teneat. vt ar. j. de app. l. noiatiōes. si vō spōte gessit tenef nego. cioz gestoz. vt. s. l. p̄ri. Itē no. secus in testamē tario q̄ bic dicit in dati uo. vt. ff. de tut. te. l. que ro. sed tñ poterat excusa ri. vt. j. de excu. tu. l. te. stamēto. z facit. ff. de ex. cu. tu. l. testō. z facit. ff. de tuto. z cu. da. ab. l. ij. z. iij. z. s. ti. ij. l. j. Sz que

Roluerit. vt in sti. de excu. tu. §. idē. z i mi. lite. z. j. de lega. l. ab ad. ministratiōe. z facit. s. loca. l. fi. z de p̄cur. l. ita demum.

Negocioz gestoz. vt z. s. de test. tu. l. j. z d̄ neg. gest. l. cura. z. ff. de neg. ge. l. iij. §. hac actio ne. Itē z protutele. vt ff. de eo qui p tu. l. j. §. si qz tamē. sed in hoc pōt dici contra. vt in ea. l. §. si quis quasi.

Neqz a p̄siede. municipalib⁹. eiusdē prouincie. Idē.

Ex alia. s. alteri⁹ p̄ uincie qñ a p̄siede. vt. s. qui pe. tu. l. in locū. nisi qñ nō inueniunt in ea prouincia idonei. vt. ff. de tu. z cura. da. ab. his. l. diuus.

Pertinet. vt aliq actioe teneat. vt ar. j. de app. l. noiatiōes. si vō spōte gessit tenef nego. cioz gestoz. vt. s. l. p̄ri. Itē no. secus in testamē tario q̄ bic dicit in dati uo. vt. ff. de tut. te. l. que ro. sed tñ poterat excusa ri. vt. j. de excu. tu. l. te. stamēto. z facit. ff. de ex. cu. tu. l. testō. z facit. ff. de tuto. z cu. da. ab. l. ij. z. iij. z. s. ti. ij. l. j. Sz que

Roluerit. vt in sti. de excu. tu. §. idē. z i mi. lite. z. j. de lega. l. ab ad. ministratiōe. z facit. s. loca. l. fi. z de p̄cur. l. ita demum.

Negocioz gestoz. vt z. s. de test. tu. l. j. z d̄ neg. gest. l. cura. z. ff. de neg. ge. l. iij. §. hac actio ne. Itē z protutele. vt ff. de eo qui p tu. l. j. §. si qz tamē. sed in hoc pōt dici contra. vt in ea. l. §. si quis quasi.

Tutoris
datio an
possit de
legari.

Adittere.

Mittere. mittere aut debet nomina tutorum p̄sidi alterius p̄n̄s...

Ab ipso. scilicet p̄sidi.

Decreto. s. suo p̄sidi quo dabit eum tutorem vel quo cōcedit ei administrationem.

A seruli. a p̄sidi de. a testatore. sic vt insti. qui. da. tu. pos.

Reditorez. peti. tionē. eoz que ei obbebat pupillus cui da. tus ipse tutor est.

Abigif. vt r. ff. d. p̄be. emp. fistulas. s. j. r. j. de excu. tu. neqz. r. j. d. admi. tu. l. quoties. s. si. cut. vbi etiā p̄n̄s si sibi nō soluat cū possit. vt in sti. d. excu. tu. s. itē p̄pter r. j. de in litē da. tu. l. si. r. ff. de admi. tu. l. ita au. tē. s. debitor. Sed bodie contra.

Inoris debitor. S3 qd si ē i mo. dica quantitate debitor. Rñ. nō p̄ h̄ p̄hibet arg. ff. de excu. tu. l. nō tm̄ in p̄n. de v̄. ispi. l. j. in fi. r. de pig. ac. si qz. s. j. r. de le. tuto. l. legitimus. ibi maxime si modica r. c. ex cipit m̄ r. auia. vt. j. tit. j. aut. ad bec. Itē qd si rē minoris possideat. vt eō rē ei⁹ minor. vñ rei v̄di. catio cōpetit iter eos. v̄ nō p̄ hoc p̄hiberi. vt in sti. d. auc. tu. s. fi. r. qz nō est obligatio nec actio. vt insti. de actio. in p̄n. r. j. si vn⁹ ex plu. l. n̄. Qui dā tm̄ p̄: qz insti. p̄tinē. tia ad talia posset subtra bere. vt i corpe. s. j. Itē qd si bz res cōes secum. nō v̄ p̄hiberi. vt. j. de excu. tu. l. qz res. s3 p̄ auf. hanc pōt cōtradici. Itē qd si est nāle tm̄ debitū inter eos. v̄ h̄ p̄hiberi: qz deduci pōt. vt. ff. d. nego. ge. at qui nā r ipe dit donationē. vt. ff. de dona. l. hoc iure. s. si quis seruo. Cōtra qz nō: qz nō v̄ creditor: vt. ff. de v̄bo. signi. l. creditor. r. hoc placet. neqz po. terit deducere. vt ar. ff. de peti. heredi. si qd possessor. in p̄nci. ibi sed r si ipsi r. c. Itē qd si est naturale debitū inter eos. videtur prohiberi.

Inoris debitor. vniuersalis cui minor tenet: aut q minor ris res tenet a curatione p̄hibet. Nā r an curatoz si minoris cre ditor⁹ efficiat nō sine adiucto cura toze administrabit. Itē autē ab initio vel p̄bet v̄ iuret se credere⁹ minorē obligatū vel rē ei⁹ habere. Nā si taceat accusatiōis sustine bit iacturā. Itē si debitor taceat: nec redhibitiōe⁹ nec alia⁹ (tpe cu ratiōis) solutiōe⁹ inuabit. S3 si actionis cessionē aduersus minorē suscipiat⁹: nec post curā depositam

vt tunc curatoz adiungatur. vt in corpe. s. sed r si quis.

Non sine adiucto. ergo cū adiucto sic. r ita qz ab initio valet nō vitiat: l3 in eum casum perueniat a quo incipere nō potest. vt insti. de le. s. e contrario. sed ar. contra. ff. ad. l. aquil. l. qui in eum casum.

Itē autem. ne sit licitum cui libet euadere tutelaz ab initio. Sed ea pmittit vti: nec is q cesserit age re d3 cum in legē cōmiserit: l3 ces sio p̄ iustis causis facta sit: s̄ minor lucrabit his valētib⁹ in oī cura p̄di goz: forte aut furiosoz: aut demen tiū: r omnū q̄s introducunt leges.

Habeti legitimuz tutore non pōt dari datius. b. d. Bal. vel sic. Habeti tutore legitimuz non debet dari datius: nec da tus tenet administrare. b. di. Salp.

Idē. aa. r. cc. maximia. r. ix.

Sororis tue filijs tutore le gitimo patruo p̄stituto: nec v̄llo excusato p̄uilegio tutor dat⁹ es: cū habēti tutore aliu dare p̄pro biant iura⁹ necessitatē administra tionis ad eū pertinere: nec te datio ne teneri non ambigitur.

In locū tutoris v̄l curatoris nō pōt ta. lis: nisi causa cognita. subrogari. b. d. bal. vel sic. Itē p̄ absentia curatoris alius nō adiugit: nec substituit nisi illo remoto r curatoz ante eius absentiaz debet actorē cōstituere ne dānum incurrat. b. d. salp. ce.

Idē. aa. r. cc. Florentino militi.

Curatoz habēti neqz r. r. adiugi nisi cā cognita nec in loco ei⁹ aliu substitui: nisi antioze remoto abigui iuris nō est. Te qz ad futurū dānum qd tpe medio⁹ negocijs pupillarib⁹ p̄tingit eē suc cedaneū cū actorē piculo tuo cōsti tuere debueras: nec iure maḡat⁹ in abētiā tuā aliu creasse certū est.

Judiciū d3 legitie inchoari ad hoc vt possit iuridice terminari. b. d. bal. vel. sic. Minor nō habet legitimaz personaz stan di in iudicio: ideo ei debz dari curatoz ge neralis vel ad litem. b. d. Salp.

Impa. Constan. r Constantinus ad Bassuz p̄fectū v̄bis. r. x. r.

vt tunc curatoz adiungatur. vt in corpe. s. sed r si quis.

Non sine adiucto. ergo cū adiucto sic. r ita qz ab initio valet nō vitiat: l3 in eum casum perueniat a quo incipere nō potest. vt insti. de le. s. e contrario. sed ar. contra. ff. ad. l. aquil. l. qui in eum casum.

Itē autem. ne sit licitum cui libet euadere tutelaz ab initio. Sed ea pmittit vti: nec is q cesserit age re d3 cum in legē cōmiserit: l3 ces sio p̄ iustis causis facta sit: s̄ minor lucrabit his valētib⁹ in oī cura p̄di goz: forte aut furiosoz: aut demen tiū: r omnū q̄s introducunt leges.

Habeti legitimuz tutore non pōt dari datius. b. d. Bal. vel sic. Habeti tutore legitimuz non debet dari datius: nec da tus tenet administrare. b. di. Salp.

Idē. aa. r. cc. maximia. r. ix.

Sororis tue filijs tutore le gitimo patruo p̄stituto: nec v̄llo excusato p̄uilegio tutor dat⁹ es: cū habēti tutore aliu dare p̄pro biant iura⁹ necessitatē administra tionis ad eū pertinere: nec te datio ne teneri non ambigitur.

In locū tutoris v̄l curatoris nō pōt ta. lis: nisi causa cognita. subrogari. b. d. bal. vel sic. Itē p̄ absentia curatoris alius nō adiugit: nec substituit nisi illo remoto r curatoz ante eius absentiaz debet actorē cōstituere ne dānum incurrat. b. d. salp. ce.

Idē. aa. r. cc. Florentino militi.

Curatoz habēti neqz r. r. adiugi nisi cā cognita nec in loco ei⁹ aliu substitui: nisi antioze remoto abigui iuris nō est. Te qz ad futurū dānum qd tpe medio⁹ negocijs pupillarib⁹ p̄tingit eē suc cedaneū cū actorē piculo tuo cōsti tuere debueras: nec iure maḡat⁹ in abētiā tuā aliu creasse certū est.

Judiciū d3 legitie inchoari ad hoc vt possit iuridice terminari. b. d. bal. vel. sic. Minor nō habet legitimaz personaz stan di in iudicio: ideo ei debz dari curatoz ge neralis vel ad litem. b. d. Salp.

Impa. Constan. r Constantinus ad Bassuz p̄fectū v̄bis. r. x. r.

Vel potest dici vt remoueat ab administratione.

Redhibitione. i. solutione debiti.

Alia. vt quia aliud pro alio soluat.

Solutione. speciale. als contra. vt insti. quibus modis tollitur obliga. in prin.

Suscipiat. durate cura vel ea finita. vt in corpe. s. quod si quis. r in nouel. qui tu. vel cura. pupil. c. nulli. r etiam forte post redditaz ra tionem: l3 sit argu. contra. s. de interd. ma. l. si patris. sed ibi cessat ra tio prohibitionis: hic non. Itē an bec auf. habeat locum in admini strante tm̄. quod videtur: qz tam in rubrica qz in eiusdē corpe de gu bernatione in plurimis locis facit mentionem. Sed potest dici contra cum omnes teneantur. vt. ff. de solu. qz si forte. s. j.

Algere debet. sic. s. ne lic. po. l. j. r. ij.

Sororis. constituto. a lege.

Datus. tu qui es aum culus r datus es a iudice vel in testa mento minus solenni. Et no. hic legitimā superare datinam regulari ter. sed fallit. vt. ff. de testa. tute. si quis sub conditione.

Jura. vt r. j. qui. ex cau. tu. ba. l. licet.

Curatozem. als tutorem.

Neqz adiugi. s. aliu vel actorē vel curatoz vel tutore. Itē. l3 regula iuris non sit impedimento quo minus habenti curatozē cura tor datur. vt. ff. de tu. r cur. da. ab bis. l. ventri. s. j.

Leqz. scilicet priorem curatozem.

Medio. postq̄ cepisti abesse donec reuertaris.

Debueras. anteq̄ abesses. r hoc si necessitate ipediebaris s3 quof dam. Tu dic etiam ex volūtate dūmodo aliqua iusta causa sit vt bic. r

Tutor mi noris esse nō pōt qē ei⁹ credi tor vel de bitor.

Curatione. s̄l r a tutela. vt in nouel. tit. qui tu. vel cu. pupillo.

In auf. eo. s. sed r si quis. ibi: sed cōiungi. tutore r. c. r qz est eadem rō p̄hibitionis. ar. j. ad. l. fal. l. si. r colligif in auf. vt matres debi. r credi. s. j. r in rubri. col. j. An ergo in oīi tutela est hoc verū. Quidā qz sic: qz generalr dicit. Alj excipiūt testamentariū qz fides r. c. vt insti. de sa tisda. tu. s. j. r. ff. de cur. fu. l. si furioso. in fi. r. s. de epi. au. de creatōib⁹.

S3 certe eadē rōne datū ex inq̄sitione debēt excipere: qz r ei⁹ fides est ap probata: vt insti. de satisda. tu. s. j. r sic in solis legitimis r datuis sine inq̄sitiōe hēret locū bec auf. qd. n̄. cōcedit sed p̄ma placet: vt oēs etiā testamētarios cōprehēdat. nec ob. q̄si videat fides approbata r. c. quia istud verū quo ad satisfationē vitandā: nō quo ad ea que hac p̄sōne vi cunt cū nec tūc bec p̄sō fuerit cogitata. Itē ex eo qz excipit mater tm̄ r auia. vt. j. ti. j. auf. ad bec. relinquif in oibus alijs loqui. in auf. de non alie. s. vt aut. coll. ij. videt expressum in corpe. s. r hoc dicimus.

Prohibetur ergo si vellet nō admittitur. vt bic. Sed. j. dicitur qz admittatur: sed amittit debitum. vnde dicunt quidam prohibet quan do dimittit debitum: r sic est magis excusatio q̄ prohibitiō: imo rē q̄cif si citur ab initio: vel admissus perdit debitum.

Creditor. quid si male administravit r sic fact⁹ est debitor: vel ecō tra de suo impendit r sic factus est creditor. Rñ. in talibus non habet locuz bec auf. sed qn̄ obuēnit tutorei hereditas debitoris vel creditoris minoris v̄l minor i obuēnit hereditas debitoris vel creditoris tutoris.

Liber quintus.

ff. de admini. tu. cum decreto. et facit insti. de cura. §. si. et. l. curator. et de tuto. vel cura. qui satis non dedit. l. ij.

In vniuersis litibus, nisi in possessione momentaria. vt. s. qui legi. per. l. momentarie.

Iustam. l. litigandi. vt. ff. de re iudi. l. acta. §. contra. et. s. si aduer. rem iudi. cu. et minores. et. s. qui legi. per. l. ij.

Eratia. puta datave nia etatis. vt. et. s. d. tep. i integ. resti. l. ea que. §. j.

Statuta. hac lege.

Curator. a se. i. si quis curator datus adolefcenti cepit agere causas ipsius et dicat postea quod quidam alius melius debet esse procurator. et sub tali pretextu velit deserre administrationem cor. j. de administra. tu. to. l. si. i. pn. et. l. ea. §. j.

Magistratum. p. monia. l. f. puate rei cesaris. na fiscalis non excusat. vt. j. de excu. tu. l. coloni. q. est pra. Vel dic de perpetuo: ibi de teporali colono qui potest se remouere a cultura.

Alium. vt militem. vt. s. eo. milite armate. Et no. q. his casib. ipso iure non tenet datio: s. q. potest datus se excusare tenet decretum: nisi se excuset hic: et si vellet non potest. et facit. ff. de iure iuu. l. semp. §. coloni. et. §. conductores. Item not. hic q. quidam non possunt esse tutores nisi testam. tarij vt ecce serui. vt. s. e. in serui. Item non municipij. vt. s. ff. de tuto. et. cur. da. ab. l. iij. et de test. tu. l. tutor.

Incupatio. idest nominatione.

Quando mulier tutele off. fungi pot. Quis permittitur. vt. j. eo. l. ij. et. iij. regulariter contra. vt. j. eo. l. j.

Tutela. officij est. vt. ff. d. testa. tu. l. iure nro ni si a pncipe impetret. vt. ff. d. tute. l. si. et facit ad. l. ff. de reg. iur. l. ij. et de pot. l. j. §. sexu. et de ed. l. pe. et ad velle. l. j. et. s. de arbi. l. si. et. ff. de sta. ho. l. in multis. Sed ff. de nego. gest. qui aliena. §. q. q. sed ibi non fuit tutrix. licet pater eam rogauerit de filiis.

Mater non poterat esse tutrix nisi p. privilegium impetraret et renu. ciatet secundis nuptijs et velleiano et o. alio auxilio: et h. hoc locum in maribus ta legitimis q. bastar. dis. h. d. cu. l. seq. Bal. vel sic. Mater etate maior ad tutelam filij iure isto non poterat p. uenire existente testam. tarij vt legitimo: et eis deficientibus si volebat hoc impetrare debebat iurare q. ad secundas non traheret nuptias: et si postea secundas inerat nuptias bona huius secundi mariti obligant filios p. administratione tutelari: et q. mater secundas preelegit nuptias de alio tutore

Mater etate maior ad tutelam filij iure isto non poterat p. uenire existente testam. tarij vt legitimo: et eis deficientibus si volebat hoc impetrare debebat iurare q. ad secundas non traheret nuptias: et si postea secundas inerat nuptias bona huius secundi mariti obligant filios p. administratione tutelari: et q. mater secundas preelegit nuptias de alio tutore

Mater etate maior ad tutelam filij iure isto non poterat p. uenire existente testam. tarij vt legitimo: et eis deficientibus si volebat hoc impetrare debebat iurare q. ad secundas non traheret nuptias: et si postea secundas inerat nuptias bona huius secundi mariti obligant filios p. administratione tutelari: et q. mater secundas preelegit nuptias de alio tutore

Mater etate maior ad tutelam filij iure isto non poterat p. uenire existente testam. tarij vt legitimo: et eis deficientibus si volebat hoc impetrare debebat iurare q. ad secundas non traheret nuptias: et si postea secundas inerat nuptias bona huius secundi mariti obligant filios p. administratione tutelari: et q. mater secundas preelegit nuptias de alio tutore

Mater etate maior ad tutelam filij iure isto non poterat p. uenire existente testam. tarij vt legitimo: et eis deficientibus si volebat hoc impetrare debebat iurare q. ad secundas non traheret nuptias: et si postea secundas inerat nuptias bona huius secundi mariti obligant filios p. administratione tutelari: et q. mater secundas preelegit nuptias de alio tutore

Mater etate maior ad tutelam filij iure isto non poterat p. uenire existente testam. tarij vt legitimo: et eis deficientibus si volebat hoc impetrare debebat iurare q. ad secundas non traheret nuptias: et si postea secundas inerat nuptias bona huius secundi mariti obligant filios p. administratione tutelari: et q. mater secundas preelegit nuptias de alio tutore

Mater etate maior ad tutelam filij iure isto non poterat p. uenire existente testam. tarij vt legitimo: et eis deficientibus si volebat hoc impetrare debebat iurare q. ad secundas non traheret nuptias: et si postea secundas inerat nuptias bona huius secundi mariti obligant filios p. administratione tutelari: et q. mater secundas preelegit nuptias de alio tutore

Mater etate maior ad tutelam filij iure isto non poterat p. uenire existente testam. tarij vt legitimo: et eis deficientibus si volebat hoc impetrare debebat iurare q. ad secundas non traheret nuptias: et si postea secundas inerat nuptias bona huius secundi mariti obligant filios p. administratione tutelari: et q. mater secundas preelegit nuptias de alio tutore

Mater etate maior ad tutelam filij iure isto non poterat p. uenire existente testam. tarij vt legitimo: et eis deficientibus si volebat hoc impetrare debebat iurare q. ad secundas non traheret nuptias: et si postea secundas inerat nuptias bona huius secundi mariti obligant filios p. administratione tutelari: et q. mater secundas preelegit nuptias de alio tutore

Mater etate maior ad tutelam filij iure isto non poterat p. uenire existente testam. tarij vt legitimo: et eis deficientibus si volebat hoc impetrare debebat iurare q. ad secundas non traheret nuptias: et si postea secundas inerat nuptias bona huius secundi mariti obligant filios p. administratione tutelari: et q. mater secundas preelegit nuptias de alio tutore

Mater etate maior ad tutelam filij iure isto non poterat p. uenire existente testam. tarij vt legitimo: et eis deficientibus si volebat hoc impetrare debebat iurare q. ad secundas non traheret nuptias: et si postea secundas inerat nuptias bona huius secundi mariti obligant filios p. administratione tutelari: et q. mater secundas preelegit nuptias de alio tutore

non op. eas iurare. Tertio: q. maiores penas patiunt vt habes. s. de secun. nup. l. i. s. idem penis. Quarto: q. hodie legitimi non pcedunt ea sic.

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

Mater legitime vel naturali. vt in auf. vt sine probi. §. j. in fin. §. et. j. eo. l. si. in fin. Sed quid si est mater et p. dicunt preferri patrem q. si legitimum. vt in. l. ij. et. l. si. in fi. Item qd si est auus et auia. Di-

An et a via si sint qd pferet tutela.

Adi pot ee tutrix curatrix filiorum.

Seru tu tor ee no pt nisi testamentarius.

tor. de renu. vt. ff. rem pu. fal. fo. l. non quasi. Item contra huic aut. s. de procu. aliena. Sol. bic speciale.

Testamentarius. quid si ipsa cu alio data fuit in test. vt q ipsa no debeat confirmari vel dari tutrix: qz testamentari e pcedat cu dicas eaz datina no testamentaria. Et cu dicas pfirmatu tutor e datinu no testa

tutor co/ firmat/ e/ no testa/ mentari/

mentariu: vt no. inffit. de tute. s. fi. z. s. de con fir. tut. l. h. z. per. l. ff. de verb. sig. l. lege. z i aut. de defen. ci. s. interim. Sol. qda. de plano co/ cedut ea repelli hoc ca su. s. ff. dicit ea admit tit: qd hic dicit qz testa mentari eu repellut lo/ quif qn ipsa non est da ta in test. Pro prima opa. est. ff. de test. tu. l. iure nro. Pro scda est in corpe ibi defuncti na/ qz zc. z hoc placet. Itē qd si sola e data. rñ. no est tutrix: nisi a iudice cofirme. vt. ff. de neg. ge. q aliena. s. q. fm. Elz. Alii dicut corri gi p. l. hui. ti. z sic dicut tutrice data in testame/ to. Al el q ibi no fuit da ta tutrix licz p ea de fi lio rogauerit. s. z si da ref no pfirmare vt ex illa datioe s. qn no eet data dabit per hac aut. fm qda. prima placet: vt si est data pfirmetur arg. in corpe ibi: defun cu naqz volutas zc. nec obft. ff. de test. tu. l. iure nro. qz in hoc sit corre/ cta. Itē qd si datus est a iudice tutor mfe igno/ rate. Adief no tenere datio qn perpera fit de cretu interpositu. vt ar. ff. de reb. eo. qui. l. ma/ gis. s. si es alienu. z de tut. z cu. da. ab bis. sci/ re oz. z. s. q da. tu. pos. si sororis. Sed est: vt s. de pfr. tu. l. si vt ppo nis. z qd dicit de testa/ mentari. j. dicit etiā de legitimis ascēditib. vt mo notam in glo. legiti me vel naturali.

Acramētū. non exigit. de no nu bendo. z sic corrigatur iura q dicut id exigi. vt in. l. h. C. z. j. l. fi. z i au/ ten. de nup. s. sinantez tutela. z alia plura.

Contractis nuptiis. qd si als luxuriata est. Rñ. est ide arg. in aut. de resti. z ea q. s. fi. z in aut. de nup. s. sinantē. colla. iiii.

Tutela. sed ad quos redhibet hoc casu. Dic ad datina istar eius qui in locum suspecti vel remoti datur: vt. ff. de testa. tute. si quis sub cōditione. Itē z ipsamet dicitur qz petat. j. qui. cau. pig. ta. cōtra. l. pe. z in aut. de nup. s. sinantem.

Cautela. als tutela. nam res mariti sui z sue sunt obligate filijs. vt i. in. l. h. z in. d. aut. de nup. s. sinantem tutelam.

Hec. no ideo minus. ide intelligo in auia z auoz: qz affectiois rō suspicionē remonet: vt. ff. de ri. nup. l. nō solū. s. denuo.

Durate. secus in alio tutore: vt. s. ti. j. aut. minoris zc.

Pater fm nostrā pstitutionē. que est. s. de confir. tu. l. fi.

rijs pcedētibz eas legitimis z da tiuis postpositis. Defuncti nā qz voluntatem preponi volumus preter has aut alijs mulieribus in terdicimus officiu tutele subire.

Auten. vt ma. de/ bi. z cre. s. preterea. colla. vij. Consti. vij.

Primo phibet. scdo inbet. tertio cōser uat: secūda ibi sed cōtractis: tertia ibi salua z breuius summarī nō potest.

Acramētū qdez nō exigit s. zctis nuptijs expelli eaz a tutela cōuenit: salua minoribz om ni alia (prout inris est) cautela.

Auten. colla. z cō/ sti. q. s.

Matris debitū nō impedit eius tute/ lam: etiam si sit naturalis tm: agere tñ dz oia q in legitimis sunt diffinita. h. d. Sali.

Hec z si debitū iter ipsam z filios quoquo modo verti tur tutela materna nō ideo minus admittit debito in sua natura durā te: pōt etiā mater naturalium filio rum tutelā agere oia agens quecū qz in legitimis diffinita sunt filijs.

Etiaz filijs naturalibus tantū matres possunt esse tutrices oia faciendo que in le gitimis sunt cauta. h. d. Saly.

Imperator Justi. a. Juliano p/ fecto preto. Lex. iij.

Spf tuus fm nostrā pstonē naturalibz liberis in his rebz que ab eo i eos pfecte sunt tutores nō reliqrit: mf aut voluerit eoz (si ue masculi sint siue femie) subire tu/ telā: ad exēplū legitime sobolis lice at ei hoc facere: qtenus actis sub cō petēti iudice interueniētibz iuramē tū antea pset qz ad nuptias nō pue niat: s. pudicitia suā intactā conser uet: z renūciet senatuscōsultrivelle ia ni pfidio: omniqz alio legitio auxi/ lio: suāqz substantiā supponat z ita filioz suoz vel filiarū suarū natura liū tutricem eam existere sancim.

Obz q p matribz z liberis ea/ rū ex legitimo mrimonio pgenitis diualibz pstonibz cauta sunt: in hu iusmodi mribz obseruādis. Si em in filijs iustis in quibz z testamē tarie z legitime sunt tutele: tñ ma/

An aut z spurij mater tutelā possit petere: qd videt: qz quātū ad eā nō id in spicit. vt in sti. de succel. co. s. vulgo. z ad oz. fi. s. nouissime. Item an ali cognati q vocant ad successionē iure ptorio vocentur z ad tute/ lā. s. de le. tu. l. j. bodie aut pstat eos vocari iure nouo. vt in aut. de be/ re. ab intestato. s. ex bis. colla. ix.

Cognati iure no/ uovocā/ tur ad tu telā.

tribz bis deficiētibz ad puidētiā filioz suoz venire cōceditur: mul/ tomagis in hmōi casibz vbi legiti ma tutela euanescit: saltem als eis dare humanissimum est.

In qbz casibz tutorē vel curato rez hnti tutor vel curator dari pōt.

Curator datus in lo cū absentis eo re/ uerso deponit officium. h. d. Bal. vel sic. Tutor vl curator datus loco absentis rei publice cā desinit illo reuerso. Saly.

Imperator Anto. a. Tyberia/ no et Ruffo. Lex. iij.

In locuz eius tuto ris ad tempus dati estis qui reipublice causa aberat: isqz iaz finito munere quod ei iniunctū est abesse desijt: quin ad ei officiu curāqz pertineant nego cia pupille ambigere non debetis.

Sz pulti feceritis si pfidē pui cie viz clarissimū adieritis: vt is ad administrationē tutele cōpellatur.

Curator dat in locū tutoris eatenus durat curator quatenus duraret tutor. h. d. vel sic. Curator datus impuberi non du rat post pubertatē. h. d. Bal. vel sic. In lo cum tutoris excusati potest curator dari: cuius offm finit pubertate pupilli. Saly.

Impe. Alexan. a. Valeriano. Dicit quidē z de Lex. ij.

Dicit cōpetēs iudex in locuz excusati tutoris (licz pupillus) alios quoscunqz haberet tutores curato rem dare. Quāuis aut curator cum alijs in locum excusati tutoris eius substitutus sis: tamē periculo administrationis vltra pubertatis tempora non astringeris.

Curator adiugitur causa cognita. hoc dicit Bal. vel sic. Propter latitudinez seu diffusionē patrimoniū curator pōt adiungi curatori. h. d. Saly.

Idem. a. Dilc. Lex. iij.

Propter late diffusum. i. i di uersis locis cōstitutum pa trimoniū: vel q solus admistratiōi nō sufficiat: an tibi tutelā admistrā/ ti adiungi aliquos curatores opoz teat: preles puincie si te non sufficiē tem deprebenderit estimabit.

Loco tutoris remoti defuncti vel re/ legati alius dz substitui. h. d. Saly.

rabit necessarios impuberis: vt. ff. de eo qui pro tu. negocia gesse. l. j. in fi. Alii dicunt ex vrbānitate. ar. s. de interdi. mat. l. iij.

Compellatur. captis pignozibus. vt in sti. de satisfda. tuto. s. pe. et facit. j. de peri. tu. l. fi.

Quis sub condi. s. fi.

Non astringeris. vt. j. qn tu. vel cu. esse desi. l. j. z. ff. de tu. z cu. da. ab bis. l. curatozem.

Propter pstitutionē. in eadem tñ puincia. als etiā tutor ei adiugi tur: vt. ff. de excu. tu. ppter litem. s. fi.

Curatores. no. curatores. vt z. j. de excu. tu. l. testō. z. ff. de admi.

Curilio. vt i autē. de nup. s. si vo mf. col. iij. z i aut. vt mres deb. z cre. s. qz vo. z facit h ad gnālē renūciationē. vt no. ff. si qs can. sed z si. s. questum.

Cōceditur. vt. s. l. proxi.

In quibz casibz zc. Dic vel p. i. nā nulluz casum sub hac rub. po/ nit q hnti tutorē def tu tor: fm qda. s. certe po nit. ff. de excu. tu. l. pro pter litē. z daf intelligi j. e. ppter. Itē no. h fm Jr. q nouo iure vbi cū qz bis legibz tutorē ba/ bēti tutor dabat non tu tor datur sed curator ei adiungit. vt in sti. d au. tut. s. fina. ff. dng.

Cōtinua tio.

In locuz. iad tps. h nō expfso. alio lgn s. vt. ff. de reg. iur. l. actus.

Estis. curatores. vt in sti. de cu. s. itē i lo cū. s. z tutores pnt dari si hoc iudici sedeat. vt ff. de tute. qstitū. z de su spe. tu. l. iij. s. si qs abfu turus. s. qda exponat i Lilla tutor. i. curator.

Destineat. nec em vacationem aliquā ad mittit. vt in sti. de excu. tu. s. item si reipublice. nec etiā fuit finita tute la ppr abntiā. z sic mō est eadē nec iteriz qstiti li beri eū excusant: nec pōt cōueniri iterim directa actioe tutele: vt. ff. d su spec. tu. l. iij. s. q si qs. z de excu. tu. l. tici. s. s. z vtili. sic z. ff. d tute. z ra. dist. l. si tutor reipu/ bli. in pn. z. ff. d suspe. tu. l. iij. s. si qs abfutur sec aut si i locū ei q ad buc nō est tutor: qz i diē vel sub pditione dat sit alius detur: qz ille desi nit adueniēte cōditioe. Al el dic vt in sti. de at/ tu. tu. s. j.

Cōsulti. i. pulte. ne qsi de culpa: qz si de ferat redargui possit. vt ar. ff. de admi. tu. l. tuto res. s. qui se. vel certio

Libertus quintus.

tu. l. tutores q post. §. rez. Et est rō qre nō tutor. vt no. j. l. pr. qnqz tñ etiā tutores dant: vt si in alia puicia res sint remote vltra ceterumū la pidē: vt. d. l. ppi. r sic etiā pōt intelligi dicit. §. rez. Itē r qñ testō dat⁹ erat sub p̄ditōe vel ex die r similib⁹. vt. ff. de testa. tu. si q̄ sub p̄ditōe. r. j. e. licet. Itē r qñ trāsfuga est prim⁹ tutor. Itē qñ furiosus fact⁹ fue rit. ff. de tute. l. si q̄ tu/

tor. r. l. cū plura. Itē in alio. j. e. l. fina. Item in alio. j. ad tertul. l. oēm. r in aut. de nup. §. sin/ autē tutelā. colla. iij.

Licet. non pōt. vt. §. q̄ pe. tu. l. cū iure. r qd de tut. vel en. l. si sororis. r instit. de cura. §. iterdū. r hoc regit tñ rē. vt subicit in exēplis: vt. ff. de tes. tu. si q̄ sub p̄ditōe. Itē fallit in alijs: vt no. §. l. pri. S3 q̄ est rō q̄ habētū tutorē curator adiū gis s3 non tutor: vt bac l. Rñ. dat⁹ tutor pleni tudinē ptātis bz in pu/ pillū r eius res. vñ ali⁹ supueniēs nō posset ha bere eadē plenitudinēz quā curator nō appetit r sic pōt adiūgi vt ptz: qz tutor dat⁹ auctorizat in aditione hereditatis r non curator: vt. ff. de ap. cuz in vna. §. tutor. Itēz qz tutor p̄sone r p̄ sequēs in reb⁹ oibus: vt insti. qui da. tu. pos. §. certo. r de excu. tut. §. datus. S3 curator re bus tm̄: vt. §. de nup. l. in copulādis. Itē q̄ est rō q̄ habenti curatores pōt ali⁹ curator adiū gi. vt. ff. de tut. r cu. da. ab bis. l. vētri. §. fina. r nō habētū tutorē tutor. rñ. ex p̄dictis rō colligis

Exclusati. ad t̄pus sm q̄dā qd nō placet.

Defuncti. ciuilr vt deportat⁹ r sic remanet tutor: r sic nō fallit reglā

Am ob augmē tū. non prius. s. q̄ adiungēdi dentur. r bec ē falla. Dic §̄ prius sez per hoc q̄ si nō adiungēnt. vt. ff. de admi. tut. l. quotiēs. §. si. r non curatores s3 r tutores dari possunt: vt dixi. §. e. l. propter.

Dati. scz prius.

Si is. s. curator vel tutor adiunctus tibi tutori.

Sinite tutele. vnde non poterat fieri suspectus a te cum solūdo esset: vt r. j. de vini. tu. l. ij.

Periculū t̄pis. q̄ fact⁹ est nō solūdo. r facit. §. de pba. ex p̄sona.

Eld te. tutorē. pri⁹ est p̄ueniēdus q̄ administrat augmētū q̄ pri mo dati qui nō gesserunt augmētū etiā si ante desūt esse solūdo: vt bic: r. j. si tu. non ges. l. si. de vini. tu. l. j. r. l. si. Sed p̄tra. ff. de admi. tu. l. lucius. §. sempriū. in fi. §. vbi r non gerentē dicit ab initio cōueni ris: sed ibi nullo modo erat diuisa vel erat a se. vt. j. de vini. tu. l. ij. in fi. bic aut quodāmodo ab ipso indice vel a lege. naz adiectus postea p̄ma bona administrare nō solet. vt. d. l. quotiens. §. cōstat.

De admi. tuto. rē. Lege aut. nouissime. bic super rubrica: qz di cit de pecunia pupilli fenerāda: sed ali⁹ legūt. j. eo. l. lex. vel. j. de vsur. pupil. jo. legit. j. eo. in fi. ali⁹. j. e. l. tutores.

Quissime. sumit ex corpe vt bi q̄ ob. seba. per. res mi. §. qui autē. coll. vj. r distinguit ibi pleni⁹ vtrū pupillus habeat sufficientē redditū p̄diorz: vt tūc nō feneret. als sic.

Curatore. large ponit etiā vt cōprehēdat tutores.

Periculo. etiā fortuiti casus: qz culpa p̄cessit casum. als periculū id est culpa tm̄ p̄staf: vt. j. arbi. tut. l. ij. r. j. eo. debitorib⁹. Sed nūgd vsura ad eū pertinet. Videt q̄ sic. vt. ff. de regu. iur. l. actus. Sed arg.

Impa. Valē. r gal. Euphebo. Itet tutorē habē. **Lex. iij.**

Li tutor dari non pōt tamen certis ex causis alius idoneus sub stitui snia cōpetētis iudicis solet. i. in locū suspecti qui cōuictus: ac remo tus est: r in locū excusati⁹ vel defun cti⁹ vel relegati tutoris.

Licet alius adiungat: primus nō libe ratur. h. d. Bal. vel sic. Propter augmen tum facultatuz tutori curator solet adiūgi tutor tñ non tenet de gestis a concratore existente soluendo tpe finite tutele. Salyc.

Impato. Dio. r Maxi. aa. r. cc. **Lex. v.**

Am ob augmentum faculta tum curatores adiungi solent: non prius⁹ tutores dati⁹ ab administra tione eoz liberant. **S**ane si is⁹ q̄ administrat tpe finite tutele⁹ fuit soluēdo secuti t̄pis piculū⁹ ad te per tinere non potuisse manifestum est.

De administratione tutorū vel curatorū r pecunia pupillari fene randa vel deponenda.

In auten. vt bi q̄ ob quoniam. colla. vj. **Constitutio. ij.**

Et dec aut. nō facit ad. l. c. s3 ad scōam partē rubrice. meli⁹ tñ stetit post. l. tuto res. j. e. r ibi eā legit Ly. r h̄ intendit. Vbi redditus p̄diorū sufficiunt pupillo vel ad ulio administrator eius non tenet pecu niam fenerari s3 c̄ute recōdere. h. d. salyc.

Titu. xxxvij. Quissime⁹ cautum est a curatore pecu niam pupillare nō esse fenerandaz qd si fecerit mutui sub iacebit periculo⁹: nisi sit mobilis eius substantia cuius cura admini/

cōtra. ff. de neg. gest. l. si negocia.

Ruſtra. prioris t̄pis. quo pupillus fuit qd videbat: qz succes serat in administratione: sic r in periculo: sed nō est vep. r fa cit. j. qñ ex facto tu. l. j. r. §. de pba. l. ex persona.

Omniū partiū. s. tutorz adolescentis r vestra. naz tutorz interest ne p̄cessu t̄pis fiat ime mor. Mel melius: vt li beretur r in vsuris nō grauef. vt. §. si aduer. sol. l. j. Adolescentis in/ terest ne p̄cessu t̄pis fi at tutor: nō soluēdo. vel veri⁹ vt suū habeat. vt j. de vsur. pu. l. j. r. §. et ij. Inter est r v̄ra ne i cidatis in actionē nego cioz gestoruz qñ ex ne gligentia: vt. j. eo. debi toribus.

Anus officialis nō tenet de eo qd fe cit alius in alio officio: sed non eodem. h. d. Bal. vel sic. Curator adulti non tenet p̄ tutoribus precedentibus nisi negligētia in exigendo possit ei imputari. Salyc.

Impera. Senec. r. Anto. Ado/ desto. **Lex. i.**

Ruſtra timetis administra re res adolescentis cuius cu ratores estis: nec ex hoc aliqs existi met cōe piculū p̄oris t̄pis⁹ vos rece pisse: s3 ea q̄ agēda putatis agite. et qd magis interest oīuz p̄tū⁹ istate vt iudex iter vos r tutores datos q̄ p̄rimuz partibus suis fungatur.

Pro vniuersali curatione nō potest agi nisi finito offō. h. d. Bal. vt sic. Durā te officio cure nō agitur. vt administratio nis vniuersalis ratio reddatur. Salice.

Idem. aa. Timoni. r Delphi/ doforo. **Lex. ij.**

Adversus curatorem adole scētis cui college dati estis q̄diu administratio cōmunis du rat exerceri iudicium non potest.

Exp̄te legitime in pupillū facte veni unt in rationibus cōputande. licet p̄ iudi cem tunc nō fuerint decreta. h. d. Salice.

Impera. a. Emuso. **Lex. iij.**

Sumptus in pupillū tuuz ne/ cellarios⁹ ex iustis r honestis causis (iudici⁹ q̄ sup ea re cognitur⁹ est si pbabunt⁹ facti) accepto ferenf etiam si p̄toris decretū de dandis eis non sit interpositum. **N**am id qd a tutoribus siue curatoribus

distingue latins: ant cepit quid debere tutor vel curator ante tutelam vel curā. vt ex mutuo r furto: r connenit etiam durāte officio: vt in/ sti. de auc. tu. §. si. r. ff. de test. tu. l. si plures. r. j. de excu. tu. neqz a tute la. r. l. q̄ res. ant post r tūc in tutela. aut de bis q̄ ad eū non pertinent r sic nascit. sed nō intentat: vt in rapina vel mutuo vel furto: s3 dicat quidā nō intētari per se: sed p̄ datum curatorem liti. ant pertinet r sic nec etiā nascit actio tutele. vt. ff. de tute. r ra. distra. si tutor. in fi. r. l. si cum adhuc. in p̄m. r. l. cum tutor. r. l. nisi. in p̄n. de admi. tu. cuz plu res. l3 quidam dicant actionem tutele nasci sed nō intentari. quib⁹ ob stat dicta lex si tutor. Sed videt nasci. r etiam intentari: vt. ff. d̄ admi. tu. l. ij. §. ij. in fi. sed ibi extra iudiciū inquirat rationem vnus ab alio. Sed si postea nascitur vt dixi: vnde nascit. Rñ. ex tutela precedentis sic als ex p̄ctu dndum inito postea nascitur. vt no. §. de rez p̄mu. l. ex placito. In curatore v̄o die q̄ omnes nascuntur r intentant nisi actio vtilis negocioz gestorz pro generali rōne reddenda: vt apparetey so lutione p̄riorum p̄dictorum. r facit ad. l. istam. ff. de procu. l. qui pro prio. §. si. r. l. qui duos.

Sumptus. necessarios. puta in alendo. r **J**udici. no. iudici. sic. §. de condi. ob tur. cau. l. j.

Probabuntur. a te tutore.

Acepto ferenf. i. computabūtur sine rebabebuntur nisi certum salariū pro hoc erat ei p̄stitutū: vt. ff. de admi. tu. l. a tutoribus. §. si. **I**nterpositum. naz expedit quandoqz non interponi. vt. j. de ali. pu. prest. l. ij.

Tutor q̄ re dari nō pōt tuto/ rē bñti.

Tutor an possit a pupillo cōueniri v̄nante officio.

Actio qñ qz nascit ex contra ctu dndū inito.

Auctoritate. sic. s. si vt se ab here. abst. l. j. Accur.
Asi. filie tue. o mulier que es mater.
Dredioꝝ cōparationem. nisi sit modica summa: vt. ff. e.
Ita autem. r ad hoc. ff. e. tutor qui. s. si post. r. s. deponi. r. j. l. pri.
Dnniēdus. vt. j. e. si liberti. r. ff. de suspes. tu. l. h. r. iij. r. s. tutor.
Tutores. r. insti. de
Suspec. tu. s. libertus.
Rustra. indi-
Catū. i. satisfice
Re p iudicato. timebāt
Em tutores q si soluerūt
Minori r pecunia non
Verteret in vtilitatē pu
Pilli q ipsi nō essent li-
Berati: r q minor resti-
Tueret in itegrit. r. ad
Hoc pit q tutores pnt
Deponē eazī sacra ede.
Detractāt. timētes
Restōnes. vt. s. si aduer.
Sol. l. exemplo.
Presidis. r sic nō
Restituet. vt. ff. de mi-
No. ait ptoꝝ. s. quid tñ.
In depositi. donec
Inde emat p dū vel als
Expendatur i necessari-
Os vsus adolefcētis.
Don ē ignotū.
Cōdemnari. in
Expensis. sic. j. vnde vi-
Lmeminerint. in fi. l.
Loz. pupilloꝝ: um
Vel aduozozum.
Simultates. i. calū-
Niosas itētatiōes: vel. i.
Ppter latens odium.
Suas. s. tutor: vel
Curatoꝝ. r idē in platis
Ecclēsiar. r facit. ff. e. l.
Qtiēs. s. sicut. r. ff. man-
Da. l. quint. r. j. de bis
Qb. vt indi. polla. r. j.
Qui accu. nō pos. l. h.
Atelā. vēdas.
Vt r. s. de reb.
Alie. l. h. l. als poterant
Vendere edificū olim.
Vt. j. e. l. lex que.
Si scisses. qd
Pupillus pbare
Vs. vt. ff. e. l. quidā dece-
Dens. s. si. r. l. hoc aut.
Sed arg. s. j. de peri. tu.
Si tutor. s. si. s. r. expone
Vt h. vbi g nullā hz ex-
Cusationē statim tenet
Ex quo scit: vt h. r. d. l.
Qdā. in fi. r. j. de suspes.
Tu. l. h. r. si hz excusatio-
Nē aut eā nō ptegtur et
Ab initio cogit admini-
Strare: vt. ff. eo. l. j. si vō
Ptegt tenet tūc demuz
Reprobata excusatōe ad-
Mistrare iussa: vt. ff. e. g
Iussus. r. ff. de admi. tu.
Si is g tres. s. illa q.
Dāno pftādo. hoc
Em in administratis. vt h
At i neglectis oēs tenet
R in bis. s. administratis i
Subfidū. vt. ff. e. l. tres
Tutores. s. nō solū. r. s.
Itē in eo. r de excu. tu.
Quid autem. r. j. si tutor
Nō gest. l. fi. r. s. de transac. l. j. r de proba. ex persona.
Curatoꝝ. habes. o adulta.
Moderatū. s. facultatem r dignitatē. vt. ff. de iure do. l.
Qro. r. l. cū post. s. gener. Et si vltra q valeat mulieris facultas cōsti-

tutor qñ incipit te neri pu/pillo.

tuatur nō valet ipso iure. si aut vltra vires valet sed restitutio locum
babet. vt. ff. de muno. l. si ex causa. s. in dotis.
Loganf. l. p. vote. r ipedia etiā faciet nuptiaz. vt. ff. eo. l. curator.
S liberti. lesa sit. qz manumisti seruū aliquē eo p sūlate. vt. s. si
aduer. liber. qz retrabi. Vel als male gestit aliqd: de culpa qdē
tenetur vtili negocioz
gestoz iure cōi. d dolo
etiā criasr extraordina-
rie vt h subicit. r. d. l.
qz retrabi. r insti. d su-
spec. tu. s. libert. r. s.
e. l. nisi. Itē no. s. m qz/
dā ex bac. l. r. j. e. l. si tu-
toꝝ. q aliud est dolut
sine fraus r aliō culpa.
sed veritas est q i dolo
inest culpa: sed nō con-
uertitur.
Dedit. et curator
tenetur in defectum.
Bonā. in mala
Sec. vt. s. e. l. nō
est. r. ff. e. l. quotiēs. s.
plane. r etiā facit. ff. de
enic. berenni. modesti-
nus. r. ff. māda. si pcur-
ratoꝝ. s. si ignorantes.
s. in dubio psumit ma-
la. vt in. d. l. berenni.
Judicio. vt r. s. si
tu. vel cu. l. fi.
Debis. eoz. s.
Pupilloꝝ.
Successisti. s. pupil-
lis q hnt tutores vel cu-
ratores. Et dic de his
sez agere debes r hoc si
es maior vere nō fiete p-
pter liberos. vt dic suc-
cessisti pupillis qui hnt
tutorē: r adulto q hz cu-
ratoꝝ. qd in idē recidit
Tertū dicunt q agis p
tuū curatoꝝ q nō pue-
mt tutorē vl curatoꝝ ei
cui successisti: q vltima
nō consonat lfe.
Implesti. vere vt
h vel etiā fiete: vt. s. g
da. tu. pos. l. vniuersis.
Semis. nec marib.
nisi ad honores. vt. s.
de in iteg. resti. mi. l. eo
tpe. r. ff. d. mi. l. iij. r. ff.
de mu. r. ho. l. ad rez pu-
blicam.
Tutores. ad sa-
tisfactionē. rez
rata hū s. m fo. nisi du-
bitaret an sit vel duret
tutor vl gest. illi cōmis-
sus sit: vt. ff. e. l. vulgo.
hu. s. certe illa nō ē cau-
tio rati. s. q actor patie-
tur dānū ob id q tutor
nō sit iudicio sisti: pupil-
lis tñ cauet r q eos de-
fendat: vt. j. e. l. h. s. de
fensionē. r. s. oēm aut.
r facit. ff. qd cuius. vni-
uersi. l. item. s. actor.
Rationes. non
Posse. subandi
a cōcuratoꝝ. Itē nec
ab adulto: hoc si posca-
tur rō totū administratio-
nis: s. alicui capli pōt nō tñ a pcuratoꝝ q admistrat: alioqn p. vt. ff. e.
l. iij. s. j. s. ab alio. vt dixi. s. e. aduersus. sed certe lex illa. ff. eo. l. iij. s. j.
extra iudiciū pōt intelligi pueniri admistrantē a nō admistratē. Itē
r actio h personalis a reali distinguenda est: vt insti. de auc. tu. s. fi.
B ij

Dos an possit per curatoꝝel constitui adulte vl trayires.

Liber quintus.

S i nō subscripsisti. ea inter cessione. inter cedebat em̄ minor cui sanctorabat curator: r q: malefecit puent' fuit a minore: sed ab solutus a p̄siede. Vel dic. liberatus a cura generaliter. Alii dicūt q post curam finitā subscripsit.

C urator. dū curator eras. r sic p̄cor. bnic. l. j. qñ ex facto. m. l. j.

C onueniri possis. a creditore. sic r. s. si cer. pe. l. mutuo. r. j. de fideius. si pater.

N on oi. causas possidendi. vt aialia superuacua r vestes detritas: vt. j. eo. l. lex q. r facit qd dī dñs est tutor: cū bñ admini/strat non cū spoliat. vt ff. pro emp. qui fundū. §. si tutor.

N ulla rōne. vt et ff. e. tutor. r. l. vtilitate. r. l. cū plures. §. ij. r. s. si ma. fa. ra. ba. l. fi. r. ff. de offi. pcur. ce. l. j. §. si rē. Sed fallit in casib': vt mercedes doctorib' r alimēta seruis r liber tis. solēnia munera pa rentibus: dotē sorori ex eodez patre nate. vt. ff. eo. l. cum plures. §. cūz tutor. r. ff. de tute. r. ra. distra. l. j. circa p̄inci. Accur.

S uccessione sua. l. tutor.

P rohibētur. cum suo onere: vt r. s. rem ali. ge. l. vnica. r. ff. de ihen. emp. l. alienatio.

D ebitorib'. p̄ti nente. si distu leris exigere dum sunt soluēdo: vt. j. e. tutores in fi. r. j. arbi. tute. l. ij.

C o iure. qd ē. j. de distrac. pig. l. si in hoc.

T uor. excusa/ uerit. l. infra tē pus ad hoc p̄stitutū scz l. dierum.

O bnoxi'. vt. ff. e. g. dā. §. si. r. l. boc autēz. r. dī. s. e. l. etiā si scisses.

R o officio. si debitorē tu/ tores vel curatores rō/ ne administrationis.

O bligata. vt r. s. de rei vx. act. §. j. r. hoc ex eo tpe ex quo cepit eē tutor. ar. j. de bo. q̄ libe. l. cū opz. §. si. vt quo ce pit male administrare. ar gu. s. de secun. nup. l. bacedictali. §. pe.

E t si tutor. q̄ tutor nō administrās tenef vtili tutele: curator vti li negocior gestoz. vt ff. de ri. nup. si qz tutor §. j. r. ff. rez pu. fal. fo. l. nō quasi. §. illū. r. ff. e. tutores qui. §. in eū. Sed nūquid bona eius qui gerit p̄ tutele sunt ta cite obligata pupillis. rñ. sic. arg. ff. de priui. cre. l. dabim'. r. j. qui po. in pig. ba. assiduis. circa p̄in. ibi. r. hoc cū in personalibus rē.

P upilloz. cōditio. qz nō impleuit cōditionem sub qua dona/ tum erat minori.

R ei amisse. i. nō quesite: r sic imp̄oprie: vt. ff. de regu. iur. l. nō vi detur. sic imp̄oprie ponitur. vt insti. ad. l. aquil. §. illud. ibi nam bere ditatis quoqz amisse rē. Item nō. q̄ facit tutor vt actio non queratur

et per hoc tenetur pupillo. vt r. j. arbi. tute. l. quicquid. r arg. j. eo. si tutoris. r. ff. de iniur. l. sed si vnus. §. j. r ar. j. de ser. fugi. l. v. §. fina. r. j. de cura. fur. l. fi. §. j. sed nō facit vt quesita pereat. vt. ff. e. l. lucius. §. si. r. sic. j. de acqui. pos. l. fi. Et facit bec lex ad questionē si tutor in/ duxit testatorem vt sibi relinqueret qd pupillo relinq̄batur. Item an et h̄ casu petit restitui.

I dem ē r si tutor' vt' curator quis p̄stitut' res mioz si admistrauerit. Tutor nō implens cōditionē vtilē pu pillo tenetur ad interesse. h. d.

I dem. a. Maximo. p̄. p̄. Lex. xxi. Pupilloz seu minorū defen/ sores si per eos donationuz cōditio' neglecta est: rei amisse' pe riculum p̄stent.

B ona pupilloz que possunt seruādo seruari nō debēt alienari nisi in cā necessi tatis p̄cedēte inq̄sitōe r cause als p̄batōe r subsecuta decreti interpositōe. h. d. bal. Vel sic. Immobilia r mobilia q̄ seruādo seruātur: p̄ter aialia supuacua nō possunt tutores vel curatores alienare etiā in cau/ sam dotis sine decreto iudicis. h. d. Saly.

I dem. a. ad p̄p̄m. Lex. xxiij. Ex que tutores curatoresqz necessitate p̄strinxit: vt aux: argētū gēmas: vestes ceteraqz mobilia p̄/ ciosa vrbana etiā p̄dia: mācipia: do mos: balnea: horrea: atqz oia q̄ in/ tra ciuitatē sunt vēderent: oiaqz ad nūmos redigerēt: p̄ter p̄dia r māci pia rustica: multū mioz vtilitati ad uersā ē.

P recipim' itaqz vt bec oia nulli tūtoz curatozine liceat vē dere: nisi hac forte necessitate et le/ ge: qua rusticū p̄diū atqz mācipiū vendere' vt' pignozare vel in dona tionē p̄pter nuptias vel in dotem' dare in p̄teritū licebat. l. per inq̄si tionē iudicis r p̄batōne cause' iter positionēqz decreti: vt fraudi loc' nō sit. Ante oia' igif vrbana manci pia (qz toti' suppellectilis notitiam gerūt) semp' i hereditate r in domo retineant. nā boni serui fraudē fieri p̄hibebūt: mali (si res exegerit) sub qōne positi poterūt p̄dere veritatē atqz ita oia obseruabūt: vt nec iuen tariū minuerē: nec mutare vel sub trahere aliqd tūtoz valeat.

N o' in veste margaritis gēmis r vascu lis ceteraqz suppellectili' necessariū est. Et tolerabili' est si ita' p̄tige rit seruos mozi dñis suis q̄ seruire extraneis quoz fuga potius tūtozi ascribit: siue negligentia dissolutaz patiatur esse disciplinā: siue duritia vel inedia atqz verberibus eos affi ciat.

N e qz em̄ dños execrātur' sed magis diligūt. ita vt bec lex per b' qz melior antiq̄ sit. Tunc em̄ est verum si non sunt vsu detrite: vt. j. e. in fi.

S uppellectili. imp̄oprie dicit in cetera suppellectili: qz suppellex est domesticū patrifamilias instrumentū qd neqz argento auroue fa cto vel vesti cōnumeratur: vt. ff. de suppel. le. l. j.

S i ita. l. seruiendo eis.

E xecrantur. i. odiunt serui.

D er hoc. i. per conseruationem seruozum.

T unc enim. i. sm antiquam legem.

neqz fa/ cit qz a/ ctio non/ q̄ratur.

Minorū/ substatā/ p̄ iudicio/ sibi pōt/ obligari.

Suppel/ lex qd est

Remota

tutor pu/ pillo re/

Liber quintus.

a Extendimus. vt semp oporteat fieri cū indice. qđ fallit in redditi-
bus r pensionib⁹. vt hic: r in vsuris. vt. j. e. cōstitutionē. Itē in trebel-
liana restitutiōe: vt. j. ad trebel. sancimus.

b Pensionibus. in pecunia sed superior in alijs.

c Alijs bñōi. vt in vsuris: vt. d. l. cōstitutionē. r partiaro colono.

d Alijs filibus. vt ex
veditiōe r distingue. vt
diximus. s. si aduer. so-
lu. l. j. r facit. ff. e. luci.
§. tutele.

e Am quedā. pre-
terisset. qđ per
hereditatiōe habet. vt in
sti. de exhere. li. §. mī.

f Tutele. cū tutor ē.

g Negocior gestoz.
cū est curator. vt. s. de
neg. ges. l. curatores.

h Perdit. no. sic vt
ff. de inoffi. tes. l. nihil.
r. l. fina.

i Hypothecis. q. p
hac mala administratiōe
eorz bona tenebunt mi-
nori. vt. s. e. l. pro offi-
cio. vel dic q. in bonis
matris habebat by po-
theca. vt. s. d. sec. nup.
E hac edictali. §. omnib⁹.
E in qua videbatur sibi p
iudicari cū alijs bona
materna adiudicari vo-
lebat. Vel dic tertio q.
quidā rem suā minori
obligauerat eandē r cu-
ratori p alio facto. vii.
E de timebat ne si p se pe-
teret teneat minori. et
si pro minori peteret ne
preiudicet sibi salte3 in
prescriptione.

k Varijs cāis. vide-
licet circa vsuras r ali-
as accessiōes. Vel dic
q. vedidit minor r tu-
toris vel curatoris quā
timet nō reuocare. r e3
timet reuocare. Vel
dic q. tutor vel curator
vedidit rē minoris cō-
cōtra quā venditiōez
timet petere restitutiō-
nem. Vel dic q. minor
emit vel alio mō acqsi-
uit ab alio rē tutoris v^l
curatoris quā si non re-
uocet tutor vel curator
timet sibi p iudicari: et
alia pnt poni exempla
plura in quib⁹ oib⁹ h3
locum hec lex.

l Transferrī. vt. r. j.
qñ ex fac. tu. vel cu. l. j.
r. ff. de re indi. l. si se. et
ff. si qs cau. l. si. sec⁹ in
pcuratore. vt. ff. d. pcur-
ra. pcurator. r. ff. man.
l. si seruū ticij.

m Argumētati. pri-
ma facie videt bonū ar-
gu. s. si mediū subaudi-
as optimū est fm Joā.
sic. l. ideo cū finita ē tu-
tela trāseūt actiones in
pupillum ne officium
suū sit ei damnosum. vt
arg. ff. queadmo. te. ape-
ri. l. si quis ex. ergo r cū hec eadem sit ratio: idem ius dicendum est.

n Gubernare. r sic auctozare p dicitē aditioni. sed quantū ad curato-
rem est p. ff. de ap. in vna. §. tutor. Solu. ibi erat specialis curator ad

Officiuz
suū nemi-
ni d3 esse
dānosuz.

gem extēdimus etiā in his solutiōi-
bus q vel ex redditib⁹ vel ex pēsi-
onib⁹: vel ex alijs bñōi cāis pupil-
lo vel adulto accedūt: s3 si extrane⁹
debitor ex feneratitia forsitā cautio-
ne vel alijs filiibus causis solutiōnē
facere r se liberare desiderat: tunc
eandē subtilitatē obseruari cēsem⁹.

Licet tutor interponat auctoritatem
vel curator: adulto: ius tamen suū cura-
tor nō perdit. h. d. bal. vel sic. Si tutor vel
curator auctoritatem prestat pupillo vel
adulto adeundi hereditatē ex testamento
in quo tutor ipse vel curator est preteritus
vel exheredatus: sibi non preiudicat quo-
minus testamētū expugnari possit. Saly.

Idem. a. Jobanni. prefec. pto.

Am quedāz mu. **Lex. xxvi.**
Alier testamento condito filius
suū pterisser: idē autē filius qui pte-
ritus erat vel fratris v^l extranei es-
set tutor vel curator q script⁹ a mfe
tutoris fuerat heres: in presenti spe-
cie manifestū erat stare tutozē v^l cu-
ratorē in picipiti loco. **S**ine eniz
auctoritatē suā vel p sensuz de adēū
da hereditate p stare vel pupillo v^l
adulto minime voluerit: ne ex hac
cā sua iura aliqđ patiātur p iudiciū
satis ei iminet periculū tutele v^l vti-
lis negocior gestoz actiōis: ne pu-
pillus vel adult⁹. vtpote ex illi⁹ tar-
ditate lesus litē ei igerat: siue bñōi
timore actor perterrit⁹ fuerit pupil-
lo vel adulto aliud periculuz emer-
gebat. **D**um em ali⁹ p sentit ipse
sua iura pdit⁹: videbat etem p firma-
re mris sue iudiciū qđ oppugnādū
esse existimabat: r mte alie insuper
species oriūtur ex quibus verēdum
est tutozē v^l curatozē circa suas res
preiudicium parari. puta vt in by-
pothecis r alijs varijs causis.

Inuenimus autē generaliter dis-
finitū post offiū depositū oēs actio-
nes qs tutor vel curator ex necessi-
tate officij subierit: i quōdā pupilluz
vel adultū trāsserit: qre tā optimo
exēplo argumētati necnō r i alijs
casib⁹ oib⁹ in quib⁹ verē tutor vel
curator ne preiudiciū ei aliqđ fiat ti-
morē ei⁹ remouem⁹. **D**am⁹ igitur
eis cū summa fiducia res pupil-
loz vel adultoz gubernare: scitu-
ris q lex nra eis sua iura imutilata
reseruat: nihil ex bñōi auctoritate
vel consensu p iudiciū subituris.

Idem lex glo. l. sancimus. s. e. r h intē-
dit. l. sancim⁹. s. eo. in. fi. que loquit⁹ de fe-
neratitia cautione h3 locū in picipali de-
bito nō in vsuris: qz ille nō possit solui si

aliud hic generalis ad oia. Vel hic in adulto: ibi in pupillo cui potest
provideri per tutorem.

Reseruat. cū ex necessitate officij faciat: vt. ff. de inoffi. testa. l. ad-
uersus. §. tutores. r. l. filius. r. ff. de bis qui. vt indig. l. tutorē. r. l. post
legatū. §. aduocatū. r. insti. de inoffi. testa. §. si tutor. s3 aliud in eo qui
ex voluntate: vt. ff. de in-
offi. testa. l. si.

Onstitutiones.
que ē. s. e. l. san-
cimus.

Etia in vsuras. vt
r ipse possint solui sine
iudice r sequi plenissi-
ma securitas.

Et centū solidoz.
hac adiectionē itellige
fm Jo. etiā in pensioni-
bus r redditib⁹. ali⁹ cō-
tra. Item an vtrūqz est
necesse sc3 vt excedant
centū solidos r biennū
qđ satis videt. vt argu-
ff. de ver. oblig. l. si qs
ita stipulat⁹ fuerit. r. au-
reos. r. ff. de condi. in-
stitu. l. si heredi plures.
Itē q. dicit summam:
dic q. tot sunt quot fa-
ciūt summā. sic r. ff. de
pac. si plures. Sed ar-
gu. cōtra. s. de vsur. l. h.
r. l. vsure.

Ancim⁹. psona
rū. vt pdigoz et
amētū r aliaz similiū.
vt in sti. de cura. §. iij.

Susceperūt. satisfā-
do iudicio sisti. r sic iaz
inchoauerāt. vt. s. q. da-
ri tuto. vel cura. l. cura-
tor. idē si nil iceperunt:
qz incipere tenētur: vt
subicit. r. j. eo. §. perso-
nis. r. s. de procu. l. ne
qz. r. l. iij.

Idem mun⁹. sc3 de
fendēdi. S3 ptra. ff. de
auc. tuto. l. h. §. si tutor.
sed aliud in ptractibus
vbi non cogitur aucto-
rare. hic in iudicijs.

Amoreant. vt. ff.
eo. ita autem. §. gessisse.
Idem si inuentariuz fa-
cere differat: vt. j. ar-
bi. tute. l. si. j. r. iij. Idem
si nō satisfat: vt. j. de tu-
to. r cura. qui nō satisfat
de. l. j. Idē si mentiēdo
dicant alimēta nō pos-
se dari vel pecuniaz de-
tractant ad emptionez
prediorum: vt. ff. de su-
spec. tuto. l. iij. §. tutor
qui. r. §. tutores.

Estimatōe. i. fama:
Sed r si qs. hic. §.
loquitur de maiore effe-
cto furioso cui debz da-
ri curator.

Admonit⁹. i. in in-
dicio vocat⁹ ab aliquo.

Cautelam. iudicio
sisti.

Der procuratorē.
tunc enim procurator
proficeret etiam eo fa-
cto furioso vt innuitur.

Actoris. i. eius q agebat cōtra eum que verisimile est velle profe-
qui: s3 r idem si actor esset furiosus factus r reus vellet procedi.
p periculo.

Tutores
mltis ex
causis
moueri
possunt.

Periculo. vt liberti qui nisi petat tutores accusant vt ingrati. vt s. qui pe. tu. l. ij. r. ff. de iure pa. l. ingrat. r. ff. qui pet. tu. l. ij. s. liberti. **S**ue substantie. vt mater q̄ repellit a successione filij: vt. ff. q̄ pe. tu. l. ij. s. sunt autē. sed certe imo non sustinet periculumz sue substantie nisi ponas q̄ petat minus idoneu r̄ decreto fuit cōprebensuz eius periculo dari: vt. j. si mater in dē. pro. l. si. sed tutor nō recte dat̄ cum se nego cīs imiscuisset si errore cōperto ea deserat tene tur eo noie nisi a preto re tutores p̄stitui petat vt. ff. e. tutores. s. q̄ se. r. ff. de eo q̄ tu. neg. l. j. s. si. Itē r̄ creditores hnt r̄ dānū ex retardat̄ tione: vt. j. e. s. ne autē. Itē r̄ dānū si hoc ma le pcurat. vt in sti. de sa tisda. tu. s. pe. Itē tutor finita tutela d̄z admo nere de petēdo curato re: vt. ff. eo. ita aut. s. si tutor pupillum. **O**rdinauerint. i. ordi nari fecerint. sic. ff. d̄ bis q̄ notā. in fa. l. furti. s. mandati. **P**reparare. i. ista re vt dētur quos pete rint: r̄ q̄ inuentarium faciāt: r̄ q̄ iurēt r̄ sic p̄ parant. nō aut cōpelli tur mater accusare vt suspectuz. vt. ff. qui pe. tu. vel cu. l. si. s. j. **O**rdinare. i. ordinā dos postulare. **I**n ipis gestis. illis gestis in quib⁹ dantur debeāt d̄clarare se sub. r̄. vt. j. e. oēm antem. **D**eclarātes. bi qui de nouo creantur. **S**ubire. id est subi tuos. **N**e aut. tales perso ne minoz furiofoz de mentium r̄ similitum. **R**ecusationē. i. re motionē ppter crimen vt suspecti. ante em nō ordinat̄ alius cū habēti tutorem r̄. vt. s. in q̄ cau. ha. tu. l. licet. **D**ictū est. s. e. l. j. in prin. r̄. s. pxi. scilz quā do nō defendunt. **N**el alijs. puta de bitozib⁹. vt. r. s. qui pe. tu. l. j. r. ij. s. sunt qdā. r̄ no. s. proxi. s. **E**os. s. iudices in hoc casu. qñ remotis priorib⁹ alijs dentur. **C**ōstituit. s. iudica tu solui r̄ de rato. vt et s. e. tutores. secus in pa tre defendēte filiu qui satisdat de bis. vt. ff. de bis q̄ satisda. cogā. si fi li⁹. que est s. cū h̄ suum officū nō debeat eē dā nosum sibi: vt arg. ff. ex qui. cau. maio. l. videli cet. vel defendebat ibi conferendo in se indi cium. hic non sic. **N**el dic vt ibi. **A**lijsq̄ personis. vt furiosis vel dementibus. **I**nstruat. iudicio sisti: ergo cauet s̄ aliud in orphanotropis qui

nec de hoc cauent. vt. s. de epi. r̄ cle. l. orphanotropbos. **P**ro cantela. i. iudicio sisti: vt dixi. **S**ubsignare. i. obligare. sic ponit. ff. de iure imu. l. semp. s. condu ctos. Et sic notat̄ speciale rē minoris imobilē sine decreto obligari vel alienari. nā de mobilibus q̄ als possunt obligari vel alienari non debet intelligi. **C**ū alijs. q̄ nō sunt in vsu. **I**n gestis. i. apō in dicem inter acta. **I**n cautionibus. i. chartulis. **C**ōscribunt. vt rez pupilli vel adulti saluā fore r̄ ad hoc. s. de epi. audi. l. de creationib⁹. **A**lijsq̄: furiosis vt mentecaptis. **I**n disq̄. licere. imo r̄ cogitur. aliogn spectat ad eum periculum. vt ff. eo. si res. **S**ine decreto. vt. j. qñ decre. opus nō ē. l. si. r̄. s. eo. lex que. in fi. **P**recio. qd si iusto r̄ nō rescidit veditio nisi sordes vt gra inter uenerit: vt. ff. de mio. l. r̄ si sine. s. idēz faciunt. **A**liarū psonaz. vt furiofoz r̄ mēte captoz **D**e peritu. vel cu. **Q**uod noticie. p̄ testō du os viros p̄i detes r̄ locu pletes filios tutores de dit. r̄ q̄ ipi nō nouerāt facultates ei⁹ adiunxit eis r̄ tutores duos liber tos suos: q̄ res suas no uerāt nō vt admistrēt i solidū s̄z alios i admini stratiōe instruerēt: r̄ qd ab eis gereret̄ ispiceret tenerent itaqz isti sicut r̄ illi siue dissimulaue rint scire siue fraudē ad bibuerit p se tm: vt pti cipauerit cū alijs vel su spectos facē omiserūt. lz em nō admistrant: debent tñ inspicere q̄li ter aliū admistrāt. **T**utores. supple vt curatores: vt subicit. q̄ dati in testō p̄firmant. vt isti. de cura. s. danf. **P**atrimonij. sic in sti. de ex cu. tu. s. itē pro pter. Alij aut oēs acci piunt in solidū: vt. j. de auc. p̄stā. l. si. r̄ facit. ff. de solu. l. q̄ si forte. s. j. r̄ ff. de admi. tu. l. ij. s. j. r̄ in sti. de satisda. tut. vel cura. s. j. **T**utores. p̄dicti li berti. **A**dbibuerint. sine dissimulatione r̄ soli. **D**eos. nō por r̄ rigitur diuisa ad ministratiōe a testatore vel a iudice. vt. j. de ad mi. tu. l. ij. **R**es. venūdare. r̄ his duob⁹ modis dānū fortuito casu emitari potuit. azo. vt. s. de pig. act. l. pignus. r̄ ff. de dam. in fec. vt i qz. **T**uo. subiacenti facile corruptioni.

Minoris res imobilis qñqz sine decreto alienat

Lasuz po nit,

Dat de fendēs filiū d̄ quo satisdabit

Li. xxxviij. Lex. j.

Qui noticie causa liberti tutores dantur: qñis soli admistratoz negocioz

pupilloz siue adultozū facultatem interdum nō accipiāt ppter tenuitatem sui patrimonij: periculo tamē oēs sunt obligati: siue ea q̄ scire deberēt ex vtilitate eoz tutores siue curatores dissimulauerint: aut fraudē aliquā adhibuerint: vel cñz alijs participauerint: aut cum suspectos facere deberēt in officio muneris vel obsequio debito cessauerit. **T**utor vnus puincie nō tenet de facto tutoris alterius puincie. b. d. Baldus vel sic. Si administratio est diuisa a testatore vel a iudice periculum vnus nō spectat ad aliū. b. d. cum glo. Sali. **I**dem. a. Saturnio. **L**ex. ij. **D**eos q̄ i alia puincia tutelaz admistrant piculū admistratiōis ex psona tutorz q̄ i alia puincia res pupilli gerūt nō porrigitur. **T**utor qui seruat nō seruanda tenetur de periculo casus fortuiti. b. d. Baldus vt sic. **P**ericulum casus fortuiti spectat ad tutorem si culpa precedat casum non als. b. d. cum. l. sequenti. Sali. **I**mpatores **P**hibi. r̄ **P**hibi. aa. et. cc. **S**ratiano. **L**ex. iij. **R**es pupillares q̄s bozreo scōditas habere aut etiam venūdare debuiisti: in hospitio tuo

Tis tamē oibus, vel alicui eorū, vt. s. l. proxima, vel idest tantus quasi nō alijs qui in alia puincia administrāt, vel ideo dicit omnibus quia vno citato r nō respondente cōuenitur ali⁹ qui si nec ipse defendat citatur tertius r sic de singulis, si plures sint: quia et agnati vocantur, vt. ff. quibus ex causis in possessio, eatur. l. hoc aut. nō quin vn⁹ bene possit agere r pue niri et sol⁹. vt. s. l. pri.

Instruari. s. libel- lus petiōis vt puetiōis.

Ad iudicia, alteri⁹ puicie, vt et. j. de diui. tu. l. ij. r. j. de auc. psta. l. fina. in pncipi. r. ff. de admini. tuto. l. iij. s. fi.

De tutor vel curator vectigalia conducat.

Ompetes, reddiderūt nisi decesse rit ille cui⁹ tutela vel cura est ad ministrata. Itē secus si hereditario iure succes sit in cōtractū fiscalem, licz vnat is cuius tute la est vel cura admini strata ē, vt. ff. ad. l. cor. de fal. l. j. s. idē pncipi pes. r. s. s. et si in rem.

Falsi criminē, in qd incidit, nā cōducendo viderē te dicere nō esse tutorē vel ex ea cā nō te neri, r sic criminē falsi te ris vt bic. et. ff. ad leg. cor. de fal. l. j. s. tutores s; v; vtraq; via agi. vt. j. qn ci. ac. pte. cri. l. j. Solu. ibi fuit actū: bic vltro satisfactū: r est sic in criminē stellionatus, vt. j. de cri. stel. l. j. r in falsa mōeta, vt. ff. d. fal. mo. qui falsam. r in cri mine incest⁹ a q liberat si ante sniam illicitā cō uentionē dirimerit. vt ff. ad. l. iul. de adulte. si adulterium cū incestu. s. fratres. Alij vt azo. l. d. r. p. dicunt q; pu blica accusatio r civilif actio cōcurrūt. vt in. l. zia. sed primata accusa tio r civilis actio nō, vt bic. Et exponūt bic fal si id est criminē stelliona tus qd bic locū habere dicūt quasi obliget res obligatas: qd non pla cet. tū q; bic est titulus criminis. s. falsi. vt h. dic. r. ff. ad. l. cor. de fal. l. j. s. tutores. vñ cessat stel lionat⁹. r facit. ff. d. cri. stel. l. iij. tū q; etiam ex pte dicit lex de accu satione priuati delicti qd cōcurrūt cū actiōe cini li vt furti. vt in. l. zia. qd ipi dicūt ibi de fur to ex quo nascit publi ca accusatio. s. si q; sur ripiat filiū vel suū alteri⁹. pma q; placet. s; si puato obligat bñ bz locuz criminē stellionatus: vt. ff. de pig. act. l. tutor. s. fi. r. dic. l. de cri. stel.

Periculo, scz falsi, sed quidā dicūt. i. tutele: vt eā subire nō tenea tur qd non placet. vt. j. de excu. tu. l. coloni. Item cōtra buic. l. ad pri mam partem. s. rem alie. ge. l. j. sed speciale est forte in cōtractū vecti galis. Nel ibi nō dicit q; hoc criminē nō teneatur.

men omnibus⁹ insinuari⁹ conuenit r ab ipsis inferri litem qui in ea pro uicia tutele vel cure officiū sustinet: nec de alijs puincijs defensores mi norum ad iudicia⁹ perducantur.

De tutor vel curator vectigalia conducat.

Periculosa est ista lex s; tutores r cura tores q; emūt gabellā cōmunis. r est forte ratio legis q; vident bona sua plurib⁹ in solidū obligare qd i hoc casu est criminē falsi in alio est criminē stellionatus. vt. j. de cri. stel. l. j. in fi. Bal. vel sic. Tutor vel curator pbi beſ vectigalia cōducere tutela nō fini ta vel ratiōe nō reddita sub pena falsi: quā euntat si spon te satisfecerit vtriq; ante tute lāyo cōducēs excusat a periculo. b. d. Sa.

Imperator Anto. a. Sexto. Tim. xij. Lex vnica.

Ompetens iudex nō ignorat nō esse admittēdos ad ve ctigalia pducenda eos qui pupilloz vel adolescētū tu telaz seu curaz administrāt vel qui eius administratiōis ratiōez nōduz reddiderūt.

Sed quis ptra in terdictū ad vectigal pducendū ac cesseris. tamē qm vltro me adijsti si tā vectigali q; pupillis satisfeceris falsi criminē carebis. **E**tū autem fisco te iā obstrictū postea tutorē eē dicas: periculo⁹ te excusat poteris.

De tutore vel curatore qui nō satisfecit.

Tutor nō admittit nisi legitie satisfec derit. r q nō vult satisfecere remouet Itē nō recipit tutor admistratiōe anteq; satisfecit nisi sit testamētarius vel cōfirmat⁹: vt da tus ex ingstioe. b. d. bal. vel sic. Tutor vel curator: q nō satisfecit cū v; administrare pbi beſ r ad satisfecendū cōpellitur. b. d. sa.

Impera. Val. r Bal. aa. Tito. r Flauiano. Tim. xij. Lex. j.

Inōdū vobis etas legitima cōpleta est satisfecione ab his quos minus idone os b; curatores vo

bis ab aduersario cum magistratu fūgereſ datos dicit postulate: pbi bent em ab admistratiōe: nisi securi tati vestre satisfecione prospexerint.

Tutor nō satisfecans iopia remouetur a tutela sine infamie nota. secus si fraude: r in locuz defuncti idoneus v; subrogari qui a defuncti heredibus tenetur ratiōez exigere. b. d. Saly.

Dedit. hanc satisfecionem prestat tutor contutori quando ipse so lus debet administrare.

Jamdndū obtinuit. vt. ff. de testa. tu. l. testō dat⁹. et in sti. de satis da. tu. s. j. r. ff. d. admi. tu. l. iij. r de iur. l. qui in iurie. s. qui in alienis.

Tutor. nihil omnino. als nihilominus.

Potes. vt. r. s. e. l. in dubium. r. ff. de reb. eo. qui sub tu. neq; r de cur. fu. l. consilio. s. j. r. ij.

Nondum. ab his, scz curatoribus, r idoneos. facultatib⁹. nā si morib⁹ remouēdi essent. vt r suspecti. vt in sti. de suspec. tu. s. pe. r. s. fi. Et nota testa mentariū tutorē nō satisfecere. vt in sti. de satisfec. tu. s. j. etiā non recte dat⁹ qui cōfirmatur: vt. ff. de pfr. tu. l. j. Idem in datino tu toze vel curatore dato

Idē. aa. r. cc. Explozo. Lex. ij.

Am tutorē qui supeſt si s; pſi dis pceptū r iuris formā sat Enō dat: remoueri a tutela. **S**i inopia hoc faciat sni infamia: si fraud et cū nota adit⁹ puicie rector iube bit: r i locū defunctor⁹ alios idone os substitui pcepit: pſertim cū pſi emoniū pupilli noua hereditate au ctū esse pponas. **T**utores autez dati ab heredib⁹ eoz quos deces sisse dicis ratiōe reposcent tutele.

Sententia lata ptra tutorē legitimū vl datiuū q nō satisfecit ipso iure est nulla. ideo restitutio nō est necessaria. b. d. vl ge nerali⁹. **B**esta a tutore q nō satisfecit sūt ipso iure nulla i p iudiciū minoris. b. d. sa.

Imperatores Diocle. r Max. aa. Stratonice. Lex. iij.

In dubiū non venit tutores qui nō testō dati sunt admi nistrādi ptatē nisi satisfecione emis sa saluā tutelam fore nō bfe. **S**i igitur tutor q p tutelari officio nō cauerat iudicio expertus est: aduer sus eū lata snia iuri tuo officere nō potuit: nec ea q ab eo gesta sunt vl lam firmitatē obtinent. **F**rustra igitur in integrū restitutionis auxi lium desideras: qn ea que ab eo ge sta sunt ipso iure irrita sunt.

De pluribus tutoribus quorum nul lus satisfecere tenet si vnus satisfecit ille i ad ministratiōe pferatur. b. d. Saly.

Idē. aa. et. cc. Tercu. Lex. iij.

Non omnium tutor par simi lis q; cā est. **Q**uapropt⁹ cū exēplo testamētarij cōfirmatū a pſide vel datū ex inquisitione nō onerari⁹ satisfecione rez saluā fore pupilloz manifestuz sit. **P**luri bus autē datis ex inquisitione tutori bus: illū q satis fm formā edicti rez pupilli saluā fore dedit i admistra tione pferri iādudum obtinuit.

Tutor anteq; satisfecit officiu nō exer cet: nisi circa tempore peritura vel ea que preiudiciū auferre non possunt. hoc di cit bec lex valde no. Bal.

Imperatores Constan. et AlDa xi. aa. Sene. r Max. Lex. v.

Tutor q satisfecionez cū dare debuit mīme interposuit: ni hil oīno ex bonis pupilli alienare pōr. **P**ostq; autē ad tutele ad ministratiōez elect⁹ est: r satisfecit bo. pos. pupilli noiē agnoscere eum

Dedit. hanc satisfecionem prestat tutor contutori quando ipse so lus debet administrare.

Jamdndū obtinuit. vt. ff. de testa. tu. l. testō dat⁹. et in sti. de satis da. tu. s. j. r. ff. d. admi. tu. l. iij. r de iur. l. qui in iurie. s. qui in alienis.

Tutor. nihil omnino. als nihilominus.

Potes. vt. r. s. e. l. in dubium. r. ff. de reb. eo. qui sub tu. neq; r de cur. fu. l. consilio. s. j. r. ij.

Tutores alig satis dare non tenentur.

ex inquisitione vt ibidez sed in dato sine inquisi tione secus vt h: sed bo die ex pstitutione greca que referi. in sti. de at til. tuto. s. pe. ois dati uus tenet satisfecere: in testamētarijs nihil im mutatur.

Aduersario. aduer sabat em magistratus vna cum curatorib⁹ vt non satisfeceret.

Am. superest. **A**lijs defunctis. **S**i inopia. sola pau pertas nō remouet euz si als est diligens. s; cel satio satisfecationis pro pter inopia: vt. ff. de su spec. tu. l. suspectū. r in sti. de suspec. tu. s. fi. et bic dicitur.

Defunctoruz. als est in lra defector. als defectorum.

Dati. de nouo i lo cū defunctorum.

In dubiū. testa mēto. vel ex in quisitiōe. vt. j. l. proxi. r facit in sti. de satisfec. tu. vel cu. s. j. r. s. de epif. audi. l. de creationib⁹.

Si igitur tutor. scz legitimus vel simplici ter datus.

Non potuit. scz de verbo ad vbu. s. in qb⁹ cau. in integ. rest. non est neces. l. si tutor.

Irrita sunt. vt. ff. de minor. l. in cause. in pncipi.

Non omnium. q. d. quorūdā. sic quorūdam non.

Quapropter. i. qua re hoc. rñ. cum rē.

Lum. i. quia.

Testamētarij. que constat non satisfecere. vt in sti. de satisfec. tu to. s. j.

Confirmatum. vt habes exemplum. in sti tu. de tute. s. fi.

Inquisitione. vt. d. l. in sti. de satisfec. tu. vl cu. s. j. argu. ff. de cur. fu. l. bonoz. r facit. j. d. cur. fur. l. fi. s. j.

Nō onerari. si vn⁹ est sec⁹ si ples: vt subij cit vbi satisfecit inter se. sed ibi vnus ex plurib⁹ v; administrare.

Dedit. hanc satisfecionem prestat tutor contutori quando ipse so lus debet administrare.

Jamdndū obtinuit. vt. ff. de testa. tu. l. testō dat⁹. et in sti. de satis da. tu. s. j. r. ff. d. admi. tu. l. iij. r de iur. l. qui in iurie. s. qui in alienis.

Tutor. nihil omnino. als nihilominus.

Potes. vt. r. s. e. l. in dubium. r. ff. de reb. eo. qui sub tu. neq; r de cur. fu. l. consilio. s. j. r. ij.

Tutorve ctigal cō ducendo se magno supponit periculo.

Liber quintus.

Aperite claret. etiam si non satisfecit quod querit non dimittit: ut et j. qui admit. ad bo. pos. l. bonoz. immo et ibi damnū esse potest. et ideo dic. electus post satisfactionē. s. vt. s. eo. l. in dubium.

De suspectis tutoribus vel curatoribus. Unde oritur accusatio de suspecto et qui remoueat: et qui accusent. habes insti. e. in prin. et

s. j. et ii. et inscribit accusator ut puto. sed et sine accusatore potest pcedi. vt. ff. e. l. iij. §. pterea.

Berterū tuuz. o mater.

Puberitate. vel alio modo.

Tutele actio et accusatio non se partitūtur.

Sinituz non est. tūc ergo locus est accusatiōi cum non est locus tutele actiōi et eōtra ubi est locus tutele non est locus accusatiōi: vt h. et ff. e. l. iij. §. qri pot. et §. si qs abfuturus. Et in casu etiā finita tutela locus est accusatiōi: vt si datus fuit ad tps ea finita a iudice est itez datus et non bz cōtutorē q prioris tutele noie eū pueniat. nā accusabit de suspecto p prima administratiōe. vt etiā in hac male psumatur eū agere et infamef: vt. ff. e. l. iij. §. ite erit qrendum. et §. sinantez. et §. qd si quis.

Quatores. tute la. i. cura.

Cessant. si scuerūt vel scire potuerūt se curatores datos. vt. s. de peri. tu. si tutor. et de admi. tu. l. et si scisses.

Si id. i. curatores cessasse.

Dostula. sic qm gerit accusat. vt insti. e. §. sz ante q. et ff. eo. ipu berib. §. si. Sed §. ff. e. l. be eniz. §. si. ubi dicit q qui nihil gessit non potest postulari suspectus. So. remouet vt h. non accusat vt ibi qd non placet: cū hic dicat postulari. Alij dicūt si dolo cessat obtinet qd h. als qd ibi vt non remoueat sed ad ministrare iterū cōpellat: et hoc ante q admistrat. postea vo etiā ob culpā remouetur: sz semp certe videt in dolo eo qd non gerit. Dic ergo q non potest directo ex vbi leg. xij. tab. vt ibi: sz ex interpretatiōe sic vt hic. Alij dicunt q h iam ceperat gerere.

Preses. strictio rib. i. pignori bus captis. vt insti. de satisfda. tu. §. pe. et ff. de mūe. et ho. l. si qs. Alj p cipiet sub bāno aliq. vt ff. de v. l. i. §. qd §.

Perferauerit.

quia etiā captis pignori bus non administrant.

Postulare. ff. eodē. be enim. §. fina. contra. solu. vt. s. l. prima.

Aliam testamēto. vt insti. e. §. q. et ff. e. l. j. §. ostendimus.

potuisse: et cetera q ei tepore artarent persequi debuisse apte claret.

De suspectis tutoribus vel curatoribus.

Sinito officio non potest peti remotio hoc dicit bal. vel sic. Tutor durate tutela accusatur de suspecto et ea finita conuenitur tutela iudicio. b. Salice.

Imperator Anto. a. dominice.

Titu. xliij. Lex. j.

Berterū tuuz et tutoris filij tui si fraudulenter res eius administrare existias suspectum facere potes

non. si officium eius pubertate pupilli finitum non est. **N**ā si eo iure tutor esse desit: is iudicio tutele pueniendus est.

Periculū cure neglecte spectat ad curatores: et cessantes gerere fraude vel dolo possunt remoueri vt suspecti. b. d. salice.

Idem. a. Longino. Lex. ij.

Quatores qdez suo periculo quanto tardi⁹ tutela ad eos trāssert cessant. **N**ō si in fraude id esse factum existimas: suspectos eos postula: q si submoueri meruerint in locum eoz alios accipies.

Tutores possunt cōpelli ad administrandum. et in cōtumacia perseverantes remouentur vt suspecti. b. d. Sali.

Imp. Alex. a. Fortunate. Lex. iij.

Preses puincie tutores filio rum tuoz strictioribus remedijs adhiberi oimodo administratiōis officium cōpeller agnoscere. **N**ō si in eadē psumacia pgenerauerit suspectos postulare vt alij in locuz eozum petant non pberis.

Idem. a. Talide. Lex. iij.

Aliam testamēto patris tutorem datū suspectū postulare potes: si fraude tutoris argueris.

In tutore pncipaliter attenditur psona secundario patrimonij. b. d. bal. vel sic. Non inopia sola sed frans et segnitia tutorem reddit suspectum. b. d. Salp.

Idem. a. Asclepiade. Lex. v.

In postulandis suspectis tutoribus seu curatoribus non vires primo nū pncipaliter sed an nihil segniter nihil fraudulenter gerat perpēdi opz.

Accusatio de suspecto est publica. b. d. bal. vel sic. Quilibz maxie si sit de necessarjz potest accusare tutorem de suspecto: paupertas tñ non est iusta causa vt remoueat sz vt alius: si iudici videbit adiungat. b. d. Sal.

Impa. Gord. a. felici. Lex. vi.

Detatis fungeris munere q fris tui filios (vt necessitudo sanguis suadet) protegere conaris.

In postulandis. pncipaliter. vt insti. e. §. si. aliqd tñ opaf. ar. ff. de testi. l. testu. et j. eo. l. pietatis. Et et facilius committit ad ministratio dimiti. vt. s. de peri. tu. l. j. et als qnqz multū operatur pan

Pertas: vt. ff. de pnu. credi. l. si ceditozes.

Detatis. impetrabis. nec illis pdest satisfacere: vt insti. e. §. pe. et ff. e. l. suspect⁹. et l. qz

Si igitur tutores vel curatores eorum non recte administrat: suspectis eis postulatis atqz ostēsis vt alij in locū eoz constituant facile impetrabis.

Nō si nihil in fraude egerit: verū ita egeni sunt vt in eoz administratiōe fris tui filioz sba periclitet: an eis adiungendus sit curator q idoneus facultatib⁹ sit rector. puincie estimabit. **R**emouēdi aut licētia non solū parentibus vt ruz qz sexus: sed etiā cognatis et extraneis et affinis et ipsi cui⁹ res administrant: si non im pubes sit arbitrio cognatorū bone opinionis constitutoz cōceditur.

Dendente causa suspecti dicitur tutori ad ministratio iudici. b. d. vel sic. Nō solū remotio sed litis pēdētia ipedit iteri administratiōem tutoris. b. d. bal. vel sic. Pēdēte causa suspecti tutor si potest administrare sz dat curator q interiz administrat. b. d. sal.

Idem. a. Borgioice. Lex. vij. **A**m quē vt suspectū tutorem vel curatorem accusas pendēte cā cognitiōis abstinere ab administratiōe rerū tuarū donec causa finiatur preses puincie iubebit. **A**lius tamen interea in locum eius administratiōe rerum ordināndus est.

An⁹ tutor non potest petere ab altero ad ministratiōis rationē durate tutela. b. d. bal. vel sic. Durate administratiōe tutor non potest petere a tutore vt reddat sibi rationē administratiōis vniuerse. b. d. salyce.

Imp. Pbil. et Pbi. aa. pculo.

Si non suspectū tutorem et rē tuā postulare ac remouere ab administratiōe bonoz pupilli curaueris: admitti nequa qz potest rō desiderij tui iā nūc postulatis tutelā tibi noie eiusdē pupilli restitui. **R**emotus ob dolo est infamis non ob culpam. b. d. Salyc.

Imp. Dio. et mari. aa. damiano

Suspectos tutores sex dolo non etiā eos qui ob negligentiaz remoti sunt: infames fieri manifestum est.

De in lites dando tutore vel curatore.

Tutor potest agere cōtra pupillū alio cōtutore auctore. et si nullū cōtutorem habet dabitur ei curator ad litem illam defendendam. b. d. Salp.

Imperator Anto. a. miliciadi.

Titu. xliij. Lex. j.

Si quis petitiōes aduersus pupillos tuos habes dirigere eas potes assistentibus causamqz defendētibus

De in lites dando tutore vel curatore.

Tutor potest agere cōtra pupillū alio cōtutore auctore. et si nullū cōtutorem habet dabitur ei curator ad litem illam defendendam. b. d. Salp.

Imperator Anto. a. miliciadi.

Titu. xliij. Lex. j.

Si quis petitiōes aduersus pupillos tuos habes dirigere eas potes assistentibus causamqz defendētibus

Siqua tu. pos. §. certe nisi i casu. vt. ff. de tu. et cu. da. ab his. l. i. p. ubi. qñ aut iuito et qñ postulati def dixim⁹. §. q. pe. tu. l. ij.

Si quas habes. vt qz rei vēdicationē ptra euz habes. secus un personali bodie. vt. s. qui da. tu. pos. auf. minoris.

tutor ob latam culpā remouetur si infamis.

In famia non incurrit q ex officio iudicis damnatur.

litis. que est inter tutorem et pupillum. vt in sti. de auc. tu. §. fi.
Casus po b
Mit litte / ralem.
A tibi. tu r frater tuus habebatis fundu pater nu coez in solidu
es tutor filij sui pupilli. si vis vedicare partem tuam fundi teneberis
pupillum in cam euictiois defendere. et cu damnu dupli habeat per te
ei teneberis. vnde meli
us est q vel copensan
do vel agedo als tibi co
sulas. sed r vedicare po
tes petito curatore pu
pillo qui in ca euictio
nis defendat emptore
dic gan tibi. s. tutori.
c Officiu. arg. ff. si
ser. ve. l. altius. r. ff. de
codi. inde. l. frater a fra
tre. r. de admi. tu. l. qti
ens. §. et si temporale.
d Quaitate. in du
plu vel in itereffe forte
nomine euictionis.
e Laudatus. ab epto
re vt defendat eum.
f Cum aut. ne time
as damnum cum r.
g Compensationis.
cum et tu aliquid pu
pillo debebas.
h Aut cotrario. i. qn
do nihil debes pupillo
et h finita tutela. vt. ff.
de cotra. iu. tu. l. j. §. fi.
r. §. qd tamen si io. r sic
parte pcy tm psequeris
r ita est ptra. ff. re. amo.
l. non eni. sed hic forte
habebat rem venalem
vel hic no pcese: sed si
vult mai' malu euita'.
i Impediad. forte qz
lapsu tati tps reuoca
ret ins tuu l dubinz: vt
sic officiu tuu non sit
tibi danofuz. vt. ff. qui.
ex cau. ma. l. videlicet.
k Vedicant. ab em
ptore. r sic ofendat hic
curator emptore cotra
tutor vedicant. vt in
sti. de auc. tu. §. fi. r. ar.
ff. de neg. ges. at g. §. cu
me. Alij dicut dadu cu
rator qui statiz agat co
tra tutor ratiode dani il
lati pro eo quod tutor
vendicat.
l Protegend.
siue curator. sub
audi disunctiue: vt ibi
alexader siue paris r.
nam tutor certe rei no
potest dari: vt no. s. in
rubrica.
m Administratiois.
alterius q illius quam
gestit.
n Negocij. id est cause.
o Negociuz. ad quod fuisti dat'. r sic in specie loquitur sed. s. in ge
nere. r facit. ff. de admi. tu. l. quotiens. §. constat.
p Ad lit. tutor. scdario no pncipalr: vt isti. g. da. tu. pos. §. certe. r
de excu. tu. §. datns. sed in casu etiā pncipalr. vt no. in rubri.
Nel dic tutor. i. curator. sic ponit. s. de suspes. tu. curatores. r de con
di. r demon. l. pater. §. conditionum.
q Acotutoribus. vel pprie. vel id est a cotutoribus.
r Notes. pytile neg. ge. vt. ff. de neg. ge. ex facto. r. j. de j. iu. tu. l. ij.
s Ine. dicit. ne ius qd habes perdas.
t Procuratore. s. ex voluntate.
v Juris. scz vt satisfdet rem pupilli salua fore.
x Abi tutor exigit. i. reconuenit a pupillo. quo casu exactu salnu fo
re promittit. Nel dic tutor. i. curator vt fere per. totu hucti. r fm hoc

cotutoribus tuis cum r si alios tutores
no haberet: ad hoc gen' litis' defen
dende curatores accipere deberet.
Tutor pupilli cuius pater vendit fun
dus secus coem colultius faciet si tutela du
rate parte sua no veditet: si tamen vult ve
dicare oz petere curatore dari g emptorem
pupilli noie defendat aduersus ipsuz tuto
rem fundum vendicant. b. d. Saly.
Impa. Alex. a. auarisco. l. ij.
A tibi' partis fundi pni ve
dicatio copetit: is cui' de ea
re notio est estimabit. Respice
rea ut debes offm' in q te ee tutores
dicit: ne ob eiusmodi petitione cui
ctioe secuta vltra pcy qtitate' acto
ris heredē pupillu tuuz oneres: qui
laudat' p te defendi debeat: cum
aut' copensatiois' ronē hfe: aut' p
rio tutele iudicio experiri possis.
Sed ne tuū ius (si qd habes) ipe
diatur: ad ea re defendendam que
aduersus te vedicatem' ageda erit
curatores pupillo petuntur.
Curator dat' certe rei vel liti no tene
tur de alta gestioe. Bal. vel sic. Curator da
tus ad litē non subicitur periculo admini
strationis. b. d. Saly.
Impera. Salie. a. Gal. l. x. ij.
A ptegendā cam tutor siue
curator' dat' pueniri no pot
administratiois' piculo cu sola susce
pti negocij' tutela madata ē. Si
nihil igit' (vt allegas) pter negociu'
gestisti: frustra conueniris.
Si curator ad litem expendit aliquid
pro vtilitate pupilli oz illud recuperare. b.
d. Bal. vel sic. Curator ad litem sumpt' re
petit quos bona fide fecit. Saly.
Idem. a. Berenio. l. x. iij.
A d litē datus tutor' : si quid
bona fide erogasti a cotuto
rib' (more solito) exigere potes'.
Abi tutor testamentarius vel legiti
mus est cu pupillo litigaturus debet ei de
curatore ad litem facere pnderi. Nel pot
pupillus illius auctoritate pcuratozem co
stituire qui eum sit defensus. r si res exe
gerit alius tutor ordinabit. saly.
Imperatores Diocle. r Adari.
Saa. r. cc. trigani. l. x. v.
S iue ex testamēto siue iure le

erigitur. i. necessarius est qd est semper in tali causa. Nel dic tertio exi
gatur tutor: vt qz dicebat pupillus hereditate quandā ad se pertinere:
quā r adire volebat: qd cum curatore facere non pot: s; ecotra tutor
ad se pertinere dicit: quare datur tutor cuius auctoritate adeat. vt. ff.
de app. l. cu in vna. §. tutor. r. ff. de auc. tu. l. curatore. r tunc etiam in
hoc satisfit solēnitati in
ris vt detur tutor. r fa
cit. ff. de tute. l. q habet.
§. si pupillus. r facit in
sti. de cur. §. fi. r. s. qui
dari tu. pos. l. creditore
sed hodie contra. vt in
auf. ibi posita.
De eo qui p tutore
negocia gessit. Cum tu
tor non sit. vt. ff. eo. l. j.
circa principium.
Tiam mu
lieres ma
tres y alie.
Pro
tutore. i. quasi tutrices
cu non sint. r sic no. q
qui nec est nec esse pot
tutor tene' ptutele vt
mulier: vt hic. r huus:
vt. ff. eo. l. j. §. proinde.
sed secus si ille in cuius
bonis gerit non pot ha
bere: vt qz sit pbes. vt
ff. e. l. j. §. si quis qst. Et
pot queri q sit rō dmer
sitatis vel pot dici idez
si talis gerit p tutore q
nullo modo posset esse
tutor: vt non habeat lo
cum ptutele: vt. s. qui
da. tu. pos. l. militie. at
mulier r huus quando
qz possunt fm l. 30. et
l. 3. qd non placet. quia
no est verum in seruo
remanente seruo.
Tenentur. actione
protutele que est priui
legiata vt tutela. vt. ff.
de priuile. credi. l. dabi
mus. §. j. ante etiam pu
bertate intēditur: vt. ff.
eo. l. j. §. cum eo. nec po
test res minoris distra
bere. vt. ff. de reb. eo.
qui neqz.
D on vtiliter. vt
de aliena pro
uincia.
Homine. aduersus
debitores.
Iniunctā. a iudice.
Intentionē. no habi
ta cotradictione.
Exceptionē. etiam
post lites contestatā: qz
silis est exceptio falsi p
curatoris: vt. s. de pcur.
l. licet. r idē in plato vt
possit repelli si quoquo modo possit vitari eius electio vt exceptione
repellatur. Itē facit. ff. de admi. tu. l. vulgo.
Si mater. Nel maternus auus.
No potius. electiue.
Quos petisti. o mater.
Alien. vel pupillo pro tutoris debito. vel tutori p eo
quod pupillus debet. r hoc ppter velleianuz. secus si tu
tori promisti qd debebit pupillo vel ecotra pupillo quod debet tu
tori: qz tunc cessat: vel vt. j. l. proxi. r. s. ad velleia. si mater dixi. r hoc
nisi dolose petijt no idoneum. vt. ff. ad tertul. l. ij. §. no solum.
Postulasti. nisi decreto hoc esset deprehensum. vt r. j. e. l. fi. item
facit. s. de admi. tu. l. fi. §. personis. cotra solu. vt ibi.
Nedam. scz negocia.
Nestorum. o tutores.

ponit qm
oz.
vt. ff.
de app. l. cu in vna. §. tutor. r. ff. de auc. tu. l. curatore. r tunc etiam in
hoc satisfit solēnitati in
ris vt detur tutor. r fa
cit. ff. de tute. l. q habet.
§. si pupillus. r facit in
sti. de cur. §. fi. r. s. qui
dari tu. pos. l. creditore
sed hodie contra. vt in
auf. ibi posita.
De eo qui p tutore
negocia gessit. Cum tu
tor non sit. vt. ff. eo. l. j.
circa principium.
Tiam mu
lieres ma
tres y alie.
Pro
tutore. i. quasi tutrices
cu non sint. r sic no. q
qui nec est nec esse pot
tutor tene' ptutele vt
mulier: vt hic. r huus:
vt. ff. eo. l. j. §. proinde.
sed secus si ille in cuius
bonis gerit non pot ha
bere: vt qz sit pbes. vt
ff. e. l. j. §. si quis qst. Et
pot queri q sit rō dmer
sitatis vel pot dici idez
si talis gerit p tutore q
nullo modo posset esse
tutor: vt non habeat lo
cum ptutele: vt. s. qui
da. tu. pos. l. militie. at
mulier r huus quando
qz possunt fm l. 30. et
l. 3. qd non placet. quia
no est verum in seruo
remanente seruo.
Tenentur. actione
protutele que est priui
legiata vt tutela. vt. ff.
de priuile. credi. l. dabi
mus. §. j. ante etiam pu
bertate intēditur: vt. ff.
eo. l. j. §. cum eo. nec po
test res minoris distra
bere. vt. ff. de reb. eo.
qui neqz.
D on vtiliter. vt
de aliena pro
uincia.
Homine. aduersus
debitores.
Iniunctā. a iudice.
Intentionē. no habi
ta cotradictione.
Exceptionē. etiam
post lites contestatā: qz
silis est exceptio falsi p
curatoris: vt. s. de pcur.
l. licet. r idē in plato vt
Dielat'
repelli pt
si eius ele
ctio aliq
liter vitia
ri possit.

Liber quintus.

A Promissam. his verbis pmittimus vobis q pupillis debebitis occasione vestre administrationis: vt dixi. s. l. proxi.
B Matrē. neqz auū q nil pmiserūt pupillis: vt. j. arb. tute. l. tutorē.
O Tutorē. decreto. iudicis r ipsa cōsentiente. r facit. s. l. j. et s. ad vell. si mater. i. fi.

Si tutor cōtra rē.

S i p̄ matris. p̄cedētis. **S**oluta. p̄hiben. tem ne aliquo tpe fieret tutor: filiū sui.

Filio cōi. sed cū pa tri loquat qualiter tuto rē habeat. rñ. de filio na turali dicit fm a30. vel pōt etiā de legitimo di. ci. s. emācipato cum pa ter non possit esse tutor aliqua ex cā: r sic iudex det vel tertio etiā si nō est emancipat⁹ r p̄ det p̄hibitu a matre nō erit quidē tutor. vñ de alio pater p̄uideat r fm hoc dicit q̄ alij nō p̄i p̄uide rit. vñ potest dici q̄ alij nō p̄i dirigit s̄imonē. r qd̄ dicit cōi. l. tich̄ van. tis r bertbe p̄hibentis. sicqz erit melior condi tio p̄hibentis. vt r. ff. cōi diui. l. sabinus.

Rescriptio. s. q̄ di. cit enz remoueri sine in famia.

Si in fraudē. vt et s. de suspēc. tu. l. fi.

Nō suffragabit. sic r monach⁹ l3 in mīno rib⁹ ordinib⁹ p̄stitutus i qb⁹ als si nō eēt mona ch⁹ pōt b̄ie vxozē r mo nachus nō b̄z. vt i aut. de mona. l3 si facit. col la. j. r facit ad. l. ff. de cō fir. tu. l. vtilitatem.

Et cause post pu bertatem assit tutor.

Tutores. vñ eoz⁹ bere. des: vt. ff. d̄ here. tu. l. j. r de appel. l. tutor.

Transulerūt. sec⁹ si trāstulerint. vt. ff. de ap. l. tutor. r. ff. si pen. ap. mozs inter. l. j. in fi.

Causaz. ceptaruz anteq̄ finiret tutela pu bertate. vt h̄ erat. r. ff. de admi. tu. l. ita aut. s. si tutor. r ar. ff. de neg. ges. l. nā r s̄uins. s. r si viuo. r. j. arbitriū tu. l. tutor. post pub. sec⁹ vi detur in curatore post xv. an. vt. ff. de app. l. negocioz. s. fi. sed ma gis dic idē: vt. ff. de ad mi. tu. l. ita aut. s. fi. r il la de app. loquit q̄ nō habebat curator quon dam instrumenta s̄ mi nor factus maior. r fa/

Appel las a snia d̄z illā p̄ bare in tu stam.

Asseri. sic ergo qui appellat pbat qd̄ est falsum. vt no. de ap. l. bi qui. vide glo. in. c. in presentia. ex de renūcia.

terno administrata eoz nomine in dēnitatē vobis pmittas⁹ eē asseuera tis. **Q**ue si ita sunt idē pupilli le gitie etatis effecti nō aduersus ma trē suā itēqz auū sed cōtra vos cō gredi maluerint: non imerito indē nitatē ab his p̄stari d̄siderabitis: q̄s etiā administrationez suo periculo p̄idem suscepisse p̄ponitis.

Imperato. Diocle. r Maxi. aa. Saiano. l. c. iij.

Opetitū frustra vobis eā tene ri cōtēditis: cū nō nisi specialr ei⁹ pe riculo dare decreto fuerit p̄rehē sum ex ea obligatione obstricta est.

Si tutor contra matris volun tatem datus sit.

Contra matris voluntatem tutor filio dari nō pōt. b. d. bal. vel sic. Tutor datus a iudice vel a patre contra voluntatē ma tris p̄morte ab officio remouebitur: nec in famia notabitur nisi de fraude cōueniat b. d. r no. Saly.

Imp. Seue. r Anto. aa. tertio. Tit. xlvij. l. c. vnica

S i p̄tra m̄s vltimaz voluntatē s̄isciniū fi lio cōi tutorē datū p baueris eū sine dāno extimatiōis a tutela remouendum p̄tor decernet que rescriptio⁹ si in fraudē p̄niet⁹ fuerit n̄ suffragabit.

Et cause post pubertatem assit tutor.

Tutor cām pupilli inchoatā p̄sequi tenet etiam post pupillare etate si instru mēta curatori non reddiderit. Saly.

Imperatoz P̄bilip. a. Destro. Titulus. xlvij. l. c. vnica.

Tutores qui necdum administratiōis ratio nē ad curatores trā stulerūt defensionē causaruz pupil larius assistere oportere sepe rescri ptum est. **E**t ideo si (vt propo nis) instrumēta quibus asseri⁹ pos sunt cause p̄uocationis etiaz nūc bi⁹ quozum meministi apud se deti nent: aditus p̄ses p̄uincie peri culo suo eos admoueri p̄cipiet.

Abi pupilli educari debeant.

Dupilli educari d̄nt apud matrē nisi ad secūda vota trāstulerit. b. d. Bal. vñ sic. Quādo de trāstū matris ad secūda vota est cōtētio iudicis cōmittit arbitrioz onus alimentādi pupilluz est necessariū. b. d. sa.

Imperatoz Alexan. a. Diony.

Dupillus si ei alimen ta a tutore suo nō p̄e stentur p̄sidentem p̄o uincie adeat qui ne in alimentozum p̄esta tiōe fiat moza partib⁹ suis funget⁹.

Idez est et si de statu pupilli seu adulti et de bonis eius controuer sia pendeat.

Dupillus p̄sumit alimētat⁹ a tutore r nō p̄sumit de nibilo vixisse vel sine sum ptib⁹ studuisse. b. d. Bal. vel sic. tutori cō sulit vt alimenta pupillo p̄standa faciat taxari a p̄toze. si tñ nō fecerit ea q̄ legitime in ei⁹ alimētis ipedit poterit ei iputare: r i dubio p̄sumitur alitus a tutore. b. d. Sa.

Impa. Alex. a. Eufidio. l. c. ij.

Quod plerumqz postulat vt arbitrio p̄tozis⁹ alimenta pro modo facultatum pupillis vel iuuenibus constituantur pro offi cio suo bi qui aliena negocia gerūt ne apud iudicem controuerfiā ha beant faciūt. **E**terum si bonus vir aut inocens tutor arbitrio suo alu it pupillos: quod interdū etiam ne cesse est fieri ne secreta⁹ patrimoniū r suspectum es alienum pandatur:

Hi. tutores quondam.

Abi pupilli rē. Plana est differētia iter hūc ti. r illuz scilz vnoztio facto. qz ibi vnoztio solutum erat matrimoni um: hic morte.

Ducatio. nulli magis. qz in illis est affect⁹ rē. vt. j. de cur. furio. l. fi. j. rñ.

Titulus. xlix. l. c. j.

Ducatio pupillozuz tuozum nulli⁹ magis q̄z matri eozum si nō vitricum⁹ eis induxe rit committenda est.

Quando autem inter eam r co gnatos r tutores super hoc orta fu erit dubitatio: aditus p̄ses p̄uincie (inspecta personaruz qualitate⁹ et coniunctione⁹) p̄pendet vbi pu er educari debeat. **S**i antez esti maerit apud quem educari debe at: is necessitatē habebit hoc face re quem p̄ses iusserit.

Abi pupillus educes est in iudicis ar bitrio: de eo tamen qui ei succedere d̄z est iusta suspitio. b. d. Saly.

Imperato. Diocle. r Maxi. aa. r. cc. grate. l. c. ij.

Truz nepos tu⁹ ex filia apō te an apud patruuz suuz mo rari debeat: ex singuloz affectione r qui magis ad suspitiōez ex spe suc cessionis p̄prioz sit extimabitur.

De alimētis pupillo p̄standis.

Tutor iudicis officio cogit alimēta p̄ stare pupillo: licz pendeat questio de sta tu suo. b. d. Saly.

Imperatoz Anto. a. Faustino.

Titulus. l. l. c. j.

Dupillus si ei alimen ta a tutore suo nō p̄e stentur p̄sidentem p̄o uincie adeat qui ne in alimentozum p̄esta tiōe fiat moza partib⁹ suis funget⁹.

Idez est et si de statu pupilli seu adulti et de bonis eius controuer sia pendeat.

Dupillus p̄sumit alimētat⁹ a tutore r nō p̄sumit de nibilo vixisse vel sine sum ptib⁹ studuisse. b. d. Bal. vel sic. tutori cō sulit vt alimenta pupillo p̄standa faciat taxari a p̄toze. si tñ nō fecerit ea q̄ legitime in ei⁹ alimētis ipedit poterit ei iputare: r i dubio p̄sumitur alitus a tutore. b. d. Sa.

Impa. Alex. a. Eufidio. l. c. ij.

Quod plerumqz postulat vt arbitrio p̄tozis⁹ alimenta pro modo facultatum pupillis vel iuuenibus constituantur pro offi cio suo bi qui aliena negocia gerūt ne apud iudicem controuerfiā ha beant faciūt. **E**terum si bonus vir aut inocens tutor arbitrio suo alu it pupillos: quod interdū etiam ne cesse est fieri ne secreta⁹ patrimoniū r suspectum es alienum pandatur:

Quod plerūqz. q. d. qñ non petunt decerni.

Pretoris. qui arbitretur fm qd̄ legitur. ff. e. l. iij.

Habeat. qz postea pupillus diceret q̄ minus esset expensum.

Secreta. sic. j. quando r qui. quar. pars. l. ij.

Patrimoniū. s. diuulgentur.

Si nō vitricuz rē. qz tūc etiā filioz vitam ei adijceret: vt. s. de ad mi. tu. l. lex que. s. sui. als lex em. Sed nonne pōt esse tutor vitricus. Rñ. sic: vt. j. de cōtra. iu. tu. l. fi. Sed rñ. non per hoc apud eū vel eā debēt educari. **A**lij di cunt q̄ a patre pōt dari tutor nō a iudice.

Quando aut. retē to eodem casu qñ scdo nupsit. als nulla super hoc fieret deliberatio: s̄ indistincte m̄si com mitteret: vt. s. e. l. vlti. bic qñ mater nō appe tit s̄ alij dicit cōmittē dā r tutor alij: vel ter tio supra nō fiebat que stio inter tutorē r m̄ez r cognatos. h̄ sic. p̄ma placz: vt in aut. d̄ nup. s. eiusdem quoqz. col la. iij.

Qualitate. vt tamē non sit apud eos q pu dicitie eius infidietur. vt. ff. e. l. disceptetur.

Conijunctione. vt. ff. eo. l. j. r facit. ff. de leg. j. l. si seruus. s. fi.

Necessitatē. sec⁹ in curatore bonozū. vt. ff. de cura. bo. dā. l. j. r. ij. s. queritur.

Trum. ex spe successiōis. vt illi nō concedatur. vt s. de nup. l. vidue. s. s̄ ne. r. ff. eo. l. j. r. l. pe. s̄ bodie contra fm quos dam. vt in autē. de be. que ab intest. s. ex bis. qd̄ non placet. qz licet qui prior sit in successio ne debeat eē tutor non tñ educator.

De alimentis pu pillo p̄standis.

Dupillus. funget. vt i sti. d̄ suspe. tu. s. si quis tutor. r. s. seq. r. ff. d̄ su spec. tut. l. iij. s. tutor. q ad alimenta. r hoc etiā feriato die. vt. ff. de fer. l. ij. r etiaz ante qdrime stre tps exequatur sen tentiam: vt. ff. de re iu di. l. ij.

Idem est. vt debe ant ei p̄stari alimen ta. vt. j. de carbo. edic. l. ij. r. ff. de carbo. edic. l. iij.

a Designari. i. in scriptura redigi.
b Arbitrabitur. sic. s. de admi. tu. l. lex que.
c Ministeria. i. ministros.
d Non pbet. sic. s. de neg. gest. l. ij. r. facit. ff. de neg. ge. l. n. en senni

Lup ex veyovint

Voluta tes enuci atine no sunt sua de.

e Mento. vt lupus.
Arbit. tute. Id est actio qualis sit subaudi q arbitrarie dicitur: qz arbitriu iudicis bz locu cu3 bone fidei sit.

Am tutele ratio. q scribi dicitur. vt. ff. de tu. r. ra. di. l. j. s. officio.

Adiuit. nam no enuciatiue volutates sz dispositiue seruant: vt bic. r. ff. de leg. ij. ticia. s. gams. r. s. coia vtri. indi. l. scriptura. r. j. de test. yba. nisi i casu qn iurat: vt. s. de pba. l. ro nes. r. i. anf. qd obtinet.

Domina. susce pte tutele. qd probari debet a pupillo vt. ff. de codi. r. demon. l. antepe. r. de ma. que. l. j. s. si magistratus.

Culpa. no. doli et lataz culpa tm hoc ca / su venire fm. h. sic r m alio casu: vt. ff. d admi. tu. l. si tutor q re. s. com petit: sz regulr etiam le nis. vt. j. e. l. quicquid.

Negligetia. q est la ta culpa. r. facit. ff. si cer tu pe. l. periculū. r. facit ff. de admi. re. ad ciui. pti. l. ij. s. si eo. r. de ma. co. l. j. s. si magistrat. r. ff. de sol. l. stichu. s. pe. r. ff. d neg. ge. l. litis. s. j. r. s. de admi. tu. l. de bitorib. r. ff. de vsur. l. si bene.

Tutor. tene tibi fm az. vt. i. curatozem. sic. j. de fide inf. l. ea quam frater.

Elige. subaudi g.
Hessisse. r. sic pdiu petere. vt r. ff. qn ex fa. tut. l. ij. r. facit. s. de rei ven. si vt pponis.

Legitimas. i. maxi mas siue cetestas. vt ff. de neg. gest. q sine. r. j. de vsu. pu. l. j. r. p hac pecunia vt vsura erat eade res obligata: vt. j. de suo pig. da. si tutor.

Implebit. data ti / bielectione.

Am qui. tuto / res abstineat pupillu ab heditate pa / terna min. pulte. tenetur ergo hoc nomie. vñ videt q si pupillus qd cosequi pot a tutoribus ppter hoc q creditores hereditarij valeant euz conuenire. Sed dicitur contra: qz consequit q in / terest eu non esse abste tu3. r. illud est deducto

qd melius est interim taceri qz cu3 de modo bonorum qritur vltro p ferri: r apud acta ius dicentis cōtra vtilitatem pupilloz designari: nō dubio accepto ferre debent ea que vir bonus arbitrabitur digne me rito ad exhibitionē educationis p pter misteria studiaz erogata esse Nec ferendus est iuuenis qui cū pre sens eet studijsqz eruditus atqz ali tus est: si ea per alium se psecutu nō prober sumptusqz recusat qsi vto vixerit: aut nullo liberi bonis stu dio imbu meruerit.

Arbitrium tutele. In iudiciu tutoris nō stat estimatio ni bonoz que testator in suo testamēto se / cit vel dixit se habere. b. d. vel sic. Verba enuciatiua testatoris nō inducūt dispositiō nē in iudiciu tutor. b. d. bal. vel sic. Non fm testatoris estimatiōe sz fm veritatez tenetur tutor reddere rationem. b. d. Sal. Imperator Anto. a. Leoni.

Titu. l. j. Lex. j. Am tutele admini strate ratio a te pe ti ceperit: neqz ve ritati neqz iustis p bationib. officit: q

(vt dicit) testator moduz pmonij sui ybis testi amplianit vel minuit.

In exigendis noibus debitoruz tutor tenetur tm de lata culpa. b. d. Saly.

Idem. a. presentio. Lex. ij. Domina paternozum debi toz si idonea fuerint in ini tio suscepte tutele: r per latā culpā tutoruz min. idonea tpe tutele esse ceperunt: iudex qui super ea re da tus fuerit dispiciet. Et si palam dolo tutoris vel negligetia manife sta cessatum est: tutele iudicio dānū quod ex cessatione accidisset: pupil lo prestandū esse statuere curabit.

Adiouis est electio vtrū petat rē eptā ex pecunia sua licz nō ex nomie suo an pe cunia ipsaz cū vsuris centesimis. b. d. sali.

Idem. a. Vitalio. Lex. iij. Arator q post decretū presi dis sublata pecunia q ad pos sessiōis cōparationez fuerat deposti ta pdiu sibi cōparauit: elige vtruz malis in emptiōe eum negociū tibi gessisse: an qz in vsus suos cōuerse pecunie sunt ltimas vsuras ab eo accipe: fm q iudex tutele in iudicio dat partē religiōis implebit.

Silius abstētus p tutores ab heredita te creditorib. patris nō tenet: licz a tutori bus cosequat itereffe: qz eū abstinerūt ab hereditate locuplete. idē si cū eis trāsegerit b. d. bal. vel sic. Licz minor consequi pos set vel consecutus fuerit damnū sibi illa / tū a tutore eo a. paterna hereditate abstine te: nō ppterea potest ipse a creditorib. be /

ere alieno. Formam. que est vt anteq de hereditate quid amoueat abstineat non post. vt. ff. de acqui. bere. si seruum. s. ait pretor. Suadet. vt r. s. qd cū eo. l. si ex ptractu. r. j. de bis q in frau. cre. l. ij. Sed hoc fallit in casib. vt. j. de pmipi. l. si. r qn istitut. abstines ac cepit pecunia a statuli bero. vt. ff. de acq. bere. l. p b r de. s. papinian. scribit. Itē si aliquid ex b r ditate amouit. vt. d. l. suū. Itē si p suppositā personā bona patris mercef: vt. ff. de acqui. bere. l. si is qui bonis.

Adior q se ab here ditate pa terna ab / stinuit an a credito ribus be / reditarijs cōueniri possit.

reditarijs conueniri. b. d. Salice. Idem. a. aglao. Lex. iij.

Am q a bonis pnis fm edi / Acti formā abstent. est heredi tarijs actiōib. pueniri nulla ratio suadet. Nec ad rē facit q ad uersus curatores vt tutores si non pulte abstent sit actio ei cōpetat.

Nihil quippe in ea actiōe q of / ficio gesta sunt vel geri debebūt ve nire: sz culpa solūmō quātiqz inter / fuit ei nō fuisse abstentū estimabit: cui psequens est vt si ppter eā cām transegisti cū tutorib. vel curatori bus nulla aduersus te creditoribus patris tui petitio comperat.

Quando plures tenentur eodez iure r ratione eiusdem officij oēs sunt ad eun / dē iudicē emittēdi. b. d. bal. vel sic. Tutor res oēs r eoz heredes corā eodem iudice debēt conueniri: nisi ex causa tutele: r idez iudex debet delegare. b. d. Saly.

Impera. Sor. a. Vico. Lex. v.

Adnes tutores seu heredes eoz q administrauerūt tute lā: ad eūdē iudicē ire debere iā pzi dē pstitutū est. Cū igit ptez tuū cū alio tutelaz admistrasse allegas: ptes puincie eūdē iudicē aduersus te atqz heredes cōtutor patris tui dare debet: quaten. vnusqzqz cō demnari debeat examinaturum.

Adiouis pot approbare cōtractū q nō tenet si vult r ad reliquū pciu agere p ad ministratoz. b. d. bal. vt sic. In electione minoris est ratificare vēditionē inualidaz a tutore factā: r pciu iustū: licz viliō: si vē dita: iure cōi petere ab ipso vēdēte postea ad alios puenire. r si omēs tutores pariter vēdiderit vnus insolidū pueniri pot. sz eo pūeto sūt cōtra alios cedēde actiōes. Sali.

Imperatores Diocle. r Adaxi. aa. cononi r. Lex. vi.

Am interdite vēditiōis etiā vitiū cū precij fraude tutor vester accumulasse pponat non du bitabit ptes puincie qn vēditionē cōfirmare voluistis residuū precij cū vsuris vendite a tutore possessio nis celeriter vobis restitui iubere.

Ad aut petitis ab heredib. ei. qui vēdidit pciu vobis exolui: sup / fluo a nobis desideratis: qz nec pfi / dis experiētā possit latere: tutores q gesserint siue b r des eoz ob ea ne / gocia q per eos administrata sunt: p ricipali loco cōueniri debere: cete ris ob culpe rōnē nō fuati detrimē ti periculo substitutis.

Nel si pa riter admistrasse doceat etiā aduer sus vnū libez experiūdi arbitriū cō petere ita vt actiones qz aduersus alios bētis ad electū transferatis.

Tutor vel curator necdū tenetur de damno illato: sz etiam de lucro omisso: et

Facit. vt magis te neantur actiōib. bere / ditarijs. Nihil. eozum. In ea actōe. tutele. q. d. hoc venit i actione tutele qd interest rōne abstēdiōis qd ē ere alie / no deducto nō q male gessit vel admistravit res hereditarias: qd fe / cit forte non tm adeūdo vel in adeūdo: sz p resti tutiōe eaz dimisit vel etiā nil admistravit: qz tunc ipsam heredita tem habere videtur.

Trāsegisti. r aliqd ex ea trāsfactione habes quod occasione heredi tatis habes.

Adnes. tutelā. scz eandem. Cōstitutū est. ne di uidat p tinentia cāe. vt ff. de qui. re. ad. e. in. l. j. r. ij. r. s. de iudi. l. j. r. l. nlli. r d li. cau. si parif. r de edē. si qs. s. j. in fi.

Am infdictio. a lege. vt. ff. e. l. j. Mutuz. vt qz sibi retineat: vt qz gratiose vendit min. q valet.

Voluistis. nā r m firmare poteritis. vt. ff. de admi. tu. l. cum plu res. s. j. r. facit. ff. de ne go. ge. pomponius.

Residū pciu. ha bebat em pupillus ptez precij r aliā petere vult a tutore quā apud se tu tor retinuerat. Nel dic residū iuste estimatio nis r pfirmauerat pu pillus q fuerat aliena ta. nō aut p tali precio.

Restitui. a tutore vel ab emptore si non soluit.

Ab heredib. eius. scz tutoris.

Ad nobis. cū super / fluū sit rē. vt. j. de the / sau. l. j. in fi. r. ff. ad mu nicip. l. j.

Substitutis. si non est soluendo qui admi nistravit: vt plene di / cis. j. de diui. tu. l. ij.

Transferatis. vt et ff. de tu. r. ra. distra. cu3 pnpillus. r. j. de fide / inf. l. ij. r. s. loca. l. si di uisa.

Cause cō tinētia nō est diuidē da.

S post fuerint sic. j. de fide. l. fideiussor. ff. de adm. tu. l. tuto res qui post. s. tutoribus. r. l. emilius. r. ff. rem pu. sal. fo. l. fina. r. s. in qui. cau. ba. tu. l. fina.

S diu. in puincia. secus q̄ vbi diuersay puiciay fuerint. vt s. s. peri. tu. l. h. r. si vn' ex plu. tu. l. h. r. ff. s. cur. bo. da. l. h. s. j.

Eligere. vt. s. ti. j. cu interdite. r. ar. ff. de cu. bo. da. l. h. Del dic si oēs administrant aut nullus: b3 electioez pu pillus. si vn' admistra ut sicut alius nō: in ad ministratis primo que nitur qui gessit: secūdo magistrat' deinde ali'.

E in nō gestis omēs te nenf: vt. j. si tu. nō gef. l. fi. r. ff. de adm. tut. l. tres. s. itez in eo. r. j. de bere. tu. l. pater.

Facienda. itez alia duo beneficia b3. scz vt actio diuidatur: r. utilis etiā nō cessa: detur. vt ff. de tu. r. ra. dif. l. j. s. nūc tractem'. r. j. de p. in. tu. l. h. fideiussorib' tutoris denegat: vt. ff. rē pu. sal. fo. l. fi. s. j. sed si essent plures fideiussores alter vni' tutoris nō denegat eis hoc benefi cius: vt. ff. de bere. tu. l. pupillus. nec obit. l. se que si fideiussores: qz pupillus accepit nouā cautionē. r. sic sibi fecit iudiciū. Et no. qz pri mū r. vltimū beneficiū nō danf dolosis s3 me dium de diuidēda actio ne. sic vt. ff. de tu. r. ra. dif. l. j. s. nūc tractem'. r. de adm. tu. l. si plu res. fm. l. d. l. 3. azo non concesserit.

Deducta. ablatini absoluti.

Dididerūt. idē si vnus non instruat al teruz super eo qd alter nescit ad suā gestionez pertinere: vt. ff. de ad mi. tu. ticiū. s. tutores. Idem si nō exegit satis dationē rem pu. sal. fo. cu videret eū fieri non soluēdo. vt. ff. de adm. tu. tres tutores. s. fi.

Nō admistrasse. nā nihilomin' poterit accusari de suspecto. vt isti. s. suspec. tu. s. suspect'.

Insolidū. aliō in plurib' admistratozib' reipublice. vt. j. de cōne. fi. debi. l. j. r. l. qm. l. i. r. qz oz or. cō. l. j. r. h. r. fi. li. xi. r. facit. ff. de nego. ge. cu alicui. r. ff. s. adm. tu. l. luci'. s. sempromū. r. s. marie. in fi. r. ff. ad munic. l. ipatores. r. ar. ff. de adm. tu. l. si pupill' alterū. Ex p̄dictis collige qz aut ē diuisa a testatore vel a iudice. r. tūc nō tenet vn' pal tero nisi i trib' casib' h̄ positis ex duob' additis si a nullo vel a seipsis est diuisa siue oēs admistrēt siue nullus oēs tenent' isolidū: vt in fi. bu ius. l. r. in pn. si vn' gessit alter nō: tūc p̄mo gerēs. scdo magrat'. tertio nō gerēs nisi qn̄ debuit non gerēs facere aliū suspectū. vel tarde fecit vel collusit: vt. j. si tu. nō gef. l. j. r. ff. de tute. r. ra. dif. l. j. s. vsqz adeo. r. j. de vsu. pu. l. h. Aliud in cu. bo. vt. ff. de cu. bo. da. l. h. s. fi. qz volū tarie p̄stituit. vt. j. e. s. q̄ritur. vbi cūqz dixi eos insolidū teneri triplex datur remediū al̄s: sed dolosis vnū tm̄ fm̄ l. 3. azo. nec vnū quidē. vt modo no. r. de hac materia dixi. s. de transac. l. j. r. d. s. nūc tractemus. r. facit. s. locati. si diuisa. in fine.

Imperator gozdia. a. Optato. Titu. liij. Lex. j.

S post finitū admini stratiōis offm̄ colle ge tui indemnitati p̄ stāde idonei fuerit: posteaqz dum nō cō ueniuntur min' idonei effecti sunt: vitiū aliene cessatiōis ad dispēdium tuū p̄tinere: iuris ratio nō patitur'.

Abi admistratio nō est diuisa omnes tutores tenent' eque p̄ncipaliter r. p̄pri'. s3 vbi est diuisa a testatore: vel a iudice nō tenet vnus p̄ alterius gestioē nisi in casib' specialib'. diuisio vero quā tutores inter se p̄pria auctoritate faciūt pupillo nō officit. b. d. bal. vel sic. Si admistratio tutele vl' cure non fuerit diuisa vel ab ipsis tutorib' vel curatoribus diuisa fuerit p̄t q̄libet eo rū pueniri insolidū. sec' si diuisa fuerit a te statore vel a iudice: qz quilibet tenet p̄ par te nisi in casibus hic positis. b. d. Salp.

Imperatores Carus Carinus r. Numerianus. aa. Primogenio. Lex. ij.

S diuisio administra tiōis inter tutores siue cura tores in eodē loco seu puincia' p̄sti tutos necdū fuerit. licetiā hēat ado lescens r. vnū eoz exigere' r. totū de bitū exigere: cessioē videlz ab eo ad uersus ceteros tutores seu curato res actionuz cōpetētū ei faciendā.

In diuisione aut' admistratio ne deducta' siue a p̄side siue a testa toris voluntate vnūquēqz pro sua admistratiōe puenire potes peri culū inuicez tutorib' seu curatorib' non sustinētibus: nisi per doloꝝ aut culpam suspectū non remouerunt: vel tarde suspitiōis ratiōez moue runt: cum alter eozum non soluēdo effectus sit: vel suspicionis cau saz agēdo sua spōte iura pupilli p̄ diderunt.

Nec prodest eis dicē tibus cōtutorē suum nō admini strasse pupillares res. **S**inuero ipsi inter se res admistratiōis di uiserunt: nō p̄hibet adolescēs vnū ex bis insolidū conuenire: ita vt actiones quas aduersus alios ha

Hbet tnoꝝ p̄uentioē. sic. s. de pac. l. debitor. r. l. pacto. r. ff. de adm. rez ad ciui. perti. l. h. s. ius reipublice.

Non ambigitur. vt. j. si tu. nō gef. l. h. r. s. ti. j. l. cu interdite. r. ff. de adm. tu. tres tutores. r. j. si tu. reipu. l. j. r. qd no. s. l. p̄oxi.

De in litem iurādo. Quin actioē tutele ob culpā specialr iuraf in litem. vt. j. e. alio. quod als non est: vt. ff. e. si fi ne. r. l. videam'. s. fi. r. l. in actioē. s. j. ideo po nitur hic titulus.

Pactio tutoruz non obstante prius cō uenitur gerens r. eius beredes q̄ non ge renz. b. d. Salp.

Imp. Dio. r. Mar. aa. Jotico. Jcz tuoꝝ p̄uentōe' mu l. iij

Tuū periculū mime finiat: tñ eū qui admistravit si soluēdo sit p̄i mo loco: eiusqz successores conue niendos esse non ambigitur'.

De in litem iurando. **C**ontra heredem tutoris ob volū vel la tam culpam instrumenta non restituētē iuratur in litem. b. d. Salp.

Imperatores Seue. r. Ant. aa. Asclepio. Titu. liij. Lex. j.

Aduersus b̄des tu toris ad transferen dam tutelam' iudi cem accipiens tpe li ris' instrumēta ad pu berē p̄tinētia' restitui desiderabis'.

Dsi dolo' nō exhibeant' in litē iurādi tibi facultas erit: mō: si quō dā' pupillo obitā affectioez advicu la qz religiois extēdere volueris'.

Nemo inuitus iurat in litēz cōtra be redē tutoris: etiā si sit heres heredis ob do lū vel latā culpā nō restituētē iuratur in litē. r. vbi doloꝝ r. lata culpa cessant aliter p̄ iudicē de veritate inquirif. Salp.

Imp. Anto. a. Sene. Lex. ij.

Is qui ratiōez tutele seu cure re cōpelli nō p̄t: s3 volēs ita demū' audiēdus est si heres per lōgaz' suc cessioez tutoris instrumēta pupilla ria dolo circumueniēdi pupilli ḡfa exhibere nō vult. Sinuero neqz do lus' neqz lata culpa' neqz fraus he redis puincif: omīssa iurifurādi fa cultate iudex de veritate cognosceat: q̄ etiā argumēt' ligdis iuestigari p̄t.

Pupillus vl' adultus nō p̄t ligdū de bitū gratis remittere. b. d. bal. vel sic. Ma ior nō p̄t remittere pacto cōdēnationē se cutā iuramēto in litēz p̄stito. b. d. Salp. ce.

Idem. a. Prestiano. Lex. iij.

Samma' sentētia cōp̄rehensa quam cessantib' curatorib' simile subauditū. ff. pro soc. si non fuerit. s. j.

Der longā successionem. forte qz est heres heredis tutoris.

Neqz doloꝝ. doloꝝ palā r. clam cōmittitur sed frans palā: vt r. ff. de pac. l. iurifgentium. s. dolo.

Culpa. s. tutoris. fm̄ quosdā. vel verius heredis. Et no. qz ex lata culpa etiā heredis fm̄ nos iuraf in litem. vt h. ar. s. sumitur. s3 aduer sus tutorē etiā de leui. r. sic nō ob. j. e. l. alio. q̄ est s. Alij dicūt ex dolo r. lata culpa tutoris iurari in litē: sed ex dolo tm̄ b̄dis p̄ h̄ qd modo di xit dolo. Et qd h̄ subicit de lata culpa similitudinē notādo inf' volū r. la tam culpā dicit iō vt innuat r. tūc iuretur si lata culpa cōmittat' ab be rede. sic. r. ff. fami. herc. l. h. s. j. sed prima placet.

Argumentis. nō solū iureiurādo qd est species p̄batiōis qd tm̄ an te r. post p̄t taxari: l3 quidam dicūt hodie p̄tra: vt no. ff. e. l. videam'. s. pe. r. s. de iu. auc. post iuramentum.

Samma. i. quantitas.

Cessantibus. s. in restituendis rebus adulti.

Aduersus tutelā. i. tu telarē ad ministra tionē in te curatore qui r. quondam cū alio sui sti tutor.

Litis. r. sentētie. ne sit contra. ff. ad exbi. l. tigni. s. fi. vel illud in realibus vel in rescri ptis. hoc in personali bus vt tempus litis suf ficiat: vt ibi no.

Pertinentia. vel quia sua vel sibi debita vl' ab eo possessa: vt. ff. de verb. sig. l. verbum pertinere.

Desiderabis. tu cu rator.

Dolo. vel culpa. licz finita sit tutela. vt j. eo. alio. maxime post lit. contest. cōmissa. vt ff. de p̄ca. l. questuz. s. si seruitute.

Quondam. cuius r. tutor fuisse. r. nūc cu rator es.

Volueris. nō eniz cogaris. r. mater nō ad mittit etiā volēs. s3 ipse adult' si vult p̄t. vt. ff. e. l. videam'. r. facit ad pn. l. s. ar. tu. l. tutele.

Is q. reposcit. noie minoris. siue tutor siue curator sit r. cōtra tutorē vel cu ratorē vel eoz beredes agit. r. idem si ipsemet ageret auctoritate tuto ris vel curatoris.

Ita demū. bec ver ba ita demū determi nant verbū dolo. quod est. j. r. subandies vel la ta culpa. r. silis remota determinatio est. ff. de fur. l. si vendidero. s. si tici'. Del subandi ma xime heres remot'. nā idez si est primus. r. est

Juramētū in litē an sit prestā dnz ex do lo et lata culpa tm̄ toris.

Libertus quintus.

Pactio qz gratis nō valet cū sit minor. vt. s. de pactis. l. pactū cu ratoris. nec trāsigēdo cū sit res certa. vt. s. de trans. l. si de certa. r. l. si cā cognita. r. ff. de transac. r. post. s. si. r. ff. de cōdi. inde. l. elegāter. s. si qz post. s. si esset maior. valeret pactum r. nouatio. vt. j. de exēcu. rei iu. l. iij. s. si ex couentione.

Alio iure est. i. te netur.

Proferat. dolo vī lata culpa vī leui. alio/quin. i. si nō per leuē nō esset aliud i tutore q̄ in herede p cuius lata culpa iuraf r sic est specia le vt ppter culpā iuref als s. vt. ff. e. l. videā / mns. s. fina.

Dolo malo. supple vī lata culpa. vt. s. e. l. is q vel lege vt ibi no. Itē de dolo ipsi hīdis vīc nō defūcti qz tūc nō iuraf in litē ptra bere / dē pro dolo defuncti s3 cōmune interesse petif vt. j. l. p̄ia. S3 cū p̄p̄ latam culpā vī leuē iuraf an veniat singulare itereē in facti cognitōe iudiciaria sine alia p̄ba tiōe sicut r q̄n ppter do lū agit. r̄n. cōmune iter esse venire. vt. ff. eo. l. h. s. j. fm azo. r satis est a probatione releuari.

Moderari. sic dese rēdo iuramētū s3 hīdē vt poterat s3 defunctus deferri. vt. ff. de bere. tu. l. cū ostēdū. r. l. si.

Incipit placuerit. apparet hic qz ppter dolo defuncti nō iuraf aduersus hīdē in litē s3 ob suū hīdis. vt. s. e. is q. r. l. alio. Itē ad uerfus tutore ipm ex ta li dolo iuraf. vt. ff. d ad mi. tuto. tutor. q rep. in prin. Alī dixerūt t̄m d functū in culpa fuisse. nā r si in dolo etiā ad uerfus heredes: ob do lūz defuncti iuraretur.

De here. tuto. rē.

Heres tu torū ob ne/ gligētiā. s. defuncti.

Non oportet. ex do lo ergo defuncti et lata culpa heres tenef non leui. vt. bic. r. s. de ne/ go. ge. l. curatoris. r. ff. eo. l. fina. s. j. r de acti. r oblig. l. ex depositi. et l. ex p̄tib. r arg. ff. de ma. que. l. nō filr. r. j. d ma. que. l. in hīdes. nisi itrib. casib. v̄t subūcit

Incōata ē. vt. s. ti. j. l. alio. i. fi. r. ff. e. l. si. i. fi.

Lucru. vt. j. e. l. fi. r. ff. de calū. l. in. hīdē.

Destitū sit. vt. qd potuit pupillo q̄rere tutor alī p̄misit. vt. ff. mā. si p̄curatorē. s. si. lucru em est ex alio rē. vt. ff. de furtis. si p̄gnore. s. j.

Pater. vī vtili. vī p. a. nā vtili n̄ directa tenef q nō gessit. vt. ff. rēpu. sal. fo. nō q̄n. s. j. Alē dic tutele. s. vtili vī vti. s3 nego/ cioruz gestozum contra herede curatoris. s. de nego. gest. curatoris.

Note stis. cū ex dolo vī lata culpa t̄m defuncti heres tenef. vt. s. l. p̄i. apparet qz cessatio est dol. vī lata culpa. vt. h. r. j. tit. j. l. iij.

quondā tuis index secur. inrisurā di a te. plati religionē in cōdēnatio nē deduxit: minui pacto nō potuit.

Contra tutore: etiā ppter leuem culpā iuraf in litē ptra vero tutoris herede ppter volū r lata culpam t̄m: nisi lis fuisset cōte/ stata cum tutore defuncto: qz tunc contra eius herede iurabitur propter leuem eius culpam. b. d. Salp.

Impe. Sor. a. Adutia. Lex. iij.

Alio iure est tutor: alio beres ei. Tutor em inuētariū cete raqz instrumēta si nō pferat in litē iusurādū aduersus se pōt admitte/ re. At em beres ei ita demum si re perta in hereditate dolo malo nō exhibeat: s3 cū aduersus ipz tutore litē p̄testatā esse dicatis trāfferētib. vobis in heredes ei. actionez p̄ses p̄uincie partes suas exhibebit nō ignorās: nisi exhibeant instrumēta quaten. iuxta formā constitutionū partes suas debeat moderari.

Propter dolum defuncti nō iuratur contra heredes. b. d. qd tene mēti. Bal. vel sic. Ob dolum proprium non tutoris ptra heredem iuratur in litem. b. d. Salp.

Imperatores Diocle. r. Maxi. aa. Archimedeo. Lex. v.

Incet aduersus heredes ob nō factū inuētariū iusurādū in actiōe tutele p̄termitti placue rit: iudicē t̄m datū velut ex dolo tu toris alijs iudicijs instructū aduer/ sus eos ferre sententiam conuenit.

De heredib. tutor. vel curator.

Heres tutoris non tenentur ex leui culpa tutoris. b. d. totus iste tit. Bal. vel sic. Heredes tutoris non tenentur ex leui culpa defuncti: nisi in tribus casibus bc expressis. b. d. Salp.

Imperatores Seue. r. Ant. aa. Faustino. Titu. liij. Lex. j.

Heres tutoruz ob negligentia que nō late culpe cōparari possit cōdēnari non oportet: si non con tra tutore lis i choa ta est. neqz in dānū pupilli lucruz captatum aut gratia p̄stitum sit.

De nō gesto a tutore tenetur eius be/ res. b. d. Salp.

Imperator Anto. a. Valenti. et Martino. Lex. ij.

Pater vester tutor vel cura/ tor dat. si se nō excusauit: nō ideo vos min. hīdes ei. tutele vel

Rescriptum est. vt. s. titu. h. licet. et. s. ar. tu. l. cum interdicte. r. s. de administratione tutorum. r. si scisses. r. j. si tu. reipub. cau. l. j.

Adversus heredes. qui si mares sunt r legitime etatis debent explicare que per defunctum inchoata sunt. vt. ff. eo. l. j.

Fideiussionis. puta quia malum fideiussorem accepit in causam pupilli. naz tenetur eo nomie. vel aliter quia cum debuit exigere ali/ os debitores pupilli r seipsum debet exigere. et si non fecit denolue/ tur in actionem tutele prima actio. vt. ff. de ad mi. tu. l. quotiens. s. j. etiam si prima erat fini ta tempore. vt dicta. l. quoties. r. ff. de fideiuf so. tu. tutor. datus. r. ff. de negoc. gest. l. dimoz/ tio. s. penul. r. s. fina. r. l. q sine. Accur.

vtili iudicio pueniri potestis. qz eū tutelā seu curā nō administrasse di citis: nā r cessatiōis rō reddēda est.

Prius t̄m propter actum suum eos conueniendos esse qui admini/ strauerunt sepe rescriptum est.

Heres tutoris tenetur de eo qd de/ functus a se vel ab alio nō exegit. b. d. Sa.

Idem. a. Aite. Lex. iij.

Adversus hīdes. quondā tu toris tui tutele actiōe p̄siste.

In iudiciū aut veniet et id qd ti bi tutor ex cā fideiussionis. debuit.

Heres tenentur ad eos peruenta re stituere r de neglectis a defuncto rationē reddere. b. d. Salp.

Impe. Alex. a. Frōtino. Lex. iij.

Heres eoz qui tutelaz vel curā administrauerūt si qd ad eos ex re pupilli vel adulti pue/ nerit restituere cogant. In eo autē qz tutor vel curator admistra re debuit: nec administravit rōnez eos reddere obere nō est abigēdū.

Si tutor vel curator nō gesserit.

Qui admittit ad accusandū pōt esse p motor inq̄stitiōis r pōt iplozare officii iudi cis in locū deficiētis accusatōis qd est no. dignuz. bal. vel sic. Tutori etiā nō gerēti ip̄taf si cōcuratores suspectū nō fecit. r li bertus q nō pōt patronū de suspecto accu sare nō p̄hibet iudicis officii iplozare b. d.

Imperator. Alexan. a. Jotico. Titu. l. v. Lex. j.

Ertum est non so/ luz eos qui gesserūt sed etiā qui gerere obuerunt tutele te neri: etiā in ea que a cōtutorib. serua/

ri nō potuerūt: si mō cū eos suspe/ ctos facere deberēt: id offm̄ omise/ rūt. Tu autē r si ptra p̄ronū tuū famosaz actionem. instituire nō po tuisti puidere t̄m ne qd tutele deesset necessarijs postulatiōib. apud eum cui. d ea re iurisdictionis fuit potuisti.

Cōtutor p gestis a cōtutore idoneo nō tenef in subsidii: p neglectis ab vtroqz pa riter tenef cum illis. b. d. Salp.

Idem. a. Justo. Lex. ij.

Qui se nō immiscuerūt tutele vel cure ex persona eoz qui gesserūt r idonei sunt nō onerātur.

Si qua rō sunt que cū geri de/ buerint omissa sunt late culpe ratio omnes equaliter tenef.

Potuiti. implorādo p offm̄ iudicis vt ille remoueat r ali. def: cū sine accusatore hoc fieri possit. vt. ff. de suspe. tu. l. iij. s. p̄terea. S3 qdā dicūt h̄ peti curatore nō eū remoueri cū sit p̄iunctus pupillo necessitudi nis vinculo. vt. ff. de susp. tu. l. si tutor. in pn. qd nō placet qz nō pu/ pilli sed contutoris erat patron. satis t̄m pōt legi in patrono pupilli.

Qui se tenet. nisi erant appendicia eoz: qz que gesta sunt. vt. ff. de admi. tu. l. tres tutores. s. itē ieo. r fac. s. l. pr. i pn. r de di/ ui. tute.

pupilli. naz tenetur eo nomie. vel aliter quia cum debuit exigere ali/ os debitores pupilli r seipsum debet exigere. et si non fecit denolue/ tur in actionem tutele prima actio. vt. ff. de ad mi. tu. l. quotiens. s. j. etiam si prima erat fini ta tempore. vt dicta. l. quoties. r. ff. de fideiuf so. tu. tutor. datus. r. ff. de negoc. gest. l. dimoz/ tio. s. penul. r. s. fina. r. l. q sine. Accur.

Heres. cogā tur. vt. s. e. l. j.

Ambigenduz. vt. s. eo. l. pater. r facit. s. ar. tu. l. tutele.

Si tutor vel cu. rē.

Qualiter is qui gessit teneatur dictum est: vi deamus qualiter is qui non gessit cōueniatur r quando: siue quo or/ dine. Alzo.

Ertuz. de buerūt. vt. j. l. proxi. r. s. d test. tu. si tibi

pater. r. ff. de ritu nup. l. si qz tutor. s. gnetiā. licet em gessisse videaf r qui per alium gerit. vt. ff. de admi. tu. l. ita antez. s. gessisse. r. l. tres tutores. r. ff. d fide iuf. tu. l. ij. nihilomin. t̄m tenef. vt. ff. māda. si pcuratorē. s. si tutores.

Nō potuerūt. dic vt dixi. s. de pba. l. ex p̄so na. r. j. si tutor reip. l. j. vid. l. si. j. de fideiuf. tu. vbi silia verba habent.

Omiserūt. h̄ dic si cut dixi. s. d dimi. tu. l. ij.

Patronū tuuz. qz r contutor erat.

Actiōez. i. accusa/ tiōez de suspecto nā a/ ctiōez pecuniaria etiā fa mosaz pupilli noie pōt intēdere. vt. ff. de in iuf vo. q̄ntū. q̄ ē. Alē dic p̄prie r non pōt s3 suo noie itēdere nisi ex ma gna cā. vt. ff. de in ius vo. s3 r si bac lege. s. si. s3 noie pupilli sic vt in p̄ris. Alē dic non pōt accusare. s. p libellū s3 i plozādo offm̄ iudicis sic vt subūcit qd dic vt in summa de ob. pa. p̄s.

Questio notabi/ lis.

Tutor a seyt ab alijs debz exigere.

Cōtinua tio.

Hereste nef ex do lo et lata culpa de/ functi.

Tutor suspect. q̄nqz sū accusa/ toze re/ mouet.

Tutor qñ qz inutiliter qñqz vtilit ad tutelá vocatur. Continua tio. Pupilla res vsure q dicuntur. Tutor pe cunia pu pillarē in suos vsus puerrens ad qñ vsu ras tenet

mi. tute. l. fi. r. ff. repu. sal. fore. l. nō quasi. §. si qñ pcurator. Et no. cñz qñ ad tutelá vocat aut inutiliter r nō tenet si se nō miscuit. als sic ne gocior gestoz. vt. s. de testa. tu. l. j. aut vtiliter r tūc si nō hz excusatio nem tenet ex quo scit se nominatū nisi alius gerat. vt. s. de admi. tu. l. r si scisses. si hz aut exequit eā infra legitimū tps. r tūc nō tenet. aut nō exequit eā infra legiti mū tps. r tūc p toto tē pore tenet si iustus est administrare. vt. ff. de exen. tu. l. si is qui tres. De vsu. pupil. Qz in actione tutele vsura rñ sit pdenatio de vsu ris pupillaribus suppo nit. l. 30. Dupillaribus. pu pillares dicuntur quas p pditione sue plone pōt pupillus stipulari fm modū qui est. s. de vsu. l. eos. Tutorē. legi timas. i. pu pillares nō minuendas ex more regiōis. r hoc si palā puenit. r sic lo quit. ff. de admi. tu. l. tu tor. qui. §. que aut. Vel dic legitimas. i. centesi mas. vt qñ puerit claz vt. ff. de admi. tu. l. nō existimo. r. ff. de nego. gest. l. g sine. r oēs dicit tur legitime. i. a lege sta tute. r facit. s. arb. tu. l. ij. r depositi. l. si depo siti. r no. qñqz prestā tur centesime qñqz pu pillares ita vt nō mi nuant p p̄suetudinē re gionis. vt patet p. d. l. ff. de admi. tu. l. tutor q repertorium. §. si post. vlgz in fi. Jus. dubiuz nō est. vt. ff. repu. sal. fo. si postea. Adueris. q cū sus pect⁹ remoueri debuit remotus nō est. Solutionis. sortis r vsurarum. Quia non id. i. vt vsure p̄sent p̄lio rē. vt bic r. ff. de admi. tu. l. tutor qui repertoriuz §. penul. Imputari possit. h pot admitti diuisa tute la a testatore vel iudice. vt. s. de diui. tu. l. ij. Si aut nō erat diuisa r oēs gesserūt vt bic erat oēs tenent in solidū etiaz si nō debuit vel potuit re mouere vt suspectum. Spēcuniā. puer tere potuisti. qd credendū nō est si mu tuā suaz dedit vt. ff. de admi. tu. l. cū plures. §. fi. r. l. se. §. nō est. r fa cit. ff. de admi. tut. l. ita aut depositioni. r in auf. vt hi q obli. §. qñ si mobilis. col. vj. Pupillus. cōpelli nō pōt. vt. s. vt nemo inui. l. i. §. fallit in ca sibus. vt ibi notatur. Frequēter. vt ex hoc magis cōtumax p̄sumatur. Proferat. id est differat. Volūtatis. que est qz vultis soluere. r qd subūcit. quo facto sup

De usuris pupillaribus.
Si tutor pecuniā pupilli in vsus suos puerit ad vsuras tenetur. b. d. Saly.
Imperator Anto. a. p̄sentino.
Titu. lvi. l. x. j.

Tutorē vel curatore pecunie quā in vsus suos cōuertit. legiti mas vsuras p̄stare obere olim placuit.

Tutor tenet ad vsuras etiam qd a ptu toze debet vel p cōtutore d. h. d. Saly ce.

Impa. Alex. a. ampliatio. l. ij.

Jus qd ex cā tutele debetur vsuras p̄stari oportere dubi um nō est: qñ alijs p p̄cipatio ne muneris necessitas solutiōis ir roget: qz non id als contingit qñ si cessatio cōtutoris in suspecto faciē do imputari possit.

Non imputat tutori si non potuit ne gociari cū pecuniā pupillari sed tenuit eā mortuā. bal. Vel sic. Si tutori nō pōt cul pa imputari ad vsuras nō tenet. b. d. Sal.

Idem. a. Vitalo. l. x. ij.

Specuniam pupillares neqz idoneis hoibus credere neqz in emptionē possessionū cōuerte re potuisti: nō ignorabit iudex vsu ras eius a te exigi nō oportere.

Obligat⁹ ad rationē reddendā aduer sa pte nolēte agere pōt petere testes recipi ad eternā rei memoriā: p quos fiet proba tio sui iuris. b. d. fm vnā lecturā. Et itē q assignet aduersario terminus ad agenduz b. d. fm aliā s. p̄mā notabiliorē p̄to. b. d. bal. Vel sic. Tutor nō pōt pupillū suuz quondā p̄pellere vt agat p̄tra euz s. denū ciationib⁹ factis potest corā p̄sīde ea ad q tenet depōere: r p depositis nō currēt vsu re. b. d. fm aliā lecturā hoc itēdit. Re⁹ nō potest compellere eū q suū se dicit credito rē vt agat s. potest eius testes facere exami nari ad p̄petuā rei memoriā: vel pōt pete re vt ei p̄figat tēp⁹ vltra qd nō audiat sa.

Imperato. dioele. r Adari. aa. Ditatio r Aurelio. l. x. iij.

Pupillus agere vobiscū acti one tutele p̄pellij non potest. Verū aduersus futurā calūniā vt r si qd ei debetis cursus inhībea tur vsurarū: denūciatiōib⁹ frequē ter interpositis ad iudiciū eū pu cate: ac si rē dissimulatiōe p̄ferat. actis apud p̄sīdē p̄uincie factis voluntatis vestre ratiōe declara te. quo facto tam vobisip̄s qz secu ritati filiorū vestrozū cōsuletis. Qd r in curatoribus locum habet.

De fideiussoribus tutorum vel

curatorum.
Cū tutor r cū fideiussore non potest pupillus in solidum agere. Saly ce.
Imperator Alexan. a. Felici.
Titu. lvi. l. x. j.

Cū tutor r cū fideiussore non potest pupillus in solidum agere. Saly ce.

Imperator Alexan. a. Felici.
Titu. lvi. l. x. j.

Vigere debes vtrū cū ipis tutoribus vel curatoribus seu here dibus eozuz. an cūz bis q. p. bis se obliga uerūt agere debeas: vt si ita malis diuidere actionē. Nā in solidū r cūz reo r cū fideiussorib⁹ agi iure nō p̄t.

Ista. l. pbat q fideiussor tutoris pōt se obligare sub duabus formis. i. simpliciter qd in defectū tutoris r vtraqz forma bona est: s. p̄mā sit pura secūda pditiōalis qd est no. r iō dicit instrumenta: r si dicit⁹ tutor nō solueret talis fideiussor p̄misit d suo sol uere r adimplere. b. d. bal. vt sic. Pro ea parte quā tutor soluit liberat fideiussor su⁹ siue sit simpliciter acceptus siue rē pupilli saluā fore vel indemnitatez p̄misit. b. d. sa.

Idem. a. Prisco. l. x. ij.

Non est ambigui iuris electo reo r soluere fideiussorē libe rari. r iō si simpliciter accept⁹ fideiussor i id q tutor seu curator de bitur⁹ eēt cū p̄pōas tutorē seu cu ratorē pdenatū soluisse qd dubiū ē fideiussorē liberatū eē. Plāe si stiplo rē saluā pupillo fore iterposi ta ē: vt cautū ē i id q a tutore vt cu ratorē suari nō p̄t m̄aet fideiussor obligat⁹ ad supplēdā tibi idēnitatē.

De contrario iudicio tutele.

Actio extincta cedi non potest. Bal. vel sic. Post solutionez simpliciter factā nō potest fieri nec valet cessio. secus si sol uatur cū pacto vt cedatur. b. d. Saly.

Imp. Seue. r Ant. aa. straton. Titu. lvi. l. x. j.

Si pro cōtutore iu dicato pecuniam solnisti nullum iu dicitum tibi contra pupillū cōpetit vt delegetur tibi aduersus liberatum actio. Qd si nomē emisti: in rē suam p̄curator datus heredes iudicati poteris conuenire.

Abi probationes sūt liqde cōdenatus in absentia nō p̄sumit cōdenatus ex cō tumacia s. p̄pter malā causā. b. d. bal. vel sic. Tutor nō ex ppria s. cōtutoris cul pa condemnatus soluens hz beneficium cessionis r vtilis actionis. b. d. Saly.

Imp. Anto. a. Prorino. l. ij.

Si nō ex ppria culpa sol⁹ pu pille cōdenat⁹ es: s. absens r

culpa. duo erant tutores puelle: vnus q erat absens electus a pupilla in solidum fuit condemnatus.

Non ex ppria culpa. idē si ex pprio dolo: vt actio ei nō cedat. vt. ff. de tu. r ra. di. l. j. §. nūc tractem. sic r. ff. p so. cū duob⁹. §. si. sic r pcurator q soluit pp suū delictū vt. ff. de pcura. q pprio. §. si.

Absens. cum constabat eū malā fouere causam alioquin contra

vel dic que voluntas est q vultis pducere testes ad p̄petuā memoriā qualiter nihil debetis vel si debetis qualiter offeritis vt futura vsura ipediatur. r p hoc est qd subūcit. actis etiā rē. vt in auf. de testi. §. penul. col. vñ. Tertiu etiā est p̄siliū vt petat a iudice vt statuat tēpus pupillo vltra qd nō audiet euz agentē. vt. j. de igenu. ma. l. diffamari. r. ff. q. ex cau. ma. sed r si. §. ait pretor.

De fideiussorib⁹ tu torum vel curatorum.

Vigere de bes. vt. s. de act. r obli. l. est i arbitrio.

Sed hodie s. vt in auf. de fideiuss. §. j. col. j.

Diuidere. iter reuz r fideiussores. vt. ff. de duob. re. l. reos. in p̄n. sed fideiussores p̄tra pu pillū nō habent benefi cium epistole. vt. ff. rē pu. sal. fo. l. j.

Agi. ita q exigit.

Non est. libera ri. vt instit. q. mo. tol. ob. in p̄in. r. j. de fideiuss. si indebi tum. in fi.

Simpliciter. sic di cens p̄ isto fideiubeo.

Plane. s. nōne idē in primo casu qd in his duobus est. rñ. nō qz p̄ mo ab initio fuit obliga tus sic q postea libera tus. sed in his non fuit obligatus sic: q nō libe rari s. nō icidere in ob ligationez dicit nisi id qd deest. vt bic. r. ff. de verb. obli. l. si decem.

De contrario iudicio tutele.

Si p cōtu toze iudi cato. i. cō dēnato p p̄pter cōmune doloꝝ vel tuū tñ cū te diuisim ad ministrantē suspectū fa cere debuerit fm quos dam.

Actio. s. p̄tra eum qui iam p solutionē tuā liberatus est. tuo tñ no mine vtilem habes. vt j. l. pxi. fm yr.

Emisti. dicendo. iō soluo vt cedas actōz

Suā. id est tuam.

Datus. scz tu.

Heredes. p̄tutoris solui. modestin⁹. r sic qest inutilis cedēti erit vtilis ei cui cessa. est. vt ff. man. papinianus. r ff. de cēsi. l. cū possessor r facit. ff. de ma. con. l. ij. r. ij. r facit. j. de solu tio. l. nulla.

Si nō ex ppria

culpa. duo erant tutores puelle: vnus q erat absens electus a pupilla in solidum fuit condemnatus.

Non ex ppria culpa. idē si ex pprio dolo: vt actio ei nō cedat. vt. ff. de tu. r ra. di. l. j. §. nūc tractem. sic r. ff. p so. cū duob⁹. §. si. sic r pcurator q soluit pp suū delictū vt. ff. de pcura. q pprio. §. si.

Absens. cum constabat eū malā fouere causam alioquin contra

Liber Quintus.

vt. ff. de enic. si ideo. r. l. si per impudentiam. vel dic qd fuit abfens ex iusta r probabili causa.

a **C**eperis. opponitur ergo bec exceptio cedendaruz actionum etiā post sententiam. vt bic. r. ff. de fideiuf. l. si fideiuffores.

b **C**adāri. p pte nō solidū. vt. ff. de tu. r. ra. dis. l. cū pupillus: r de adm. tu. l. si plures. i. fi.

c **D**esiderabis. d. s. l. pri. vbi non mādat a pupillo. solu. ubi soluit bic non.

d **A**tīli actione. l. ne go. ge. vel tutele fz azo. sic r. ff. de nego. gest. ex facto. r. s. si cer. pe. si ab sentis. r. ff. de ac. r. ob. l. j. in si. secus in fideiuf sorib. vt. ff. de fideiuf. l. vt fideiuffor.

Vitricus potest eē tutor priuigni.

e **S**pater. ppōis. no. vitricū pos se eē tutorē priuigni nō tñ apud eū ali. vt bic. r. s. vbi pu. edu. l. j.

f **E**xtingui. vt. s. de neg. ge. si ab eo. r. de be. act. si adulta. r. j. ad. l. fal. l. r. s. de rei vendi. l. cum a matre.

g **C**ompēsatione. sic s. cōi diuidū. l. iij. in si. r. ff. cōmoda. i. reb. s. j.

b **P**otes. sic. ff. com mo. l. i. cōmodato. s. j.

Cōtinua tio.

c **D**e auctoritate prestāda. De tutorib. r. cu ratoribus dictū est. r. qz oportet eos auctoritatē p̄stare minorib. i. bis q agūt vt paciscunt i pre iudiciū suū pōit de au ctoritate prestāda azo.

Neqz tutoris p pupillo. nisi sit ifans vt. ff. de ver bo. ob. mulier. excepto vno casu vt. ff. rem pu. sal. fo. l. seruū. r. facit in sti. de auc. tu. in prin. r. j. de p̄bē. stipu. l. neqz.

k **N**eqz actiōes. tutoris. nō so lum dominici.

l **P**oteris. qnqz nec pdesse sibi potest. vt in sti. de aucto. tu. s. neqz.

m **A**m q. nō de fendit. vt. j. de vsuca. p emp. l. eum. s. sed certe. imo vt q sic. vt. ff. p emp. l. h. s. si a pupillo. q est p̄. Solu. Distingue cū qs emit aliqd a pupillo sine tu tore sciens eum impu berē sine credat eā rem tenere sine nō cū errat in iure nō vsucapit. vt ff. s. vsuca. l. nunq̄. Si vo putat puberē aut est mobilis res q emitur r aliā r vsucapit. r sic lo quitur p̄rium: aut imo bilis r tūc nō vsucapit cū nō possit alienari. vt bic si autem est pupilli eē mobilis non vsuca pitur. vt. ff. de vsuca. l. vbi. ff. de acqui. re. do. l. bonafidei.

indefensus acquieuisi: cum ex cau sa iudicati satisfacere ceperis actio nes aduersus cōtutores tuos man dari tibi a pupilla desiderabis: vel vtili actione vteris.

C Pro illa parte ad quā pupillus succe dit tutori extinguit actio tutele r non in pluri: r erogata a tutore bona fide pnt per coheredem pupillo compensari vel contra rio iudicio repeti. b. d. Saly cetus.

E Idem. a. T. b. s. i. d. **Lex. iij.**

Spater tu? que r puigni sui tutelā administrasse pponis testō recte facto: pupillo etiā quon dā suo b̄f de istituto decessit: qm nō ipsi p portioe b̄f ditaria tutele peti tiōez pfusione p̄stet extingui: p re sidua pte succedētē p̄ri tutele te que nit apud cōpetentē iudicē reddere rōnē: q fm bonā fidē eoz etiā q pa trē tuū in rē eius erogasse dicis ad missa cōpēsatiōe r reliq̄ qd ampli? debet faciet p̄dēnationē. **C** Qd si sciēs ampli? in rē suā erogati agē dū p̄pterea tutele nō putauerit: eū p̄trario iudicio cōuenire potes.

C De auctoritate prestanda.

C Pupillus potest sibi stipulari sine tu tore sed non actionem remittere. b. d. cum l. sequen. Saly.

C Imp. Diocle. r Adari. aa. Ant. **Titu. lxx. Lex. j.**

Neqz tuto ris neqz curatoris absentia qcā postulatiōi p pupillo vel adulto habite nocet.

E Idem. aa. r. cc. Serene. **Lex. ij.**

Neqz actiones sine tutoris auctoritate in etate pupilla ri cōstituta remittēdo quicqz amit tere poteris.

C Mens a pupillo sine tutore non pre scribit. b. d. Sali.

E Idē. aa. r. cc. Saio. **Lex. iij.**

Am q a pupillo sine tutoris auctoritate distrabēte cōpa ranit lōgi t̄pis spaciū nō defendit.

C Minor non potest esse in iudicio cri minali sine tutoris vel curatoris auctori tate. b. d. Saly.

C Imp. iusti. a. iobā. p. p. **Lex. iij.**

Alarū posteritati faciētes s̄a cimus oīno debere r agen tib. r pulsatis in criminalib. causis minoribus. xxv. annis adesse cura tores vel tutores in qbus etiā casibus leges pupillos accusari conce dūt: cū cautius r melius est cū sua sione pfectissima: r n̄sa facere mi nores r litē inferre: ne ex sua iperi tia vel inuenili calore aliqd vel di cāt vt taceāt. qd si fuisset platū vel nō expressum pdesse eis poterat r a deteriore calculo eos eripere.

C Larum. cōcedunt. q est in oi crie excepto crie carnis. vt. ff. s. reg. iur. l. pupillū. r de tribu. l. iij. s. fi. r insti. de obli. ex deli. s. fi. r. ff. de fur. impuberem. r. ff. de adulte. l. si minor.

C R̄nsa. quando conueniuntur.

C Inferre. cū pulsant q faciūt in accusando psequēdo suā vel suo ru iniuriā. vt. ff. de ac cusa. l. h. r. l. bi tñ. r. j. s. adulte. l. propter.

C In omnib. actibus sufficit auctoritas vni? tutoris: nisi administratio sit diuisa: r nisi auctores sup eo qd finit officiū. bal. vel sic. In gerēdis a minorib. sufficit vni? tutoris vel curatoris auctoritas iterponē da sup bis q spectant ad ei? administratio nē: nisi sit actus p quē tutela finiat: qz tunc omniū cōsensus exigif. b. d. Sali.

E Idem eidem. **Lex. v.**

Aterē dubitationē ampu tates p quā testamētarij q dez vel p ingstiones dati tutoris r vni? auctoritas sufficiebat lz plures fuerāt nō tñ diuersis regiōib. desti nati: legitie aut vel simplr dati oēs cōsentire cōpellebant. **C** Sācim? si plures tutores fuerint ordinati si ne in testō paterno sine ex lege vo cati: siue a iudice siue ex ingstioe vt simplr dati r vnius tutoris aucto ritatē oibus tutorib. sufficere vbi nōdū diuisa est administratio vt p re gionib. vel p substātie p̄tib. ibi et em̄ necesse est singulos p p̄tib. suis vel regiōib. auctoritatē pupillo p̄ stare: qz in hoc casu nō absiles esse testamētarijs r p ingstioez datis le gitios r simplr datos iubem: eo q fideiussionis onere p̄grauant: r subsidiarie actiōis adminiculū spe rat. **C** Sed bec oia ita accipiēda sunt si nō res q agif solutionē faciat ipsius tutele: vt puta si pupill? in ar rogationē se dare desiderat. **C** Et em̄ absurdū est solui tutelā nec con sentiēte fz forsitā r ignorāte eo q tu tor fuerat ordinat. **C** Tūc em̄ si ue testamētarij siue p ingstionē da ti: siue legitie. siue simplr creati sūt: necesse est oēs suā auctoritatē p̄sta re: vt qd oēs s̄tr? tāgit ab oibus cō probet. **C** Que oia simili mō r in curatoribus obseruare oportet.

C Qd tuto. vel cura. esse dēsnāt.

C Finitur officiū adiuncti simul cūz offi cio eius cui adiungit. bal. vel sic. Finito of ficio eius cui quis adiungit finitur r eius qui adiungitur. Sali.

C Imperator Anto. a. Hermide. **Titu. lxx. Lex. j.**

Scuratores tuto rib. adiuncti sunt p̄b̄tate pupilli tā tutoz qz curatorū adiunctoz officinz finiri: ideoqz alios ppter etatis in firmitatez curatores esse dandos manifestissimum est. **C** Pupillus non posset cassare tutores hoc dicit. Bal.

C Imp. dioc. r maxi. aa. Adenip. **Lex. ij.**

Ala voluntate pupilli nō fini re certissimum est.

C Imp. Iusti. a. mēne. p. p. **Lex. iij.**

Scuratores tuto rib. adiuncti sūt qnqz fit: vt ist. de cura. s. interdū.

C Finiri. vt. s. i. qb. casib. tu. hab. l. potuit. r. ff. de tu. r. cu. da. ab bis. l. curatorē. r de tu. r. ra. dis. l. nisi. in prin.

C Esse vados. vt. ff. de mino. l. j. in fi.

C Tutoris. certif simū est. sic. ff. de offi. p. l. legat. certi em̄ si modi qb. finit. vt isti. q. mo. tu. fi. p totū.

C Indecoram

vt. ff. de ac cusa. l. h. r. l. bi tñ. r. j. s. adulte. l. propter.

C Calculo. i. snia nō ergo valet sentētia ipo iure sine tutoris aucto ritate in iudicio. vt bic r. s. si aduer. rem iudi. l. cūz minores r q le. p. l. h. sed p̄ct? valet lz re stitua. primū fallit i in dicio momentanee pos sessiōis. vt. s. q le. p. l. fi.

C Eterem. r. p etiam.

C Cōpellebant cūz distinctionis erat. arg. s. de tu. vel cura. q sa. n de. l. non omnium.

C Sufficere. vt r. s. si vnus ex pluri. l. j. r. ff. de cu. fur. l. consiliū. s. fi. ar. ff. s. offi. procōsul. l. j. s. j.

C Absimiles. sed si miles.

C Dragranatur. vt r. ff. indica. sol. l. iij. s. si tutor. r de cur. bo. dā. l. h. s. j.

C Speratur. in ipsos magistratus. vt insti. s. fatid. tu. s. pe.

C Absurdum est. vt r. ff. de adop. quod nec r. l. nam ita. r de aqua plu. arc. l. in conceden do. r. l. si aut plures. r ff. de re iud. l. duo ex tri bus. r. j. s. ap. l. noatio nes. r. j. de oi agro de ser. l. quicūqz desertum i. fi. l. xj. r extra. de tēp. or. si archiepiscopus. r s. of. archi. c. ad bec. Sz fallit hoc vbi cūqz cō sensus tacitus sufficit. r facit. j. de cu. furio. l. fi.

C Similiter. i. equali ter.

C Qnādo tutores vt curatores esse dēsnāt.

C Qz actio tutele demuz finita tutela nascit r in tentat: vt dixim. s. ar. bi. tute. videam? qn tu tores vel curatores de sinant esse. azo.

C Qz actio tutele demuz finita tutela nascit r in tentat: vt dixim. s. ar. bi. tute. videam? qn tu tores vel curatores de sinant esse. azo.

C Qz actio tutele demuz finita tutela nascit r in tentat: vt dixim. s. ar. bi. tute. videam? qn tu tores vel curatores de sinant esse. azo.

C Qz actio tutele demuz finita tutela nascit r in tentat: vt dixim. s. ar. bi. tute. videam? qn tu tores vel curatores de sinant esse. azo.

C Qz actio tutele demuz finita tutela nascit r in tentat: vt dixim. s. ar. bi. tute. videam? qn tu tores vel curatores de sinant esse. azo.

C Qz actio tutele demuz finita tutela nascit r in tentat: vt dixim. s. ar. bi. tute. videam? qn tu tores vel curatores de sinant esse. azo.

C Qz actio tutele demuz finita tutela nascit r in tentat: vt dixim. s. ar. bi. tute. videam? qn tu tores vel curatores de sinant esse. azo.

C Qz actio tutele demuz finita tutela nascit r in tentat: vt dixim. s. ar. bi. tute. videam? qn tu tores vel curatores de sinant esse. azo.

C Qz actio tutele demuz finita tutela nascit r in tentat: vt dixim. s. ar. bi. tute. videam? qn tu tores vel curatores de sinant esse. azo.

C Qz actio tutele demuz finita tutela nascit r in tentat: vt dixim. s. ar. bi. tute. videam? qn tu tores vel curatores de sinant esse. azo.

C Qz actio tutele demuz finita tutela nascit r in tentat: vt dixim. s. ar. bi. tute. videam? qn tu tores vel curatores de sinant esse. azo.

C Qz actio tutele demuz finita tutela nascit r in tentat: vt dixim. s. ar. bi. tute. videam? qn tu tores vel curatores de sinant esse. azo.

Sentētia in pupil lū lata si ne tutor euctorita te nō v3.

Omnes tāgēs ab oibus ap probet.

Cōtinua tio.

Continua
no.

Indecorā cessante, vt insti. qbus modis tu. si. in prin. ci.
De actore a tutore seu curatore dando Quonia sepe con-
tingit tutore vel curatore impediri gerere minorum negocia: 7 equi
est interim prouidere minoribus: ponit de actore ordinando a tutore
seu curatore. **l. 30.**

Sui iuris, qz emācipa-
tia te per q
es legitimus
eorum tutor, vt bic 7 i
sti. de legi. pa. tute.

Con per pcurato-
rem, qz nō es dñs reruz
filij, vt. ff. de pcur. l. j. s3
per actore vt subicit. 7
j. de ap. si actor. 7. s. de
pcura. l. neqz ipse tñ pu-
pillus cū auctoritate tu-
toris vel ipse tutor lite
cōtestata ordinat. vt. d.
l. neqz. 7 hoc in iudicio
ad negocia vero et pcur-
ator ordinat procura-
torē. vt. ff. man. si pcur-
atorē. s. si qs. Similez
actore ordinat eps nō
syndicū cū nō sit viuier
fitas. 7 hic actor de ca-
lumnia iurat cū legiti-
mam psonā beat. vt. di
xi. s. de iura. cal. l. h. s. j.
7. s. smat. Vel digni-
tas 7 nō constituit hic
actor nisi ex cā. vt insti.
de cur. s. si. 7. ff. de ad-
mi. tuto. l. dcreto. 7 hic
subicit nā absens erat
a pupillo.

A te. f. petitum cō-
stitui p iudicē. vt. d. l. in
stitu. de cura. s. si.

Peti uenit. a pos-
sidentib9. 7 facit. s. qui
da. tu. pos. l. curatorem
7. ff. de tutelis. l. solet.

**De excusationibus
intozū 7 curatorum 7c.**
Qualiter tutores 7 cu-
ratores ordinentur itē
remouent vt suspecti
7 reprobi dictū est nūc
videamus qualiter ex-
cusentur quasi minus
idonei. **l. 30.**

Alfa suasio-
ne. spado. idē
i castrato fm
Joh. vt. ff. e.
spadonez. in prin. licet
in adoptionibus 7 ma-
trimonio 7 substitutio-
ne posthumi sit differē-
tia iter spadone 7 castra-
tum. vt insti. de adop. s. illud. 7. ff. de iure doti. si serua. s. spadoni. 7
ff. de lib. 7 posthu. sed est questum. s. j.

Scuratores dati estis. a principe vel ab alio eo mādante. vel a
testatore. vt. j. eo. testō. alias non possētis ab eodem iudice tam
in italia q̄ in prouincia dari. cum in italia pretor in puincia preses de-
bet dare. vt. ff. de tuto. 7 curato. da. ab. l. pupillo.

Generaliter. vt insti. de excusa. tuto. 7 curato. s. dat9. 7. ff. de aur.
7 argen. lega. l. plautius.

Liberet. quod facere debet cum fitis de italia. vt. j. eo. testamento.
7. ff. eo. illud visitatum. 7. l. propterea. s. l3.

Fuerit. id est fueritis liberati. a prouinciali administratione. Vel
i. si tantum italicorum decreto munus est iniunctum.

Axcusationis. ingenu9. idem si libertus si modo impetrauit ius
aureo: um anulorum. vt. ff. eo. cū ex oratione. liberti ergo erūt
tutores alioz libertoz. vt. ff. s. tu. 7. cu. da. ab. l. pupillo. s. liberti. s3 ecō-
tra libert9 nō se excusat a tutela pioni. vt. j. e. l. nec senatorz. 7. l. libertas.

Quasi tardius. non vsqz ad quinquaginta dies.

Continua
tio.

Curato-
res a qb9
dari pos-
sunt.

Indecorā obseruationez in
Examināda mariū puberta-
te refecātes iubem9: quēadmoduz
femie post ipletos. xij. annos oimō
pubescef iudicāf: ita et mares post
excessuz. xiiij. an. puberes estimēf: i
dagatiōe corpis ibonesta cessāte9.

De actore a tu. seu cura. dādo.

Etia pater tutor filij nō cōstituit pcur-
ratorem sed actore ante litē ptestatā. Bal.
vel sic. Tutor p reb9 pupilli petēdis non
constituit pcuratorem sed actorem salice.

Impera. Diocletia. 7 marl. aa.
Alphociano. Tim. lxx. Lex. vnica

Sui iuris pstituti si
lij tui matri successe-
rūt lz te tutorem eo-
rū esse pbec tñ nō p-
pcuratorem: sed p-
actore decreto pstituti a te9 res eo-
rū te absente peti conuenit9.

**De excusationibus tutorz 7 cu-
ratorum 7 temporibus earum.**

Falsa suasioe spado nō excusat a tu-
tela. b. d. Saly.

Impa. Seue. 7 Anto. aa. viole.
Tim. lxxij. Lex. j.

Falsa suasioe credis
te propterea qz spa-
do' sis immunitatez
a tutelis habere.

Curator generaliter 7 simpliciter da-
tus intelligitur etiam datus ad bona extra
prouinciā situata. sed de facili ab illis obti-
nebit liberationem. b. d. Saly.

Fidē. aa. habentiano 7 osconio.

Scuratores dati **Lex. ij.**
Sestis9 gñalr b: nec decreto si-
gnificatū est italicaz tñ rex vobis
munus iniunctū: adire debetis cō-
petentē iudicē: vt vos a puinciali
administratione liberet9. qd si factū
fuerit9 petent sibi in puincia cura-
tores adolescentes.

Ingenuus excusat9 a tutela libertini
7 si excusatio reñciat9 debet appellare als
tenetur. b. d. Saly.

Fidē. aa. Crispino. **l. ij.**
Excusationis quidem tue si in

Conouocaueris. qz potuisti. vt. ff. qñ appellan. sit. l. j. s. si qs tutor.
Amplissimi. non intelligitur. tum quia contra legem. tum quia
pupilla est adhuc. vt bic. 7. ff. de adulte. l. qui pupillam.
Constituitur. vt. s. de inter. ma. l. si tutor. 7 nota factum infama
re. l3 de iure non teneat. vt. j. de adulte. eum qui. 7. ff. de his qui notan.

genus libertino tutor datus es:
certa causa est. **C** Sed cū te preses
puincie audiendū nō putauerit p-
pter prescriptionē qñ tardius9 adi-
res: nec a decreto puocaueris9 in-
telligis parendū esse sententie.

Si maritus ignorās curator def vro-
ri excusat a pena senatusconsulti: duz tñ
alium petat substitui. hoc dicit Saly ce.

Imp. Ant. a. Agatho domioni
Abplissimi ordinis. l. ij.

Cōsulito qui pupillā suā vro-
rē ducit nuptias p̄bere nō intelli-
tur9: 7 tñ infamis pstituit9. **C** Sed
si tu demetrie cū eā in matrimonio
haberes absens 7 ignorās curator
pstituit9 es potes esse securus9: dū
tñ alius substituat9. **C** Nō em debz
ignorātia maritoz amplissimi ordi-
nis cōsulito fraus queri.

Libertus nullā bz excusationē a tute-
la vel cura filioz pioni 7 ideo lz fuerit eo-
rū tutor nō p̄hibet eis esse curator. Saly.

Imp. Alex. a. Basie. Lex. v.

Liberos a tutela vt cura li-
beroz p̄oni seu p̄one nul-
lā excusationē impetrare posse am-
plissim9 ordo auctore diuo marco
cēsuit. **C** Et iō nec illud pdesse eis
debet: quomin9 curatores etiā in-
uiri patroni seu p̄one liberis denf
qz eozūde tutelā administrauerūt.

Terminus ad excusandū se non labif
ignoranti. b. d. Bal. vel sic. Tutores vel
curatores dati habēt quinquaginta dies
ad se excusandum: qui incipiunt currere
a tempore sciētie. Et si excusatio reñcitur
debet appellari. b. d. Saly.

Idem. a. Adarimo. **Lex. vi.**

Quinquaginta dies (qz p̄finiti
sunt) ad p̄fessionē excusatio-
nis his qz tutores seu curatores da-
ti sunt ex eodē die cedere ex quo de-
cretuz pretoris aut testamentū pa-
rentis notū factū erit: ei qz ad mun9
vocatus fuerit ipsa cōstitutio9 que
hoc induxit sanxit. **C** Sed si quis
in eius t̄pis cōputatione ab eo cui9
de ea re notio fuit iniuria passus9 nō

quinquaginta. vt insti. e. s. qui aut. 7. ff. e. l. scire. s. aliud dictum.
C Factum erit. qz in facie vel ad domū ei per p̄tozē sit dictū. vt. 7. ff.
e. scire. s. quinquaginta. 7 sic p̄sumitur ignorare nisi probetur per ta-
lia scire. vt 7 diximus. s. de peri. tuto. l. penul.

Cōstitutio. marci. vt. d. l. scire. s. aliud. in prin. s. 7. j. e. l. tutores.
Ad peragendū negocium quattuor mēses dantur ex die noiationis
vt. ff. eo. quinquaginta. Sed opponit si predicta currunt a tpe sciētie:
7 ista a tpe noiationis: ergo prius debet qñqz negociū terminari q̄ in-
choari: si ponas post quattuor mēses sciuisse. Quare dic q̄ttuor men-
ses currere a die noiationis. scz sciētie. sic 7 tps sex mēsiū qz dat agēti red-
hibitoria dat ex tpe vēditōis. vt. ff. de edil. edi. sciēdū. s. si. subaudiēdū
est 7 scie vitū. vel morbi. vt. ff. e. ti. l. cū sex. Vel si diceres statiz currere
mēses q̄ttuor añ sciam restituat eū ex gnali clausula vt. ff. ex q. cau. ma.
l. j. in fi. 7 ar. ff. qz vi aut clā. l. semp. s. hoc interdictū. prima verioz.

Passus. qz iudex eius excusationē nō admisit. qz infra quinquagin-
ta dies nō venerat: nō dicas qz in calculo errauerit 7 error sit in sentē-
tia expressus. qz tunc snia nō valet ipso iure. vt. ff. q̄ sen. sine ap. l. j.

infa. l. quid ergo. s. cuz
aut ergo. 7 arg. ff. ad. l.
cor. ne. de falsis. si quis
legatū. in prin. 7 ar. ff. s
ritu nup. l. palam. s. pe-
multi. in fi.

Secur9. vt n̄ vici-
tur infamoniū nec ifa-
meris. duz tñ 7c. 7 hoc
ex volūtate. vt. s. de in-
ter. ma. l. cū pponis. s3
quosdam sed illud quo
ad matrimonū. qz nibi
lominus durat. vt dicit
l. cum pponis. 7. ff. de
ritu nup. l. pe. s. sed vi-
deamus. sed infamiam
nō euitat nisi curatores
petat. vt bic. 7. j. eo. l. l3
7 ad hoc qz alterum pe-
tat facit. ff. de admi. tu.
l. tutores. s. qui se. 7 de
eo qz pro tutore. l. i. s. si.
7. s. de admi. tu. l. si.
s. psonis. Jtē sunt arg.
bic. ff. de mor. in se. l. j.
s. si. 7. ff. de sepul. vio. l.
sepulchri.

Libertos. spōte
nanumissos. s3
ex necessitate manumif
si possunt excusare. vt
ff. eod. l. libertum. s. pe.
7. l. q̄p.

Nullā excusationē.
nec pp numerum libe-
rorum vel aliam.

Administrauerūt
propter hoc alius excu-
saretur vt. j. e. l. curator
libertus nō. vt bic. Jtē
no. ar. qz clericus qz bñ/
ficiū habet ab ecclesia
ab onere sibi iniuncto
se excusare non debeat:
cum 7 ipsa loco pupille
sit. vt arg. s. de aduo. di-
uerso. iudi. l. h.

Quinquaginta.
p̄fessionem. i.
p̄testationē apud tribu-
nal. vt. ff. e. scire. s. scire
oportet. 7 bz locuz hoc
si est intra centū milia/
ria. si vero vltra pro vi-
ginti miliarib9 bz vnū
diem 7 amplius. xxx. di-
es dū nō minus sint q̄

Ecclesia
ē loco pu-
pille.

Tempus
excusatio-
nis datus
tutoribus
qñ incipit
currere.

Doit ca-
sum.

Libertus Quintus.

Non puocant qd fieri potest sed nō a nominatione. vt. ff. qñ ap. sit. l. j. §. si quis tutor. r. j. e. tutores. sed aliud in alijs nominationibus munerū que sunt publica auctoritate r. utilitate. vt. j. de ap. bi qui. nisi in casu. vt. j. quando prouo. nō est ne. l. iij.

Acquiescere. Nota arg. de tacito consensu. sic. §. de postu. l. j. r. de errore aduo. l. fi. r. disti. gue. vt. dixi. §. si tu. non ges. l. ij.

Des a tutela. datus est. vt. j. e. l. qres. r. §. q da. tu. pos. l. creditor. etiam si lis mota sit nisi de maiori parte bonorū sit. vt in sti. eo. §. itē ppter. §. bo die contra. vt in aut. vt bi qui obli. §. j. coll. vj.

Defendat. vt istit. de anc. tut. §. fi. r. §. de in li. dan. tu. l. j.

Oloni. civili. bus. i. tutelis q̄ civilia sunt. i. a iure cini li inducte. vt. ff. de tu. l. tutela. Sed r. cōtra. §. q da. tu. po. l. fi. §. ibi colono cesaris. Vel dic vt ibi dixi. Itē ptra. ff. de iure iuu. l. temp. §. cōductores. Sol. ibi ab alijs muneribus nō tutelibus excusant. Vel ibi de pductore vectigalis. hic alicm̄ p̄dij qd est verius fm̄ l. 3o.

Rater. amitt. vñ. sec. si am bos. vt. j. qui mor. l. j. r. §. qui da. tu. l. luminib. r. ff. e. post susceptam.

Nō posse. sic. ff. de mi. l. veru. §. ex facto.

Ratores. tāto tpe. etiā postq̄ desijt habeat tantūdes. qd nō placet. §. dic tāto id est interim vñ ptra. etāt. Et idē in omni eo cui pnceps curā alicuius rei mādauit. vt. ff. e. l. geometri. r. l. mensores. r. insti. e. §. itē din. marcus. §. secus in absente reipublice causa q̄ qñqz ad annū qñqz ad plus qñqz in perpetuū excusant. vt. ff. eo. §. et milites. r. insti. eo. §. itē qui rei.

Oneribus. alijs.

Estimēto. p̄stulare debui. sti. r. habuisses. vt. ff. e. l. illud. r. §. eo. l. ij. r. §. qui da. tu. pos. l. neqz a p̄siede.

Diffusus patrimonium. in eadem prouincia vnde es.

Estimabit. vt. r. §. i. q. cau. ba. tu. l. iij. r. fi.

Olūtaria. si cū haberes excusationē spōte vñq̄ susce p̄isti tutelā nō p̄ hoc cō pelleris aliāz accipere.

Vt hic. r. §. de epi. r. cle. aut. p̄sbyteros. r. j. de bis qui spon. mu. l. ij. li. x. Vel secūdo l. vnus spon te suscipiat non p̄iudicat aliq̄ qui hz si milē excusationē. vt. ff. de p̄ui. ve. l. ij. illā tñ adimplere tenet. vt. ff. de va. r. ex. mu. l. p̄etoz. §. si post cām. r. j. de bis qui spon te pu. mu. l. j.

Tutor habes excusationē a tutela si vnā spon te recipit nō ppter hoc cogit aliā accipere.

Prouocant acquirere rebus iudicatis debet.

Iure isto debitum vel creditū nō excusat a tutela: sed alium facit adiungi. b. d. fa.

Idem. a. Anto. l. ex. vij.

Des a tutela neqz a cura iō q̄ excusat q̄ creditor siue debitor ei. est cui tutor siue curator datus est sed participē in munere h̄e debet vt si res exegerit is qui alieno auxilio eget defendatur.

Colonus fisci non excusatur a tutela hoc dicit Salycetus.

Idem. a. Maximo. l. ex. viij.

Oloni id est cōductores p̄diorū ad fiscū pertinentiū hoc noie excusationē a muneribus civilibus nō habeat. Ideoqz iniuncte tutele munere fungi debent.

Monoculus non excusat a tutela vel cura. hoc dicit Salice.

Idem. a. Romano. l. ex. ix.

Rater tuus nō ideo a tutela vel cura excusari debz q̄ oculū amittit: p̄inde intelligis muneris susceptū eū deserere nō posse.

Exactor tributorum durante tempore exactionis excusatur a tutela vel cura hoc dicit Salyc.

Idem. a. Crispino. l. ex. x.

Ratores tributorū tanto tē pore quāto rationē tributariā tractauerit nō solū ab onerib. sed etiā a tutelibus vacationē habere dubitare non debuisti.

Tutor testamētari. tenet bona administrare: etiā ex p̄uinciam p̄stituta: nisi ab hoc se excusauerit: ppter tñ insufficientiaz curator adiungit. hoc dicit Salycetus.

Idem. a. Mile. l. ex. xj.

Estimēto tutor dat. vt a bonis his excusareri q̄ pupilli tui in alia p̄uincia q̄ vñ es vbiqz moraris possidet intra. l. diē postulare debui. Et si facere cessasti excusatio qdē t̄pis p̄scriptiōe submouet §. ppter late diffusuz patrimonii an tibi adiungi aliquos curatores oporteat: p̄ses p̄uincie si te insufficientē dep̄ehēderit estimabit.

Habens p̄uilegiū circa plura pactū p̄trariū in vno actu specialiter factum nō p̄dit in alijs. b. d. bal. vel sic. Idem vñ actū p̄riū q̄ nō p̄dit in alijs p̄uilegiū habēs effectū reiterabilē r. successiuū. b. d. Salyc.

Imp. Soz. a. Valentino. l. ex. xij.

Olūtaria tutele mūera p̄uilegijs nō derogāt.

Liberti non excusant a tutela qz gerūt patronorū negocia nisi patronus sit senator r. tūc vnus tñ excusatur. b. d. Salyc.

Priuegijs. s. suis vel alterius vt dixi. vel dic tertio. i. pupilli quo minus eius bona teneant pupillo. r. facit. ff. de operis li. l. operis non impositis. r. §. ne filius pro patre. l. fina.

Ec senator. gerūt. vt tutores vel curatores.

Evacationē. vt r. ff. e. spadonē. §. liberti. r. l. cū ex oratiōe. in fi. Sed ptra. j. eo. ti. l. libertū. in fi. Sol. ibi p̄teritas nō reuicē §. g nonis excusat vt h̄. Itē §. eo. l. libert. §. ibi itel lige q̄ nō erat sol. Itēz ptra primo casu bui. l. ff. ad muni. l. libertus. Sol. l. in plurali numero loquat illa. l. libert. q̄ liberti gerentes patronorū negocia excusant diuim itellige id est iste solus illi. r. iste istius. sic. ff. de ver. sig. l. lis. §. fi.

Idem. a. Apolina. l. ex. xij.

Ec senator quidē liberti ne dum ceterorū p̄pterea qz patronorū negocia gerunt a numeribus civilibus habēt immunitatez: tñ modo etē vñ senatoris libertus qui patroni negocia gerit a tutela siue cura vacationē habet.

Qui nominat aliquē ad munerat eū reducere facit criminaliter punitur. qui vero nominat vt lite fatiget ad expensas ei reficiendas civiliter tenetur. b. d. Salyc.

Idem. a. Tradiele. l. ex. xij.

Sueriter p̄ses p̄uincie exequatur si animaduertit auūculum tuū p̄pterea nominari tutorē vt metu h̄mōi creationis a magistratib. iniuriā redimat. Quinetiaz si aliqua ei excusatio cōpetit r. nō alia causa nominatus est qz vt lite fatiget: qd in ea re assumptū fuerit is q̄ eū nominauit iuxta formaz p̄stitutionū ei reddere cogetur.

Sinita tutela durat questio inchoata propter periculū mediū t̄pis. b. d. Bal. vel sic. Licz pupilli efficiantur adulti lite sup excusatione pendēte: tñ cā propter periculū mediū t̄poris v̄z terminari. b. d. salyce.

Idem. a. Tauro. l. ex. xv.

Quāqz in tutela detētus eo qz excusatio quā obijciebas nō est admissa puocationis auxiliuz flagitares: r. in medio tpe bi quoz meministi in adulta etate agere ceperint: tñ nō eo min. cā interposite puocationis ppter periculū administrationis eius temporis iudiciorum more examinata est.

Propter litē maioris partis bonorū quis excusatur a tutela. b. d. de hoc dic ho die vt in aut. minoris. §. qui tutores dare possunt. Salyc.

Imp. philip. a. Theo. l. ex. xvj.

Ses cū qbus disceptationē hereditatis tibi esse pponis: r. tēpora antiquitus excusationibus p̄stita etiā nunc opitulant: adire p̄sides p̄uincie potes: forme sup ea re statutorū p̄ncipaliū obtemperari p̄ sua grauitate iussurum.

Datus curator nurui siue v̄z se excusare: als incidit in infamiam. hoc dicit salyc.

Imp. Val. r. Gallenus. aa.

Epagatho. l. ex. xvij.

Iscifonius sub diuo marco habite verba deficient: is tñ qui post tractas nuptias nurui siue curator datur excusare se debet: ne manifestam sententiaz eius offen-

Excusare. vt administrat. a decreto em̄ nō se excusat cū nō teneat ipsam. vt. §. qui dare tutores possunt. l. maritus.

Sententiā. que est vt etiā si prius est vxor nō possis postea esse curator: licz vcrba de ea que erat prius pupilla dicat. Et sic nota vbi eadem equitas

in fi. Sed ptra. j. eo. ti. l. libertū. in fi. Sol. ibi p̄teritas nō reuicē §. g nonis excusat vt h̄. Itē §. eo. l. libert. §. ibi itel lige q̄ nō erat sol. Itēz ptra primo casu bui. l. ff. ad muni. l. libertus. Sol. l. in plurali numero loquat illa. l. libert. q̄ liberti gerentes patronorū negocia excusant diuim itellige id est iste solus illi. r. iste istius. sic. ff. de ver. sig. l. lis. §. fi.

Sueriter. qz lex inilia repetunda r̄ū cū dānabit. vt. ff. ad l. iuliaz repetun. l. iij. r. iij. Itē p̄ditione ob turpem cām qñ accepisset pecuniā ob hoc r. p̄cuf sionis crimine. vt. §. de di. ob turpez cām. l. qd euitandi. actio v̄o in factū de calūnia nō videt habere locū qz nō noia ni p̄ pecuniā l. quidam dicant contra.

Moiari. a titio puta.

Logef. ex officio in dicit vel actiōe in factū generali. vt. ff. de vaca. mu. l. j. §. j. r. j. de cura. l. ij. in fi. r. de sump. re. cu. l. j. lib. x.

Quāqz. deten tus. per sentē tiam iudicis.

Flagitares. qd potes facere. vt r. ff. q̄ inia sine appella. l. j. §. item cū contra sacras.

Examinata est. rō ne p̄teriti t̄pis: vt si ap̄pareat qz p̄ malitiā cesauerit teneat. als non. vt. ff. eo. qui testō. r. ar. j. ti. j. r. ff. de vsur. l. tu tor. sic. ff. de vsufruc. l. questū. r. ff. de vsufruc. lega. l. si mibi vsufruct. r. ff. de ritu nuptiaz. l. si quis tutor. §. fi. r. j. si pen. ap. l. si pater. r. ff. si tu. vel cu. ap. l. j. r. ij. r. ff. de admi. tu. l. tutoris. §. tutor. §. arg. cōtra in dicta. l. si quis. de ritu nuptiaz. l. si qz tu tor. §. quid ergo.

I vt allegas. inf surū. qz admittet excusationē tuā. vt in sti. eo. §. item propter. r. ff. e. l. ppter.

Iscifonius. que phibuit t̄tozem dare suā pupillā filio suo in vxorem.

Liber Quintus.

Qui tutores ad tempus, sed reneri statim reassumunt. secus in his qui absentes vocantur. vt institui. eo. §. item qui reipublice. r. j. l. proxi.

Tutela. r. peteri. curatoris. vt. d. §. r. facit. §. de ex. tu. l. amplissimi.

Determinasti. i. ad tps no te excusasti.

Postulabis. hic dic. vt. §. si tu. no ges. l. j. nec est isti. de cu. §. si. q. ibi de actore dicit pstituto periculo absentis hic de curatore.

Ertu est. vt in sti. e. §. ite grei publice.

De excusatione veteranorum.

Qui causa riam missione triplex e missio. vt. ff. de bis q nota. ifamia. l. ij. §. ignominie. §. q ignominia mittit ab vrbicif excusatur tutelis vt. ff. e. sed r militis. §. sed r ignominia.

Post. xx. Quid si an non ide. vt. j. de bis q no ipe. sti. l. si. lib. x.

Pertinent. q multa sunt. vt. j. qn puocare no est necesse. l. veteranis. r. ff. de puile. vetera. per totum.

Quod placuit. appellat. facit. §. de excusati. tuto. l. pe. r ff. eo. administrates. §. si. r. l. finali. j. qn puo. no est neces. l. veterais. r. ff. de procuratori. l. si lius. §. veterani. Jte facit. ff. de testibus ex eo.

Qui numero liberorum se excusant.

Qui ad tutelam idem habes i sti. eo. in pri. r. j. de his q nume. li. l. si. li. x. secus in patrimonialib. vt i eo. titu. l. ij.

Qui filia. ne potes. ex filia. r est plana. Del dic ex filio. sed tuc mortuo patre pferet ano vt vni loco numerent. vt institui. eo. in prin. r. ff. e. l. excusantur. §. ij.

Qui mor. se excu.

Aminibus. excusationez vt. j. q morbo. l. j. li. x. r q dari tuto. pos. l. lumi. nibus. r. ff. e. post suscepta. r improprie pot dici excusatio cu r si velent no possent. vt dicitis. ll. cotines. sic insti. eo. §. ite minores. Jtem secus in patrimonialibus munerib. vt. ff. de decu. l. honores. §. j. §. ex post facto cecus no desinit. vt. ff. de auct. tu. r si tutor. Jtem secus si vnum tantum oculum amisit. vt. §. de ex. tu. l. frater.

Qui etate se excusant.

nem per annum. b. d. totus titu. Saly. Impera. Gordia. a. Surtio.

Titu. lxxij. Lex. j.

Qui tutores vel curatores dati reipublice ca abfuturi sut ad tps se excusat debet a tutela ne etiam medij tps piculo obstringant. **Q**uod qd r si tu fecisti ei interualli quo abfuiti piculu no debes primescere. **Q**uod si id ptermisisti vt priore loco is ueniat q admistravit de iure postulabis.

Idem. a. Regioni. Lex. ij.

Ertus est eos qui reipublice causa abesse desierint: ab omni noua tutela ano vacare debere.

De excusatione veteranorum.

Veterani excusant a tutelis preter q filiorum veteranorum vel commilitonuz suorum: r vnam tantuz tunc suscipere copelluntur. hoc dicit Sali.

Impera. Anto. a. Saturnino.

Titu. lxx. Lex. j.

Qui causaria missioe sacro post. xx. anoz stipedia solunt: r integra fama retinent r ad publica puilegia veteranis cessa pertinent.

Licz. l. vl statutu dicat q aliqs no possit copelli dz intelligi cum vti suis defensionibus als pot cogi. hoc dicit Baldus.

Imp. Gor. a. Celeri veterano.

Quod placuit vetera. l. ij. nos tmm cu veteranis filioz seu militu quide vna tutela seu cura eodez tpe admistrare copellit. eo ptinet: vt si alijs dati fuerit itra solenia tpa causas excusatois apud competentem iudicem deferant.

Qui numero liberorum se excusant.

Tres liberi in roma: quattuor in italia quinqz in prouincia excusant parentes a tutela r mortui non computantur: neqz nepotes ex filio superstiti. hoc dicit totus tutulus quod no. Saly.

Impa. Seue. r Ant. aa. Herodiano.

Titu. lxxij. Lex. j.

Qui ad tutelam vt cura vocant: roma q dem trium liberorum incolumium numero de quoz etiã statu no ambigitur in italia vero quattuor: in prouincijs aut quinqz habent excusationem.

Imp. Anto. a. Adarcello. l. ij.

Qui filia amissa in numero pdest ad declinanda municipalia miera: neqz nepotes nume

Qui septuaginta. vt r. ff. eod. excusantur. in prin. sic in teste. vt. ff. de testi. l. inniti. secus in alio publico personali munere. vt a. lx. annis supra excusentur. vt. j. qui etate. l. fina. li. x.

Qui numero tutelarum.

rant quorum pater superest cu suo nomine patri profunt.

Qui morbo se excusant.

Propter morbos hic scriptos quis excusatur a tutela vel cura. Salice.

Imp. Seue. r Ant. aa. Sabino.

Titu. lxxij. Lex vnica

Aminibus captus: aut surdus: aut mutus: aut furiosus: aut perpetua valitudine tentus tutela seu cure excusationem habent.

Qui etate se excusant.

Septuagenarius excusatur a tutela r cura. hoc dicit. Saly cetus.

Imp. Pphili. a. r phili. c. Seio.

Tit. lxxij. Lex vnica

Qui tuus si maior est annis septuaginta ad tutelam seu curam euocatus: excusare se soleniter pot.

Qui numero tutelarum.

Plura imperfecta non faciunt vnuz perfectus ad hoc allegat. b. d. Bal. vel sic. Tria onera tutelarum non affectata excusationem pbent a quocunqz qd durat r due imperfecte excusationes diuersi generis no faciunt vnam pfectam. b. d. Sa.

Imperato. Seue. r Antoni. aa. Seuero.

Titu. lxx. Lex vnica.

Stres tutelas vel curas eode tpoze non defictorie susceptas admistras onere q r te tutela seu curatio nis pupillozum seu adolescentium no grauaberis. **F**inito aut officio pubertate pupillozum vel etate adolescentiu alie substitui possunt: lz nondu ratio tutela seu cure admistrare reddita sit. **S**ed imperfecte diuerse species vacationis lz permixte ad excusationem no proficiunt. **S**cire igit debes cu qui duos filios lz r duas tutelas admistrat excusationem non mereri.

De curatore furiosi vel pdigi.

Finita causa naturali inspicitur causa accidetalis. b. d. bal. vel sic. **P**ost. xxv. an nu dat curator furioso vel pdigo. b. d. sa.

Impa. Anto. a. Adartiane.

Titu. lxx. Lex. j.

Curatores impleta r legitima etate prodigis vel furiosis solent tribui.

Jura loquetia de minoribus extenduntur ad furiosos r pdigos. b. d. bal. vel sic. **R**es furiosi non alienant sine decreto sic nec res pupilli. hoc dicit Saly cetus.

assimilat minore bentu curatore pupillo. **D**el dic q no pt ex tuc cu eo pbi: qz facta traditioe est pdig in curatioe agnatoz. vt no. dñs 230. i suma bui ti. §. r furiosus. Jte an teneat datio si def vt furioso cu furiosus no

Stres. qn qz no suffi ciut. r qn qz vna sufficit. r sic arbitrio iudicis relinquitur. vt. ff. e. si is qui. §. penulti.

Pro defunctorie. i. trastrozie. qz sec si trastrozie. qz dent finiri cito. vt. r. ff. e. l. no tm. i pn. **D**el dic. i. non affectate. vt r. ff. e. l. tria. r in stito. eo. §. item tria.

Pro pfcit. nisi sint eiusde generis vt vne tutela r vne cure. vt. ff. eo. excusant. §. ampli. **E**t nota h q no pfunt singula nec multa inuat. sic. ff. de iuris. om. iu. si ide. r. §. de vsur. l. vsure. r. j. de doa. sancim. §. si qs aut. Sz ar. §. de pba. istra. r. ff. de vsur. l. stipulat. r i anten. d fide istru. §. si vo admistratoz. r. §. si vo null. colla. vj. r. j. de i sti. r substi. l. si pr. nam nec insto sub pditioe p se sine exheredatioe nec ecotra valent. sed simul sic. **E**t facit ad testes diuersa probantes.

De curatore furio si vel pdigi. Dicitur est. §. de curatozib. minorz sequit videre de curatore eaz psonaz q pp furorze vel pp pdigalitate rebus suis superesse no possunt. azo.

Curatores. impleta. vere no fecte. vt §. d his qui ve. eta. imp. l. si. **Q**uid ergo si fuerit mior. xxv. anis. **R**u. vt miori def tutor vel curator no vt furioso. vt. ff. de tute. l. qui habet.

Pro digis. q neqz tps neqz sine bent expelari. vt. ff. eo. l. j. §. j.

Furiosis. q loco absentiu sunt. vt. ff. d reg. iur. l. vbi no. §. si. sic er go r absentia dat. vt. ff. qbus ex causis ma. l. ab hostib. i pri. r. j. d cap. l. ij. Jte r dat luxurio se vneti. vt. ff. e. mulier. r similib. vt institui. d curatozibus. §. ij.

Solet. an an datio ne curatoz pot cotra bi cu pdigo post interdictione bonoz. certe n puto lz sit arg. §. d. de i inte. resti. mi. i eo q ibi

Solet. an an datio ne curatoz pot cotra bi cu pdigo post interdictione bonoz. certe n puto lz sit arg. §. d. de i inte. resti. mi. i eo q ibi

Solet. an an datio ne curatoz pot cotra bi cu pdigo post interdictione bonoz. certe n puto lz sit arg. §. d. de i inte. resti. mi. i eo q ibi

Pro digis post interdictione bono ru ante q sibi de tur curatoz an pot sit pber.

Testes singula res no pbant.

riofus nō sit. arg. qd nō. ff. de tuto. r cura. da. ab his. l. scie. Quidam cōtra. qz ibi propter etatem dabatur.

O Rationis. que est. ff. de rebus eo. l. j. circa prin.

O Adolescentiū. videt ergo ex eo qd est hic. r. ff. de re. eo. l. j. circa prin. qz oratio ptineat quoad verba r quoad sniam ad tutorem r curatore sed ad curatore furiosi sola sententia. r hoc dicunt qdaz. Sz tu dic quo ad sniaz intelligi bec pdicta. vt d. l. j. ff. de re. e. r intellige de curatore nō quo ad verba. vt. ff. de reb^o eorum. qui neqz.

E Ad agnatū. eundē qz curatore: r idē i alhs rebus que pbibent alie nari. vt. s. d. admi. tu. l. lex qm. l. d. r forte idē in prescrip. r alhs bone fidei iudicis. que mino ribus danf. vt. s. in qui bus causis in iteg. resti. nō est ne. l. fi. Sed ptra ff. eo. pignus. vbi dicit posse obligari. Sed ibi cū decreto. intellige.

D Personalē. vt. s. qn ex fac. tu. l. si in rē. r j. p emp. l. cū. l. r r retentionē pignoris bz. vt. ff. de re. eo. si pupillorum. s. pe. r. l. si fundū. s. fi. r. j. titu. j. l. vt ere.

S pater. pete ei. sed si tu potes eē curator. vt. ff. e. l. j. in fi. r. l. j. r. l. iij.

Possit p iudicem.

Am repudian te. blata fuit be reditas viro r vxori furiofer mater ei^o repudia uit. nō pōt s; vir sic. Jo. qd nō placet s; de repu dio matrimonij dicit.

Cōstitutā. idē mul tomagis de ea que est i ptate. sed de hac dubita tur: qz plus iuris mater in ea habere videt q in ea que est in potestate.

Marito. als mari tū fm Jo. r tuncynum marito abundat vel nō abundat. Et tūc dic re pudiauit hereditatē ma rito secū instituto vt eā hereditatē sibi haberet.

Repudiare potuit. hereditatez fm Jo. Tu dic. id est vxorem. l. nō furiosaz. Vel dic etiam furiosaz. si modo furoz tātus est vt tolerari nō possit. vt. ff. solu. matri. si cū dotē. s. si maritus. r. ff. de repu. l. iulian^o.

Defensio. sic. ff. de neg. gest. qui aliena. s. qd. r. ff. de reg. iur. l. se mine. nisi sit tutrix. vt s. qm. tu. offi. fungi po. aut. matri. r anie.

Lucruz. an tea. i. ante no/stra tpa. l. per. l. xij. tab. s; p insti. succedit vt. j. de leg. here. l. fi. in fi.

Tutele. immo r de tutela dixim^o in dicta. l. j. de leg. here. l. fi. in fi. vnde dic tutele. id est cure furiosozū. vt subicit. vel nihil videt dixi/ se nisi plene dicamus. arg. j. eo. ad fil. l. pe. in fi. r facit. s. de legi. tu. fra ter. r. j. de legi. here. l. de emancipatis.

Eos. scilicet emancipatos.

Impa. Sor. a. Aui. **Lex. ij.**

O Ratiōis^o diui seueri bñficiū quo possessiones rusticas si ne decreto pñdis pupilloz seu ado lescentiū^o distrabi vel obligari pbi bitū est: nō iniuria etiā ad agnatuz^o furiosi porrigit. **C** Si igit citra de cretū pñdis fundus mētecapti etiā ab agnato ei^o tibi pignore nexu ē vinculū pignozis in eo nō consistit. vt ilē tñ aduersus eū psonalē actio nem si ob eius vtilitatē pecunia mu tua accepta est poteris habere.

E Ad petitionem filij daf curator patri mētecapto. b. d. bal. vel sic. Der pcurato rem furiosi vel mētecapti potest restitu tio peti. b. d. Salyce.

Idem. a. Aurelie. **Lex. iij.**

S pater tuus mētis compos nō est: pete ei^o curatores per quos si quid gestum est qd renoca re oporteat: causa cognita in pristinum statum restitui possit.

Mater non potest administrare res fi lij furiosi vel mētecapti. nec si liqm obliga re. Bal. Vel sic. Furiosi nulla est repudia tio matrimonij: nec mater pñdicat filio si non sit eius administratrix. b. d. Salyce.

Impato. Diocleti. r Mar. aa. **Lex. iij.**

Asclepiado.

Am repudiante^o furiosa sui iuris pñstitutā marito q solus repu diare potuit: qdā matrē furiosema rito quondā eius infra cōfecisse si gnificas intelligis nihil eaz^o furioz sam disponere potuisse: cū ei^o ad eā iure nō prinerit defensio.

Frater est legitim^o curator fratris fu riosi vel mētecapti. b. d. bal. Vel sic. Fra tres emancipati q hodie vocantur ad suc cessionē forozū eis furentibus sunt cura tores legitimi. hoc dicit Saly.

Imp. Ant. r Anast. aa. ad pptz. **Lex. v.**

N indebite successionis emāci pato vel emācipatis deputasse: ni hil vero de onerib^o tutele^o pspexis se videamur: curatores nihilomi nus eos^o p duodecim^o tabularū le gem furiosis fratribus r sorozibus (vtpote legitimos existere) hac le gis sanctione decernimus.

Curator furiosi habētis dilucida inter ualla dicitur curator: etiam dū iste habeat di lucida interualla: tñ administrare nō pōt vna est ergo cura p̄tinua: s; administratio est discōtinua. b. d. bal. vel sic. Curator da tus furioso habētū dilucida interualla nō desinit curator esse tēpore quo ille sane mētis efficit s; exercitiuz administratiōis sibi nō cōpetit: r pōt tūc ille cui curator est va tus omnia per se agere: s; furoze supueniē te exercitiū restituitur. b. d. p̄rimo disputatio antiqua. Secūdo decisio noua distinguendo. secūda ibi nos itaqz. Saly.

Impera. Justina. a. Jul. p̄fete cto p̄torio. **Lex. vij.**

Am alijs qdē hoibus p̄tinu am furozis infortuniū acci dit: alios aut morbo^o nō sine laxamē to aggredif. s; in qbusdā t̄pibus qdā eius intermissio puenit. r in hoc ipso multa est d̄ria: vt qbusdā bre ues inducie alijs maiores ab hmōi vitio iducant. antiqtas disputabat vtrū ne in medijs furozis interual lis p̄maneat ei^o curatozis interces sio: an cū furoze qescēte finiat r ite rum morbo adueniēte reintegref.

Nos itaqz ei^o ambiguitatē de cidētes sancim^o cū incertū est hmōi furozis hoies qñ respuerit siue ex lōgo siue ex p̄p̄inquo spacio cū im possibile est r in p̄finio furozis r sa nitatis eū sepi^o p̄stitui: r p lōgū t̄ps sub eadē esse varietate vt in qbusdā videat etiā pene furoz eē remissus r curatozis creationē nō eē finiedā s; manere qdē eā donec talis furio sus viuit: qz nō est pene t̄ps in quo hmōi morbus desperaref: s; p̄ iter ualla q̄ p̄fectissima sunt nihil cura tozē agere s; ipm posse furiosuz dū sapit r hereditatē adire r oia alia fa cere: q̄ sanis hoibus competunt.

Sinaut furoz stimulus^o suis ite rū eū accēderit curatore i p̄ctu^o suo p̄iugi vt nomē qdē curatozis i omē t̄ps hēat: effectū aut quotiens mor bus redierit nec crebra^o vel qñ lu dibriosa fiat curatozis creatio: r fre quēter tā nascat q̄ desinere videat.

Sanc. l. legam per ptes r ex huiusmo di lectura apparebit legis diuisio. Casus butus p̄ime partis. Furioso in potestate patris cōstituto nō datur curator: sed eius pater est legitimus administrator. ei vero existenti sui iuris pater curator dabitur. b. d. vsqz ad. s. Sinaut parentes. Bal.

Idem eidem. **Lex. vij.**

Am furiosus que morbo^o de tinet p̄petuus in sacris^o parētis sui p̄stitutus est indubitate curatozē habere non pōt. qz sufficit ei ad gu bernationē rex q̄ ex castrensi pecu lio vel aliter^o ad eū puenerint: vt añ furoz ei acq̄site sunt: vel in furoze obueniunt: vel in his quoz p̄p̄zie tas ei t̄m̄mō cōpetit^o paterna vere cūdia. **Q**uis em talis affect^o in ueniat extrane^o: vt vicat paternū: vel cui alij credēdū est res liberoz gubernādas eē parētib^o derelictis **C**icet tertulian^o iuris antiq̄ iter p̄res libzo singulari que de castrensi peculio p̄didit tali tractatu p̄posito videat obscure eadē attigere sniaz: nos tñ hoc aptissime introduxim^o.

Mater pōt furioso substituere exēpla rie r reliquere curatozem. r si filius est in ptate q̄rit ei paterna hereditas ipo iure. b.

Duodecim. i. ac si lege. xij. tabularum vo carentur.

Am alijs. ipof sibile. i. difficile. sic. ff. de his qui deie. vt effu. l. ij.

Remissus. s; non est.

Amit. p̄tra. ff. e. l. j. s. j. vbi dicit durare r si niri cum furoze. s; hoc corrigif. vel ibi quo ad effectū. r sic fm istā vel ibi nō hēbat interualla.

Cōpetunt. vt testa mentū. vt. j. qui testa. fa cere pos. l. furiosum.

Stimulus. id est cū stimulus.

In p̄tractu. que ha buit tēpore sane mentis vt p̄ traditionēz vel qd simile impleat a curato re. nō aut intelligas de eo que habz tpe furozis qz ibi solus curator suf ficit. vt. ff. de reg. iur. l. in negocijs. Vel loqui tur fm quozundā opi nionem que tangit. j. l. p̄ri. s. sinaut ex alia pro pe finē. s. vel dic cōtra/ ctus a se curatore faciē dos.

Crebra. Mo. aliqd cōstitui nimie frequen tie vitande causa. sic. j. de bo. que liber. l. fi. s. pe. vt sic infinitas emi tetur. sic. s. de sacrosan. eccle. l. vt inter.

Am furiosus. i sacris. scilz vin culis.

Curatore. aliuz scz a patre. s; nec pater est curator s; legitimus ad ministrator. qñqz tamē rebus p̄in cipaliter q̄s non vult agnoscere pa ter datur curator. sic. j. de bo. que libe. l. fi. s. j. r in aut. vt liceat matri r auie. in prin. s. colla/ tio. viij. vel ibi sane mē tis erat.

Uel aliter. vt ex q̄ si castrensi peculio.

Obueniunt. p ser uos vel per legata que cū acquiruntur: ignozā tibz ergo r furiosis.

Competit. vt in ad uenticijs.

Maternū. sic. s. de epif. andi. l. de creationi bus. r. ff. de ritu nuptia rū. l. fi. s. de uuo. r. j. de impu. r al. substi. l. hu manitatis.

Impossi bile qñqz p̄ difficili ponitur.

A Sinantē. cōstitutio. quā habes. j. de impu. r al. sub. l. humanitatis.

B Sui iuris sit. scz nunc non tunc cum moriebatur pater: alioquin suus heres ei esse non potest.

C Quasi debita. vt r. j. de codicil. l. si. §. pe. r. j. de ipo. lucra. def. l. j.

D Suis heres. vt sic statim curator possit administrare. non autem dicas q sic sit heres ipo

d. Bal. vel sic. pater pōt filiū furiosū be redē instituire r eism formā iuris substitu ere. r si decedat ab intestato hereditas de/ noluit ad filiū furiosum etiā sui iuris con/ stitutum. h. d. vsq. §. sinautēz ex alia. Sa.

E Sinautem parentes ab hac lu ce decedere ptingerit nra pstitutio quā pmulgauim⁹ de his q in testō furioso relinquēda sunt vt substituti one eozū in suo roboze pmaneat.

F Sinaut ppetu⁹ furiosus sui iur is sit: tūc in paterna qdē heredita te q quasi debita ad posteritatē suā deuoluūt nulla est veterū iuris du/ bitatio: cuz illico appareat: r su⁹ be res suis existat parentibus.

G Curator furiosi cui est olata hereditas extranei potest agnoscere bonoz possessio nem nomine furiosi. h. d. Baldus Vel sic Si hereditas extranei duoluūt ad furiosū non peti ipse bonozum possessionem: sed eius curator sic. h. d. vsq. ad. §. sed cum an tiquitas. Salyc.

H Sinautē ex alia quacūqz cā be reditas ad eū vel successio pueniat: tūc magna r inextricabilis vetustif sumi iuris dubitatio exorta est: siue hereditatē adire vel bonoz posses sionē petere furiosus possit siue nō. r si curator ei⁹ ad bonoz possessio nē petēdā admitti dēat: r iuris au/ ctiores ex vtroqz latere magnū ha/ buerunt certamen.

I Nos itaqz vtranqz aciē actoz certo federe cō pescētes: sancim⁹ furiosum qdē nul lo mō posse vel hereditatem adire: vel bonozū possessionē agnoscere. curatozi at ei⁹ licētiā dam⁹ (immo magis necessitatē iponimus) si vti/ les esse successionē existimauerit eā bonoz possessionē agnoscere q an tea ex decreto dabat: r ad similitu dinē bonoz possessiōis hēre: cū pe titio bonoz possiōis lege pstatinia na sublatā est: r ab ea itroducta ob seruatio p antiqua sufficit portioe.

K Curator pōt dari furioso i priis testamē to: r nō tenet satisfacere: dz tñantēqz admi/ nistrat obnuare r iurare h scripta. r si nul/ lus ei a patre sit dat⁹ puenit ad legitimū idoneū: als ad datū q forma hic scripta dz creari. h. d. vsq. ad. §. tali itaqz. Salyc.

L Sed cū antiqtas in curatore fu riosi multas abages pstituit: quem admodū ab eo cautio vel satisfatō dēt vel p qbus reb⁹ r qb⁹ psonis. r si ois curator talē pstabat caute/ lā: necessariū visuz ē nobis: vt hūa no generi pūlētēs oēm qdē obscu

cedit edicto pretoris mortui. r si dicat edictalis. vt. ff. de bo. pos. l. iij. §. de inde. r. ff. de succes. edic. l. j. §. decretalis. r. ff. si tabu. testa. extra. l. j. bodie vero pstantinū vtraqz solēnitas est sublata r sine petitione be reditatis: dumodo corā indice dicat se velle bonoz possessōrē esse: nec est opus eā decerni. vt h subūcit. r. j. qui admit. ad bo. pos. l. si. qdaz tñ dicūt p cōstātini solam solēnitatē petēdi subla/ tam non decretū.

ritatē r inextricabilē circuitū tolla mus: cōpēdioso aut r dilucido re/ medio totū cōplectamur. **E**t p us de creatioe curatoris q furiosis vtriusqz sexus dat sentietes tūc et alijs certū finē iponim⁹. **E**t si q dē pater vel parēs curatozē furio so vel furiose in vltio elogio here dib⁹ institutis vel ex b f datis dederit vbi r fideiussionē cessare necesse est paterno testō p satisfatiōe sufficiē te ipse q dat⁹ est ad curationē pue niat⁹: ita tñ vt i hac florētissima ci uitate apud vrbicariā pfecturā de duca. **E**t in puincia aut apud pfi dē puincie eiusdē p sēntē et tā viro religiosissimo locoz ātistite quā tri b⁹ pmatib⁹ r actis itrueniētib⁹ ta ctis sacrosanctis scripturis edicat oia se recte r cum vtilitate furiosi agere: r neqz ptermittēre ea q vti/ lia furioso esse putauerit: neqz ad mittere que inutilia existimauerit.

I **A**uten. vbi q ob. §. pe. colla tio. vj. **Constitu. ij.**

Quod nūc generale est circa omnes curatores: vt iurent quidem non tñ a ratiocinijs sunt ex empti. Idem est in tutore.

Sequitur textus. c.

Et inuētario cū omni subtilita te publice cōscripto res suscipiat r eas fm sui opinionez disponat: sub hypotbeca rerū ad eū pntētiū ad si militudinē tutoz r adulti: curatoz

Sin aut testm parēs qdē ei⁹ nō cōfecerit: lex aut curatores vt pote agnatus vocauerit: vel eo cessante vel nō idoneo forsitan existente: ex iudiciali electione curatozē ei dare necesse fuerit: tūc fm p refatā diuisiōnē in hac qdē florētissima ciuita te apud gloziosissimā vrbicariam pfecturā creatio pcedat. **S**ed si quidē nobilis sit furiosi persona etiā florētissimo senatu cōnuocādo: vt ex inquisitione curator optime at qz integre opinionis nominetur.

Sinuero nō talis psona sit (etiā solo viro gloziosissimo pfecto vr/ bis p sēdē) hoc pcedat. **E**t si q dem curator substantiaz idoneam possidet r sufficientem ad fidem gu bernationalis etiā sine aliqua satisfati one nominationē eius pcedere.

duplex. **E**t cum petitio. scz so lennis. **C**ōstantiniana. di cta. l. j. qui admi. ad bo. pos. l. si. **A**ntiqua. scz solen ni. S; nunqd fm hū/ gonē bodie irritantē te/ stamēta p solā agnitio/ nē cū dicam irritandū p cōtratabulas nō irri tum ipso iure. r. n. idēz vt hic innuit.

Sed cum antiqui/ tas. quemadmodum. cum fideiussore vel sine vel hypotbeca. vel co/ ram quo.

Rebus. mobilibus vel immobilibus: vel pro quibus.

Omnis curator. si ue testamento vel ali/ ter datus. **T**unc. scilicet si/ mul curatoris creatioe. **N**el furiose. vel p digo. vt. ff. eo. l. penul. ij. respon.

Perueniat. r per confirmationem iudi/ cis r decretum. vt sub/ ſcit. non enim testamē to perfecte dari potest. vt subūcit. r. s. de con firmando tuto. l. j. r. ff. eod. l. penulti. in prin/ cipio.

Primatibus. hoc expone. vt. s. de episc. aud. l. de creationibus. vbi sunt bec de verbo ad verbum.

Sacrosanctis scri pturis. idem faciunt ho die omnes curatores r tutores. r sic lege hic an tēticā. quod nunc ge/ nerale r. que est in au/ tē. vt hi qui obli. res. §. penul. colla. vj.

Tutorum. quozuz res hypotbece sunt. vt s. de administra. tut. l. pro officio. r facit ad in uentarium. vt. s. de ad ministra. tut. l. tutores. r. s. arbi. tute. l. fina. §. fina. Item facit ad testi monium paternum. s. de tuto. vel curato. qui satis nō de. l. in dubiuz r insti. de satisfda. tut. §. j. r. ff. de tute. testamē. l. testamento datos.

Agnatum. vocaue rit. vt insti. de cura. §. item; furiosi r arg. ff. de legiti. tut. l. legitimos. §. r senatusconsultum quandoqz vocat vt per euz soluatuz creditorib⁹ vt. ff. eo. l. curator.

Idoneo. quod pro eodez est ac si cessasset. vt. ff. quod cuiusqz vni. no. l. j. §. r quidem.

Mobilis sit furiosi. sic. s. de tuto. r curato. illu. perfo. l. j.

Depositis.

Furiosi curator an possit bonozuz possessio nē repu diare.

Bonoz possessio

Et decreto. qz opus erat petēti adire pretorē: r solēnibus verbis petere r ipsum pretorē decernere: r dicat decretalis. §. q sic ei liceat cō

a Propositis. r. ta-
ctis.
b Eade observatio-
ne. que est dicta in ci-
uitate romana.
c Tali itaqz. accedat.
sic ergo curator adit he-
reditate. r. sic est ptra. ff.
de ap. l. cu in vna. s. fi.
Sol. ibi in curatore pu-
illi dicit. Vel sol. vt
ibi plane diximus. Sed
an sic adeat: vt furiosus
fiat heres. Dixi q sic. s.
e. s. sin autē ppetuus. in
glo. vel nō r. c. Alij di-
cūt q nō sit heres: scz vt
dñum rerū habeat. sed
q̄tuz ad administratio-
nē vt furioso accedat p
hūc. s. nam his demuz
causis querit furioso ex
q̄bus sane mētis homi-
ni acquiri ignozāti. vt
insti. de here. ab intest.
s. sup prima opinione
est. ff. de leg. ij. licinius
locusta. Sed secūdi re-
spondēt q de facto tm̄
ibi habuit. Itē p prima
ff. ad treb. l. cu heres in-
stitutus. Sed secūdi di-
cunt q vere nō fuit he-
res: licet actioes heredi-
tarias cedat: qz r credi-
tor: hoc facit. vt insti. q.
ali. licz. s. j. vel speciale:
vt fiat tibi heres: eo q̄ te-
nēt transferre actioes.
sic in eodē titm. cogi. s.
bi qui solidū. Pro se-
cūda opinione est. ff. de
acqui. here. l. si qs alien-
ius. s. fi. Item videt q
nec cōmodū querat. vt
ff. de acquir. here. anti-
stius. s. in libro. Sz de
cōmodo dominij ibi in-
telligit qd non placet.
Vel recitat ibi quorū
dā opinione que hic re-
probatur.
d Volētes tamē. sic
j. de iure deliberā. l. nec
emere.
e Ab intestato. here-
des q defuncto succes-
sissent nisi furiosus fuis-
set in medio r cū fructi-
bus medij temporis. vt
hic subijcit. r. ff. de pe-
ti. here. heres. in prin.
f Vel cautione. qua
lis fuerit ignoramus.
g Acquirēdis. p hoc
q̄ aduerses dicēdo. lega-
tis autē: patet q̄aliter in
hereditate est. r est rō:
qz recta via dominium
querit in legato. vt. ff.
de fur. l. a ticio. non sic
in hereditate nisi adeat
qd sit animo. vt insti.
de here. qua. r dif. s. fi.
Itē legatus sine onere:
sed hereditas nō. vt. ff.
man. si hereditatem. r
ideo ad suum heredem
transmittit legata: licet
in furore decedat. vt

Furiosi
curator
adit be-
reditatez
noie ipi
furiosiam
faciat euz
heredes.

Legati
dñum re-
cta via q̄-
rit nō aut
hereditas

Sinaut non talis eius sensus in-
ueniatur: tunc etiaz fideiussio (in q̄-
tum possibile est) ab eo exploretur:
creatione qdem omnimodo sacris
scripturis ppositis in omni cā cele-
brāda. **I**psō aut curatore cuius-
cunqz vel substantie vel dignitatis
est: prefatū sacm p vtiliter rebus
gerēdis prestāte: r inuētariū publi-
ce p̄scribente quatenus possint vn-
diqz res furiosi vtiliter gubernari.
In puincijs nō his oibus ob-
seruādis: vt apud p̄sides cuiuscūqz
puincie r virū religiosissimū ep̄m
ciuitatis: necnō tres primates me-
morata creatio pcedat eadē obser-
uatiōe r p iureiurādo r p inuēta-
rio r satisfactiōe r hypotheca rerū
curatori modis oibus adhibenda.
Curator furiosi postq̄ iuravit et satis-
dedit r pmisit pmittēda r recepit admini-
strationē p decretū. pōt agnoscere bonoz
possessionē delatā furioso: r bona ea occasi-
one puenta tenetur in inuentario addere
salno iure repudiandi. r acceptandi. furio-
so si respuerit. sed si in furore decedit ex ac-
ceptatione curatoris nō fit transmissio bo-
norum possessionis. legatum autem be-
ne transmittetur ad heredem furiosi. h.
dicit Bal. vel sic. Hereditas furioso dela-
ta potest per ei⁹ curatorem adiri: ita vt si fu-
riosus efficiatur sane mentis possit eam si-
bi retinere vel respnere. et si respuerit vel
in furore decesserit ad substitutuz deuolui-
tur et si nullus sit substitutus deuoluitur
ad eos qui succederent si furiosus in me-
dio non fuisset. legata vero ad eius here-
des transmittit cum potestate repudian-
di hoc dicit. vsqz ad. s. sin autē curator. Sa.
Tali itaqz ordinatiōe in curato-
re furiosi disposita si quid postea ad
furiosuz puenerit: siue ex heredita-
te: vel successiōe: vel legato: vt fidei-
cōmissio: vel alio quocūqz mō hoc
furioso accedat: r hoc cū alia eius
substātia i manib⁹ curatoris trada-
tur. **I**nuentario etiā sup his re-
bus scz faciēdo r sub eius cura p̄sti-
tuat. quatenus si qdez respuerit fu-
riosus r acquisitionez admiserit re-
stituat ipsi. **S**inautem in furore
diē suū obierit. vel in suā sanitatem
pueniens eā repudiauerit: si qdem
successio est ad eos referatur: volē-
tes tm̄: id est vel ad substitutuz: vel
ab intestato heredes vel ad nostrū
erariū: eo scz obseruādo: vt hi ve-
niāt ad successiōe: qui mortis tpe
furiosi p̄p̄nquiores existāt ei ad bo-
na cuius vocabant si non in medio
erat furiosus omni satisfactiōe vel
cautione quaz p inextricabilē cir-
cuitū veteris iuris auctores induxe-
runt radicatus excisa. Legatis autē
p̄culdubio vel fideicōmissis: cete-
risqz acquisitionibus furioso acqren-
dis r substātie eius aggregandis.
Sinaut ipse respuerit: ea admitte-
re noluerit: r aperte hec respuerit:
vel heres eius hoc fecerit: a substā-
tia eius illico seperandis: quasi nec

fuerint ab initio ad euz deuoluta: r
p legitimū tramitē ambulātib⁹ sub-
stantiā furiosi neqz p̄grauātibus
neqz adiuuantibus.
Quod est dictū i creatiōe curatoris a pn-
cipio idem intelligit in subrogatiōe loco
creati. h. d. bal. vel sic. **A**liquo curatore
furiosi vel eo vt suspecto remoto d̄z alius
subrogari. h. dicit vsqz ad. s. hec autē. Sal.
Sinautē curator furiosi fm̄ no-
strā legē nominatus decesserit: sub
eodez modo: eadēqz obseruatione
alius creabit quēadmodū r si suspe-
ctus reperiat alter surrogat: qd ēt
veteribus legibus placuit.
Dispositio legis huius habet locū in-
curatoribus post banc. l. creandis non in
prius creatis. h. d. vsqz ad si. Salicetus.
Hec aut omnia que de creatio-
nibus curatorū cū p nouā diffinitio-
nē introducta sūt futuris casib⁹ im-
ponant: r neqz ātea facti curatores
remoueant. neqz aliqd nouū acce-
dat eis: sed antiquo ordine statuti i
antiquos (q̄tuz ad creatiōe) p̄ma-
neāt terminos: cautione videlz vel
satisfactiōe q̄ antiquus fuerat intro-
ducta sup posteueniētib⁹ ad furio-
sos successiōib⁹ minime p̄standa.
De p̄dijz r alijs reb⁹ minorū si-
ne decreto si alienādis vt obligādis.
Per viā secūdi decreti possunt adul-
tres alienare. h. d. vel sic. **P**rohibitio ali-
enationis reruz minoris sine decreto non
extēdit ad alienationes necessarias: sed ex
causa dabitur restitutio. h. d. Salice.
Impa. Anto. a. Aninutiano.
Titu. lxxj. Lex. j.
Enditio quidē p̄dij
qd iure pignoris vt
in causa iudicati ca-
ptuz r distractū est
ad senatuscōsultū qd de nō alienā-
dis predijs pupilloz vel adolescen-
tium (nisi auctore p̄tore vel p̄resi-
de puincie) factum est nō p̄tinet: s̄
si etiā nunc in ea etate es cui subue-
niri solet⁹ aditus competens iudex
ante in integruz restituere debeat
p̄sente diuersa parte causa cogni-
ta despiciet.
Quādo p̄ct⁹ nō tenet ipso iure nō de-
bet peti i integrū restitutio. h. d. vt sic. Qui
habet viā explicatā nō debet petere viā impli-
catā. h. d. bal. vel sic. **A**bi venditio pigno-
ris est ipso iure nulla restitutio ratiōe eta-
tis nō ē ipso iure necessaria. secus si sit aliq̄
si interuenit lesio nō modica vel fraus cū
emptore sit participata. h. d. Sali.
Imp. goz. a. clear. r Effrodifio.
Non est vobis neces. l. ij.
Naria i integrū restō si tuto-
res vel curatores v̄ri possessionē lz
pignori nexā vēdiderūt sine decre-
to. **Q**uod si creditores id fecerint
ita demū iuxta formā edicti bene-
ficiū tibi impartiet. si fraudulēta
vēditiōe p̄cipate p̄silio emptoris
damnū tibi inflictuz eē doceatur.
Pater non potest alienare rem filij si-
ne decreto. h. d. bal. Vel sic. **P**ater cura-

hic dicit.
Ea. legata.
Sinautē. remouea-
tur sic. s. de legi. r p̄sti.
l. leges.
Introducta. quam
ignoramus.
De predijs r alijs
rebus minorū r. c. Di-
ctū est. s. qualiter p̄oui-
deat minorib⁹ circa tu-
tozem vel curatōre: nūc
aut ponit qualiter pui-
deat eis circa p̄seruatio-
nem rerum ipsoz sicqz
imprimis rubrica de p̄-
dijz vel alijs rebus mi-
norū sine decreto non
alienandis. Azo.
Enditio. pi-
gnoris. scz
cōuentiona-
lis vel euz
decreto ob es alienum
obligatū. Vel vic q̄ vo-
catus noluit venire ad
cām vel cauere de dam-
no infecto vel p̄legato
vt. ff. eod. l. iij. s. j. r qd
subijcit ex causa iudica-
ti. dic nec restitui nisi ex
causa: vt qz graue dam-
num habet. vt. ff. de mi-
no. l. si ex causa. r sic ex
necessitate pmittit. qd
als non permitteretur.
vt ar. ff. de fun. dota. l.
j. vel pone ecōtra exem-
plum: qz alterius p̄dij
um pupillo est obliga-
tum quod vendit. vt. ff.
eo. magis. s. j.
Distractum est. a
creditore.
Senatuscōsultū. i.
ad orationez impatoris
feneri in senatu recitata
vt. ff. e. l. j.
Solet. scilicet intra
quadriennium.
Diuersa parte. vt
ff. de mino. in cause. s.
cā. r. l. verū. s. sciendū.
Dispiciet. r hec co-
gnitio pōt delegari. vt
s. vbi r apud quē. l. si.
secus in decreto super
alienatione interponē-
do. vt arg. ff. de trasac.
l. cum hi. s. si p̄tor. r
facit. j. l. proxi.
Non est. vendi-
derunt. credē-
tes sibi licere qd credi-
tori licebat. cū ergo ipso
iure nō teneat sine de-
creto. vt. ff. eo. l. j. ergo
cessat restitutio. vt. ff. d̄
mino. l. in cause. ij.
Quod si creditores. q
iure facere possunt sine
decreto: lz tutius cū de-
cretovt. ff. eo. l. j. s. si cō-
munis. r. l. si pupillo-
rum. s. j.
Beneficium. s. resti-
tutionis p̄tra emptorē.
Doceatur. idem si
enorme damnuz fuerit
passus lz non interue-

Lötinna
tio.

plene itentione sua pbare dz. scz se miore z lesuz vt. j. e. l. fi. r. ff. d. cura. fu. l. consilio. s. fi. r. ff. e. si pupilloz. s. fi. r. l. si fundus r. ff. de mio. l. pri. s. ite. Del plani. ant no t3 r pbat eptoz vt bic. r. j. e. l. vtere. r. l. si pre dium Aut tenet: r tunc minor. vt. ff. de iureiuran. l. nam postea.

S Obstruxerit vt r. s. eo. l. j.

Restitutio. ad hoc vt pciu suppleat vt res reddat si vt minori ve deret deceptus est: r h data electione emptori alioquin si in hoc ipso qd viderit est deceptus ad re ipsam. vt ar. ff. de iure do. si res. s. j. r. ff. d. dona. inter vi. r vro. si sponsus. s. circa. r arg. s. de rescin. ve. l. ij. Sz vt iudicis decretu face re cessare restone. vt. ff. de mino. l. ait pretor. s. qd tm. sed aliud est cum p recipite sibi debitum: r aliud cu pro alienan te interponit: vt ibi di. xi. Itad hoc qd dicit de vtili precio facit. ff. de transac. l. cu hi. s. si qs de alimētis. r. s. de re scin. ven. l. quisquis.

O Bes alienum tm. vel similez cam vt dotē. vt plae di xi. s. de admi. tu. l. lex q in prin. vel doatioe pp nupt. vt. j. si ma. fac. l. si. s. fi. Item ob fame. ar. s. de pa. qui si. di. l. j. r. ij. cu persone reb? pre ponant. vt. s. de sacro san. ec. l. sancim. For te r ob fame pinctaru psonaruz: vt. ff. de tu. r ra. di. l. j. s. s. nonullos Ides dicunt de fundo sterili. ar. s. dsa. san. ec. an. Itē prediu. q non placet: qz no vt sterile q vendi pot. vt. ff. ad. l. fal. l. ij. r. ff. eo. si fundus nisi forte nil posset per cipi.

Prouinciale. eco tra videbat. qz decretu dnuuz veditoris vel mi noris no erat. r facit. ff. e. l. magis. s. ne tamen.

A Tiam vectigale q pstat vectigal fisco.

Datrimoniale. qd cesari.

Emphteoticu. qd puzato r idem si quod cumqz ins habet in re. vt. ff. eo. l. ij. s. sed ins.

Tere. p. cibns. id est in libel lo precum.

Oppone. tu eptoz.

Obeoz. l. minoruz r bes idē. ff. e. si fundus s. fi. r. l. pupillozum. s. pe. r. ff. de mino. l. tutor. r. ff. de cur. fur. l. consilio. s. j. r. j. titu. ij. l. si co tra amplissimi. r. ff. de acqui. re. do. bonefidei.

Venditatos a minore.

S minor. aliud. s. predium. r ita alterum puta debitum poterit alicare: aliud no. sic est dria inter fundu r fundu. vt. ff. e. l. ma. gis. s. si fundu r. s. si pupill. Sz ar. s. ff. e. si pupilloz. s. fi. ybi fundus

Fidē. aa. Tripbinio. **Lex. xi.**

S qd sine decreto minor an nis psonus tuus rusticu pre diu venudedit: supuacuu est de vili p. cio tractare cu senatuscōsulti au ctoralitate retēto dñio alienadi via ob struxerit. **S** in vero iure iterpo sito decreto veditioe vili p. cio ei? possessiois cui? vires ignorabat se cit iuxta edicti ppetui auctoritate i itegz restō: tm ca cognita ei pbebit

O bes alienum r similem causam pos sunt alienari res minorum. b. d. Salice.

Fidē. aa. Leontio. **Lex. xij.**

O Bes alienum tantum cau sa cognita p. fidali decreto predium rusticum minoris prouin ciale distrabi permittitur.

A minor non potest vendere suam em phiteosim sine decreto. bal. vel sic. Itō tm p. p. iuz s; nec vectigale vel emphiteoticari um predium vendit minor sine decreto. b. dicit. Saly.

Fidē. aa. Zenouile. **Lex. xij.**

A Tia vectigale vel p. monia le sine emphiteoticu prediu sine de creto p. fidis distrabi non licet.

E tiam ex tractu mutui secuta traditioe ppter reciprocā p. stationē causaf ins reti nendi. b. d. bal. vel sic. **A** minor a veditado alienata repellitur si p. cium in eius debitū versum no restituat cum vsuris. b. d. Sa.

Fidē. aa. Frontino. **Lex. xij.**

U Tere viri prudentissimi pa piniani respōso ceterozū qz quoz precibus fecisti mentionē sen tentijs ac doli mali exceptionē op pone p. cium ob eoz? debitū solutū p bans: si sortēcu vsuris que fisco de bean pupilli no offerētes fundos puinciales citra decretū p. fidis ve nūdatos cu fructibus petāt.

A no pot minor soluere sine decreto ali ud p alio in bis q no pnt alienari. b. d. bal. vel sic. **I**mmobilia palio debito non pnt insolutum dari sine decreto. Saly.

Fidē. aa. r. cc. Sabine. **Lex. xv.**

S minor. xxv. annis prediu3 rusticu (cu aliud deberes) sine decreto in solutū dedisti: domi nium a te discedere no permittit se natuscōsulti auctoritas.

A minor qui ex precio fundi vediti sol uit onera r tributa precium non recupe rat nisi restituat qd accepit. b. d. bal. vt sic. **P**rimo cōsultit minori. secundo emptori. secūda ibi: eptoz. r. b. d. immobilia aliena ta sine decreto iudicis in cui? territorio sit ita possunt cu fructib? vendicari: s; p. cius in vtilitate minoris versuz cuz vsuris dz

pio obligatus cu3 decreto alteri pro eodē debito exoluendo sine de creto obligat. s; ibi id: qz in locū prime oblonis succedit eadem res.

Deberes. ex persona eius cui successisti.

S predium. suburbanum. pro eodem ponit rusticuz r suburba num: vel suburb anum est q est iuxta vrb anum: vt orti in ciui tate r extra.

Fidē. aa. Euticie. **Lex. xvi.**

S prediu rusticu vel suburba num? (qd ab vrb anis no loco? s; qualitate secernit) i pupillari eta te cōstituta: tutore auctore vel adul ta sine decreto p. fidis puincie in qua sitū est venudedisti: fm sniaz se natuscōsulti dñiuz eius siue ins a te discedere no potuit: s; veditationē eius r fructuz: vel bis no extātib? p. ditionē cōpetere cōstitit. **E** m ptoz aut si pbare poterit ex ceteris facultatibus obedire te munerib? siue oneribus no potuisse ad vtili tates p. terea tuas cessisse pecuniam quā precij noie sumpseras doli ex ceptionis auxilio p. cium cu vsuris qs p. statura esses r sumptus meliorati predij seruare tantū modo potest.

A non potest minor diuidere immobi lia nisi prouocetur a maiore. b. d. bal. vel sic. **A** minor no alienat etiaz in minore sine decreto nec prouocat ad diuisionem: sed p uocatur a maiore r tunc sine decreto pro cedit alienatio. b. d. Salic.

Fidē. aa. r. cc. philippo. **Lex. xvij.**

I nter omnes minores nec co fideis sentētia senatuscōsulti distra bi patitur. nā ad diuisionis causaz prouocante tantū modo maiore so cio eius alienationē r sine decreto fieri iam pridem obtinuit.

Propter debituz fiscale puta propter data r collectas: potest alienari res mino ris interueniēte decreto. b. d. bald vel sic. **E** tiam propter debita fiscalia no possunt minorz predia alienari nisi causa probata r interueniente decreto. Sali.

Impa. Cōstatinus. a. r. Cōstan tins. c. ad Severū. **Lex. xvij.**

S minorz vel ex patris no mine vel ex suo debitis dūtaxat? fi scalib? ingruētib? vel ex puatis p. cti bus reperiant obnoxij: decreti in terposito p. stātiniāo p. toze? celebrā da est: pbatis examinatisqz causis vt patefacta rerum fide? firma ven ditio perseveret.

Quādo decreto opus non est.

E mptoz mādauit restitui rem emptā r fusio precio: potest fieri s; beres sit mi nor: qz voluntas testatoris operaf idē qd decretum iudicis. b. d. bal. vel sic. **L** onuē tio paterna in p. ctu apposita facit alienati onem rei minoris valere sine decreto. b. d. **M** el ex voluntate paterna possunt im mobilia pupilli alienari sine decreto. Sa.

I mperator Anto. a. Valen.

D us si non caueat de dāno infecto. ff. de dam. infec. si finita. s. si pupil lus. **I** tem in alio quando defunctus permisit. vt. j. eo. l. j. s. j. r. ff. eo. l. j. s. j. **I** tem in alio. vt. j. eod. ti. l. j. s. j. **I** tem si iurauit qd plene dixi. s. si aduer. vendi. au. sacramenta. **I** tem alius. vt. ff. eo. magis. s. sed si pa ter. **I** tem in alio vt. j. eo. l. fin. **I** tem in alio. vt. s. de admini. tuto. l. fin. s. defensionem. Accursius.

Non loco. nā vrb a nūm pot esse in rure r i ciuitate. vt. ff. d. vrb. si. l. vrbana predia. r. l. vrb ana familia r econtra rusticum in ciuitate.

Probare. ex volū tate non ex necessitate. vt dixi. s. eo. p. d. ior fm l. d. r az. vt et ex necessi tate cu p. ct? no tenuerit: vt ibi dixi.

Facultatib? mobi lib? vt. ff. e. l. magis. s. **I** tē regrat: r ad h. s. de bis q ve. eta. ipe. l. eos. r. j. ti. j. p. d. iuz. r. ff. eo. l. ij. r. j. ti. ij. l. si amplif simi. r. s. de cōdi. ex le ge. l. si mala. r. ff. de pe ber. s; r si leges. s. scire r. ff. de mio. l. intra vti le. r. l. si tutor. in fi. r. ff. eo. si fundus. s. q. p. r. l. penulti.

I nter oēs. mino res. vterqz eniz eoz? erat minor. sic. ff. e. si pupillozum.

Distrabi. etiaz per diuisionem. **E** st enim qdam alienatio per di uisionem r adiudicatio nem.

Sine decreto. vt r ff. eo. l. j. s. si cōis. r ē rō: qz ex necessitate fit. sic r ff. d. p. di. fur. l. r id. r ar. s. de fun. do. l. j. r facit j. ti. j. l. j. r fi.

S minorz. debi tis dūtaxat. dter minat debitis. non aut ea que sequuntur. s. eo. titu. ob es.

Onoxij. ad pecu nā secus si ad rē certā. tūc em? distinguit p. tis an suo noie debeant. vt ff. e. l. magis. s. si pupil lus. r. s. s; r si pater.

Pretore. i. pretore que p. stituit p. stantin?.

Fide. qz non innēi tur vn aliude cōmode potuerit debitum solui nec enim frumētū nec alia necessaria obnerūt vediti. vt ar. ff. d. ver. sig. l. nepos pculo.

Quando decreto opus no est. **D**iximus qñ decreto op? sit: mō expōam? casus in qb? no est opus iudicis de creto az. **N**o. casus vbi no ē op? decreto. **P**ri mus. s. ti. j. l. pe. **S**ecun

Cōtinua tio.

A minorū bōa mul tis in cast bus sine decreto alienari possunt.

Perfo ne sūt re bus p. fere rende.

Spbare. sic. s. de pac. inter emp. et vendi. l. ii.
SNotes. tu venditor.
SConuenisti. ex vendito vel prescriptis verbis.
SConsensisse. in pacto emptionis.
SVoluntati. habite in pacto venditionis.

Lud. vir clarif.
Sim. mior. xxv.
anoz. no em sufficit generaliter vcia etatis ipe trari. vt. s. de bis q ve. eta. ipe. l. pe. et fi. q est s. sicz hoc casu cessat resti tutio. vt. s. de bis q ve. eta. ipe. l. j. et pt forte di. ci hoc casu saltē corā tu dice ingri cam vediti: lz decretū nō interpōaf vt. s. de bis qui ve. eta. impe. l. ii.

Rediū. depre. bendatur testa mēto vel codicillis. vel nisi parēs vl ille cui mi noz successit ad alienā dū aliquo mō fuerit ob ligat. vt. ff. e. l. j. s. j. et l. magis. s. si pupillus. Sed qd si mādauit ge neraliter vt multi faci unt de reb. suis vēden dis vel tutorib. vel cu ratoribus vl fideicomif sariis nunqd poterunt mittere manū ad q rez velint. q puto ex hac. l. z. ff. e. l. j. s. j. et facit. s. obis q ve. etatis impe. l. ii. et iij. et s. eo. l. j.

A sine. permit timus. vt. z. s. de ad. tu. lex. s. fi. z. ff. d min. et si sine. s. qstium.
Si qz ignoras. et. Qm res mioris ab aliq b. d. strabunt tāq sint eoz pprie et sine decre to: nō qd iuris sit si sine decreto ignoras qz rez eē mioris ab exneo cō pauerit ponit. l. 30.

S ea. hrdita rio. i. iure ci nili.
S Qui sci ens. rē eē pupilliz nō te nere veditioem. et sic duo obstat ēptori vel p scriptori. mala fides. et q pupillaris est res. idē si sciat eē pupilliz: et cre dat licere emere ab be rede tutoris: s. tūc impe dit iuris error. vt. ff. de vsuca. nunqz. in princi pio. et pro empto. l. ii. s. si quis a pupillo.

S iniaf. vt. z. s. de neg. gest. l. curatoris. in choata dz perficere. vt ff. de here. tu. l. j.

Effectus. cū a nō dno habeat. vt. ff. de ac q. rerū do. l. traditio.
S Statuti tps. x. vel. xx. an. q demū eo facto maiore currit. vt hic et j. g. nō ob. lō. tēp. pscrl. l. nō est incognitū. z. j. e. l. fi. Et est rō: qz cū tpe mioris etatis nō ptaliari: ergo nec vsucapi. vt. ff. de v. sig. l. alieatiōis.

Titu. lxxij. Lex. j.

Spbare. potes. pa tre pupilli: cui tuto res uenisti. sensis se. vt reddito tibi p dio pciu recuperet: id qd uenit suabif.

Ne qz em i ea re auctoritas pfi dis necessaria ē: vt tutorz sollicitudi ni p sulaf si uolūtati pareaf defucti.

Idē opaf rescriptū pncipis qd decre tū inferioris solenniter emanatuz. b. d. vl sic. l. habens verbū superioris nō indiget verbo inferioris. b. d. bal. Vel sic. Conces sio pncipis spālis bz vim decreti. b. d. Sa.

Imp. aure. a. Pulchro. Lex. ij.

Lud. requirēdū est an adito pside vel pncipe puincie saturninus vir clarissimus specia liter ius venditiōis accepit. Ad instar enim pscidalis decreti pces sio principalis accedit.

Alienatio facta ex pns voluntate vel testatoris ualet sine decreto. b. d. Saly ce.

Impato. Diocleti. et Maxia. aa. Strato. Lex. iij.

Rediū rusticuz velsuburba numa minoze. xxv. an. alie nari sine decreto pfidis (nisi paren tis voluntas vel testatoris ex cuius bonis ad minozē peruenit sup alie nando eo aliquid mandasse depre bendatur) nulla ratione potest.

Vestes trite et animalia superuacua possunt alienari sine decreto. Salice.

Impa. Cost. a. ad pptm. Lex. iij.

A sine interpositione decre ti tutores et curatores quarū cunqz psonaz vestes detritas et su peruacua aialia vēdere pmittim.

Si quis ignorans rem minoris esse sine decreto comparauerit.

Qui emit rē minoris tanqz minoris non prescribit. si autē tanqz minoris bona fide pscrlbit. Bal. vel sic. ēptoz bonafidei p scribit non malefidei. b. d. primo in ven dente vt alienam. secūdo vt propriam se cunda ibi: si vero. Saly.

Imperator Gordi. a. Felici.

Titu. lxxij. Lex. j.

S ea q hereditario vel bonozario titulo in iura tutoris suc cessit possessionē tuā vendidit: si vt pupillarem distraxit emptoz q sciens a tutoris herede mercatus est: cū officiū morte finia

Anuerfi. extent vel nō. vt. z. s. ti. s. si pcedium.
Si nō bōa fide. et in iure errantē. vt. ff. de peti. here. sed et si lege. s. scire. sed opponit. nō pōt vsucapi: ergo nec fructus pōt lucrari. vt. ff. de vsuca. l. vbi lex. sed rñ. ibi pp rei vitium: hic propter defectū solēni tatis: vel pp etatem que non noceret ad fruct. vt. ff. de acqui. rerum do. l. bonafidei.

Possessiones. et bonafidei.
S Spaciū. s. x. vel. xx. annozum.

Intercesserit. post minozē etatē. vt. s. e. l. j. sed hodie malefidei pos sessoze alienate et. vt. j. de pscrl. lon. tēp. auf. malefidei sed opponit. pōne et olim prohibe bas alienari vt. ff. de re. e. l. j. ergo et vsuca. vt ff. de ver. sig. l. alienatō nis. ergo bōa fides non pdest. vt. ff. de vsuca. l. vbi lex. Rñ. interiz diu turnioz est et. et sicut p bibet alienatio et vsuca pio est phibita: s. post minozē etatē vtraqz v3 vt hic. vel ibi phibet: qz furtina hic pp defe ctum solēnitatis. vt di xi. s. e. l. j.

Rem alienataz sine decreto vendicat minor cum fructibus nisi ēptoz fuerit bo nefidei. b. d. Sali.

Idem. a. Crispine. Lex. ij.

Contra amplissimi ordinis decretū possessiones tue di stracte sunt: cōueni earū possessozē vt si ita pbaueris gestū: et possessio retrabatur: et fructus vniuersi re uocent: si non bona fide emptozes fuisse qui emit constiterit.

Adinus legitime alienata vendicant etiam a secundo emptore nisi sit munitus prescriptione. b. d. Saly.

Impera. Diocle. et Maxia. aa. Agathe. Lex. iij.

Possessiones rustice vel sub urbane sine cause cognitio ne et interpositione decreti p sena tuscōsultuz alienate: nec a secundo emptore recte tenentur: nisi statuti tps spaciū intercesserit.

Emes a doatario minoris pōt prescri bere si bz bonā fidē: et cōtinuat possessionē longo tpe. b. d. bal. vel sic. Is q emit ab eo cui minor donauit sine decreto pscrlbit cō tra eū adie quo factus est maior spacio. x. anoz eo presente vel. xx. eo absente. Sal.

Idem. aa. Alexan. Lex. iij.

Quoniam aduersus emptores quod ex psona ei. cui p se natuscōsultū donata res ē iusto ti tulo iterueniēte ea res d q lis ē trā sitū fecit regrere oportebit: an pnte pōze dno et maiore effecto sine cō trouersia bōa fide decēniou abnēte xx. ānis q questionez patif possessoz fuisse monstret. Qd si apud gra uitate tuā manifeste psterit sine vl la cūctatione habita longi tps pre scriptōe peritorē oportebit excludi.

Si maior factus alienationē factam sine decreto ratam habuerit.

Licet minor factus maior ratam habe at alienationem p dñ infra dimidiā iusti p cū venditi: potest nihilominus ipsum vē dicare: nisi sibi iustū pciūm suppleaf vel in debito cōpensetur. b. d. Saly.

Impa. Diocle. et Maxia. aa. Li

Impedit et demum eo finito currit vsuca. nullo ad prin cipium postba bito respectū. vt. ff. d vsuca. l. vbi lex. s. iterdū. z. l. nō solū. s. q vulgo. s. pnone vitū lz eo finito currat pscrlptio: tñ ex ea bōa fide et titulo an vitū habito pcedit vt hic. z. s. e. l. j. in fi. et facit. j. ti. j. l. sine. Sed p. j. ti. pxi. l. fi. vbi quinqz annos dicit sufficere. sed ibi solues.

Si maior factus alienationem et licet veditio pcedi minoris si ne decreto sit nulla: cōtingit tñ eam aliquando confirmari puta per ra tibitationem: et

Cōtinua tio.

Prescri ptio impe ditur per iuriser rorem.

Prescri ptioes an currat cō tra mino res.

habitationem: et non ponit de ea. 230. Vel sic. Superiori titulo vendi- dit tutor: vel curator rem minoris ut suam: hic ut minoris: quo casu si ne ipse minor siue tutor vel curator: sine ambo vendant: et maior factus rati habuit expresse: et sine decreto factus erat etc. Idem si tacite: puta tacendo per quinq; annos in alijs actibus sed in donationibus decennium nisi donatio propter nuptias sit ubi quinq; anni sufficiunt. vt. j. e. l. fina.

C Am ppoas heredi. creditoris. scz sui. Eius. f. creditoris.

D Destinasse. et vendidit. vel destinavit. q; de iure non potuit

R Rataz habuisse. expresse cu eet maior factus et sic ia non pot reuocari: licet sine decreto facta.

S Si minore. q; sit diuidia iusti pch. vt psta tim. p tali ergo hic rati habitione b; ac si in maiore etate venderet. sed tuc varet electio emptori an redderet re vel in stituti suppleret. vt d rescin. ve. l. n. r. l. si voluntate. et non erit idem vt hic subicit. Alii dicunt fuisse hic deceptio ne in eo q; dolo emptoris fuit inductus ad habendum rati: cu puta ret p;cio iusto facta fuisse venditionem: quod non placet.

S Superfluum. iustu p;ciu erat. x. pventu: puta quattuor que soluta sunt. sex ergo que remanent copensant cu eo: q; hic quoda minor suo creditori debuit.

S Si. i. quis non habuit bona fide. vel p;io dditionaliter: scz si non vult adimplere qd b;: soluendo. l. vt p;efando

I In arbitrio eius. i. aduersi p;io: hoc est heredis creditoris.

S Fenebris. q; vt creditori ei debebatur.

R Restitua. supple. an q; iusto precio deest supplere soluendo vel compensando. Sed contra. j. de prescriptio. xxx. annorum. l. j. in fin. Sol. ubi dolo: hic ipsa re interuenit deceptio.

S Si sine decreto. alienata sunt. tanq; sua. et sic facit bec lex cum titulo superiori. vt. s. ti. j. l. fina.

C Confirmatione. sic. j. si alie. res. pigno. da. sit. l. antepenul.

F Fuisse possessor. putans dominum fuisse vendentem vel habuisse in d;strahendi. vt. ff. de ver. sig. l. bonafidei.

S Quando. sine decreto. si vero interuenisset decretum varetur restitutio vsq; ad quadriennium post legitimam etatem. vt. s. de p;edi. mino. l. siquidem. r. s. de temp. in integ. resti. l. fi.

M Minor. hic subdiuidit vel adhuc etc. et sic in duobus tm casib; loquit qn. s. minor b; curator. Itē qn non b;: q; venia etatis impetravit et res est alienata vel obligata: q; qda dicit. sed certe idē si curatore nō b; nec impetravit venia. Vel dic in quattuor casibus loquit. l. qn minor auctoritate tutor vel curator vedit. Itē ecōtra qn tutor p;esente et nolēte miore. Itē qn alias est miore sine tutore vel curatore p;stitutus: nec tñ impetravit venia. Itē et qn impetravit venia. et hoc qn cōsonat cū p;dictis. Qd aut dixi hē locū cū tutor vedit p;esente et volente pupillo intellige fm azonē si pupill' itelligit qd agat als pinde habet ac si nō esset p;sens. et sic b; locū titul' superior' q; de p;criptione. x. vel. xx. anoz dicit. Sed p;la. dixit hūc titulū locū hē q; de quinq; annis dicit: cū noie pupilli fecit tutor veditioe. Sed opponit p;dictis si minori p;scribit. v. an. maiori vo. x. melioris cōditionis est maior quā minor. Rn. h; verū i maiore qn sine eius volūtate vedit. alias et statim

Titu. lxxiii. Lex. j.

C Am pponas curatore patris tui nō interposito p;fidis decreto p;edium rusticū heredi creditoris seu tutori eius destinasse vendare: eāq; veditioe deceptū patrē tuū ratam habuisse si minore p;cio distractus p;edium est: et in cōsulto errore lapsū patrē tuū p;perā veditioe p;sensū deditisse p;stiterit: nō ab re erit supfluum p;cij in cōpensationē deduci: qd p;fidis p;uisione fieri p;uenit: cui' so flertie p;gruū est si diuersa pars bona fide nō amplectat i arbitrio ei' ponere an velint possessionē cū fructib; restituere: ita vt fenebris pecuniā cū cōpetētib; vsuris restituat.

P P;edium minoris minus legitime alienatū reuocatur: nisi p;scriptio vel ratibabitio post maiorez etatē interuenierit. b. d. sa. Idem. aa. Alexan. Lex. ij.

S Si sine decreto p;fidis p;uincie p;dia tua a tutore tuo alienata sunt: nec spāli p;firmatiōe: vt si bona fide fuisse possessor' statuti tps excursu: id qd p;perā est actum nō fuerat stabilituz: p;ses p;uincie possessionē in ius tuū retrahet.

R Re immobili minoris alienata titulo oneroso p;cedit p;firmatio p;tractus et traditio nis taciturnitate quin quēnū post etatē legitimā inchoandi. Si autē titulo lucratiuo ad p;firmationē traditiōis et tituli regri silētū lōgi tps. b. d. bal. vt sic. Si mobilia sunt alienata sine decreto titulo oneroso ab ipso minore vel ab eius administratore eo sciēte et patiēte: et factus maior taceat p; ququēnū inducit quedā tacita ratibabitio

nō possit vire. p;terea maior vedit p; litē p;testado: hic minor quocūq; mō volūtate p;riam declarando. Itē adhuc opponit q; vt h male fidei ēptor: tueri se. v. annis. sed. s. ti. j. r. l. fi. q; sunt p; bōefidei tnes se. x. anis vel. xx. et sic deterioris cōditionis est bōefidei q; malefidei. Sed ridet h quoquo mō declarado volūtate p;riā vedit minor p; malefidei possessore: vel ibi suo noie vedit tutor: h noie minoris facta ē veditio. poro ubi vedit vel obli gavit minor habens tutore vel curatorem sine eo nō valet. vt. s. de integ. rest. mi. l. si curatore. et sic nō b; locū lex: ista q; cū nō subit ver' titulus: nō b; locū vsu capio. et sic nec istud quēnū. Itē dixerūt quidam eum non hēre locū cū q; minor nō habēs tutore vel curatōrē et nō ipetrata vēia vedit q; nō p; l. s. Itē. Si aut tutor vel curator v' ali quis extraneus vedit re minoris: vt suā ignorate minoris: siquidē emptor fuit bōefidei b; locū p;scriptio. r. l. xx. an. q; icipit currere post legitimā etatē cōpletam. Si aut sciebat emptorē esse minoris: et sic non posse distrabi sine decreto. v' lēt putabat posse licere distrabi sine decreto. et sic errabat in iure b; locū p;scriptio. r. l. xx. an. q; icipit currere post q; habuit. x. an. vt. s. ti. j. l. j. r. l. fi. j. de p;script. xxx. vel. xl. an. l. scit. Sed placen. hoc casu et post legitimam etatem incipere: dicebat p;scriptionez. xxx. anno. et pro eo. j. d. bo. ma. aut. nisi. r. j. de an. except. l. j. s. fi.

S Impa. Iusti. a. Adēne. pze. pze. Itē quando sine decreto minor vel adhuc sub curatoribus p;stutor: vel p; veniam etatis eoz curā excedentiū res alienant vel supponunt: et ad p;fectā etatē idem minores p;uocati longo silētio querelā h mōi tradiderunt: vt inutilis alienatio vel suppositio diuturno silētio robozet: certū tps ad talē cōfirmationē p;finituz esse censemus. Itē q; p;cepimus si p; quinq; p;tinuos annos post impletā minorē etatez. i. post. xxv. annos cōnumerādos nihil cōquestus est sup tali alienatione vel suppositioe: is qui eā fecerit vel heres eius minime possit retractari occasione p;missiōis decreti: s; sic teneri q; ab initio legitio decreto fuisse res alienata vel supposita. Cū autē donationes a minoribus necdum decreto celebrari possint: si minor vel post veniā etatis re immobilez donationis titulo in aliū (excepta p;pter nuptias doatiōe) trāscripserit: nō aliter hoc firmitatē habebit nisi post. xxv. annos impletos: iter p;sentēs quidē decennium: inter absentes aut vicennium donatore acq;escēte effluerit: vt tamē in heredis p;sonā illud tantūmodo tēpus accēderet qd post eiusdē etatē heredis minoris silentio transactum sit.

C Conquestus est. neq; in iudicio neq; extra iudicium. Sed quid si extra conquestus est narrando querelam emptori. Videtur quod sufficiat. ar. ff. de arbi. l. nō distinguemus. s. cum quidam. secundum 230. sed. h. contra. l. vt coram iudice fiat. arg. s. de non nu. pec. au. hanc. s; ibi tenuit contractus: hic non.

Q Quasi ab initio. et ita emptor: icipit dominus esse. et sic plus operatur hic stipulatio q; als p;scriptio. xx. an.

C Celebrari possint. nisi p;ceptoribus. vt. ff. de adm. tu. l. cum plures. s. j. vel alimenta necessarijs. vt. ff. de tu. et ra. distra. l. j. s. sed non nullos. et vt in donatione propter nuptias: vt subicit. Itē excipiunt quidam sponfalitiam largitatem. vt. s. si aduersus votem. l. j. sed ibi in rebus mobilibus facta fuit.

E Excepta propter nupti. donatione. que tenet ab initio. vt ar. ff. d. in. do. l. titia. et sic est contra. s. de p;edi. mi. l. p;edia. Sol. hic corrigit. vel dic q; non v; vt ibi. fm. Aut confirmat vt cetera alienationes p. l. ista fm 30. vel h de doatione pp nup. ibi de sponfalitia. i. de sim. plici. et de h dixi. s. de adm. tu. l. lex que circa prin.

I In h;dis p;sonā. ei' q; donauit vel vedit: vt referat ad vtrunq;.

A Accederet. ad cōplēdā p;scriptionē. vt. ff. de mino. interdum. in fi.

I In heredis. sic lege vt sit sensus q; si heres maioris tam est minor id ex ququēnio vel decēnio q; supererat defuncto currit heredi demū cū erit maior. et sic intrāstine. i. heredis q; est minor. et sic est p. l. d. r. p. in eo q; nō. s. de tēp. in inte. resti. l. ea q. s. fi. At ipsi sic legūt vt h sit sensus q; statim heredi minori currit tps q; de quinquēnio superat. et dicunt q; post eiusdē etatem. s. defuncti qd nō placet.

re: vel ibi suo noie vedit tutor: h noie minoris facta ē veditio. poro ubi vedit vel obli gavit minor habens tutore vel curatorem sine eo nō valet. vt. s. de integ. rest. mi. l. si curatore. et sic nō b; locū lex: ista q; cū nō subit ver' titulus: nō b; locū vsu capio. et sic nec istud quēnū. Itē dixerūt quidam eum non hēre locū cū q; minor nō habēs tutore vel curatōrē et nō ipetrata vēia vedit q; nō p; l. s. Itē. Si aut tutor vel curator v' ali quis extraneus vedit re minoris: vt suā ignorate minoris: siquidē emptor fuit bōefidei b; locū p;scriptio. r. l. xx. an. q; icipit currere post legitimā etatē cōpletam. Si aut sciebat emptorē esse minoris: et sic non posse distrabi sine decreto. v' lēt putabat posse licere distrabi sine decreto. et sic errabat in iure b; locū p;scriptio. r. l. xx. an. q; icipit currere post q; habuit. x. an. vt. s. ti. j. l. j. r. l. fi. j. de p;script. xxx. vel. xl. an. l. scit. Sed placen. hoc casu et post legitimam etatem incipere: dicebat p;scriptionez. xxx. anno. et pro eo. j. d. bo. ma. aut. nisi. r. j. de an. except. l. j. s. fi.

T Tradiderunt. tacēdo si autem expresse statim posset eam confirmare. vt. s. eo. l. j. r. n. et s. si maior. fa. l. j. r. n.

Minor rem si q; vedit: vt suam an hēat locū p;scriptio

Minor an sit deterioris p;ditio nis q; maior in p;scriptioe.

Continua tio.

Libertus Sextus.

tutele vel cure conueniunt: sed etiam magistratus et scribe: et estimatores patrimonij et similes: qui ratione publici officij tenentur prouidere minoribus. et ideo ponit de magistratibus conueniendis. azo.

a De magistratibus conueniendis, ibi in subsidium conueniuntur. vt in insti. de satisfda. tuto. §. penulti.

b **S** magrat^o.
dic qd ma-
gistrat^o q
tutorē de
dit exigit a tutoribus si
deiuissores rem pupilli
saluā fore. itē et alios de
sua propria indemnita
te lz pupillus agat q tu
tores nō tollit actio cō
tra magistratū lz tenet
in subsidij et poterit ce
dere actionē q̄ fideiussor
res: quos accepit noie
pupilli rē saluā fore et si
ne cessione habet vtilē.

c Indēnes futuros.
an tutores hoc tenebā
tur pmittere. Rñ. ita si
cū et qñ vnus alij cō
mittit gestione. vt in insti.
de satisfda. tu. §. j. r. ij.

d Extra rē. i. pter rē.
e Actio. vtilis tute
le vel nego. gesto.

f Alienam. qua te
netur magistratus.

g Vtilis. tutele. vt. ff.
eo. l. fi. §. vel in factū.

h Bonis excussis. tu
torum oim si oēs gesse
rūt et nō est diuisa tute
la vel est sed a se. vt. ff.
e. duo. Si at aliquis ges
serit: alter non: pri^o ma
gistratus cōuenit q̄ il
le q nō gessit: nisi impu
tetur cōtutori nō gereti
q̄ tutorē nō remouit vt
suspectū. vlt. tarde remo
uit vel accusando pdi
dit iura ei^o. vt. ff. de tu.
et ra. vi. l. j. §. vsqz et ff.
d admi. tu. l. luci^o. §. pe.
i

i Eū. tutorē vel cura
torē et subaudi et excus
sis et fideiussoribus vt
j. e. l. aduersus.

k Quaz. s. vtilis cō
tra magistratum.

l Exercueris. nō tñ
exegisti. quia frustra vi
ceret mandatis.

m Ab eis. mgratib^o.
n Fideiussores. dic
de his qui fuerunt acce
pti prore pupilli saluā
fore. q̄ quos et sine ces
sione hz vtilē. vt hic. et ff. e. l. j. §. exigē. et iteriz nō tenet mgrat^o vt. j. e. ad
uer^o. Jr. dixit de alijs a mgratu acceptis p sua idēitate: qd nō plz qz et
eos nō hz: nisi demū cū dānuz fuerit passus. p̄terea nō accepit eos
noie minoris. vñ quō vtilis daref minori quod hic dicit. et facit. j. de
pue. fil. de. l. iij. r. j. quo qs oz. cō. l. ij. r. ff. de admi. tu. l. luci^o. §. sēp̄rōi^o.

o In beredes. cuius. scz magistratus.

p Non lata culpa: sed leui. Et sic nota ex dolo et lata culpa
magistratus tenetur beres nō pro leui. vt hic. et ff. e. nō similiter. et l. q
ad beredem. nisi lite contestata pro leui contra magistratum. vt. ff. de
precarijs. l. questum. §. antepenul. et arg. s. de here. tu. l. j.

q In tu et collega. nō exegisti leui culpa nō lata vel dolo: quia tūc
in solidum teneremini cum effectu. vt. ff. eo. magistratibus.

r Potest. vt. j. l. proxi.

s Pro virili parte. nisi actū sit iter eos: vt alterius tñ periculo den
tur: vel alter tñ noiauit. qbus casibus hi primo conueniunt. nō aut alij
liberantur. vt. ff. e. l. j. §. si inter magistratus. et ff. ad municipa. l. ipera
tor. §. si. et cane. qz aliter seruaf i pluribus fideiussorib^o vnus tutoris:

Tutores
et magi
stratus q̄
ordine s̄
conueniē
di a pupil
lis.

Magi
strat^o daf
tutores te
netur ex
dolo et la
ta culpa.

De magistratibus iuueniendis.
a Pinos in subsidium habet regressum
q̄ magistrat^o q eis tutores vel curatores de
derunt: et q̄ fideiussores quos illi de indē
nitate receperunt. h. d. p̄mo soluit ynā
q̄stionē vsqz ibi: sed aduersus. Secūdo sol
uit aliā vsqz ibi: quā si exercueris. tertio no
uū dubiū remouet i fauorē magistratū sa.

b Impator Antho. a. Adriano.
Titu. lxxv. Lex. j.
Magistrat^o a tu
torib^o seu curatori
bus quos tibi de
derint seu noiane
runt stipulati sunt
se eo noie indēnes futuros: et si qd
prestitissent repetituros: inqz eā rē
fideiussores acceperūt: et extra^d rez
saluā fore satisfationē actio^o quam
aduersus tutores seu curatores tu
os instituiti alienā obligationē nō
resoluit. **Sz** aduersus mgrat^o
q̄ curatōrē dederūt actio vtilis^o ita
demū cōpetit: vt si vnuerfis bōis^o
excussis reuocatisqz: q̄ eū alienasse
in fraudē p̄stiterit indēnitati tue iso
lidū satisfieri nō potuit. **Quā** si
exercueris^o mandatis tibi ab eis^o
actionib^o aduersus fideiussores^o q̄s
acceperūt p̄stiterere potes: lz vtilē
actionē sine cessione habeas.

c Ex lata culpa magistratus tenet eius
beres non ex leui. h. d. Sali.

d Impa. Alex. a. Paterno. **l. ij.**
In beredes magistratu s: cu
ius^o non lata^o culpa idonee
cautum pupillo nō est actio non so
let dari.

e Magistratus q sunt soluendo habent
beneficium diuisionis. h. d. Sali.

f Impa. Gordia. a. Prouiano.
Sz tu et collega tuus **Lex. iij.**
Scz magistratu fungeremini
minus idoneū dedistis tutores cau
tionēqz idoneam nō exegistis^o: nec
al's seruari pupillo indēnitas pōt^o:
et vtriqz soluēdo estis p virili^o par
te in vos actionem dari nō iniuria
postulabis^o.

g Et qeam. s. sententiam que interlocutoria dici potest vel magis
decretum. vt in auf. vt hi qui ob. §. si. col. vj.

h Decretū. de faciēdo inētariū et fideiussoribus dandis. Alij dicūt
de traditiōe rez. vt. s. de epi. au. l. de creatiōibus. alij de alimētis pupil
lo p̄stādīs vel decernēdis. Alij dicūt d quādā solēnitate q̄ obseruabaf
qñqz in datione tutor. vt. s. de tuto. et curatozibus illustr. per. l. j.

i Nō curator. s. tñ et hoc qñ ipē fec sic scribi vlt si nō fuit i fraudē plāe
l Si q̄ lesio. qz male admistravit: et nūc est nō soluēdo ipē (leges
vel fideiussores. et bec sine fuit in fraude siue nō ipē curator: vel si tutor
dāno dato ab aliq in reb^o estimauit dānu rez put erūt estimate a scri
ba. vel vēdidit iō minori p̄cio credēs iustā fuisse estimationē scribe.

m Legibus. p̄ditione ex lege ista s̄m quosdā. Vel dic actiōe in factū
qua tenet

quoz qlibet in solidū tenet cessis actiōib^o. vt. ff. repu. saluā fo. l. vl. Jte
nota si nō sunt soluendo hi magistratus nō hz pupillus priuilegiū an
te alios creditores in bonis eorum. vt. ff. eo. l. i. §. priuilegium.

a Postulabis. tu conuentus in solidum.
b Aduersus. collegarūz id est p̄tutorum q cum eo administra
uerūt in simul vel vn^o
quedam: alius quedam
alia. vt. ff. eo. duo. naz
si non administrat ter
tio loco essent pueniē
di: nisi in suspecto faciē
do cessasset vel tarde se
cisset vlt pdidisset. vt. ff.
e. ppōebaf et dixi. s. e. l.
j. et facit. s. si tu. nō ges.
l. j. et de dimi. tu. l. ij.

c Contra magistratū agitur in subsidium
id est excussis tutoribus collegis et fideiuf
soribus. Saly.

d Idem. a. Frontiano. **Lex. iij.**
a Aduersus noiatores tutoris
vel curatoris minus idonei:
nō ante pueniri pōt q̄ si bōis noia
ti. itēqz fideiussoris eius necnō col
legarū^o quoz (ad quozū piculū cō
fortiū administrationis spectat) ex
cussis: nō sit indemnitati pupilli vel
adulti satisfactum^o.

e Ista lex idem dicit qd p̄cedens: sed
addit de tempore finiti officij et hoc inten
dit. Sufficit tutores fuisse soluēdo tēpore
depositi officij: vt ad magistratum nō pos
sit pueniri. h. d. Sali.

f Imp. Dio. et maxi. aa. eugenie.
l. v.
Magratus municipi
pales^o tutor noiatores: si ad
ministratiōis^o finito tpe nō fuerunt
soluēdo^o: nec ex cautioe fideiussor
nis^o solidū exigi possit pupillis quon
dā in subsidij indēnitas noie actio
nē vtilē cōpetere ex senatuscōsulto
(qd auctore diuo traiano parente
nostro factum) est constitit.

g Si notari^o q inuētariū scripsit minozē
extimatiōe rerū fecerit: et s̄m illaz fideiuf
sorē recepit: tenet minozē actione in factū
nec ex h vitiaf datio curatoris. Sali.

h Impa. Zeno. a. Emiliano. **p. p.**
Am sit adiecta^o p̄re **l. vj.**
Tutoris snia generalē curatori
administrationē mādantis et q̄ eā^o
pro morte sequif decretuz^o pariter
sit cōpositū: manifestū est nō cura
toris^o dationē fuisse inualidam: sed
in extimāda adulte substātia scribe
et vitiū q tanqz nō ampli^o ducētis li
bris auri patrimonium valeret fi
deiuissorem acceperat intercessisse.

i In quo casu nō curatoris^o erit
ratio reprobēdenda si qua^o lesio re
bus minoris illata fuisse aduersus
legū ordinē cōp̄obēf: s̄ sup negli
gentia vel dolo scribe q veram sub
stantie taxationē passus est occulta
ri legibus^o erit agendum.

j Ret inētariū. et s̄m ei^o q̄titatē fideiussores daret. scriba inuētarij scripsit
min^o valere p̄imonij et estimatiōe rerū ibi cōp̄tarū: vt sic minus
locupletes fideiussores possent accipi tenent. vt hic. et ff. e. l. j. §. diu^o.

k Adiecta. i. lata. vel. i. post dationem curatoris est adiectum de cō
missione administrationis.

l Et qeam. s. sententiam que interlocutoria dici potest vel magis
decretum. vt in auf. vt hi qui ob. §. si. col. vj.

m Decretū. de faciēdo inētariū et fideiussoribus dandis. Alij dicūt
de traditiōe rez. vt. s. de epi. au. l. de creatiōibus. alij de alimētis pupil
lo p̄stādīs vel decernēdis. Alij dicūt d quādā solēnitate q̄ obseruabaf
qñqz in datione tutor. vt. s. de tuto. et curatozibus illustr. per. l. j.

n Nō curator. s. tñ et hoc qñ ipē fec sic scribi vlt si nō fuit i fraudē plāe
o Si q̄ lesio. qz male admistravit: et nūc est nō soluēdo ipē (leges
vel fideiussores. et bec sine fuit in fraude siue nō ipē curator: vel si tutor
dāno dato ab aliq in reb^o estimauit dānu rez put erūt estimate a scri
ba. vel vēdidit iō minori p̄cio credēs iustā fuisse estimationē scribe.

p Legibus. p̄ditione ex lege ista s̄m quosdā. Vel dic actiōe in factū
qua tenet

uerūt in simul vel vn^o
quedam: alius quedam
alia. vt. ff. eo. duo. naz
si non administrat ter
tio loco essent pueniē
di: nisi in suspecto faciē
do cessasset vel tarde se
cisset vlt pdidisset. vt. ff.
e. ppōebaf et dixi. s. e. l.
j. et facit. s. si tu. nō ges.
l. j. et de dimi. tu. l. ij.

q Satisfactū. et si nūc
iueniunt nō soluēdo p
sumunt tpe donatiōis
fuisse nō soluendo. et sic
on^o p̄bādi pupillo nō
iminet. vt. ff. eo. l. j. §. si
mgratus. et dixi. s. de p
ba. l. ex p̄sona. Jte s̄. ff.
ad mūi. l. imperator. s̄
ibi patet solutio.

r Impa. Zeno. a. Emiliano. **p. p.**
Am sit adiecta^o p̄re **l. vj.**
Tutoris snia generalē curatori
administrationē mādantis et q̄ eā^o
pro morte sequif decretuz^o pariter
sit cōpositū: manifestū est nō cura
toris^o dationē fuisse inualidam: sed
in extimāda adulte substātia scribe
et vitiū q tanqz nō ampli^o ducētis li
bris auri patrimonium valeret fi
deiuissorem acceperat intercessisse.

s In quo casu nō curatoris^o erit
ratio reprobēdenda si qua^o lesio re
bus minoris illata fuisse aduersus
legū ordinē cōp̄obēf: s̄ sup negli
gentia vel dolo scribe q veram sub
stantie taxationē passus est occulta
ri legibus^o erit agendum.

t Ret inētariū. et s̄m ei^o q̄titatē fideiussores daret. scriba inuētarij scripsit
min^o valere p̄imonij et estimatiōe rerū ibi cōp̄tarū: vt sic minus
locupletes fideiussores possent accipi tenent. vt hic. et ff. e. l. j. §. diu^o.

u Adiecta. i. lata. vel. i. post dationem curatoris est adiectum de cō
missione administrationis.

v Et qeam. s. sententiam que interlocutoria dici potest vel magis
decretum. vt in auf. vt hi qui ob. §. si. col. vj.

w Decretū. de faciēdo inētariū et fideiussoribus dandis. Alij dicūt
de traditiōe rez. vt. s. de epi. au. l. de creatiōibus. alij de alimētis pupil
lo p̄stādīs vel decernēdis. Alij dicūt d quādā solēnitate q̄ obseruabaf
qñqz in datione tutor. vt. s. de tuto. et curatozibus illustr. per. l. j.

x Nō curator. s. tñ et hoc qñ ipē fec sic scribi vlt si nō fuit i fraudē plāe
y Si q̄ lesio. qz male admistravit: et nūc est nō soluēdo ipē (leges
vel fideiussores. et bec sine fuit in fraude siue nō ipē curator: vel si tutor
dāno dato ab aliq in reb^o estimauit dānu rez put erūt estimate a scri
ba. vel vēdidit iō minori p̄cio credēs iustā fuisse estimationē scribe.

z Legibus. p̄ditione ex lege ista s̄m quosdā. Vel dic actiōe in factū
qua tenet

Magrat^o
nō oēste
nentur s̄
mala ad
ministra
tōe tutor

Casus.

qua tenet etiā magistratus. vt. ff. eo. l. si. r. d. cā in electiōe eē mioris an magistratū pri^o vel scribā r. estimatorē velit puenire. licet dicant qdā pri^o tutore gerentē. scdo magistratū. tertio nō gerentē cōueniri r. hoc bñ. quarto scribas. quinto estimatores: q̄ vltima nulla lege pbantur.

De seruis fugitiuis. Remota oi alia continuatione. dic. Q. s. di.

rit de actiōibus q̄ sunt ex p̄ctu. vt in. iij. lib. vt ex quasi vt i. v. subh̄cit. Ideo de his q̄ fiunt ex maleficio: r. sic de furtis. Sed q̄ seruis facit: furtū sui. iō de eo p̄mittit r. de similibus.

Libertis. s. ciuitatū ciuitatum. romāe vel alterius arg. vt. j. e. l. mancipia. r. l. penul.

Artificib⁹. s. ciuitatum licet non sint serui vt. j. eo. l. fina.

Prinata. scz singulorū de populo. Also.

Dominicā. id est i peratoris. Accursus.

Seruum fugitiuum. duo. bus modis pōt poni casus. Primo sic in hac. l. q̄ritur an furtū alicui⁹ si fugit a dño dicatur face⁹ furtū sui. r. nñ. q̄ sic. ex quo sequit⁹ q̄ nō p̄t prescribi: cuius rñsiois rō est ne r. c. Vel pōt pōi. sic. seruus meus fugit a me r. iuit ad quēdā: ille possidēs eū vēdidit bōe fidei ementi. querit⁹ an emptor possit vsucapere. Et rñdeo certe q̄ nō duab⁹ rōnib⁹. Prima q̄ fecit furtum sui. Secunda ne fuga seruorū sit dñis dānosa. Vel pōe vt in glo. que incipit sed que dubitatio.

Facere. vt r. ff. de fur. l. ancilla. Sed cōtra i eo. ti. l. q̄ seruo. in pn. vbi dicit q̄ nō facit furtū q̄ fugā seruo p̄nadet. Sol. illud ideo q̄ nō ex p̄silio tenet: nō autē dicit fugientē nō facere furtū sui. r. dic quis sit fugitiuus r. erro. vt. ff. de edil. edic. l. quis sit fugitiuus. in prin. s. erroneē quod tamen in vno dicitur r. in alio exauditur. vt. ff. eod. l. j. s. p̄. licet quidam contra.

Et ideo. nō valet bec argumētatio. nā fallit in debitorē surripiēte pignus creditori q̄ facit furtū rōne possessionis: r. tñ est res vsucapibili. vt. ff. de vsuca. l. seq̄. s. si rē. adde h̄ qdā mediū r. est res furtiua r. sic vj. vt isti. de vsuca. s. furtiue. nisi purget vitium. vt. j. e. ti. s. aliquē. v̄ p̄t aliter solui. s. q̄ ibi sit speciale in eo fure. r. dic q̄ vna negatio abūdat sic i aut. de here. r. fal. s. inordinatū. colla. j. r. ff. de dā. ifec. fluminū. s. j. als em̄ due negatōes faciūt vnā affirmationē. vt. ff. s. v̄. sig. l. duob⁹.

Nec vsucapionem. triennij.

Prescriptionē. s. q̄ dubitatio ē de lōgi t̄pis p̄scriptiōe q̄ in reb⁹ t̄m̄ immobilibus locū h̄z. vt. j. in q. cau. cel. lon. tem. p̄scrip. l. i seruorū. Rñ. sm̄ quosdam hic loquit⁹ de mancipijs ascripticis q̄ sunt ps soli. vt. ff. de diuer. r. tēp. p̄scrip. l. iij. in q̄b⁹ l̄z als locū h̄at lōgi t̄pis p̄scriptio: h̄ tñ cessat q̄ fugitiu⁹ est. Et si q̄rat quo sit furtū cū indicet immobilis: r. rerū immobilū nō sit furtū. vt. ff. de vsuca. s. qd̄ aut. Rñ. ad similitudinē crete q̄ est naturaliter immobilis l̄z sepata efficiat mobilis. vt. ff. de fur. si crete. Itē si q̄rat si em̄ ascriptitū tñ bōa fide a nō dño quo prescribā cū nō possit alienari sine solo. vt. j. de agri. r. cen. l. quēadmodū li. xj. ergo nec vsucapi. vt. ff. de ver. sig. l. si alienatiōis. Rñ. illa. l. quēadmodū loquit⁹ qñ dñs vēdidit r. q̄si māifesta erat ibi fra⁹ dñi. q̄ parū terre dabat r. oēs ascriptitū vēdebant: sed in nostro casu nō sic. q̄ prescribet habito titulo r. bōa fide emētis r. vēdētis. sed p̄dicta positio nō placet. q̄ eadē remanet qd̄ de vsucapioibus cū facias loqui de immobili scz ascriptitio. Dic ergo casum q̄ loquit⁹ de p̄scriptiōe. xx. ānoū que als dā bōa fide morāti in libertate q̄hic nō habuit: r. iō non prescribit libertatē. vt. j. de p̄scrip. lon. tem. que pro liberta. l. i. r. ij. r. q̄ de vsucapione dicit dic si ab alio possideat titulo r. bona fide: r. sic sunt duo casus. Vel dic q̄ nec tpe quo mobilia nec quo imobilia prescribuntur sic. j. aduer sus credi. l. j. Vel p̄t dici q̄ imperator nō habuit respectum ad tātā subtilitatē: s. cū rñderet de vno. s. vsucapione incidit in alio scz in p̄scriptiōe. vt r. als. ff. ad. l. fal. l. j. s. si opis. r. familie herciscude. l. ij. s. si quarta. sicuti sepe cōtingit cū aliq̄s petit a me. r. rñdeo nec. r. nec

Liber sextus.

De seruis fugitiuis r. libertis mancipijsq̄ ciuitatum artificibus r. ad diuersa opera deputatis r. ad rem priuatā vel dñicā p̄nētibus.

Fuga serui afficit vt vsucapi vel p̄scribi nō possit. b. d. bal. vel sic. Tria facit. primo ponit dictū. secūdo p̄sequentiā. tertio rationē p̄sequentiē. ptes patēt. b. d. bal. vel sic. Itē lex tria p̄tinet dicta. Primo ponit p̄mū dictū. Secūdo p̄secutiū illius. Tertio ratio illius p̄secutiui. r. s. h̄ pōt poni vt lit tera iacet h̄ modo vt ponat p̄ q̄stioē. An seruus q̄ fugit a dño furtū faciat sui. Vel aliter pōt poni casus vt dicamus sic. Seruus aliq̄s fugit a dño: aliq̄s eū recipit q̄ eū vēdit bona fide alij emētī. q̄rit v̄trū iste emptor possit seruum vsucapere vel prescribere. Et dicit q̄ non propter rationē q̄ in fine ponitur. r. in prin. q̄ furtum sui fecit.

Impa. dioel. r. maxi. aa. Emili. l. j. l. x. j.

Seruum fugitiuum sui furtū facere: r. ideo nō habere locū: nec vsucapionez nec longi tē

quinqz dabo tibi. vel nec. r. nec aliud. r. ponit in seruo vt in re mobili. Itē quero cū seruus fugitiuus a dño possideat nisi diu moret i libertate vel ab alio possideat. vt. ff. de acq. pos. l. j. s. p̄ furtū. r. l. ij. s. si seruus: r. l. rez q̄ nobis r. l. p̄ eū. s. si. qualr dño eius pōt fieri furtum. Rñ ideo hic possidet a dño aio nō corpore. vt. ff. de acqui. pos. l. ij. s. si seruus. r. sic detetationem nō h̄z. Vel hic possidebat: s. nō detiebat: q̄ fugitiuus possidet aio solo: si em̄ possideret aior corpore nō fieret furtū. vt. ff. de acq. pos. l. rem que nobis. r. ad hoc isti tu. de ob. que ex delicto s. placuit. Itēz quomodo fit dño furtū. vt. ff. de fur. l. interdū. s. cūz aut. que est p̄tra ibi dicit q̄ quādiu res subrepta dño p̄ seruū est penes seruum nō mutat eius cōditio. Rñ. illa loquitur in peculiaribus: aliud aut in dñicis vt hic: in quibus fit furtū: etiā si penes seruum cōstant: ipse em̄ nō dicit esse in sui peculio: s. dicit res dñica ipsemet. vt. ff. de pecu. l. de posui. s. stichus. r. de pecu. lega. l. stich⁹ h̄z in si. Sed quare secus in dñicis. Rñ. q̄ in peculiaribus vide tur habere quandā licētā p̄trectandi r. dānificandi dñm. vt. ff. de pecu. si seruus. s. etiā. sed in dñicis nō. vt in fine

Seruus fugitiuus a quo possidetur.

poris p̄scriptionēz manifestū est: ne seruoꝝ fuga dominis suis ex quacūqz causa fiat⁹ damnosa.

Officio iudicis cōcedit dñis potestas persequendi seruos proprios fugitiuos in domibus alienis. b. d. bal. p̄cor. Saly.

Sidē. aa. r. cc. P̄ompo. l. x. ij.

Requirendi fugitiuos potestatis officij est.

Serui ad barbaros fugientes i actu fuge deprehensi grauit⁹ p̄ motu iudicis puniuntur mutilatione pedis. aut pena metalli vel simili. b. d. Bal. r. Saly.

Imp. Cost. a. ad pbū. l. x. ij.

Sugitiui serui deprehendātur ad barbaricos transcuti aut pede amputato debilitant⁹ aut metallo dentur: aut qualibet alia pena afficiantur.

In autem. vt nulli in quia vero. colla. ix.

Hodie loco pedis succedit manus abscissio. pro furto vero solo furtum castigatio: sed pro latrocinio furca. Saly.

Sed nouo iure si criminis q̄litas mēbz abscissionē exigit⁹

Inde est q̄ si res peculiaris ab alio subrepta redeat in potestatem serui purgatur vitium: sed nō sic de dominica. vt. ff. de vsucap. l. sequit. s. labeo. r. predi. l. interdum. s. si res. Item quid valeat fieri furtum in dominicis per seruum cum nō potest agi furti. vt in sti. de obliga. que ex delict. s. hi. Respon. p̄pter vsucapionez. vt hic r. ibi dicit Item nunquid. xxx. annis prescribetur seruus fugitiuus. Videtur q̄ sic. vt. j. de p̄scrip. xxx. annorū. l. sicut. r. l. omnes. cōtra q̄ nō retineat possessio. j. eo. ti. l. male. ex tunc ergo ex quo desinam possidere prescribetur. xxx. an. Accur. florentinus.

Ex seruoꝝ fuga. id est effect⁹ fuge q̄ est vsucapio vel p̄scriptio.

Ex quacūqz causa. h̄ qd̄ dicit ex quacūqz causa pōt se referre ex parte subiecti r. ex parte predicati. ex pte p̄dicati scz ne fuga seruoꝝ sit damnosa domino ex quacūqz causa expone: scilicet vsucapionis aut p̄scriptionis. Sed ex parte subiecti. scilicet ita ne fuga seruoꝝ ex quacūqz cā expone scz leui aut iniusta. secus si magna vel iusta. vt. ff. de his qui sunt sui vel alieni iuris. l. ij. r. isti. de his q̄ sunt sui vel aliēi iuris. s. vlti. tunc enim bene p̄iudicare⁹ domino. vt ibi dicitur.

Siat damnosa. quo ad vsucapionem.

Requirendi. officij est. vt. ff. eo. diuus. alioquin r. magistratus in. c. solidis etiā qui nō patit apud se inquiri in totidē punif. vt. ff. e. l. j. s. hoc autē. r. eadem pena imponitur suscipienti alienū seruum r. nō reddenti infra viginti dies. vt. ff. e. l. j. s. j. r. omnes istas penas dicas applicari fisco cum multe appellentur vt. s. de modo multa. l. multarum. est r. alia que datur actori. vt. j. eo. l. quicumqz.

Officij est. id est ad eius officium pertinet.

Sugitiui. Deprehendātur. in itinere. secus si ad hostes iam p̄uenierint. r. sic fuerit delictum consummatū: q̄ tunc vltimo supplicio puniuntur. vt. ff. de pe. si quis aliquid. s. j. que est cōtra. si tamē non petatur puniri domino iure postliminij redditur. vt. ff. de captiuis r. postlimi. reuer. l. transiuge.

Ad barbaricos. i. hostes ppli romāi. vt. s. de cōmer. r. merca. l. ij.

Amputato. r. sic puniri in eo in quo deliquit.

Allo. que sit bec pena r. operis metalli r. ministerij metallicorum habes. ff. de pe. aut dam. s. inter eos. r. s. si quis. r. s. ministerij. r. insti. quib. mo. ius pat. potest. sol. s. pene.

Alia pena. scilicet simili vel extraordinaria. vt. ff. de pe. bodie. s. in hoc quod dicit pedem amputari: corrigitur per autem. sed nouo iure. que hic ponitur.

Sed nouo iure. exigit. quod enēit in quattuor casibus. An⁹ est hic in. l. si fugitiui. Secundus in ex cutoꝝibus tributoꝝ: si nō faciunt apochā de susceptis. id est scripturam in qua scribuntur ea q̄ su

Seruo fugitiuo an prescribat xxx. anis.

Casus ponit.

Furtum nō fit de rebus immobilib⁹

Gene Ham.

Libri Sextus.

scripserunt exactores debitorum. ut in aut. de mada. prin. §. coges. Tertius est in nouellis de quibusdam here. etc. Et quartus in lombarda que dicitur manum incidenda tabellioni si fecerit falsum instrumentum: ut in lombarda de eo qui fecit falsum titulum. l. i. in casu etiam ex lege cornel. super plium patit fugitiuus non solum rone fruge: sed cum adiuncto. ut. ff. ad fill. l. iij. §. de his. r. l. legem in si. j. responsi.

A Una sola manus. sed que. Rñ. illa in qua minus potest. ut. ff. de pe. l. interpretatione. licet alij contra.

B Castigabit. s. fustibus nisi sit publicus latro. qui. s. s. uenit furari qui dicitur furcis suspendi. ut. ff. de pe. l. capitaliuz §. famosus. r. hic subijcit statim.

C Sures. quidam non habet hic plus: sic tñ est in cor. unde bec sumit. ut in aut. ut nulli iudi. §. qz vo. col. ix.

Q Uicumqz fugitiuus. suscepit. scz dolo malo volens dñm fraudare seruo. vt patet. ff. deser. cor. l. i. §. qd aut r. l. dolo. Spale est tñ in colonis illiricanis: vt si quis eos recepit ignorans nibilo minus teneat in qdru plu pter opas r damnu qd locis q deseruerant factu est: vt. j. de co. illi. l. j. r hoc forte habet locu qñ putabat colonuz alienuz: sed nesciebat cuius esset. si aut credidit ignenu nullã patiet pena. vt. j. e. l. §. q si seruo

E Nel. xx. solidis. talem solidu accipie q valeat vnu aureu. vt. ff. de in ius vo. l. si. r insti. de pe. te. li. §. si. r. lxxij. tales autem faciunt vna libras auri. vt. j. de susce. r arch. l. quotiens. li. x. Sed cuius est electio si def alij par vel solidi. xx. Rñ. debetis. vt. ff. de iure do. pleruzq in si. Itē qua actioe hic petif. Rñ. vel pdi. ex hac. l. vt ff. de codi. ex lege. l. j. vel actione sui corrupti. vt. ff. de seruo corrup. l. j. in prin. Item no. q no habet ratio qm valuerit seruus nam semp vel. xx. solidos cu eo lz multo pl' valuerit reddet vel alium parē. sic r j. de coditi. in ser. l. si. sed alias cōtra. j. de coi ser. ma. l. j. in si. Itē nota q bec pēa dāda actori nō remittit et si ille peniteat r velit restituere. j. xx. dies. Sed illa q daf in fiscu a suscipiente remittit si. j. xxx. dies peniteat. vt. ff. eo. l. j. §. j. r est rō qz mitius cu lege q cum eius ministro agitur. vt. ff. de arbi. l. celsus r in aut. de iudi. §. oportet. Itē nota qz. l. fa. de pla. pot accusari iste. vt. j. ad. l. fa. de pla. l. si quis.

F Nel tertio. nō ita si quarto sim. Ad. vt. s. de modo mulc. l. si. Nel dicas aliud in multa de qua ibi dī. aliud in pena q certa imponitur a lege vt hic. ar. ad hanc solu. vt. ff. de pri. deli. l. nunq. Itē no. hic ex iteratione delicti augeri penam. vt. s. de epi. au. l. iij. in si.

G Adinoy. i. cum tutores vel curatores in domibus vel agris minoru fugitiuu suscepint sic si patiant fabricari falsam monetam in pcedio pupilli. vt. j. de falsa mone. l. j. in si. r. j. vi. l. meminerint.

H Castigatio. l. corporalis quod est generale. vt. ff. de iurisd. omi. iud. l. si quis id. §. in seruos. r de in ius voc. l. si. r. j. de sepul. vi. l. si. r ff. de pe. l. j. §. generaliter.

I Dercede. maxie: s. h iō dicit qz tūc magis ē credibile q ignoret.

K In cusari. cu nō scuit eū fugitiuu. nam credidit dicit se ingenuu.

L Oportet. ad petitionem conuenti ad seruum r ad penam.

M Interrogatioe. no. duo mirabilia. Primu qz seruus torquet p do minuz: qd est cōtra ius cōe. vt. j. de quest. l. j. r. l. seruos. r. s. de test. ser uos q sunt p sed hic speciale: vel nō dicitur interrogari. vt ibi nisi p facto

Vna sola manus abscidit: s. p furto nec mozief: nec aliqd mēbzū abscindit: s. aliter castigabit. Sures autē vocant q occulte r sine armis hmoi delinquūt. q aut violēter agrediunt aut cū armis: aut sine armis: aut i domib: aut in itinerib: aut i mari: penis legalib' subijciāt.

In ista. l. plura bona dicā. r hoc intēdit. Suscipientes suū fugitiuu sciēter p singulo seruo r vice qualibet puniunt tñ de licto tutoris vel curatoris ipse punif r nō dñs: r qui nō pot soluere luit in corp'. er ranti parciē r si a dño cepit malitia punif seruo priuabitur et veritas eruef p serui fugitiui torturā. h. d. Bal. vel sic. Dolose fugitiuu occultās. ad eū pariyl. xx. solidis tenef r pena reiteraf r auget delictu reite rantiz tutori nō minori suscipiens vero si ne dolo nō tenetur sed dolose mittens seruo torto r cōfiscato puniatur. Saly.

Impa. Costā. a. ad valerianū. Qucuz fugitiuu. lxx. iij. seruū in domo vel in agro inscio dño eius suscepit: eū cum alio pari vel. xx. solidis reddat. Sinvero scdo vel tertio eū suscepit: pter ipsum duos vel tres alios vel predictā estimationez pro vno quoqz dño representet. In minor' psona tutorib' vel curatoribus pena simili imminete. Qd si ad predictā penā soluēdā is qui suscepit minime sufficiat: estimatiōe cōpetentis iudicis castigatio in eū pcedat. Qd si seruus fugitiuus ingenuū se esse mentitus sub mercede apud aliquoz fuerit: nihil is q eū habuerit poterit incusari.

Sane mancipiū torqueri oportet: vt manifestet vtrū ppter lucrū suo vt hic r. j. de qst. l. j. §. interrogari. r itellige si indicia pcedat. nā a qōne nō est incipiendū. vt. ff. de quest. l. j. i prin. sm qz credif ei cū pcedētibz indicijs. vt hic r. ff. de edi. edic. l. quero. §. si. r. j. e. cū seruū. **S**eruo etiā suo. quasi dicat nō solū penā petere nō poterit: s. etiaz seruo r. r. itellige cū malignitas cepit a dño secus aut si cepisset a possessore. vt. j. titu. j. si qz suo. q est cōtra. Et qz p fugitiuis receptis varie iueniunt pene iō dic q si seruū priuatiore cepit qz reddidit cū alio pari vel. xx. solidis: vt et hac. l. si at fisci occultat: r ipsuz. r. xij. libras argēti reddet. vt. j. eo. si qz. si iperatozis. tūc ipsum r libā auri. vt. j. d fugi. co. l. h. li. xij. si ciuitatis: r ipsum cū pari r xij. soli. reddat. r idē in liberto ciuitatis. vt. j. l. pri. Si aut est liber r artifex ciuitati astrict' tūc obtinet qz dī. j. eo. l. fin. Si vero sit seruus illiricanius tenetur in quadruplu pter opas r dānu. vt. j. de colo. illiri. l. j. Si tracensis: duas libras auri. vt. j. de colo. tracē. l. j. Si aut sunt tributarij vel inquilini alii cuius priuati: tūc ipsuz dño r aliu eque bonū. r xij. lib. argenti fisco prestat. vt. j. de agrico. r cē si. seruos. in fine. Item si genetiarius punif in v. libris. Itē qz textrinū recepit i trib' libris auri. vt. j. de muril. l. v. r. vj.

Ancipia. publice ciuitatis alicui' puta bonos. sic et pōif. ff. de publica. l. s. r bi. §. pterea. nec em loquit de rōana ciuitate qz ibi alia pēa imponif. vt. j. eo. l. pe. q est ptra.

Dermanere. in gibus scilicet sunt constituti a rectoribus. q Sollicitauerit. vt alio vadat.

Aduocadū. i. ad se vadat. r itellige in vtroqz casu cū effectui. i. cum iuit. alias frustra diceret restituat: sed r si non iret teneretur tantum serui corrupti. vt. ff. de ser. corrup. l. persuadere.

Restituat. forte r si erat furtum manifestuz vt hic sit speciale: vt r alias. s. de paga. l. christianis.

Lū eadē forma. i. cū pēa. xij. solidorū. libertus enim alius cū sit liber pstarī nō pot fm Azo. Nel dic cā necessitatis vt est hic r aliu pstarī. sicut r als: vt. ff. de fun. do. l. j. aliter aut i liberto sollicitato priuati qz in sola redditioe operari tenef cū eo. vt. j. de ope. liber. l. fina.

Exigatur. sed nōne punitur pena centū solidorū vt. ff. eod. l. j. §. hic autē. Rñ. nō. quia loquitur ibi de priuati seruo: hic ciuitatis. Nel melius hic loquit de defensore illius ciuitatis cuius mācipia sunt abducta ibi de eo in cuius ciuitate sunt abducta. Item no. hic negligenter administratozem puniri vt. s. de offic. prefec. pto. oriētis. r illi. l. si quos. r de admini. tuto. l. pupilloz repelli et pot ab administratione. vt. s. de procura. l. eum quem. r predicta. l. si quos.

Prin cipali. i. principis quo pena sibi remittatur.

Nec venditione. quasi litis extimationem prestiterit penam soluēdo: r ideo iure venditionis sibi competere retentionē asserbat. vt arg. ff. pēptore. l. h. in si. r. l. iij. qd remouet. lz oli obtinuerat. Nel dic q sollicitata ei decetero vēdi nō possunt. r bec locum habent si exponas ei' scz defensoris. si vero dicatur eius. idest serui est sensus vt ipse seruus in sui penā ammodo vendi non possit.

Am seruū. repetit. rei vendicatione.

Statuit. vt. s. eo. l. qui eumqz.

Opponet. dicens quod sit suus: vel non sit petentis.

Animanerit.

Capiendū callide a domino ad domū vel ad agrū eius q suscepit immisus est an nō. Qd si maligne factū eē ex sui interrogatiōe patuerit suo et suo eū q hoc fecerit priuati oportz: r ad fiscū pertinere mācipiū.

Officialis in suo officio negligens cōdemnat: nec pot absolutōriū rescriptū ipetare: nec ista absolutio dat iudici regressū ptra partē cui sanit iniuste. h. d. bal. vel sic Qui sollicitauit ad fugā ciuitatis mancipiū tenef cū eo alterū restituere r. xij. solidos qd obtinet in libertis artificibus sollicitatis. r negligēs officialis ad duo similia mancipia tenetur. h. d. Salice.

Idem. a. ad Januariū. lxx. v.

Ancipia diuersis artib' p dīta q ad rēpublicā ptingit ibi dē plz ciuitatib' p mēre: ita vt si qz tale mācipiū sollicitauerit: vel aduocadū crediderit cū suo altero sollicitatū restituat. xij. solidorū sūma iherēda reipublice illi' ciuitatis cui' mācipiū abduxerat. Libertis quoqz artificibus si sollicitati fuerit cū eadē forma ciuitas reddēdis ita p fugitiuo seruo si sollicitudine defensoris nō fuerit regit' r renocat. idē defensor duo vicaria mācipia exigat: nec bñficio pncipalit' nec venditione in eius psona iam decetero valituris.

Si repetit' seruū fugitiuu cū pena que stio dominij refert: per torturam serui illi coaptauitate dirimit. h. d. Bal. p cor. sali.

Idē. a. ad tibe. cōitē Dispariū.

Qz seruū q spā repe. lxx. v. tit' fugitiuu r ali' euitāde legis gratia: q in occultates mācipia certā penā statuit: p pzetatem opponet: r in vocem libertatis eum

Seruos fugitiuos recipiet qditer sit puniēdi.

Ancipia. publice ciuitatis alicui' puta bonos. sic et pōif. ff. de publica. l. s. r bi. §. pterea. nec em loquit de rōana ciuitate qz ibi alia pēa imponif. vt. j. eo. l. pe. q est ptra.

Dermanere. in gibus scilicet sunt constituti a rectoribus. q Sollicitauerit. vt alio vadat.

Administratozem negligē puniunt.

Solidus accipitur p aureo iure.

Pēa auget ex iteratione delicti.

Administratozem negligē puniunt.

Verbe / ro ybero / nis quid / signat.
a Antmanerit. id est induxerit eum vt diceret se liberum.
b Nequissimus. scilz seruus.
c Verbero. i. verberibus dignus. Vel dic qybero sic ppriū nomē.
d Terminus fiat. vt. s. de rei vendi. l. cum sup. r. j. de libe. causa. l. ea que. r. s. eo. quicunqz.
e Proderit. ad psumptionē. l. 30. vel ad pbatationēz vt hic dicitur terminus r. c.
f Quis seruū f scalem. scz roma ne ciuitatis vel ipsi im perū aliter in patrimo niali seruo imperatoris statuendū est: r in suo priuati alicui r in alijs multis seruis. vt plene dixi. s. eo. q. cūqz. in fine.
g Duodeci libras ar genti. sic ergo pōt exce dere quadruplum si ser uis vilis erat. r sic est i nstri. de act. s. oēs. Sol. pena non excedit qdru plū r qñ inuenit impo sita p noia respectiua vt duplum triplū r. c. vt ibi sed qñ certa imponit p t excedere qdru plū vt hic b
h Qui seruoz. im proprie dicit suo ru: nam liberi erant: sed seruire tenebant. de ser uis aut talibus publicis dixit. s. eo. mancipia.
i Ancillarum. sci entibus dominiis an cillarum: non aliter fm 30. vt ar. j. de bonis li ber. l. ij. r. j. d. ifan. ex. l. j.
k Consortijs. nec em cum ancillis est matri monium sed p tubernū vt. s. de incest. nup. cūz ancillis.
l Vxoies. improprie dicit vxozes. Vel dic q ille fuerat libere facte.
m Pristine. patrie.
n Restituant. pprie ponit put referē ad ma res. Sz put ad feminas r filios improprie. sic r als vbum semel posituz ponit pprie r lproprie. vt. ff. si cer. pe. l. certi cōditio in prin. Et nota hic q filius pris sequit pditionē. r sic est s. s. de reiven. l. partū. Sol. hic spāle in odiū dñi an cille. vel dic q in hoc sequet matrem. nā r mater sequitur virum.
o De furtis. Specialiter de furtis hoim dixit nūc generaliter de fur tis cuiuslibet rei. vel sic. qz corrupunt serui vt fugiant r occasiōe fu ge committit furtum: ideo de h ponitur rubrica.
p Ex pecunia. seruis. scilz tuis.
q Cōparauerunt. scz scientes te nolle. vt. s. qd cū. eo. si li beram. r. ff. commo. si seruus.
r Cōditionem furtiuam.
s Criminis. i. furti.
t Persequaris. r. c. sic fit et als. vt. ff. ad legem aquil. sed r si is. sed prima verior.
u Benefidei. i. mādati q est bonefidei. vt institū. de act. s. actionuz. Sed certe immo videt pcurrere causa criminis cum bonefidei. vt. ff. pro socio. l. rei cōis. r. l. se. r. s. de positi. l. ij. r. ff. cōmo. si seru. r. ff. mā da. si māda uero. s. si tibi. que sunt ptra. Sol. hic esset sibi cōtrari. si mā dati r furti ageret. nā agendo mādati approbat factū serui. agendo fur ti reprobat. Nā quasi sibi prius repellit quod est notandū. vt. ff. de cō di. r demon. l. titio. r. ff. de mino. si filius emancipatus. r. ff. qñ appel. sit. l. ij. sed si alius. r de peti. bere. si testamentū falsum. r. s. si seruus Extero. l. j. et. j. de codicillis. l. si. r. s. de pac. inter emp. l. cōmissorie. r ff. de le. ij. cū fili. s. varijs. r. ff. de tribu. q in heredē. s. eligere. In legi bus aut p trarijs agendo pro socio r furti vel locati r furti: vel cōmo dati r furti. vel mādati r furti vel depositi r furti qui sunt casus priaz

aiauerit illico nequissim' ybero' sup quo ambigif tormētis subijcia tur: vt apta veritate disceptationi termin' fiat qd nō solū vtriusqz iur gantib' pderit sed etiā seruoꝝ ani mos a fuga poterit deterrere.
Qui occultat seruū fisci pena hui' lez gis tenet. bal. vel sic. Occultas seruū fisci tenet ad illū r ad. xij. libras argēti. b. d. fa.
Impa. Valen. Val. r Bra. aaa. ad Felicem consularem. Lex. vij.
Quis seruū fiscalē putauit rit occultādū nō solū eū resti tuer' s' ēt. xij. libras argēti pene no mine fisci iurib' depēdere cōpellat
Si seruus publicis operibus deputa tus cōnubiū p trahit cūz ancilla ipse vxoz r liberi in publicuz retrabunt. b. d. Bal.
Impa. Valen. Theo. r Archa. aaa. Albino. pfe. vrb. rome. Lex. viii.
Qui publicoz seruoꝝz fa blicis deputati tanqz pprie condi ctionis inemozes domibus se alie nis r priuatarū ancillarū s'ortijs adiunxerunt: tam ipsi q vxozes eo rum r liberi confestim p dictioni p sti ne laboziqz restituantur.
De furtis r seruo corrupto.
Allegans contraria agēdo nō andif. b. d. r ista lex semp ad hoc allegat. Bal. vt sic. Actor ynā ex pluribus actionibus si bi cōtrarijs necessario eligit nec postea ya riat. sed electione sibi p iudicat. b. d. Saly.
Imperato. Sene. r Antho. aa. Theogeni. Titu. ij. Lex. j.
Ex pecunia tua mādatib' seruis tuis quidā p dia cō parauerūt: elige re debes vtruz fur ti actionem r cōdi

tionem an mādati potius inferre debeas. neqz em equitas patif: vtz criminis cām psequaris r bonefi dei contractum impleri postules.
Qui emit rē furtiuam tenet eā resti tuere: nec pōt eam pro precio retinere r so litus a plurib' emere suspectus habet bal. r contractus sup reb' furtiuis pluries fre quētatus habet suspectus. b. d. Saly.
Fide. aa. Negociatorib'. Lex. ij.
Pciuilē rez desideratis vt agnitas res furtiuas nō pus reddatis qz precium fuerit solutus a dñis. Curate igitur cautius negociari ne non tm in damno bu iusmodi: sed etiam in criminis suspi tionem incidatis.
Per destinationē dedicationis non transit res in templum. nec templo queri tur actio. b. d. Ja. but. fm Bal.
Imp. Ant. a. secundino. Lex. iij.
Nondū rē tēplo diuino de dicatā vitric' tuus furto ab stulit: babes aduersus eum furti a ctionem.
Pro seruo sollicitato agit serui corru pti: p subtracto furti. r vtraqz ciuilis pōt pcuratorē exerceri. b. d. Jaco. bu. s. bal. vel sic. Sollicitans tantū seruū actiōe ser ui corrupti. sollicitati vero occultans ei' furti potest conueniri. b. d. Saly.
Imperator. Alexander. a. De rodi. Lex. iij.
Aduersas eū dumtaxat' quē seruū tuū sollicitasse dicis si senz deterioris animi fecit serui cor rupti agere potes. Quod si sol licitatum occultauerit etiam furti cum eodez agere potes quas actio nes etiam per pcuratozem exerce re minime phiberis.
Possessor rei furtiue auctorem summ ex vrbanitate tenetur in iudicio nomina

legū: non est sibi p trarius cū vtroqz agat ad improbandū factū aduer sarū. Et vt clarius videas: dic qz hic ex alterius pcuratorē ex suo. vñ bic pūgit. bec prietas: ibi nō est etiā rō ne r rē r pciū cōsequat. vt. j. de fur. si is cui. cui est p traria dicta. l. rei cōmunis. Sed ibi solui. Dñqz tm con trarias pponens actiones audif. vt. ff. quoz leg. l. j. s. qd aut. Sed qre illud sit plene dixi. ff. de tribu. l. q in heredes. s. eligere. Aliū rident illi l. si māda uero. ff. māda. E qz ibi natiuitas vt nascat mādati r furti pmittit. s. nō exercitiū vt h inuit v
Pciuilē. r cō tra ius. vt bic r j. de euic. l. super empti. r. s. de reiven. si manci piū. r iō nō audif vt. s. d pci. ipe. of. l. nec dānosa
Desideratis. vos emptozes.
Agnitas. i. habitas
Furtiuas. r ideoz vi cas si non sunt furtiue per predictas leges.
A dominis. sed qd si erat bonefidei posses sor is cui furtuz factum erat: an habeat p possidē tem aliquod auxiliū. videf q sic vt. j. de agri. r censu. l. si coloni li. xi.
Cautius. nō est parti cipatio positū. vt. ff. de neg. gest. beres.
Incidatis. vel pro pter freqntē negociatio nē. talium rerū vel pro pter crimia talia sepe cō missa. non autez ob hoc q res furtina apud ipm reperitur. Aliū dicūt vt p. adeo eum fieri suspe ctum q nisi ostendat vē ditozem furti conuentia tur nisi sit grauis r ho nesta persona: sed pma verior est.
Nondum. dedi catam. destinane ras tamen in animo et voueras: nec ad actum processeras dedicandi: tunc enim esset dedica ta. vt. ff. de lib. causa. ser uis. r. ff. de pollicita. l. ij. in princ. r. s. fina. r non fieret furtum sed fieret sacrilegium si de fa cto auferatur ista enim duo interuenire oportet. vt. ff. ad legem iul. pe culatus. l. diuus. r de penis. l. aut facta. s. locus. licet decretiste dicat ynum sufficere. In vltima autem voluntate si quis precipit rem de dicari heres tenetur. r sic forte exit res de bonis heredis propter te stamenti auctoritatem. vt dicit. l. de pollici. l. ij. r de lib. cau. seruos. et ff. de fur. l. a titio.
Habet. tu qui dominus es non templū r bec erat dubitatio.
Aduersus euz dūtaxat. quasi dicat non aduersus heredes. nec enim potest. vt. ff. de seruo. cor. l. bec actio. Vel coniūge h ad uerbiū dūtaxat cum illo verbo sollicitasse. quasi dicat sollicitauit non etiam occultauit vel contrectauit.
Fecit. idem si non fecit r per eū non remansit quin corrumperet eum. vt. j. e. si quis. vel ibi speciale.
Serui corrupti. in qua actione venit serui corrupti estimatio etiā rerum secum ablatarum. vt. ff. de ser. cor. l. si quis. in fine. r. l. in hoc iudicio.
Notes. tu dñs serui. ēt furti. q. d. non serui corrupti.
Per procuratozem. ciuilitate agens. quod est regulare. vt ibi per me vel pprocuratozem ago. vt. ff. de iniur. l. sed si vnus. s. idem iulia nus non criminaliter potest agi per procuratozem. vt. j. ad le. cor. de fal. l. de fide. r. ff. de publi. iudi. l. penultima. s. ad crimen. Sed nun quid vna istarum per alteram tollitur. Respon. non. cum ex diuer sis causis dentur. vt. ff. de priua. delictis. l. nunq. s. penultimo. Ac curfus.

Actiōes prias qñ qz pponere licet.

Verbz idē pōt p prie r im prope po ni.

Cōtinua tio.

Cōtraria allegans nō est au diendus

Libertus Sextus.

Quile. implorabā officium iudicis vt diceret venditorē. civile
quasi dicat v:banū est z elegas. Sed an pōt cogi p officium vel
p actionē respondet nequaquā. vt. s. de peti. heredi. l. cogi. nā nemo
cogit indicare furem. vt. ff. de furtis. qui vas. §. qui furem. z licite ac/
cipit merces ppter indicium. vt. ff. de pscript. vbi. solent. z de cōdi. ob

**Furē idi
carnemo
tenetur.**

**Episcō
municar
possūt sci
entes fur
tum nisi i
dicauerit**

turpē cau. l. idē. §. si. qd
non esset si quis indica
re teneret. vt. ff. de pdi.
ob tur. cam. l. j. §. si. z. l.
ij. z. fina. Sed argu. con
tra in decre. eo. titu. qui
cum fure. z quotidie fa
ciunt epī: quia excōicāt
ēt sciētēs furtū factū eē ni
si manifestauerint veri
tatē. Sed nonne ad mi
nus tanq̄ testis in iudi
cio debet fures quilibet
indicare cum cōpellat
testificari ptra fures. vt
ff. de tabu. exhi. l. locuz
§. hoc interdictū. z. ff. de
testi. l. j. Rñ. illud fit qz
iā mibi furti agenti erat
notum: sed iudici tantū
volebā fieri notū. vt ar.
ff. de vsur. l. si quis solu
tionē. §. penulti.

Cuisse. non q̄ p̄su.
matur bodie esse apd te:
quia aliquando possedi
sti cum habeat plurimū
facti possessio: z ab inui
to vel ignorante pōt di
scedere. sec̄ in dominio
vt. s. de proba. siue pos
seditis. z. ff. de regu. iu
ris. id quod nostruz. Sz
p̄sumitur aliquali p̄sum
ptione esse rē furtiua ex
qualitate rei z p̄sone. vt
ff. de questio. l. de mino
re. §. pe. z de re mil. l. nō
omnes. §. a barbaris. z
de offi. presi. l. diuus.

Venditorē. sic et
als quis purgat suaz in
nocentia m. vt. j. ad le
gem cornel. de fal. l. ma
iorē.

Boniviri. i. suspitio
nem que est aliena a bono viro.

Alienn m. vendidit. quod z sine contractatione esse potest. vt
si re m apud emptorem constituā ei vendam. z tunc nō est fur
tum. vt in fine huius legis innuit.

Donauit. qz species lucri est. vt. ff. eo. si pignore. §. j. Azo.

Furtum. facit. vt. j. eo. si seruum. z. j. de vsucapio. pro emptore. l.
j. z. l. sciens. z pro donatio. l. ij. Et nota q̄ qui detinet facit furtuz. qd
intellige si detinet monendo vel inducendo qd est contractatio: alio
quin non esset furtum. vt. ff. ad exhi. l. thesaurus. z. ff. eo. si quis vxo
rem. §. neqz verbo. z. l. inficiando. Item iste plagium committit. vt. j.
ad. l. faui. de pla. l. si quis.

Sis. numerata. s. matri furtū fecit. idēc distigue an fuerit mis
sus a matre: vt tunc agat conditione furtina: vtputa sibi ques
to dñio. Itē actione furti: qz eius interest. ego quoqz furti agam si mea
interest: an a me. vt tunc mibi p̄dictio furtiua z actio furti def. matri
quoqz qz eius interest def actio furti. vt. ff. de acqui. re. do. l. pe. in pn.
z. ff. e. l. eum qui. §. si epistola. z de do. inter vir. z vxo. sed interim. §.
antepe. z. l. si spon sus. in prin. Itēz actio negotioz gestoz dat matri.
vt. ff. de neg. gest. si pupilli. §. si qs pecuniā. Itē mibi dat actio mādati
vt. ff. mā. si vero non remunerandi. §. dedi.

Actiā furti actione. non solū actione in factū ex titu. de pub. in
duplū tenetur. vt. ff. de pu. l. j. §. quod quidem edictum.

Tenes. immo videt q̄ non. vt. s. de his qui no. infra. l. ij. que est p̄
solu. hic sciens: ibi non. Vel hic sua auctoritate accepit: ibi cōpulit ad
volendū. Vel verius fuit ibi p̄denatus actione in factū in duplum ex
edicto de publicanis q̄ non infamat: nec videt ob hoc furti condemna
tus: vt ibi dicit. non aut negat eum posse cōueniri furti. Ista sol. pla
cet. Sz. Itē ptra. s. vi bo. rap. l. ij. §. si publican vbi dicit eū nō teneri
vi bo. ra. sol. ibi bona fide accepit credēs ad huc aliquid deberi. h mala

re si vult evitare suspicionem que a bono
viro dz esse remota. b. d. bal. z sali.

Idem. a. Cornelio. Lex. v.

Quile est q̄ aduersari⁹ tuus
a te exigit vt rei quā apud te
fatearis fuisse exhibeas venditorē
nam a transeūte etiā z ignoto emis
se te dicere nō conuenit volenti eui
tare alienam boni viri⁹ suspicionē.

Vendēs vel donans seruū alienū do
mino p̄iudicat: z si p̄tractat furtū facit. b.
d. Bal. vel sic. Cōtrabens in re aliena nō
p̄iudicat domino ignoranti. si tamen cō
tractat tenet furti. b. d. sali.

Idem. a. Duthodoro. Lex. vi.

Alienn seruū sine voluntate
domini qui sciens vendidit
seu donauit vel alio modo aliena
uit: nihil domino diminuerē potest

Et si cōtrectet vel apud se deti
nerit: etiam furtum facit.

Qui pecuniam quam ad alium perfe
rendā accipit in vsus suos conuertit furti
tenet. b. d. Bal. z sali. ce.

Idem. a. Dato. Lex. vij.

Sis cui te pecuniā ad matrē
stūā perferendā dedisse. p̄po
nis pua q̄titate numerata reliquā
in vsus suos conuertit furtū fecit.

Si publicanus p̄textu officij aliquid
aufert. dolo malo tenet furti. z efficit res
furtiua: z non pōt vsucapi. b. d. bal. vt sic.
Tributoz exactor: sciēs nil deberi aliqd ex
portās tenet furti: exportatūqz furtiū effi
citur: nec vsucapitur: sed a domino vendi
catur hoc dicit Salice.

Idem. a. Valen. Lex. viij.

Etiam furti actione tributo
ruz exactor tenet si te nō ces

Sepius. f. ancille.

Abstracto. hoc. scilicet mancipium.

Oblatum. a fure domino. nā oblatio rei furtiue purgat vitium. i. mo
ram z intellige secuta pemptioe cū per dñm stat quominus accipiat
Item si stipuletur a fure nouādi animo etiā re non p̄sente vel etiā re

sante in tributoria exactioe sciens
q̄ nihil deberet ancillā tui iuris ab
duxit: aut vendidit que res: facit vt
nec emptor vsucapere posset ven
dicatioqz tibi ipsius competat.

Rei furtiue vel vi possessē piculuz ad
furē z violētū pertinet: nisi morā offeren
do. purgauerit. b. d. bal. con cor. salicetus.

Impera. Diocle. z Adari. aa.

Sedicio. Lex. ix.

Abstracto furto vt vi arrepto
mancipio (q̄uis hoc reb⁹ būanis
ñ oblatū fuerit exēptū) tā ad rapto
rē q̄ ad furē piculū redundabit z
vterqz eoz pena ltra cobercebit.

Res furtiua non pōt vsucapi z succes
sori dz restitui. b. d. bal. vel sic. Subtracta
vel plagio exportata non vsucapiuntur:
vt vitiosa sed dño z eius heredi debent re
stitui. b. d. salice.

Idē. aa. z. cc. Valerio. Lex. x.

Aducta mācipia furto vt
plagio venūdata p̄ses p̄
uincie prospexerit: cū nec ab ēptore
p̄pter coberēs vitium anteqz ad do
minum possessio reuertat: bec vsu
capi possint. z te ei cui⁹ fuerint suc
cessisse reperit restitui tibi p̄uidebit

Quod post aditam hereditatez z pos
sitionem app̄bensam uouerca abstulit in
furti actionē venit. b. d. bal. vel sic. Hoz
quondaz defuncti subtrahens hereditate
adita z possessione app̄bensa furti mani
festi tenetur ad duplum b. d. Sali.

Idē. aa. z. cc. Demosteni. Lex. xi.

De his q̄ subtraxisse nouercā
pupilli tui precibus signifi
cas: rectorem adi prouincie qui si
eam postea q̄ dominus rerum

interpretatiue sic. vt si litis estimationez pro ea dñs accepit vel aliū fue
rit tradita voluntate eius vel fur a domino emit. vt. ff. de vsucapi. se/
quitur. §. sed z si fur. j. rñso. Itē qd dicit ad dominum idem dic z si in
quasi domini potestate puenit vt tutoris. vt. ff. de fur. interdū. §. qui
tutelā. Itēz si est res peculiaris sufficit si in potestate serui redierit. vt
ff. de vsuca. sequitur. §. labeo.

Successisse. sic de successore dicas: qz aut vniuersalis est: z tūc da
tur ei actio furti. vt in situ. de ppe. z temp. ac. in princ. videlicet ex cō
tractatione que fuit facta prius in vita defuncti z nō ex ea que postea
cū eadem sit persona censenda. vt in auten. de iure iurā. a. mo. presi. §.
j. z ipsi defuncto ex prima z non ex assidua cōtrectatione def actio fur
ti. vt. ff. de fur. ei qui. ergo z idem in herede dicendum est. aut est sin
gularis: z tunc ex sequenti contractatione nō ex prima agit. vt quia sit
legatarius vel similis. vt. ff. eo. si dominium. z. l. si is qui rem. §. j. Sed
quomodo ager furti qui nunqz possedit. Rñ. non mireris quia hoc p̄
pter factum furis ptingit: p̄dictio vero furtina dño soli cōpetit vt di
ctis legib⁹ p̄tinet. Itē nota q̄ supradicta locuz habent qñ bona adhuc
dñm habebāt: sec⁹ si iacente hereditate fiat furtum qz iacente h̄ditate
non potest fieri furtum nisi in tribus casibus: puta pro re h̄ditaria de
posita siue cōmodata subtracta. vel obligata. vel in qua vsufruct⁹ alie
nus sit. vt. ff. de vsuca. si homo. z. ff. eo. hereditarie. z. l. sequenti.

De his pupilli. ex hereditate ad pupillū deuoluta.

Si eam. scilz nouercam.
Dñs. z possessor subaudi. vt. ff. de cri. expil. bere. l. ij. z de vsuca. si
homo. prius em q̄ sit heres possessor nō dicit fieri furtū. vt dictis legi
bus. z. ff. e. h̄ditarie. z. ff. de cri. expil. bere. l. si. Vel dic domin⁹. i. pos
sessor: nam dominium pro possessione quādoqz accipitur z econuer
so. vt. s. de rei vendi. quotiens. z. ff. de vbo. sig. l. interdum. ratioe au
tem prius facti furti non tenetur tam famosa actioe. vt. j. de cri. expil.
be. l.

**Plagium
q̄mittit**

**Facete be
reditate
furtū fieri
nō pōt ni
si in trib⁹
casibus.**

Aror ref
mariti tri
bus tepo
ribus sur
ripit.

be. l. aduersus. Et sic tribus temporibus potest surripere. In vitaviri. Item post mortem an apprehensa bona: et istis casibus non puenit actio famosa. vt. ff. l. quis. q. est. ptra. Aut post apprehensam bona. et tunc furti vt hic. Sz qd si prius surripuit et post apprehensionem contractat. Rn. tenet furti. nam nascitur actio ex vltima contractatione si non ex prima fuit natura. vt. et in seruo. vt. s. de noxa. l. j.

Ancille. nequeunt. Imo. vt. j. de vsu ca. pemptore. si matrem que est contra. Solu. ibi apud boe fidei emptorem conceptus fuit et editus hic editus tantum scilicet apud furem.

Ancille. nequeunt. Imo. vt. j. de vsu ca. pemptore. si matrem que est contra. Solu. ibi apud boe fidei emptorem conceptus fuit et editus hic editus tantum scilicet apud furem.

Ancille. nequeunt. Imo. vt. j. de vsu ca. pemptore. si matrem que est contra. Solu. ibi apud boe fidei emptorem conceptus fuit et editus hic editus tantum scilicet apud furem.

is p quo supplicas factus est aliquid furata cognouerit non ignorat in qua dupli manifesti nec manifesti non dupli actione furti constituta eodem nationem formare.

Ancille. nequeunt. Imo. vt. j. de vsu ca. pemptore. si matrem que est contra. Solu. ibi apud boe fidei emptorem conceptus fuit et editus hic editus tantum scilicet apud furem.

Ancille. nequeunt. Imo. vt. j. de vsu ca. pemptore. si matrem que est contra. Solu. ibi apud boe fidei emptorem conceptus fuit et editus hic editus tantum scilicet apud furem.

tollit. Rn. non vt. ff. de p. di. fur. si p fure. s. furti. secus si intraverit se furtum non fecisse. quia videtur de toto iurasse. vt. ff. de iureiu. l. si duo. s. idem in lianus. et facit. ff. de pac. l. si tibi decem. s. j.

Ancille. nequeunt. Imo. vt. j. de vsu ca. pemptore. si matrem que est contra. Solu. ibi apud boe fidei emptorem conceptus fuit et editus hic editus tantum scilicet apud furem.

Ancille. nequeunt. Imo. vt. j. de vsu ca. pemptore. si matrem que est contra. Solu. ibi apud boe fidei emptorem conceptus fuit et editus hic editus tantum scilicet apud furem.

Aror ref
mariti tri
bus tepo
ribus sur
ripit.

Ancille. nequeunt. Imo. vt. j. de vsu ca. pemptore. si matrem que est contra. Solu. ibi apud boe fidei emptorem conceptus fuit et editus hic editus tantum scilicet apud furem.

Ancille. nequeunt. Imo. vt. j. de vsu ca. pemptore. si matrem que est contra. Solu. ibi apud boe fidei emptorem conceptus fuit et editus hic editus tantum scilicet apud furem.

Alterius
aliqui de
tribus de

Dartus
ancille fur
tue an sit
semp fur
tiu et sic i
prescripti
bilis.

Afflicto
nō addi
afflictio

Navigia referuntur. vt. ff. de incē. rui. nau. l. si. in pñ. r. j. de nau. l. pe. in prin. r. l. j. in pñ. lib. xj. r. insti. de re. di. §. si. r. ff. ad. l. rbo. de iac. l. qui leuande. in princi.

C Incurrissent. nec em̄ debet addi afflictio afflictio. vt. j. de nau. l. j. in fi. r. ff. de offi. pto. diuus. Et no. q̄ bec causa de repetēdis hmōi bonis debeticipi infra annū. vt. j. de nau. l. j. lib. xj. r. p̄fici post inchoatio nem vsq̄ ad biennū. vt. j. de nau. l. penul. qd̄ est speciale: als vsq̄ ad triēnium. vt. s. de iudi. ppe. randum.

C Conuetudine. h̄ ergo tollit eoz opinio qui dicebāt consuetudines circa talia p̄ualere legi vt dixim⁹. ff. ad le. rbo. de iac. l. dñe imperator.

C Inimica. nā cum faciunt cōtra legē non debent eius vti auxilio. vt. ff. de mino. l. auxilium. in fine.

H Allus. qui est siue nō habuit ynq̄ mādātū siue habuit quidē s̄ reuocatū est.

C Depositum. quo ad depositū. dic q̄ depositarius non agit sed depōnens. Itā aut fuit in dolo: r̄ tunc nō debet cōse qui depositari⁹ de ip̄obitate sua actionē. vt. ff. de fur. l. itaq̄ fullo. aut nō r̄ tunc non interest sua. r̄ ideo nō agit. vt. insti. de obli. que ex dli. §. fur. ti. r. insti. vi bono. rapt. §. si. r. ff. de fur. l. eum q̄ §. is aut. als incipit is cuius interest. in casu tamē agit depositarius furti. vt. insti. vi bo. ra. §. sane.

C Exigendo. hoc verbum quādā imponit necessitatem. ff. de leg. iij. l. fideicomissa. §. si rē. idēz tñ erit r̄ si sponte dedit.

C Extra. als p̄tra. sed ponit tunc p̄o citra. sufficit em̄ si nō p̄sentit dñs vt. ff. eo. q̄ vas. §. vetare.

C Conuenit. a soluēte vt. ff. eo. falsus. §. j. q̄ actio euanescit dño habente ratā solutionē. vt. ff. e. l. si vendidero. §. si titi⁹ r. ff. de p̄di. inde. si p̄curator. in fine. Itē autē legi. est p̄tra. s. de condi. inde. l. creditoris. vbi dicit dari p̄dictionez indebiti. Item contra. ff. de p̄dictio. ob can. l. si p̄curatori. vbi dicit dari condictionem ob cām hic aut dicit dari actionez furti. Distingue ergo cum falsus p̄curator accipit debitum: aut nūq̄ habuit mādātum aut habuit sed fuit reuocatū. Primo casu aut debitor credidit se liberatū r̄ transfuit dominū pecunie in accipientez quia credebāt eū p̄curatorem in rem suam: r̄ tunc daf̄ p̄dictio indebiti vt. d. l. creditoris. aut tradit vt ferat dño: r̄ ip̄e aio intercipiēdi accipit r̄ tunc daf̄ soluēti actio furti r̄ p̄dictio furtina vt hic. r. ff. e. falsus. §. j. aut dedit vt faciat eum liberari r̄ facit accipientis pecuniā r̄ tūc p̄dicti. ob cām. vt. d. l. si p̄curatori. Illud etiā no. q̄ qui accipit nō tenetur debitori furti si debitor trāstulit in eum dominium pecunie. vt. ff. de conditio. ob cām da. l. penul. r. ff. eo. falsus. §. j. l. ad. contra p. l. an tepenulti. eiusdem titu. de condi. ob cām. si autem habuerit p̄curator mādātum sed fuerit reuocatū liberatur debitor ip̄o iure. si bonū animū habuit p̄curator: cum accepit: als si malum tunc per exceptio-

Procu/
rator fal/
sus acci/
piēs debi/
tū an libe/
ret soluē/
tē. r̄ q̄ ac/
tiōe p̄ue/
niri possit

nem. vt. ff. de solutio. cum quis. §. j. r̄ insti. mādātū. §. recte. credito. ri autem in secundo casu conditio furtiua ceditur a debitorē. sed pri. mo datur sibi conditio ex sua p̄sona r̄ furti actio. vt in dicta. l. dicit. r̄ ff. de solutio. si quis seruo. in fine. cū em̄ pecuniā bono animo accepit p̄curator possessionem domino quesuit: r̄ per consequens dominus r̄ sic conditio furtiua domino datur. vt. ff. de conditio. fur. l. j. Bene dico liberari debitorem ip̄o iure vel ope excep. tionis nam licet sit reuo. catuz mādātum: tamen contingunt predictap̄ p̄ter p̄cedens mādātum arg. ff. pro emp. l. ij. §. si a furioso. r̄ de reg. iur. semper qui. De ista ma. teria an p̄curator. falsus possit recipere depositū vt es alienum. vide hic plene per Johan. fabri in suo breuiario.

S §. quali. i. qua. Non solū fur. ti. de qua constabat ante l. istam.

C Dari. immo domi. nus debet perdere seruū vt. s. ti. j. l. iij. in fi. q̄ est contra. Sol. vt. ibi.

C Regulas. quas ha. bes hic. r̄ ff. e. inter oēs §. recte. r̄ de dona. inter virum r̄ vxorem de eo. in fin. r̄ insti. de ob. q̄ ex. delic. §. j. r̄ §. vnde.

C Contractat. quod hic non fecit immo in voluntate domini possi. det res a suo portatas.

C Extendatur. puni. tur ergo affectus r̄ si nō sequitur effectus. vt. s. de epi. r̄ cle. si quis non dicam. Sed cum soluz interesse veniat in actio. ne quomodo intentē h̄ cum nil interest. vt. ff. d̄ ser. cor. l. si quis. §. fin. r̄ l. p̄terite. Respondeo estimabitur hic quod ex timaretur si vere corru. ptus esset. vt. hic dicit.

C Corrupti. facile. et not. q̄ idem dico in fi. lio cum eadem sit equi. tas. vt. s. de indi. placuit r̄ dixi. ff. de ser. corru. l. r̄ tantum. §. j.

A P̄ud antiquos. vel ip̄e pos. sessor.

C Regula. quā habes h̄. r̄ ff. de noxa. l. anipe. r̄ de iniur. sed si vni⁹. §. si seruus. r̄ ar. ff. de edē. si quis. §. prohibet. Sed. ar. contra. ff. de exercito. si eū in prin. r̄ nau. cau. sta. l. iij. §. pe.

C Quis. als cuius. r̄ bec est regula.

C Coniecturam. i. a contrario sensu. melius diceret ecōtrario. Est enim coniectura quando sensus tacite ex littera elicitur r̄ non est. in littera expressum. r̄ sic est ar. quod elicitur tacite. Regula ita dicit: ei⁹ serui nomine cuius quis tenetur noxali eius nomine non agit: con. uertit per coniecturam ergo cuius nomine agit eius nomine non tenet cum ergo bo. si. pos. agat contra dominum si sibi fiat furtum ergo eius nomine non tenetur.

C Tunc. dixit q̄ habet actionem furti bone fidei possessor: nunc di. cit quando.

C Possessorem. tempore facti furti.

C Eum. s. verum dominum.

Additio

Effectus
sine effe.
ctu punit

Coniectura
quod est.

Bonesta / dei posses / so: tenet / ex noxali

Cogitatione. i. credens se dominum.
Aliis tenet noxali. no. bonafidei possessore teneri noxali: magis aut si male fidei. vt. ff. de noxa. l. si bona fide. r. l. non solum. Sed ff. ad legem aquil. l. si seruus seruus. §. serui. vbi dicit no teneri bo. fi. noxa. aquil. So. speciale in lege aquil. vt r. alia multa. Vel dic q ibi non possidebat tunc sicut et hic distinguitur.

Commodatarius actione. S3 r ipsam possessione serui possit codicere si credit sum. vt. j. de agri. r. censu. l. si coloni. lib. xj.

Factus est. sed pro eo qd fecerit apud bo. fidei pos. pstitur no agit etia postea vt institui. de noxa. §. oes. r. ff. eo. serui r. filij. in prin. nisi tunc cu seruus erit penes dnm r sit res penes eu seruus vt. ff. de furtis. cu seruo.

Omnibus discretis. distingue tpa r p corda bis scriptura. r sic r in dcre. n. q. j. si peccauerit

Et in alio. s. tepore.

De eo. tenet tanq seruus.

Ridere. vt. ff. ad legem aquil. l. liber homo §. si liber ho. r de inter. ac. p fessionibus. in fine.

Regula. posita hac l. s. circa prin.

Incognitum est. vt institui. de noxa. §. si. sed in eo qd dicit possessum teneri possidenti: est contra. ff. eo. si libertus patrono. vbi dicit no agi. Solu. illud intelligendu est cu modice rei fit furtum: hic cu magne. arg. ff. d. acqui. rez do. homo liber. §. j. r. ff. de pen. re spiciendu. §. furta. Pre terea hic loquit de eo libero quez puto seruum meū esse: bona fide possideo. at ibi no possideo eu quia bene scio eu esse liberum. Sed quid si bone fidei possessor soluerit: nonne repetet ab ipso libero. Rn. sic qz ipso gestu fecit suū negociuz vt. ff. de neg. gest. l. soluendoz qz sepe extra id qd agit tacita nascit obligatio. vt. r. ff. comoda. si is. qui. r. arg. ff. de p. ti. heredi. si quis possessor. in prin. Sed ar. §. ff. coi. dimi. i. hoc iudicio. §. diuersum.

Manifestissimi. comittat. vt in sti. de obliga. que ex delictis. §. furti. r. ff. eo. l. cuius interfuit. r. l. is cuius Est aut hic sic exaudiendum vt ei def actio furti: cuius interest ex honesta r pbabili ca ratio ne iuris idest dominij qd dz in re vel qn iuris. vt vsu fruct. vt. ff. eo. creditoris. §. j. aut possessio nis. vt in creditore. vt d. l. creditor: r. ff. e. itaqz

Cebant. Nos autē alius r verius ad eā respiciētes generalē regulā sic ab initio eē platā accipimus. Cū igit bonafidei possessor dñi cogitatioē furē possidet: merito do nec apud eū cōstitutus est. alijs tenet noxali actioē si extranei furtū a seruo fuerint passi r ipse aduersus verū dñm nō beat actionē fm regulā dicētē. qz aduersus alios furti actionē ipse ea teneri nō pōt. Si autē desinat eē in serui retentiōe. r ille apud verū dñm fuerit inuentus tūc qdē ipse noxali furti actioē minime pōt teneri. aduersus autē verū dñm hz ipse furti noxalē actionē p rebus quas vel tunc furatus est cū est apud verū dñm vel ante postqz bonafidei possessoris retentionem excesserit: necdū apud verū dñm factus est. sic iterum regule generali casus euenit consentaneus. qui enī hz tunc furti actionē aduersus dominū: ipse alijs teneri furti actione nō pōt. r sic ex tēpore omnibus discretis vetustissima dubitatio no stro federe cōgescat. r bonafidei possessor in parte certa tēporis habeat actionē: r nō teneat actioē r ipse dominus in alio tēpore nō teneat actione et in alio sub actione cōstitutat.

De eo autē q liber cōstitutus ab alio bonafide tenet si furtū comiserit recte r sine aliqua dubitatioē dicitur posse eum qui est liber cognitus r ab ipso qui bonafide eum obtinet pro furto cōueniri r bonafide possessores si extraneo furtuz liber comiserit nō posse conueniri: s3 ipsum pro furto suo responderē: quia generalis regula de seruo prolata est r pro eo qui non seruus sed liber r sue potestatis est noxalem moueri actioēz impossibile nostrisqz legibus incognitum est.

Pretēdentibus interesse ex iusta cā r pbabili cōpetit actio furti: r re cōmodata subtracta domino datur electio agendi contra fures vel cōmodatariū quoz vno scienter electo vel a cōmodatario dño satisfacto ei nō cōpetit amplius ius variandi. hoc dicit vsqz ad. §. sed cum in secundā. salic. vel sic. Actio furti ei cuius interest datur r si res cōmodata subtrahat est in electione dñi vtrum agat contra furem an cōtra cōmodatariū. r vno electo cōtra alium nō poterit agere si fuerit sciēs. secus si nesci vsqz dubitās: nisi sibi a cōmodatario fuerit satisfactū. b. d. vsqz ad. §. s3 cū in secundā. r dicit vsqz ibi in tres ptes principales. qz primo ponit regulā. Secundo mouet quedā dubia r anget dubitationes ex opinionibus veterum. Tertio determinat ea. partes patent in littera. b. d. Salice.

Idem. a. Juliano. p̄fec. preto.

§. sed r stes. non ex lucratina causa vel ratione custodie quā dz p̄sta re ex voluntate dñi pbabilē cām sed non honestā habet fur. vnde nō agit nisi in casu. vt. ff. eo. itaqz. §. sed furti. r. l. qui vas. §. si ego. ecōtra bonestam habet non pbabilē cui res ex p̄tractu aliquo debet: vñ non agit furti. vt. ff. eo. is cui. r. l. eū qui emit. in prin. r. l. is cuius interest. in fine. Itēz nō ex lucratina ideo dixi quia pluro vt quia poterat vsu capere non agit furti vt ff. eo. si is cui. §. ei. Itēz ratione custodie p̄pter cōmodatariū vel similes. vt. j. eo. l. j.

Sed querebat. p̄ma questio.

Idoneo. s. soluēdo.

Concessum. vt. ff. eo. itaqz. r. l. stitu. de ob. ex delictis. §. item si fullo. r. §. que de fullone.

Ambulatoria. vt si primo nō erat soluēdo postea factus est soluēdo vel ecōtra. r est simile verbum. ff. de fun. do. l. erit. r de adi. leg. l. iij. r l. iij.

Sed omnem. hic incipit tertia questio.

Simplicior. no. simplicitatem placere legi. vt institui. d. fidei cōmiss. bere. §. sed qz. r de legi. agn. suc. §. sed quia.

Voluntate. hoc regulariter: sed in casu fallit. vt. j. eo. l. j. §. si.

Ex penitentia. vt r ar. j. de codi. l. si in pn. r sic nota varietatez nō admitti. Sed arg. cōtra ff. de colla. bo. nō nūqz.

Quasi. istud quasi abundat vel est expressiuum veritatis.

Eū. s. cōmodatariū

Ipsi quidē. scilz cōmodati.

Sciens. sic. ff. de in offi. test. l. nihil. §. si cuius filius.

Accipit. ex cōmodato.

Domino. scilz rei.

Albeo. cōmodatario.

Tūc r em oimodo argu. est ad hoc. §. d. iur. r fac. igno. l. error. Et nota differētiā inter cōmodatariū r vsu fructu riuū creditore r fullonez Nam primo casu datur dño electio. vt hic etiam in sequentibus duobus agit dñs r ipi actio furti dat vt. ff. e. inter oēs. §. si seruus. r. l. itaqz fullo. §. si. in vltimo dat fulloni tātum nisi sit nō soluēdo. vt. ff. eo. itaqz in pn. r in sti. de ob. qz ex quasi delictis. §. furti. r intellige non soluēdo etiam si pro pte sit soluēdo. vt. ff. de vb. sig. l. soluēdo. Sed qritur que sit ratio diuersitatis qz aliud statuit in cōmodatario r aliud in fullone r sarcinatoze.

Obliga / tio sepe / nascit ex / id qd agit

Comoda
tario mi-
nus fauet
qz fulloni

Rñ. quia contractus qui cum fullone in nittitur fit gratia vtriusqz. Nñ fa-
nemus ei magis qm comodario: cum quo no in nittit ptract nisi gratia
ipsum tm r pl pceditur comodanti qui liberalitate exercuit. Et nota
qz leges vident circa hanc materiam variare na qn plurim interest vi-
dentur quedam leges dicere qz vni tm def: alie qz plurib. Et ideo dic qz
qn rei subtrahere plures
sunt domini vel plurim
interest ratioe dominij
quilibet agat: r quilibet
agat in parte. vt. ff. eo. l.
fullo. §. frugibus. r. l. si
quis vxori. §. si sulphu-
rariam. qnqz plurimuz
interest ratioe custodie:
r tunc quilibet agit in so-
liduz. Sed si vnus sit co-
stitutus: alter ampli no
agit. vt. ff. commo. si vt
certo. §. fin. r. l. se. qnqz
alter est dñs r alter ha-
bet ius in re: r si quidem
ius illud habet similitu-
dinem cum dño vtriqz
cõpetit: vt est cuz vnus
habet vsu fructum: al-
ter habet proprietatem vt
ff. eo. inter omnes. §. si
seruus si autẽ non hz il-
lud ius similitudinẽ cū
dño: vt quia est pigno-
ris: r tunc qnqz credito-
ri tantum dat qnqz de-
bitori tantu: quandoqz
vtriqz. dat tantum cre-
ditori quando culpa ei
interuenit in surripien-
do: quia est obligat ad
eius restitutionem.

C Suppositum. id est
furtum.

C Cum manifestissi-
mum. bene dico impe-
diri variationez post sa-
tisfactionem cum mani-
festum sit qz qnqz etiam
ante satisfactionẽ impe-
dit vt in casu ptractio et
hic dicit.

C Si cũ. incidebat. s.
querentes.

C Aliquis. s. fur.

C Pulsatus. scz fur.

C Rem furtiuã. sed q
actione. Rñ. qdi. in in-
certi. fm. l. d. vt. ff. de cõ-
di. furti. l. r ideo. §. fina.
no qdi. fur. que soli dño
datur. vt. ff. de cõdi. fur.
l. j. §. 3. dicit actio
ne in factũ vel officio iu-
dicis vt ibi no. in. l. r id
r in gl. ista que dicit da-
ri pditionem incertima-
le dicit: quia illud est ve-
rũ in eo qui hz ius in re:
quare dicit referre si do-
mino subtrahat: qz tunc
ei dat pditio furtiuã. vt
ff. de cõdi. furti. l. j. si subtrahat ei qui habet ius in re dat pditio incer-
ti vt in creditore. vt. ff. de pdi. furti. r ideo in fine. si subtrahat bonefi-
dei possessori dat triticaria. ff. de tri. l. j. si habenti scientiã rei aliene vo-
luntate tm dñi vt hic subtrahat ad rem recuperandam dat officiu iudi-
cis vel condi. ex. l. si coloni. j. de agrico. r censi. si coloni.

C Desiderans. hoc cũ dñs ratam habet exactionem petendo qd est
exactũ. Sed quid si velit furẽ cõuenire. Rñ. potest. vt. §. pxi. §. sed nũ
quid tunc fur afficietur duplici damno.

C Ortam. scilz cõdemnationem.

C Alia. no. occasioe rei mee qstuz mibi deberi. vt. ff. de rei ven. l. so-
luz. §. j. r. ff. comoda. si is q. §. si que questũ. r. ff. ad trebel. l. qz poterat.

C Peruenire. idẽ in pductore. vt. ff. locat. is q. sec. in creditore. vt

ff. de pigno. actio. si pignore. sed quare secus. Rñ. qz creditor nullum
vsu amittit: nec em̄ debebat vt als cõmitteret furtũ. vt insti. de obli.
que ex delict. §. placuit. at comodarius r pductor amittunt vsu qre
habent lucrum. Item r aliud est in creditore: qz creditor non ad tãtã
diligentiam tenet sicut comodarius tenet. vt. ff. comoda. l. si vt cer-
to. §. j. r de reg. iur. l. cõ-
tractus.

C Collocef. vt r. j. de
cadu. tollen. §. pro secũ-
do. r. ff. de reg. iuris fm
naturam. arg. ptra. ff. d
pcura. qui pprio. §. pro
curator: vt in ceteris.

C Cum aut. vxore ha-
bere vt. ff. de furtis. si qz
vxore. in principio.

C Erubuit. vt. r. §. d
iure dotũ. l. j. in fine. et
§. rerum amota. l. h. sed
ibi rem viri surripuit.

C Maritus. si ipse eli-
gitur.

C Dño dedimus. vt
§. e. l. §. tales.

C Sed reza motaruz.
s. soluto matrimonio s
eodẽ pstate in factũ. Et
sic no obstat pñi signa-
tũ. s. reza amo. l. h. Nel
dic pstante mñimonio.
dari reza motaruz: sed in
simplũ fauore mñimõij
ad exẽplũ actionis serui
corrupti vt. ff. de ser. cor-
rup. l. si. r. l. aq. vt. ff. ad
l. aquilia. si seruus. §. si
cum maritus. Nel ter-
tio regulare est qd. §. d.
hic aut spãle ppter neces-
sitate. vt. §. pxi. Nel
quarto datur actio rerũ
amotarũ. l. in factũ noie
reza amo. sic expone. ff. d
fur. si quis vxorem circa
pñici.

C Furti actionez. i. in
factum nomine furti.

C Soluẽdo. hic est cõ-
tra. ff. re. amo. l. anpe. s
ibi rem viri surripuit ex
neo: quare extraneus p
eã agit furti hic e contra
surripuit re extranei vi-
ro. Sed quare aliud hic
Rñ. qz hic fuit furtuz fa-
ctum viro l3 extraneus
agat vñ tardius pmittit
extraneo agere ptra mu-
lierez. ibi autẽ extraneo
fuit factum furtum.

C Extrahat. ad iudici-
um. r est sic de lib. exbi.
l. j. in fi.

C De operis liberto-
rum. Quia occasioe ope-
raz liberti fugiunt a no-
bis: r ideo subicit d ope-
ris libertozum.

C Imperator Se-
ue. r Antho. aa. ro-
mano.

C Tm. l. j. l. x. j.

C In tempore manu-
missionis opere ti-
bi impositẽ sunt scias te eas presta-

C Opere pmissionis dñt pñari no earũ
pñi nisi ex cã necessitatis. b. d. pñimo lo-
quntur qn ope sunt iposite: an peti possint
vsqz ibi solẽt. Scdo an possit peti pñi opa-
ruz vsqz ibi cũ et si ope. Tertio loquitur qn
ope non sunt impositẽ vsqz ad fi. Bal. vel
sic. Operas tpe manumissionis ipositas li-
bertus d3 prestare. Sed pro futuris pñiuz
non potest exigi nisi conuentuz vel ob ne-
cessitate alimentozum. Salyc.

C Si em̄ dedimus dño electioez
ad quẽ velit puenire: siue ad eũ qui
re comodata accepit: siue ptra euz
qui furtum cõmisit: r in hac specie
quidem maritus ppter matrimo-
nij pudorez non furti. sed reza amo-
taruz actionẽ habeat: si ipsuz dñs ele-
gerit: dñs aut omnẽ licentiã possi-
deat siue aduersus marituz cõmo-
dati: siue aduersus mulierem furti
actionem extendere vult. ita tm vt
si ipse qui rem commodatam acce-
perit soluẽdo fit nullomodo ad-
uersus mulierẽ furti actio extenda-
tur: ne ex huiusmodi occasione in-
ter maritum r vxorem qui non be-
ne secũ viuunt aliqua machinatio
oziaf: r ne forsitan marito nolente
vxor eius extrahatur r furti patia-
tur penalem condemnationem.

C De operis libertozum.

C Opere pmissionis dñt pñari no earũ
pñi nisi ex cã necessitatis. b. d. pñimo lo-
quntur qn ope sunt iposite: an peti possint
vsqz ibi solẽt. Scdo an possit peti pñi opa-
ruz vsqz ibi cũ et si ope. Tertio loquitur qn
ope non sunt impositẽ vsqz ad fi. Bal. vel
sic. Operas tpe manumissionis ipositas li-
bertus d3 prestare. Sed pro futuris pñiuz
non potest exigi nisi conuentuz vel ob ne-
cessitate alimentozum. Salyc.

C Si em̄ dedimus dño electioez
ad quẽ velit puenire: siue ad eũ qui
re comodata accepit: siue ptra euz
qui furtum cõmisit: r in hac specie
quidem maritus ppter matrimo-
nij pudorez non furti. sed reza amo-
taruz actionẽ habeat: si ipsuz dñs ele-
gerit: dñs aut omnẽ licentiã possi-
deat siue aduersus marituz cõmo-
dati: siue aduersus mulierem furti
actionem extendere vult. ita tm vt
si ipse qui rem commodatam acce-
perit soluẽdo fit nullomodo ad-
uersus mulierẽ furti actio extenda-
tur: ne ex huiusmodi occasione in-
ter maritum r vxorem qui non be-
ne secũ viuunt aliqua machinatio
oziaf: r ne forsitan marito nolente
vxor eius extrahatur r furti patia-
tur penalem condemnationem.

C Si em̄ dedimus dño electioez
ad quẽ velit puenire: siue ad eũ qui
re comodata accepit: siue ptra euz
qui furtum cõmisit: r in hac specie
quidem maritus ppter matrimo-
nij pudorez non furti. sed reza amo-
taruz actionẽ habeat: si ipsuz dñs ele-
gerit: dñs aut omnẽ licentiã possi-
deat siue aduersus marituz cõmo-
dati: siue aduersus mulierem furti
actionem extendere vult. ita tm vt
si ipse qui rem commodatam acce-
perit soluẽdo fit nullomodo ad-
uersus mulierẽ furti actio extenda-
tur: ne ex huiusmodi occasione in-
ter maritum r vxorem qui non be-
ne secũ viuunt aliqua machinatio
oziaf: r ne forsitan marito nolente
vxor eius extrahatur r furti patia-
tur penalem condemnationem.

C Si em̄ dedimus dño electioez
ad quẽ velit puenire: siue ad eũ qui
re comodata accepit: siue ptra euz
qui furtum cõmisit: r in hac specie
quidem maritus ppter matrimo-
nij pudorez non furti. sed reza amo-
taruz actionẽ habeat: si ipsuz dñs ele-
gerit: dñs aut omnẽ licentiã possi-
deat siue aduersus marituz cõmo-
dati: siue aduersus mulierem furti
actionem extendere vult. ita tm vt
si ipse qui rem commodatam acce-
perit soluẽdo fit nullomodo ad-
uersus mulierẽ furti actio extenda-
tur: ne ex huiusmodi occasione in-
ter maritum r vxorem qui non be-
ne secũ viuunt aliqua machinatio
oziaf: r ne forsitan marito nolente
vxor eius extrahatur r furti patia-
tur penalem condemnationem.

C Si em̄ dedimus dño electioez
ad quẽ velit puenire: siue ad eũ qui
re comodata accepit: siue ptra euz
qui furtum cõmisit: r in hac specie
quidem maritus ppter matrimo-
nij pudorez non furti. sed reza amo-
taruz actionẽ habeat: si ipsuz dñs ele-
gerit: dñs aut omnẽ licentiã possi-
deat siue aduersus marituz cõmo-
dati: siue aduersus mulierem furti
actionem extendere vult. ita tm vt
si ipse qui rem commodatam acce-
perit soluẽdo fit nullomodo ad-
uersus mulierẽ furti actio extenda-
tur: ne ex huiusmodi occasione in-
ter maritum r vxorem qui non be-
ne secũ viuunt aliqua machinatio
oziaf: r ne forsitan marito nolente
vxor eius extrahatur r furti patia-
tur penalem condemnationem.

C Si em̄ dedimus dño electioez
ad quẽ velit puenire: siue ad eũ qui
re comodata accepit: siue ptra euz
qui furtum cõmisit: r in hac specie
quidem maritus ppter matrimo-
nij pudorez non furti. sed reza amo-
taruz actionẽ habeat: si ipsuz dñs ele-
gerit: dñs aut omnẽ licentiã possi-
deat siue aduersus marituz cõmo-
dati: siue aduersus mulierem furti
actionem extendere vult. ita tm vt
si ipse qui rem commodatam acce-
perit soluẽdo fit nullomodo ad-
uersus mulierẽ furti actio extenda-
tur: ne ex huiusmodi occasione in-
ter maritum r vxorem qui non be-
ne secũ viuunt aliqua machinatio
oziaf: r ne forsitan marito nolente
vxor eius extrahatur r furti patia-
tur penalem condemnationem.

C Si em̄ dedimus dño electioez
ad quẽ velit puenire: siue ad eũ qui
re comodata accepit: siue ptra euz
qui furtum cõmisit: r in hac specie
quidem maritus ppter matrimo-
nij pudorez non furti. sed reza amo-
taruz actionẽ habeat: si ipsuz dñs ele-
gerit: dñs aut omnẽ licentiã possi-
deat siue aduersus marituz cõmo-
dati: siue aduersus mulierem furti
actionem extendere vult. ita tm vt
si ipse qui rem commodatam acce-
perit soluẽdo fit nullomodo ad-
uersus mulierẽ furti actio extenda-
tur: ne ex huiusmodi occasione in-
ter maritum r vxorem qui non be-
ne secũ viuunt aliqua machinatio
oziaf: r ne forsitan marito nolente
vxor eius extrahatur r furti patia-
tur penalem condemnationem.

C Si em̄ dedimus dño electioez
ad quẽ velit puenire: siue ad eũ qui
re comodata accepit: siue ptra euz
qui furtum cõmisit: r in hac specie
quidem maritus ppter matrimo-
nij pudorez non furti. sed reza amo-
taruz actionẽ habeat: si ipsuz dñs ele-
gerit: dñs aut omnẽ licentiã possi-
deat siue aduersus marituz cõmo-
dati: siue aduersus mulierem furti
actionem extendere vult. ita tm vt
si ipse qui rem commodatam acce-
perit soluẽdo fit nullomodo ad-
uersus mulierẽ furti actio extenda-
tur: ne ex huiusmodi occasione in-
ter maritum r vxorem qui non be-
ne secũ viuunt aliqua machinatio
oziaf: r ne forsitan marito nolente
vxor eius extrahatur r furti patia-
tur penalem condemnationem.

C Si em̄ dedimus dño electioez
ad quẽ velit puenire: siue ad eũ qui
re comodata accepit: siue ptra euz
qui furtum cõmisit: r in hac specie
quidem maritus ppter matrimo-
nij pudorez non furti. sed reza amo-
taruz actionẽ habeat: si ipsuz dñs ele-
gerit: dñs aut omnẽ licentiã possi-
deat siue aduersus marituz cõmo-
dati: siue aduersus mulierem furti
actionem extendere vult. ita tm vt
si ipse qui rem commodatam acce-
perit soluẽdo fit nullomodo ad-
uersus mulierẽ furti actio extenda-
tur: ne ex huiusmodi occasione in-
ter maritum r vxorem qui non be-
ne secũ viuunt aliqua machinatio
oziaf: r ne forsitan marito nolente
vxor eius extrahatur r furti patia-
tur penalem condemnationem.

C Si em̄ dedimus dño electioez
ad quẽ velit puenire: siue ad eũ qui
re comodata accepit: siue ptra euz
qui furtum cõmisit: r in hac specie
quidem maritus ppter matrimo-
nij pudorez non furti. sed reza amo-
taruz actionẽ habeat: si ipsuz dñs ele-
gerit: dñs aut omnẽ licentiã possi-
deat siue aduersus marituz cõmo-
dati: siue aduersus mulierem furti
actionem extendere vult. ita tm vt
si ipse qui rem commodatam acce-
perit soluẽdo fit nullomodo ad-
uersus mulierẽ furti actio extenda-
tur: ne ex huiusmodi occasione in-
ter maritum r vxorem qui non be-
ne secũ viuunt aliqua machinatio
oziaf: r ne forsitan marito nolente
vxor eius extrahatur r furti patia-
tur penalem condemnationem.

C Si em̄ dedimus dño electioez
ad quẽ velit puenire: siue ad eũ qui
re comodata accepit: siue ptra euz
qui furtum cõmisit: r in hac specie
quidem maritus ppter matrimo-
nij pudorez non furti. sed reza amo-
taruz actionẽ habeat: si ipsuz dñs ele-
gerit: dñs aut omnẽ licentiã possi-
deat siue aduersus marituz cõmo-
dati: siue aduersus mulierem furti
actionem extendere vult. ita tm vt
si ipse qui rem commodatam acce-
perit soluẽdo fit nullomodo ad-
uersus mulierẽ furti actio extenda-
tur: ne ex huiusmodi occasione in-
ter maritum r vxorem qui non be-
ne secũ viuunt aliqua machinatio
oziaf: r ne forsitan marito nolente
vxor eius extrahatur r furti patia-
tur penalem condemnationem.

C Si em̄ dedimus dño electioez
ad quẽ velit puenire: siue ad eũ qui
re comodata accepit: siue ptra euz
qui furtum cõmisit: r in hac specie
quidem maritus ppter matrimo-
nij pudorez non furti. sed reza amo-
taruz actionẽ habeat: si ipsuz dñs ele-
gerit: dñs aut omnẽ licentiã possi-
deat siue aduersus marituz cõmo-
dati: siue aduersus mulierem furti
actionem extendere vult. ita tm vt
si ipse qui rem commodatam acce-
perit soluẽdo fit nullomodo ad-
uersus mulierẽ furti actio extenda-
tur: ne ex huiusmodi occasione in-
ter maritum r vxorem qui non be-
ne secũ viuunt aliqua machinatio
oziaf: r ne forsitan marito nolente
vxor eius extrahatur r furti patia-
tur penalem condemnationem.

C Si em̄ dedimus dño electioez
ad quẽ velit puenire: siue ad eũ qui
re comodata accepit: siue ptra euz
qui furtum cõmisit: r in hac specie
quidem maritus ppter matrimo-
nij pudorez non furti. sed reza amo-
taruz actionẽ habeat: si ipsuz dñs ele-
gerit: dñs aut omnẽ licentiã possi-
deat siue aduersus marituz cõmo-
dati: siue aduersus mulierem furti
actionem extendere vult. ita tm vt
si ipse qui rem commodatam acce-
perit soluẽdo fit nullomodo ad-
uersus mulierẽ furti actio extenda-
tur: ne ex huiusmodi occasione in-
ter maritum r vxorem qui non be-
ne secũ viuunt aliqua machinatio
oziaf: r ne forsitan marito nolente
vxor eius extrahatur r furti patia-
tur penalem condemnationem.

C Si em̄ dedimus dño electioez
ad quẽ velit puenire: siue ad eũ qui
re comodata accepit: siue ptra euz
qui furtum cõmisit: r in hac specie
quidem maritus ppter matrimo-
nij pudorez non furti. sed reza amo-
taruz actionẽ habeat: si ipsuz dñs ele-
gerit: dñs aut omnẽ licentiã possi-
deat siue aduersus marituz cõmo-
dati: siue aduersus mulierem furti
actionem extendere vult. ita tm vt
si ipse qui rem commodatam acce-
perit soluẽdo fit nullomodo ad-
uersus mulierẽ furti actio extenda-
tur: ne ex huiusmodi occasione in-
ter maritum r vxorem qui non be-
ne secũ viuunt aliqua machinatio
oziaf: r ne forsitan marito nolente
vxor eius extrahatur r furti patia-
tur penalem condemnationem.

C Si em̄ dedimus dño electioez
ad quẽ velit puenire: siue ad eũ qui
re comodata accepit: siue ptra euz
qui furtum cõmisit: r in hac specie
quidem maritus ppter matrimo-
nij pudorez non furti. sed reza amo-
taruz actionẽ habeat: si ipsuz dñs ele-
gerit: dñs aut omnẽ licentiã possi-
deat siue aduersus marituz cõmo-
dati: siue aduersus mulierem furti
actionem extendere vult. ita tm vt
si ipse qui rem commodatam acce-
perit soluẽdo fit nullomodo ad-
uersus mulierẽ furti actio extenda-
tur: ne ex huiusmodi occasione in-
ter maritum r vxorem qui non be-
ne secũ viuunt aliqua machinatio
oziaf: r ne forsitan marito nolente
vxor eius extrahatur r furti patia-
tur penalem condemnationem.

C Si em̄ dedimus dño electioez
ad quẽ velit puenire: siue ad eũ qui
re comodata accepit: siue ptra euz
qui furtum cõmisit: r in hac specie
quidem maritus ppter matrimo-
nij pudorez non furti. sed reza amo-
taruz actionẽ habeat: si ipsuz dñs ele-
gerit: dñs aut omnẽ licentiã possi-
deat siue aduersus marituz cõmo-
dati: siue aduersus mulierem furti
actionem extendere vult. ita tm vt
si ipse qui rem commodatam acce-
perit soluẽdo fit nullomodo ad-
uersus mulierẽ furti actio extenda-
tur: ne ex huiusmodi occasione in-
ter maritum r vxorem qui non be-
ne secũ viuunt aliqua machinatio
oziaf: r ne forsitan marito nolente
vxor eius extrahatur r furti patia-
tur penalem condemnationem.

C Si em̄ dedimus dño electioez
ad quẽ velit puenire: siue ad eũ qui
re comodata accepit: siue ptra euz
qui furtum cõmisit: r in hac specie
quidem maritus ppter matrimo-
nij pudorez non furti. sed reza amo-
taruz actionẽ habeat: si ipsuz dñs ele-
gerit: dñs aut omnẽ licentiã possi-
deat siue aduersus marituz cõmo-
dati: siue aduersus mulierem furti
actionem extendere vult. ita tm vt
si ipse qui rem commodatam acce-
perit soluẽdo fit nullomodo ad-
uersus mulierẽ furti actio extenda-
tur: ne ex huiusmodi occasione in-
ter maritum r vxorem qui non be-
ne secũ viuunt aliqua machinatio
oziaf: r ne forsitan marito nolente
vxor eius extrahatur r furti patia-
tur penalem condemnationem.

C Si em̄ dedimus dño electioez
ad quẽ velit puenire: siue ad eũ qui
re comodata accepit: siue ptra euz
qui furtum cõmisit: r in hac specie
quidem maritus ppter matrimo-
nij pudorez non furti. sed reza amo-
taruz actionẽ habeat: si ipsuz dñs ele-
gerit: dñs aut omnẽ licentiã possi-
deat siue aduersus marituz cõmo-
dati: siue aduersus mulierem furti
actionem extendere vult. ita tm vt
si ipse qui rem commodatam acce-
perit soluẽdo fit nullomodo ad-
uersus mulierẽ furti actio extenda-
tur: ne ex huiusmodi occasione in-
ter maritum r vxorem qui non be-
ne secũ viuunt aliqua machinatio
oziaf: r ne forsitan marito nolente
vxor eius extrahatur r furti patia-
tur penalem condemnationem.

C Si em̄ dedimus dño electioez
ad quẽ velit puenire: siue ad eũ qui
re comodata accepit: siue ptra euz
qui furtum cõmisit: r in hac specie
quidem maritus ppter matrimo-
nij pudorez non furti. sed reza amo-
taruz actionẽ habeat: si ipsuz dñs ele-
gerit: dñs aut omnẽ licentiã possi-
deat siue aduersus marituz cõmo-
dati: siue aduersus mulierem furti
actionem extendere vult. ita tm vt
si ipse qui rem commodatam acce-
perit soluẽdo fit nullomodo ad-
uersus mulierẽ furti actio extenda-
tur: ne ex huiusmodi occasione in-
ter maritum r vxorem qui non be-
ne secũ viuunt aliqua machinatio
oziaf: r ne forsitan marito nolente
vxor eius extrahatur r furti patia-
tur penalem condemnationem.

C Si em̄ dedimus dño electioez
ad quẽ velit puenire: siue ad eũ qui
re comodata accepit: siue ptra euz
qui furtum cõmisit: r in hac specie
quidem maritus ppter matrimo-
nij pudorez non furti. sed reza amo-
taruz actionẽ habeat: si ipsuz dñs ele-
gerit: dñs aut omnẽ licentiã possi-
deat siue aduersus marituz cõmo-
dati: siue aduersus mulierem furti
actionem extendere vult. ita tm vt
si ipse qui rem commodatam acce-
perit soluẽdo fit nullomodo ad-
uersus mulierẽ furti actio extenda-
tur: ne ex huiusmodi occasione in-
ter maritum r vxorem qui non be-
ne secũ viuunt aliqua machinatio
oziaf: r ne forsitan marito nolente
vxor eius extrahatur r furti patia-
tur penalem condemnationem.

C Si em̄ dedimus dño electioez
ad quẽ velit puenire: siue ad eũ qui
re comodata accepit: siue ptra euz
qui furtum cõmisit: r in hac specie
quidem maritus ppter matrimo-
nij pudorez non furti. sed reza amo-
taruz actionẽ habeat: si ipsuz dñs ele-
gerit: dñs aut omnẽ licentiã possi-
deat siue aduersus marituz cõmo-
dati: siue aduersus mulierem furti
actionem extendere vult. ita tm vt
si ipse qui rem commodatam acce-
perit soluẽdo fit nullomodo ad-
uersus mulierẽ furti actio extenda-
tur: ne ex huiusmodi occasione in-
ter maritum r vxorem qui non be-
ne secũ viuunt aliqua machinatio
oziaf: r ne forsitan marito nolente
vxor eius extrahatur r furti patia-
tur penalem condemnationem.

C Si em̄ dedimus dño electioez
ad quẽ velit puenire: siue ad eũ qui
re comodata accepit: siue ptra euz
qui furtum cõmisit: r in hac specie
quidem maritus ppter matrimo-
nij pudorez non furti. sed reza amo-
taruz actionẽ habeat: si ipsuz dñs ele-
gerit: dñs aut omnẽ licentiã possi-
deat siue aduersus marituz cõmo-
dati: siue aduersus mulierem furti
actionem extendere vult. ita tm vt
si ipse qui rem commodatam acce-
perit soluẽdo fit nullomodo ad-
uersus mulierẽ furti actio extenda-
tur: ne ex huiusmodi occasione in-
ter maritum r vxorem qui non be-
ne secũ viuunt aliqua machinatio
oziaf: r ne forsitan marito nolente
vxor eius extrahatur r furti patia-
tur penalem condemnationem.

C Si em̄ dedimus dño electioez
ad quẽ velit puenire: siue ad eũ qui
re comodata accepit: siue ptra euz
qui furtum cõmisit: r in hac specie
quidem maritus ppter matrimo-
nij pudorez non furti. sed reza amo-
taruz actionẽ habeat: si ipsuz dñs ele-
gerit: dñs aut omnẽ licentiã possi-
deat siue aduersus marituz cõmo-
dati: siue aduersus mulierem furti
actionem extendere vult. ita tm vt
si ipse qui rem commodatam acce-
perit soluẽdo fit nullomodo ad-
uersus mulierẽ furti actio extenda-
tur: ne ex huiusmodi occasione in-
ter maritum r vxorem qui non be-
ne secũ viuunt aliqua machinatio
oziaf: r ne forsitan marito nolente
vxor eius extrahatur r furti patia-
tur penalem condemnationem.

C Si em̄ dedimus dño electioez
ad quẽ velit puenire: siue ad eũ qui
re comodata accepit: siue ptra euz
qui furtum cõmisit: r in hac specie
quidem maritus ppter matrimo-
nij pudorez non furti. sed reza amo-
taruz actionẽ habeat: si ipsuz dñs ele-
gerit: dñs aut omnẽ licentiã possi-
deat siue aduersus marituz cõmo-
dati: siue aduersus mulierem furti
actionem extendere vult. ita tm vt
si ipse qui rem commodatam acce-
perit soluẽdo fit nullomodo ad-
uersus mulierẽ furti actio extenda-
tur: ne ex huiusmodi occasione in-
ter maritum r vxorem qui non be-
ne secũ viuunt aliqua machinatio
oziaf: r ne forsitan marito nolente
vxor eius extrahatur r furti patia-
tur penalem condemnationem.

C Si em̄ dedimus dño electioez
ad quẽ velit puenire: siue ad eũ qui
re comodata accepit: siue ptra euz
qui furtum cõmisit: r in hac specie
quidem maritus ppter matrimo-
nij pudorez non furti. sed reza amo-
taruz actionẽ habeat: si ipsuz dñs ele-
gerit: dñs aut omnẽ licentiã possi-
deat siue aduersus marituz cõmo-
dati: siue aduersus mulierem furti
actionem extendere vult. ita tm vt
si ipse qui rem commodatam acce-
perit soluẽdo fit nullomodo ad-
uersus mulierẽ furti actio extenda-
tur: ne ex huiusmodi occasione in-
ter maritum r vxorem qui non be-
ne secũ viuunt aliqua machinatio
oziaf: r ne forsitan marito nolente
vxor eius extrahatur r furti patia-
tur penalem condemnationem.

C Si em̄ dedimus dño electioez
ad quẽ velit puenire: siue ad eũ qui
re comodata accepit: siue ptra euz
qui furtum cõmisit: r in hac specie
quidem maritus ppter matrimo-
nij pudorez non furti. sed reza amo-
taruz actionẽ habeat: si ipsuz dñs ele-
gerit: dñs aut omnẽ licentiã possi-
deat siue aduersus marituz cõmo-
dati: siue aduersus mulierem furti
actionem extendere vult. ita tm vt
si ipse qui rem commodatam acce-
perit soluẽdo fit nullomodo ad-
uersus mulierẽ furti actio extenda-
tur: ne ex huiusmodi occasione in-
ter maritum r vxorem qui non be-
ne secũ viuunt aliqua machinatio
oziaf: r ne forsitan marito nolente
vxor eius extrahatur r furti patia-
tur penalem condemnationem.

C Si em̄ dedimus dño electioez
ad quẽ velit puenire: siue ad eũ qui
re comodata accepit: siue ptra euz
qui furtum cõmisit: r in hac specie
quidem maritus ppter matrimo-
nij pudorez non furti. sed reza amo-
taruz actionẽ habeat: si ipsuz dñs ele-
gerit: dñs aut omnẽ licentiã possi-
deat siue aduersus marituz cõmo-
dati: siue aduersus mulierem furti
actionem extendere vult. ita tm vt
si ipse qui rem commodatam acce-
perit soluẽdo fit nullomodo ad-
uersus mulierẽ furti actio extenda-
tur: ne ex huiusmodi occasione in-
ter maritum r vxorem qui non be-
ne secũ viuunt aliqua machinatio
oziaf: r ne forsitan marito nolente
vxor eius extrahatur r furti patia-

vt. ff. eo. l. j. Et ita no. factum quod incertū est quo ad substantiā: et ita petet actio ex stipulatu. ad qd̄ facit. ff. de verb. obli. vbi aut̄ non apparet. s. qui id qd̄ in faciendo. nec ob. l. illa a duobus. vbi d̄: q̄ petis opa sicut pecunia credita: q̄ illud est verū qn̄ petis estimatio. Sed nonne oparum alie certe: alie incerte. Rñ. illud verum q̄tū ad q̄tūtatē: scilicet quo ad substantiā. sicut in omni facto leges no. tant. p̄dicta vera sunt in impositione facta per sti pulationēz si aut̄ per inf iurādū tunc actio in factum datur.

Ope sunt duplices

Deberē. scilicet si nō ex necessitate: sed ex liberalitate p̄pria manumisit. vt. j. eo. l. ij.

Pro operis. olim impositis.

Aliqd̄ p̄stetur. puta equus v̄l bos vel alia species. l̄ p̄cium nō possit peti oparum futuraz i. cogit ab initio p̄stari et p̄uentum. qd̄ non pl̄z vt j. l. si quā. Vel dic̄ l̄ p̄cium nō possit peti. s. sic vt remaneat integrum ius patronatus vt. j. eo. si quā. Vel dic̄ sc̄do quo ad primū articulū solet conueniri. v̄tputa in casibus si libert⁹ v̄ltro obtulit. Itē p̄pter inopiaz patroni. Item si tale genus est oparum qd̄ non cōpetat patrono. vt si libertus sit medic⁹ vel pantbominus cui⁹ si velit patronus operis v̄t: semper oportebit eū egrotare vel ludos celebrare. vt bic. r. ff. eo. l. patronus. r. l. si libertus. bis cessantibus nō potest peti pecunia nisi p̄pter inopiam. Vel dic̄ tertio. fm̄ l̄ 30. pueniri pro opis. scilicet p̄teritis. l̄ p̄ futuris nō vt remaneat ius patroni integrum. vt. j. eo. l. si quā. nisi in casu. vt. j. eo. l. nec patron⁹. ad oēs autez p̄dictas expositiones bñ adaptat nisi quando r̄c. Sed videtur q̄ et in opē eum non tenet alere. vt. ff. de lib. ag. si q̄s a li. s. si q̄s a libertis. sed hic non d̄: libertū soluentēz p̄ciū opaz teneri ad alimēta: sed tm̄ ad p̄stationē oparum futuraz d̄: tm̄. ff. eo. libert⁹. patronum p̄dere ius succedendi: p̄pter opas futuras. Secundo dicit q̄ non reuerentiā. Tertio dicit diuersum in alimentis. Sed dic̄ diuersum a reuerentiā. Vel illō ff. de li. agno. verū est cū petiit r̄ exegit r̄ puenit eū dare p̄ciū: sec⁹ si tm̄ petiit r̄ nō exegit. vt. ff. de iurepa. sicut. r. ff. e. libertus. Vel aliter hoc nō dicit q̄ ipse cogat eū alere cū exegit ab eo opaz p̄cium. s. dicit q̄ patron⁹ pot̄ eum cogere soluere p̄cium opaz p̄pter inopiā alimentozuz.

Oparum futurarū an possit peti p̄ciū.

Teneitā

Jd. scilicet p̄cium futuraz operarum.

Logebaris. sicut econtra te alere cogit: alioquin ius patronatus amitteret. vt. ff. de iurepa. diuus. s. si. flo. etiā ex hac. l. q̄ necessitas nō h̄z legē in eo qd̄ dicit nisi qn̄ r̄c. r̄ facit. ff. de offi. p̄con. l. j. Item no. q̄ pl̄ns subuenitur pauperi q̄z diuiti. vt r. s. de epif. r̄ cleri. l. si q̄s ad declinandam. s. penulti.

Manumissionis. traditus. vt eum alius manumittat.

In seruitutē. l̄ sit ingratus. vt. j. de lib. r̄ eo. l. l. j. r̄ ff. e. si quis hoc. in prin.

Nec impositas. s. de facto. de iure em̄ imponi non poterunt: cum non sponte sed ex necessitate est manumissus nisi sciens non posse imponi passus est. vt. ff. e. cāpanus. Itē r̄ in alio casu. vt. ff. de bo. li. q̄ ex cau. fideicō. Item r̄ in alio casu. vt. j. eo. l. mater. Itē videt̄ huic legi r̄ ff. de dona. iter vir. r̄ v̄ro. si cū v̄ro. s. si pecunia. So. ibi loquit̄ in eo casu cū sciens nō posse imponi passus est: vel cum nō manumittit ex necessitate. nō em̄ cogi poterat mulier nec venire poterat ad libertatem si ipa nō manumisset. An si manumisit gratis manumittere videtur quare opas imponere pot̄. flo. etiā ex hac lege regulā q̄ ille sol⁹ iponit opas qui ex voluntate manumittit: nisi in casib⁹ vt modo notauit. Itē aliā q̄ ille sol⁹ reuocat in seruitutē qui spōte manumittit. vt r. j. de li. r̄ eo. l. liber. l. j. Sed in p̄tra tabulas seruaf̄ alia regula q̄ quilibet qui gratis vel nō gratis vel si manumittit h̄z ius succedēdi nisi in casibus qn̄ alienū seruū redimo suis nūmis: vel ab extraneo accipio pecuniā pro manumittendo. vt. ff. de bo. li. l. etiā. s. si q̄s nūmos. r̄. s. l̄ si hac. Sed forte isti duo casus nō excipiunt̄ in bñficio qd̄ h̄z patron⁹ nevo. cetur in ius sine venia. vt. ff. de in ius voc. l. adoptiuum. s. fin. r̄. l. si is r̄. l. sed si hac lege.

Opas i. ponit qui voluntate māumittit.

Qui nūmis. ab extraneo. a quo etiā inuito libertas pot̄ extorq̄ri vt. ff. de manu. si quis ab alio. sec⁹ si a seruo. vt. j. de obse. l. et.

Vel ab extraneo si pactū factum fuerit cum seruo. vt. ff. de obse. l. ti. ti⁹ puez. r̄. j. ti. j. l. j. r̄ arg. j. de li. cau. cum affirmes.

Logit. scilicet si credens se debere soluit vel tanti p̄ducit quāti cōdū cturus erat patron⁹. vt. ff. de p̄di. inde. si non sortem. s. libert⁹. alioqn̄ donare videt̄. vt. ff. eo. cāpanus. sed videt̄ cōtra. vt. ff. de dona. iter virū r̄ v̄ro. l. si eū. s. si pecunia. vbi accepit p̄ciūz r̄ pot̄ imponere opas et nō cogit manumittere. nam quidā huic legi nō supiori eam signant cōtrariāz solunt q̄ ibi accepit pecuniā ab ip̄o seruo hic ab alio. Sed forte ibi nihil refert a suo vel ab alio accipiat. nā r̄ ibi in fine loquit̄ r̄ cū alio accepit: sed tamē dabat pro seruo r̄ sic est bona solutio. Vel ibi non dicit opas impositas eo dē casu quo accepit pecuniā. s. duo casus sunt nam v̄triq̄z isti r̄ supiori est p̄traria. Solue ergo r̄ signa contrariuz vt dicit in supiori. l. q̄ speciale ibi q̄ nō cogit manumittere. q̄ nec erat seruus nisi cū manumittit.

Preciū operarū p̄missū pot̄ peti. tm̄ exi gens p̄dit ius patronatus: r̄ nō t̄z p̄missio facta causa libertatis onerāde. b. d. Bald. v̄l sic. Ex actio p̄ciū futuraz operarū p̄uat patronum iure patronatus r̄ p̄missio facta cā onerāde libertatis. nō valet. b. d. fa.

Fidē. aa. Valeriano. l̄ ex. l̄ ij.

Si quā tibi pecuniā a liberto tuo ex venditiōe oparū deberi p̄baueris: restitui tibi a liberto tuo p̄ses iubebit. Ex hoc em̄ liberā testamēti factionē libertus h̄z: mō si non onerande libertatis gr̄a emissam esse cautionē p̄babit.

Manumittēs ex necessitate operas nō imponit. s. manumittēs āte tēpus sicut facit gratia t̄pis: ita interiz iponere pot̄ opas in seruitutē tm̄ reuocare nō pot̄. b. di. tex. r̄ glo. bal. vel sic. Manumittēs ante tēpus quo tenet manumittere pro t̄pe āticipato pot̄ operas imponere r̄ non v̄ltra. Saly.

Manumittēs ex necessitate operas nō imponit. s. manumittēs āte tēpus sicut facit gratia t̄pis: ita interiz iponere pot̄ opas in seruitutē tm̄ reuocare nō pot̄. b. di. tex. r̄ glo. bal. vel sic. Manumittēs ante tēpus quo tenet manumittere pro t̄pe āticipato pot̄ operas imponere r̄ non v̄ltra. Saly.

Ex venditione. consensu v̄triusq̄ partis inita.

Operaz. prius impositaz. Vel dic̄ p̄teritaz r̄ futurarum.

Ex hoc em̄. i. ex venditione: vel exactione opaz: vel mercedis nō ex sola impositione opaz. vt. ff. de libe. agn. si quis. s. si q̄s a liberti. alij vt Hugo de porta rauēnata ex sola impositione. vt arg. j. de bo. pos. p̄ tabu. l. ij. Arg. p̄tra. l̄ d. ff. de iurepa. sic pro v̄triusq̄. r̄ ff. de ope. li. l. l. libertus qui opaz. Itēz pro l̄ 30. q̄ opas vel mercedē p̄ operis siue p̄cium oparum accipe a liberto non est p̄bitum: v̄tpute cum lex ei p̄mittat soluere si velit. vt. ff. e. patronus. in fine. r̄ ff. qui r̄ a qui. ma. l. si. s. j. sed exigere. i. ab eo inuito opas extorquere vel obligare inuitum ad mercedem est p̄bitum. An dico q̄ ex sola exactione opaz amittit patronus p̄tra tabulas sed cetera iura patronat⁹ retinet. vt. ff. qui r̄ a qui. l. si. s. h. Sed si exigit mercedē siue p̄cium opaz vel obligationem mercedis tunc incidit in. l. eliescentiā. r̄ sic amittit oia iura patronat⁹ vt p̄dicta. l. p̄tinef. Distingue ergo. q̄ aut facit h̄ patron⁹ ad postulationē r̄ rogatum liberti forte q̄ libertus vult magis mercedēz dare q̄ opas soluere. Vel petit libertus gratiā sui amici a p̄ono q̄ten⁹ locet ei opas suas: r̄ tunc non delinquit patronus: aut exigit patron⁹ mercedem vel obligationē mercedis extorquēdo ab inuito liberto. r̄ tunc si quidē pro p̄terita opa. i. pro ea quā nō p̄stitit suo t̄pe nō amittit ius p̄onatus: q̄ p̄cium ope p̄terite accepit. si v̄o pro futura: sigdē p̄onatus facit ex necessitate: puta alimētoz nō amittit ius patronatus. sec⁹ si ex voluntate r̄ p̄banf̄ bec oia. ff. de ope. liber. patronus. p̄ totā. l. r̄. l. si libertus r̄ de lib. ag. si quis a liberis. s. si quis. r̄ hic r̄. j. e. nec p̄onatus. r̄. s. l. j. si v̄o q̄s exigit opas nō desinit esse patronus q̄tum ad alia. sed q̄tū ad p̄trata. sicut r̄. j. de bo. pos. cōtra tabu. liber. l. ij. r̄ ff. de iurepa. sicut exhibebit ergo ei reuerentiā r̄ cetera iura patronatus als em̄ nō esset differentia. exigit opas vel mercedē opaz qd̄ lex voluit. vt. ff. eo. l. patronus. r̄ ff. qui r̄ a qui. l. si. s. j.

Opaz p̄ciū an licet exigere.

Liberam. huius verbi expositio est. j. de bo. pos. cōtra tabu. l. j. r̄ l. ij. fm̄ l̄ 30.

Habet. q̄tum ad eum qui vendidit nō fratrem. vt. ff. de bo. li. iulianus ait fm̄. l̄ 30.

Modo. dicit dandam pecuniam ex venditiōe opaz debitā modo si nō onerande r̄c. r̄ sic pot̄ referri bec determinatio ad id qd̄ primo dicit: nō ad prime dictuz. Vel pot̄ determinari r̄ referri ad primū dictuz i. dicere h̄z liberā testamēti factionē ex venditiōe facta iusto p̄cio animo petēdi sine exactione r̄c. mō si nō r̄c. Q̄ tunc nō ideo p̄sequit̄ liberā testamēti factionē libert⁹ qn̄ in iusto p̄cio: q̄ lex nō p̄sumit q̄ exigit nisi exactio fiat. vt. ff. e. qui onerande. Quando autem onerāde libertatis cā cautio emissā dicit̄: babes. ff. quarum rerum actio nō daf. l. j.

§. que onerade. r. l. fin. §. si seruus. puta si dicat sic patronus. p. mittis mihi. xx. si me offenderis. Item bene dicit eum consequi liberam testamenti factionem: quia non est equum. ut vtriusque. scilicet et viventis opas et mortui

Mater tua non potest accipere in filio testatoris rogato p. fidei commissum manumittere. ut ff. de bo. liber. q. ex ca. et bene dicit non potest. non enim voluntate sua sed necessitate manumisit. Item licet testator iusserit: ut heredi p. mitteret opas: tamen non cogitur p. mittere. et si p. mitterit actio in eum non datur. ut ff. eo. l. cerdonez sicut nec is cui bona adiecta sunt ca. cōservanda rum libertatum petere potest ab eis qui directo vel per fideicommissaria libertatem ab eo acceperunt. ut ff. eo. si q. bac. §. j. Accur.

Alii ipsius tātūmodo. r. ad hoc est. ff. de her. institu. l. iij. §. qui fideicommissariam. in fi.

Vindicaturus. nō ut reuocetur in seruitutem: sed ut castiget. ut s. eo. l. manumissionis. r. j. de liber. r. eo. libe. l. j. r. ff. de offi. p. fec. vr. l. j. §. cum patronus. habet tñ contra tabulas. ut j. de bo. pos. contra tabu. li. ber. l. j. r. est ad legē istā ff. de bonis liber. l. earū r. ff. eo. l. papinianus. r. l. campanus. r. ff. de ritu nuptia. p. rime. r. ff. d. in ius voc. l. is quoq.

Ec patronis. pro operis. futuris. qd verum est nisi in casibus. ut ff. eo. l. patronus. r. l. si libertus. et dixi. s. eo. si quam.

Si indicte. de incertis dicit que non cedunt nisi indicant. aliud aut de certis. ut ff. eo. si q. bac. §. j. r. l. quotiens.

Exactionem. nota arg. q. qui tenet ad factum possit se liberare p. stado pecuniā pro estimatiōe: nec p. cise condēnandus est ad factum. ut est arg. ff. de re iudi. l. si quis ab alio. §. fi.

Qui autē duos. vel unum quinquennale. excipitur autem ille qui arte ludicram exercuit: et qui operas locavit suas. ut pugnet cū bestijs. ut ff. eo. qui liber. tinus. Item soluitur obligatio operaz rōne infirmitatis liberti vel dignitatis ei supuenientis. ut ff. eo. libertus qui post. r. l. nec audiedus r. l. interdū. Item ratione etatis. l. annoz. ut ff. eo. liberta. Item ppter psumptā voluntatē patroni. qd habes. j. eo. l. liberte. r. ff. eo. l. liberta

Si in concubinato. Item ratione vitande sinistre suspicionis. ut j. eo. quod ex liberta. §. is autem. l. penul. r. c.

Quod ex liberta. §. is autem. l. penul. r. c.

Quod ex liberta. §. is autem. l. penul. r. c.

Quod ex liberta. §. is autem. l. penul. r. c.

Quod ex liberta. §. is autem. l. penul. r. c.

Quod ex liberta. §. is autem. l. penul. r. c.

Quod ex liberta. §. is autem. l. penul. r. c.

Quod ex liberta. §. is autem. l. penul. r. c.

Quod ex liberta. §. is autem. l. penul. r. c.

Quod ex liberta. §. is autem. l. penul. r. c.

Quod ex liberta. §. is autem. l. penul. r. c.

Quod ex liberta. §. is autem. l. penul. r. c.

Quod ex liberta. §. is autem. l. penul. r. c.

Quod ex liberta. §. is autem. l. penul. r. c.

Quod ex liberta. §. is autem. l. penul. r. c.

Quod ex liberta. §. is autem. l. penul. r. c.

Quod ex liberta. §. is autem. l. penul. r. c.

Quod ex liberta. §. is autem. l. penul. r. c.

Quod ex liberta. §. is autem. l. penul. r. c.

Quod ex liberta. §. is autem. l. penul. r. c.

Quod ex liberta. §. is autem. l. penul. r. c.

Quod ex liberta. §. is autem. l. penul. r. c.

Quod ex liberta. §. is autem. l. penul. r. c.

Quod ex liberta. §. is autem. l. penul. r. c.

Quod ex liberta. §. is autem. l. penul. r. c.

Quod ex liberta. §. is autem. l. penul. r. c.

Quod ex liberta. §. is autem. l. penul. r. c.

Quod ex liberta. §. is autem. l. penul. r. c.

Quod ex liberta. §. is autem. l. penul. r. c.

Non possit. ut ff. de ri. nup. l. in eo. r. de repudi. l. patrono. r. l. fi. Sed nunquid idem erit post diuortium. Rñ. idem l. sit arg. contra. ff. eo. plane. Sed ibi in alio casu dicit scilicet quando concessit alij nubere. Item qd dicit q. hic non est cogenda prestare. vey est ex obligatione qua tenebat ut liberta: sed tenet prestare operas vxor viro sicut als habet vxorem in viri seruitio debere esse. ut ff. de dona. inter viruz r vxor. Sed sicut vir lanam. ut ff. eo. si patronus.

Idem a. Merculiano. Lex. ix. Itius si cū testm faceret suo suo gayo libertatē cū p. ditio ne hac dedit: gayū seruū meū a die mortis mee annis tribus pactis manumitti volo: ita tñ ut p. stet b. d. b. meis sicut me viuo p. stabat: et cum idē suus testator diurnū qd p. staret: et post mortē ei vsqz ad diez p. stande libertatis etiā b. d. b. p. stite rat: manifestū ē q. adeptus libertatē ad eādē p. stationē cōpelli nō possit.

Opere personam psonaliter cōcernētes ad heredē nō transmittuntur extraneum nec marito debentur ex psona vxoris. b. dicit Bal. concoz. Saly.

Impa. Alex. a. Adūcio. Lex. vj. Ec p. ronis pro opis mercedē accipe l. z. q. uis si indicte ope prestite non sint ad pecunie exactionē obsequij nō p. stiti estimatio p. uertat. Qui autē duos filios in p. tate v. diuersis t. p. b. habuerit: lege iulia de maritādīs ordinibus obligatione oparū liberatur.

Empus suis nūmis et manumissus non debet operas: nec reuocat in seruitutē. b. d. bal. ut i. g. r. l. z. vere sit libertus. s. a.

Idem a. Augusto. Lex. vij. Si tuis nūmis emptus es ab eo a quo manumissus es: nec operas ei debes neqz puniri ab eo utpote ingratus potes: patronum tamen tuū esse negari nō potest.

Vxor non debet operas marito. s. z. eo inuito nō potest diuertere. Baldus. Vel sic. liberta vxor patroni facta non tenetur ad operas. b. d. Saly.

Idem a. litozio. Lex. viij. Libertate tue ducendo eā vxor rem dignitatē auxisti: et iō nō est cogenda opas tibi p. stare: cū possis legis b. n. f. c. iō cōtētus eē q. inuito te alij non possit iuste nubere.

Lex ista legis duobus modis s. m. p. r. ma. z. lec. b. d. g. honozat cōmodo nō pecuniario nō pōt onere fideicommissi grauari. Lex g. scōo modo Lex p. adiectū libertati videt repetitū ad limitandū p. statiōez in cōditio ne libertatis adiectaz. v. sic. Lex p. appositū p. ncipali deposito intelligit repetitū i. q. l. i. bet eius coherētia vel appēdice. b. d. bal. v. sic. Lex p. adiectū libertatis p. statiōi intelligit onus seruo impositū limitari. Saly.

Imp. Dio. r. mari. aa. Venerie Qui manumittunt Lex. xij. Libertū vbi voluerint cōmodo grandi arbitriū b. n. f. nec a p. ronoz si elijs qbus solā reuerentiā debēt ad seruiendi necessitatē redigi p. n. nisi ingrati p. bentur cū neqz cū patrono habitare liberos iura cōpellūt.

Qui alienum libertū occultat tenetur si ipse opas p. stet. ut ff. eo. si quis bac. §. etiam. Item secus si est patrona femina: quia et ei possunt prestari ope et filie et nepoti patrono cum nec ibi sit suspitio. ut ff. e. si cum patronus. §. fi.

Opas. futuri non p. riteri temporis. sic ut ff. eo. si libertus ita. §. fi.

Non possit. cā turpis vitande suspicionis que quia q. n. q. cessat et lex ut modo dixi. r. facit huic. l. j. de lat. li. tol. au. ad bec. r. ff. eo. sicut p. ronus. in prin. et. s. eo. liberte. Sed contra. j. ti. iij. l. ij. sol. ut ibi. Item habent locū bec durante m. r. imonio. secus si finitū sit. ut ff. e. l. plane.

Qui manumittunt. arbitriū. ita tñ morari debent ut opas possint exhibere patronis. ut ff. eo. l. q. nisi. §. ex puincia. r. l. bec demum in fi. que sunt contra.

Reuerentiā. qd si opas. Rñ. idē licet si velit recedere possit agere ad cautionem ut ff. de iudi. l. in omnibus r. ar. ff. de p. di. cā da. si pecuniā. §. item si quis. ibi plene dicitur.

Probentur. tūc sic. ut h. r. j. de lib. r. eo. lib. l. iij.

Compellunt. nisi manumississet eoa bac conditione ut arg. ff. de condi. r. demō. l. titio. §. titio. in fi. r. ff. e. ti. l. berennius in fi.

In reddibitōe.

Vxor by ee viri seruitio.

Ope ex equales sūt duplices.

Operum obligatio qnqz soluitur.

In redhibitione. l. redditione. Pena. q. pro eis tenet tm pro quib' occultat' erat obliga...

liber. tol. l. j. sed et si sub conditione. et in. l. tria. s. media solutio vior e. S' liberti. conuentib' .i. consentientib' .i. facit. s. de ser. fugi. l. i. Postris. i. impatoris. Illi. patroni.

Continua...

De bonis libertorum et de iure patronat'. De bonis et c. no solu opas: sed et successione et multa alia iura vendicam' in libertos. ideo de bonis libertorum et iurepatronatus ponit et c.

loco ipsius ad operarum p'stationem. hoc dicit Bal. concor. Sal. y.

Impa. Gra. Valeri. et Valens. aaa. ad Probum. Lex. xiiij.

In redhibitione oparum maneat pena in eu qui alienum libertu recipiendu esse duxerit.

De bonis libertorum et iurepatronat'. Datio pecunie et pactu d manumittendo cu futuro dno ipedit q tabulas: secus si cuz p'senti. It' fiscus succedit in iure patronatus. bal. vt sic. pactu cu dno p'senti de libertate p'standa no arat etiaz si d'ns pecuniam recipiat cu dno vo futuro secus. et iura libertorum traseut in fisco bonis patroni confisicatis. b. d. Salic. Diuiditur in duas ptes. nam pmo ponit qsdam dictum cuz distinctione. secundo infert ex secudo membro distinctionis. secunda ibi et ideo. Bal.

Impa. Seue. et Ant. aa. secude. Titu. iij. Lex. j. M'ltu interest vtru qd suis numis empr' at qd manumissus sit ab p'tore. an a dno suo data pecunia mereat libertatem. P'prioze em casu ad bona ei' co' tra tabulas admitti patronuz non placet: posteroze aut oia iura p'ronatus retinet. Et ideo cu sabiniani patroni filij q plen' ius habuit vt hostis' publici bona fisco vendicata sunt s' ea q diuo p'tinaci placuerat et nos secuti sum' in iura libertorum ei' fisco noster successit. Dissimulans p cosentiente habetur: et ius suum pdit. b. d. Bal. et Salic. Imp. Valeri. et Val. aa. ad Florianu comite rez p'iuataz. Lex. ij.

Impa. Seue. et Ant. aa. secude. Titu. iij. Lex. j.

M'ltu interest vtru qd suis numis empr' at qd manumissus sit ab p'tore. an a dno suo data pecunia mereat libertatem.

P'prioze em casu ad bona ei' co' tra tabulas admitti patronuz non placet: posteroze aut oia iura p'ronatus retinet. Et ideo cu sabiniani patroni filij q plen' ius habuit vt hostis' publici bona fisco vendicata sunt s' ea q diuo p'tinaci placuerat et nos secuti sum' in iura libertorum ei' fisco noster successit.

Dissimulans p cosentiente habetur: et ius suum pdit. b. d. Bal. et Salic.

Imp. Valeri. et Val. aa. ad Florianu comite rez p'iuataz. Lex. ij.

S' liberti conuentib' p'ronis p'ortiu cu acillis colonisve nostris elegerint: sci'at illi' se deinceps comoda p'ronat' amissuros.

Qui remittit ius patronat' omne ius pdit p'ter reuerentiam: et ius reuocandi in seruitutem ob ingratitudinem: sed restitu-

aut dicit: q' et quida alij sunt modi p quos inducitur ingenuitas. vt. j. de lati. lib. tol. s. s' sancim'. et. s. s' si quoqz modo. et. s. illud et. et. s. aut. ibi posita. et. j. q' mili. no possunt sup seruis. lib. xij. et. j. de ifan. ex. l. fi. et. ff. de sta. homi. l. ingenuu. et in aut. de mona. s. j. in fine. j. colu. coll. j.

Reuerentia. reddit ad primu casum. S' si omnis reuerentia durat: ergo nil est amissum p'ter q tabulas qd. s. negasse videt. An dic q in ius vocari pot sine venia: vt et als qn patronus adigit iusturandu ne vxo rem accipiat. vt. ff. de in ius voca. l. adoptiuu. s. fi.

Competit. de quo dicit. j. de liber. et eoz libe. l. ij.

Esti. idest q'uis.

Dec. s' reuerentia et ius reuocandi in seruitutem.

Qua. s. ingenuitatem. et plene expone. vt. s. pxi.

Ius patronatus. hic duo scias: et que sunt patronatus iura et qui sunt hi casus de qb' hic dicit. S'nt aut sex pncipalia. Primu q turpis actio etia de facto no pponat aduersus eum. vt. ff. de obsequi. l. bonoriz. l. pares. Scd' q turpis exceptio. vt. ff. de excep. do. apud. s. aduersus. Tertium de reuerentia sine in faciendo siue in non faciendo q de be' etia sine impositione. vt. ff. de p'di. indebi. si non sortem. s. libertus in pncipi. Quartum de p'statione alimentorum. vt. ff. de libe. agno. Et quis a liberis. s. solent. Quintum de reuocatione in seruitutem. vt hic. et. j. de libe. et eorum li. l. ij. et bec non datur nisi sponte manumittenti. vt. s. titu. j. l. ij. Sextum ius succedendi. de quo dicit hic lex. et. j.

tus natalibus quasi mera ingenuitate co' sequit: et i' futute reuocari n' pot. b. d. bal. Et pdenti ius patronatus p'pter eius delictum nullus bono: debetur hoc dicit Salicet.

Imp. iust. demosthe. p. p. l. ij.

S' quis p'ronoz in posteruz' b' moi narratione p'ceperit vt in libertatib' q intervivos actitan tur: vt in his q ex test' vel codicillis scriptis vel sine scriptis habitis p'ficiscunt vt liberti eoz a iure p'ronat' liberent' (antiq' interpretatione semota) no dubitet etia ius p'ronatus ex sola tali v'boz' p'ceptione libert' ee remittendu. Nec eozuz' successioib' q ab itestato desc'ndit (qsveteres et post b' moi act' seruari in libertozu bonis decreuerut) a nobis p'ronis integris reseruadis.

Sed queadmodu in nataliu re'stitutione o' ius tollit p'ronat': ita et in b' moi v'bis eand' vim' ee obseruanda o' no ignorat. Id' q' in ris est si intervivos manumissione iposita in vltimis voluntatib' p'cessio data fuerit p'ronat': ita tñ vt in oibus nataliu restiones ex qbus pene solis ingenuitas mera libertis copetit: ra obtineat q' in n'ra republica polleat: cu nobis cordi est ingenuis magis hominib' q libertis ea frequentari. Reuerentia tñ q a libertis p'ronis o'bet: et iure qd aduersus ingratos libertos patronis copetit: ite'gras reseruadis. Et si per verboru p'ceptione p'm a nobis iductu modu ius patronat' fuerit amissuz: cu etia bec' ingenuitatis p'mio tollunt qua' pene sola nataliu restitutio inducit bis videlz casibus p quos penalib' modis ius patronat' quasi ab idignis patronis eripit in suo roboze durantibus.

Sed queadmodu in nataliu re'stitutione o' ius tollit p'ronat': ita et in b' moi v'bis eand' vim' ee obseruanda o' no ignorat. Id' q' in ris est si intervivos manumissione iposita in vltimis voluntatib' p'cessio data fuerit p'ronat': ita tñ vt in oibus nataliu restiones ex qbus pene solis ingenuitas mera libertis copetit: ra obtineat q' in n'ra republica polleat: cu nobis cordi est ingenuis magis hominib' q libertis ea frequentari. Reuerentia tñ q a libertis p'ronis o'bet: et iure qd aduersus ingratos libertos patronis copetit: ite'gras reseruadis. Et si per verboru p'ceptione p'm a nobis iductu modu ius patronat' fuerit amissuz: cu etia bec' ingenuitatis p'mio tollunt qua' pene sola nataliu restitutio inducit bis videlz casibus p quos penalib' modis ius patronat' quasi ab idignis patronis eripit in suo roboze durantibus.

aut dicit: q' et quida alij sunt modi p quos inducitur ingenuitas. vt. j. de lati. lib. tol. s. s' sancim'. et. s. s' si quoqz modo. et. s. illud et. et. s. aut. ibi posita. et. j. q' mili. no possunt sup seruis. lib. xij. et. j. de ifan. ex. l. fi. et. ff. de sta. homi. l. ingenuu. et in aut. de mona. s. j. in fine. j. colu. coll. j.

Reuerentia. reddit ad primu casum. S' si omnis reuerentia durat: ergo nil est amissum p'ter q tabulas qd. s. negasse videt. An dic q in ius vocari pot sine venia: vt et als qn patronus adigit iusturandu ne vxo rem accipiat. vt. ff. de in ius voca. l. adoptiuu. s. fi.

Competit. de quo dicit. j. de liber. et eoz libe. l. ij.

Esti. idest q'uis.

Dec. s' reuerentia et ius reuocandi in seruitutem.

Qua. s. ingenuitatem. et plene expone. vt. s. pxi.

Ius patronatus. hic duo scias: et que sunt patronatus iura et qui sunt hi casus de qb' hic dicit. S'nt aut sex pncipalia. Primu q turpis actio etia de facto no pponat aduersus eum. vt. ff. de obsequi. l. bonoriz. l. pares. Scd' q turpis exceptio. vt. ff. de excep. do. apud. s. aduersus. Tertium de reuerentia sine in faciendo siue in non faciendo q de be' etia sine impositione. vt. ff. de p'di. indebi. si non sortem. s. libertus in pncipi. Quartum de p'statione alimentorum. vt. ff. de libe. agno. Et quis a liberis. s. solent. Quintum de reuocatione in seruitutem. vt hic. et. j. de libe. et eorum li. l. ij. et bec non datur nisi sponte manumittenti. vt. s. titu. j. l. ij. Sextum ius succedendi. de quo dicit hic lex. et. j.

S' quis. in poste rum. i. post legez banc.

Actitant. i. dantur

Sine scriptis. nota codicillos posse fieri sine scriptis. vt. s. de sacrosan. eccle. et g'nali. et j. de codi. l. fi. in fi.

Semota. i. remota.

Remittendum. i. e' se remissum.

Eorum. scilz liber tozum.

Successionib'. a nobis huius legis auctoritate.

Que. s. successioes.

Reseruandis. vt in aut. vt liberti d'cetero. s. illud. S' certe imovide tur reseruari. vt. ff. eo. l. paulus. s. patroni. q est p'tra. So. aliud est remittere iurapatronatus qd facere potest vt hic: q' i vita liberti copetit. aliud est concedere libera testamenti factione que concessio aut vi pacti valet qd est falsuz: q' est de futura successione. vt. s. d' inoffi. test. si qn. aut vi re pudiationis qd est falsuz ff. de acquiren. here. qui supstitis. Sec' tñ esset si a pncipe liberam testamenti factione psequeret vt. ff. e. etia. s. j. Vel dic q' ibi fili' patroni patre suo viuente misit epistolam in qua concessit liberam testamenti factioez Vel tertio hic corrigif.

Omne ius tollitur. vt. ff. eo. etiam. s. plane.

Sim eandem. fere. no enim eade vis est. et habes. j. statim.

Concessio. idest remissio.

Dene solis. i. restitutioibus nataliu. pene

Aut dicit: q' et quida alij sunt modi p quos inducitur ingenuitas. vt. j. de lati. lib. tol. s. s' sancim'. et. s. s' si quoqz modo. et. s. illud et. et. s. aut. ibi posita. et. j. q' mili. no possunt sup seruis. lib. xij. et. j. de ifan. ex. l. fi. et. ff. de sta. homi. l. ingenuu. et in aut. de mona. s. j. in fine. j. colu. coll. j.

Reuerentia. reddit ad primu casum. S' si omnis reuerentia durat: ergo nil est amissum p'ter q tabulas qd. s. negasse videt. An dic q in ius vocari pot sine venia: vt et als qn patronus adigit iusturandu ne vxo rem accipiat. vt. ff. de in ius voca. l. adoptiuu. s. fi.

Competit. de quo dicit. j. de liber. et eoz libe. l. ij.

Esti. idest q'uis.

Dec. s' reuerentia et ius reuocandi in seruitutem.

Qua. s. ingenuitatem. et plene expone. vt. s. pxi.

Ius patronatus. hic duo scias: et que sunt patronatus iura et qui sunt hi casus de qb' hic dicit. S'nt aut sex pncipalia. Primu q turpis actio etia de facto no pponat aduersus eum. vt. ff. de obsequi. l. bonoriz. l. pares. Scd' q turpis exceptio. vt. ff. de excep. do. apud. s. aduersus. Tertium de reuerentia sine in faciendo siue in non faciendo q de be' etia sine impositione. vt. ff. de p'di. indebi. si non sortem. s. libertus in pncipi. Quartum de p'statione alimentorum. vt. ff. de libe. agno. Et quis a liberis. s. solent. Quintum de reuocatione in seruitutem. vt hic. et. j. de libe. et eorum li. l. ij. et bec non datur nisi sponte manumittenti. vt. s. titu. j. l. ij. Sextum ius succedendi. de quo dicit hic lex. et. j.

Aut dicit: q' et quida alij sunt modi p quos inducitur ingenuitas. vt. j. de lati. lib. tol. s. s' sancim'. et. s. s' si quoqz modo. et. s. illud et. et. s. aut. ibi posita. et. j. q' mili. no possunt sup seruis. lib. xij. et. j. de ifan. ex. l. fi. et. ff. de sta. homi. l. ingenuu. et in aut. de mona. s. j. in fine. j. colu. coll. j.

Reuerentia. reddit ad primu casum. S' si omnis reuerentia durat: ergo nil est amissum p'ter q tabulas qd. s. negasse videt. An dic q in ius vocari pot sine venia: vt et als qn patronus adigit iusturandu ne vxo rem accipiat. vt. ff. de in ius voca. l. adoptiuu. s. fi.

Competit. de quo dicit. j. de liber. et eoz libe. l. ij.

Esti. idest q'uis.

I'rona tus iura sunt sex.

Admittere coarctus opal' iponere non pot.

Adolfe

titu. j. l. j. pleni⁹ dicā. circa aut opas est ius: sed ex impositione est illud
 vt. s. titu. j. l. j. Contra hec iura amittunt in quibusdā casibus r quoz
 ppter culpā patroni vt h dicit. vt ecce ppter denegationē alimentozū
 ff. de iurepatrona. diuus. s. h. Itē ppter exactionē iuristurandi. vt
 ff. de iurepatro. l. qui cōtra legem. Itē si eum crimine capitis accusa
 uit vt. ff. de iurepatro. l.
 cum. Itē si exegit mer
 cedē pro operis futuris.
 vt. s. ti. j. si quā. r. j. d bo.
 pos. ptra tabu. l. j. r. l. si.
 Sunt r alij casus q non
 in penā patroni faciunt
 admittere patronum vt
 ppter pmiūm liberti. vt
 ff. de iurepatrona. l. pe
 nulti. Itē ppter nata
 lium restitutionē vt bac
 l. Itē ppter deportatio
 nem liberti vel patroni
 vt. ff. de iurepatrona. l.
 eū patronū. Itē si effi
 cit minor cētenario nō
 in fraudē. vt isti. de suc.
 libe. s. sed nostra. Sec⁹
 in fraudē. vt. ff. de iure
 patro. si libert⁹. Itē ppter
 concessionē debite ptis
 vt insti. de suc. liber. s.
 sed nostra. sed istivltimi
 duo modi tantū a ptabu
 las repellunt.

Si in fraudem r c.
 Quia quandoqz libert⁹
 alienat vt debita portio
 ne patronuz fraudet: iō
 de hoc ponit.

Si in frau
 dem. aliena
 uerit. inter
 viuos vbi
 duo sunt necessaria. scz
 frans r euentus. vt hic
 r insti. qui manumi. non pos. s. prenaluisse. als. sufficeret euentus vt
 ff. eo. l. j. s. j. r hic dicā statim. Itē dic q alienauit gratis: sec⁹ si nō gra
 tis. vt. ff. e. l. j. s. si quis in fraudem. r. s. si quis mutuum.

Legitima. que est tertia. vt insti. de suc. liber. s. sed nostra.

Conuenit. nō per petitionez hereditariā. quia patroni est debitor
 non hēditarius. vt. ff. de peti. bere. q si in diē. s. pe. Sz p caluianā. vt
 j. l. pri. Et distingue hic: quia aut alienat libertus in vltima voluntate:
 r tunc solus sufficit euentus. vt. ff. eo. ti. l. j. s. j. qz ps patroni censet vt
 es alienum. vt. ff. de dona. si patronus. qd es alienū ante relicta est de
 trabendū. vt. ff. ad trebel. l. j. s. pe. Aut inter viuos. r tunc sine dolo
 malo valet. ff. de pba. l. patronus. Si dolo aut in fraudem legis. s. vt
 sit minor centenario r tunc ipso iure non valet r totum reuocat. Aut
 in fraudē patroni tm r tunc valet. Sed reuocat quatenus est legitima
 tantū. vt. ff. de iurepatro. si libertus.

Defuncto. succedens. scilz in totum quando non sunt liberi.
 vt insti. de suc. lib. s. s. nostra. Sed nunqd frai liberti ppo
 nit patrono. Rñ. sic fm quosdā. vt insti. de seruil cog. circa pn. Sz
 3o. est. vt. ff. de suis r legi. l. intestata. in prin. r de bo. liber. liberto.
 Sed patronus qui manumisit si crimine capitis accusauerit ius patro
 natus amittit. vt. ff. de iurepa. l. eum r de bo. lib. l. qui cū maior. s. arg.
 s. ff. de fideicom. liber. l. si filius. s. erit. Quod dixi de liberto accusa
 to intellige de patrono qui r suis dicif. vt. ff. de ver. sig. l. j. s. patron⁹.
 Sed summ accusando non perdit. vt. d. s. erit. Itē no. q si relinquo
 nepotem ex filio pmo: tuo r filium: filius preferf. vt. ff. de bo. lib. si li
 bertus pteritus. s. si libertus. Itē si duo sunt patroni r vnus dece
 dat r filium relinquat r alter sit supstes solus supstes admittit. vt. ff.
 de oper. lib. l. a duob⁹. Itē si vnus pionus relinquat filium alter ne
 potem solus filius admittit. vt. ff. de legi. tuto. l. tutela. s. si duo. secus
 in successione ingenuozū. vt insti. de here. ab intesta. s. cum filius.

Reuocare. plus ergo pōt beres q defunctus. r sic est arg. contra
 ff. de reg. iur. l. hēdem. r hoc ideo quia est es alienum. Itēz quomodo
 beres reuocat factum defuncti. vt. j. de libe. cau. ab eo. Rñ. hic spāle.
 Vel vt dixi qz magis d: debitū accipe q beres eē titulo lucratiuo. Itē
 nota quattuor esse reuocato: rias actiones. scz caluianā fauianā. pau
 lianā. r in factū reuocato: r. Caluianā dat patrono r creditori. Fa
 uiana soli patrono. vt. ff. eo. l. j. s. h. Pauliana creditori tm. In factū
 ad incorpalia. vt. ff. que in frau. credi. l. hac in factum. Alij dicūt econ
 tra in primis duabus. r pro eis. ff. de v. sur. l. videamus. s. in fauiana.

Si in fraudē patronia libertis alienatio facta sit.

Alienata in fraudē patroni reuocant
 vltz ad legitimā portionē. h. d. bal. r sal.
Impera. Max. r Diocle. aa. r
 c. c. claudio. **Tim. v. l. x. j.**

In fraudē patroni
 libertus aliqd alie
 nauerit qten⁹ legiti
 ma⁹ ps diminuta est
 reuocandi tributaz
 conuenit esse potestatem.

Patronus beres liberti potest p cal
 uianā reuocare alienata in fraudez eius
 nisi alienationē habuit ratam. h. d. Bald.
 quia tūc nō pōt nec eius beres. Sal. y.

Idē. aa. r. cc. Julia. **l. x. j.**

Defuncto qdē libto pson⁹ inte
 stato succedēs⁹ p actioez cal
 uianā i ei⁹ fraudē aliēata reuocat⁹
 pte. **A**ez cū psonū post libti⁹ sui
 mortē ab⁹ eo fūdi collatā dōatioez
 habuisse ratā⁹ asseueras manumis
 sozis factuz⁹ infirmare successores
 eius⁹ minime pnt.

De oblegis pa
 trono pstandis.
Imp. alex. a. 30
 tico. **Tim. vi. l. j.**
Contra patronum

Sed ibi non est p quas immo per quam. Itē in vltimis duabus dico
 aliter. s. q sit vna in factum pauliana. quasi a paulo inducta r cōpetit
 ad incorpalia r sic communis. vt. d. l. in factum.

Dost liberti. quid si ante. Rñ. idem. vt arg. j. de fideicom. l. quo
 ties. r. s. tit. j. si quis. arg. s. ff. quozum leg. l. j. s. qd ait. r. ff. de acqui
 ren. bere. qui supstitit: r

Liberta patrōi volūtate nupta vt d in
 re nō tenet ei oblega p̄stare. h. d. cū. l. se. fa.

Idem. a. Leontogono. **l. x. j.**

Liberte q volūtate⁹ patroni
 aut⁹ iure nupte sunt non co
 guntur officiu p̄sonis suis p̄stare⁹

Idem. a. xantho. **l. x. j.**

Tia qui pactioe data a dñis
 manumittunt: mero iure ob
 sequiū omne patronis debent⁹.

Libertus nō debz ptra patronum viz
 vel audaciaz exercere: sed sine atrocitate
 vboz equitatez sue petitionis expōere ius
 dicenti. h. d. Bal. vel sic. Libertus patro
 num non vocat ad iudicium sine venia: r
 reuerētiā ei vocato tenet p̄stare sine atro
 citate vboz: als p motu iudicis p̄niād⁹. sa.

Idem. a. victorino. **l. x. j.**

Sdaciā obiecasti ei qui te bene
 ficio suo ex seruitute liberando vt
 aduersariū te h̄ret⁹ fecit p̄ses. puin
 cie qten⁹ coercere eiusmodi teme
 rariam licentiā debeat estimabit⁹.

Maz si qua tibi pecunia dbeba
 tur: siue d reb⁹ aduersus p̄sonū di
 sceptatio fuerat nō p̄tin⁹ ad litigā
 dū currere debueras: maxie aut si

dam. vt. s. si tutor non ges. l. j. Sed contra est quia ibi in accusatiōe lo
 quif. scilicet suspecti tutoris. r sic aliud erit in actione r aliud in accu
 satione. vt. s. de in ius vocā. questum. nisi in casu vbi etiam nec alie
 no nomine potest agere. vt. ff. de iniur. non solum. s. q̄p̄. ibi si autem
 cum liberto.

Tuum. puta surripuit terminos.

Famofam. vt furti. sed nec etiā turpē r conditionē furtinā. vt. ff.
 eo. l. honori. r. l. parens. r. l. licet. r de dolo. l. nō debet. nisi in cā vt. ff.
 de in ius vocā. sed si. s. p̄tor. r questionem ibi in si. l. factaz bic repete.
 Itēz nec honestā nisi cū venia. vt. ff. de in ius voc. l. venia. r cū bone
 state verborum. vt. j. eo. l. iij. r. ff. eo. l. si quis.

Liberte. voluntate. Aliter nō p̄ndicat liberta patrono. vt. ff.
 de oper. liber. sicut.

Aut. pro r. vt. r. ff. de verb. signi. sepe. r aliter sibi nō p̄ndicat pa
 tronus. vt. ff. de op. li. l. sicut. Vel potest legi disunctiue vt ponas ca
 sum qn cōpūlit eam iurare nō nubere. vt. ff. de iurepatro. l. qui ptra le
 gem. r tunc iure. idest iure p̄mittente eam nubere.

Drestare. adhuc tamen ei debet reuerentiam. ff. de iniur. nō solū
 s. q̄p̄. r. s. de operis liber. quod ex liberta. in fine. que sunt ptra adeo
 vt possit in fuitutē reuocari r sic desinit matrimonium. vt in auten. de
 nup. s. si vero decretū. colla. iij. etiā si sibi est nupta. vt. ff. de ritu nup.
 l. in eo. in fine legis. Dic ergo officiu idest opas. sic enim dicif. ff. de
 oper. liber. l. j.

Tiam. debent. vt. s. de bo. lib. l. j. r de op. li. l. qui nūmis. hē m̄
 pactio dñim non astringit. vt. j. de libera. cau. cū affirmes r. l.
 post certi. r si nō manumittit nō ideo repetif qd de peculio dedit su⁹
 vt. s. de p̄di. cau. da. si liber. r facit. s. de trasactio. interpositas.

S manumissori. idest p̄ono loquif enim liberto.

Aim r audaciā. s. q violentus erat vel econtra q tu face
 res eum verberari.

Haberet. consecutine nō cansatiue. vt. s. de indi. pperandū. s. r si
 quidē. r insti. de actio. s. tripli. Vel dic haberet. i. habere posset.

Estimabit. qd qualif fiat plene vices. j. ti. j. l. ij.

Debebat. s. a patrono.

Non protinus. vt. r. j. ad legē cor. de fal. l. r si ad te. nā p̄cedere d3
 admonitio. vt. s. de pig. acti. l. debitoris. r in decre. xij. q. ij. c. indigne
 r. ij. q. j. si peccauerit. r. xl. vj. dist. c. sed illud. r in auf. vt lice. ma. r ani.
 s. bis illud. colla. vij. r arg. s. de epi. r cleri. si quis curialis.

Anderes.

Continua
 tio.

Continua
 tio.

Profus
 in succes
 sione li
 berti p̄fer
 tur filio
 alteri⁹ pa
 troni.
 H̄eres qñ
 qz factuz
 defuncti
 reuocat.

Distum /
 ctua po
 nit qñqz
 p copula
 tua.

Auderes. cum venia vel sine venia.
Potuit. h. q. lib. d. 3. facere s. maxie liberti vt h. r. s. d. post. l. q. q. f.
Tiam. damnatorum. scilicet patronorum.
Obssequium. q. d. confisit in alendoz assurgendo r. filibus vt dixim. s. de oper. l. i. liberti. Item videtur contra. ff. de inter. dic. r. rele. l. iij. Sed sol. vt. s. de bo. liber. l. i.

Proinde. seueritate. q. d. plene dicit. i. ti. j. l. ij.

Libertos. obsequium. facit. s. de in ius voc. l. venia. r. s. de ope. l. i. g. manumittuntur.

Perpeti. id est pati. Equo libertis. Nouerit id est liberti nouerit no obet esse iniuriosi p. i. uignis patrone sue.

Non est. vt. r. ff. de iure patro. l. iura. r. j. ti. j. l. liberti no modo. r. intellige in iura etia si cesauerit p. stare obsequium.

Congruentia. q. d. dices. j. ti. j. l. ij.

Nec patrone. p. has. nec li. berorum eius cu r. operas eis debeas r. ab intestato succedat. vt. ff. de ope. lib. l. vt iure. in fi. r. diu. re pa. satis constat.

De libertis r. eorum liberis. Quib. debeat p. stare obsequium dictum est. s. titu. p. i. hunc e. q. qui puniant r. qualis p. pter no prestatum.

Non e. accu. sare no p. vt reuocet i. sui tutis. sed pete re vt castigetur. vt. s. de op. li. l. ma. r. ff. de iure pa. l. j.

Extra ordinem. i. officio iudicis. vt arg. ff. de pe. bodie. r. s. hoc dices j. l. pe.

Struitam. maxie nam ide r. si pecunia accepit a suo. vt. s. tit. j. l. etiam.

Si manumissus. patronu suu. qd si plures erant patroni: r. vnus vult reuocare alter no cui no fuit ingratus. Videt omnium consensu necessarius. vt. ff. qui et a qui. ma. liber. non fi. l. si quis hac. s. quotiens. s. puto contra. qd em ibi dicit exponit a plac. omnium consensus. f. offensorum aliogn. p. tra cu quisq. sit insolidu patronus. vt. ff. de rit. nup. illud. r. l. filio.

Aut leuis. imo videt no reuocari ppter leue offensam. vt. j. d. lib. cau. solo. que est p. tra. Sol. ibi in non faciendo fuit offensa hic in facie do. Et no. hic pro leui culpa magna pena imponi. sic. s. de here. r. ma. l. oes vetite. in fi. r. j. de p. uince. l. j. li. xij. s. legata no reuocant ex leui culpa legataru. vt. ff. de adi. le. l. iij. in fi. bodie. in addunt quida q. pro leui offensa non retrahat in seruitute. s. ex certis causis exp. s. in aut. vt lib. dece. s. illd. s. nos dicim. s. ar. eiusde. s. in pn. r. d. s. intellige qn remisit ins. p. onat. na r. adhuc reuocat vt. s. d. bo. li. l. fi. s. reuerentia

Sub imperio. id est dno. Sed s. s. ti. p. xi. l. si manumissori. vbi dicit q. p. res p. uince ip. cobercebit. Dices q. in arbitrio patroni est vtru p. residi velit ostendere vel non.

Ditione. id est iurisdictione. Si in iudicio. scilicet ordinario. De daneos. scilicet delegatos. Et sic est contra. s. de peda. iudi. l. plz in fi. So. ibi. dubius erat status hic aut certus sed reuocat in alium. Exorta. als. exerta. i. als. exerta. als. exercitia a patrono posita.

hoc facere auderes sine atrocitate certe ybozuz equitate petitiōis tue commendare iudici potuisti omni onere patrono debito reseruato.

Patrono dānato tenet libertus prestare reuerentiā liberis eius. b. d. Saly. c.

Impa. Gordi. a. sulphicie. l. v.

Tiam liberis dānatoru con. s. uetū obsequiu libertos p. ternos p. stare debere in dubiu no venit. **P**roinde si no agnoscut reuerentie debite munus non imerito videntur ipsi aduersus se p. uocare seueritatem.

Libertus tenetur ad obsequiu no ad operas non impositas: nec pot per patronum inuinculari. b. d. Sali.

Idem. a. Lornelio. l. x. vj.

Libertos siue libertas (maxime qbus imposita ope no sunt) consuetu potius obsequiu qz seruile ministeriu manumissoribus exhibere debere. neqz vincula p. pte ti. no est opinionis incerte.

Priuis et filii patroni debetur reuerentia: als punitur libertus. b. d. Bald. con. Saly.

Impa. diocle. r. Anaxi. aa. me. trodoro. l. x. vij.

Nouerit iniu. rie inferende p. uignis ei. li. bera facultas esse debet: paternos etiam libertos (sicut dicit) iniurio sos tibi fuisse ferendum non est.

Preses igitur p. uicie vindicta tibi personaz conditioni congruē tem impartiri non dubitabit.

Idem. aa. Nerine. l. x. vij.

Nec patrone tue obsequijs refragari te p. has est.

De libertis r. eorum liberis.

Qui ex necessitate manumittit ius reuocandi in seruitutem no habet. b. d. bal. sed ex voluntate sic. Saly.

Impa. Anto. a. daphno.

Filius. sed none partus sequit ventre r. sufficit medio tpe liberaz matre habuisse. vt insti. de inge. s. j. in fi. ergo filij qui aliqui liberi fuerint serui fieri no possunt ppter hoc dicit manumissus vel manumissa qd qnq. sit. vt. ff. de ver. sig. l. j. Vel dic q. lex ista loquit de seruis murilegulis: qui sequunt p. ditione patris. vt. j. de murileg. l. vl. li. xj.

Titu. vij. l. x. j.

Non est ignotū q. ea que ex cā fideicomis si manumissit vt igratū libertū accusare non pot: cū id iudicium extra ordi nem p. beatur ei qui voluntate seruo suo libertatem gratuitā p. stitit no qui debitam restituit.

Pro leui iniuria in faciedo comissa libertus in seruitute reuocaf. qd no nocet filijs ate natis s. postea nascituris nec poterit sine licetia p. cipis vteri ad libertate p. duci: q. p. sniaz e. puat. b. d. bal. cōcor. sa.

Imp. Costā. ad maxi. p. p. l. ij.

Sca patronu suu extiterit: r. q. dam iactantia vel cotumacia ceruicē aduersus eū erexerit: aut leuis offense p. xerit culpaz: a p. onis rursus sub iperio ditione qz mittat si in iudicio vel apud pedaneos iudices p. oni q. rela exorta ingrati eū oñdat.

Filius et q. postea fuerit nati seruituris qm illis delicta parentu no nocet: quos tūc eē ortos p. stiterit dū libertate illi potirētur

Sane si is q. in nfo. filio vindicta liberat est post coercionem ex pnia dignū se p. stiterit vt ei ciuitas romana reddat: no p. r. fruct bñficiol libertatis q. si hoc p. onus ei oblati p. cibis impetrauerit.

Reuerentia debet et heredib. extraneis: r. eis copetit officiu iudicis p. igratitudi ne arceda. b. d. bal. vel sic. Reuerentia debet filijs r. heredib. patroni habet etia ius in seruitutez reuocadi. b. d. Saly.

Imp. l. do. r. theo. aa. ad senatū.

Liberti no modo. l. x. iij. aduersus p.onos no audietur: v. ex etia eandē quā p. onis ip. sis debet reuerentiaz p. stit h. d. b. m. p. onoz: qbus ingrati actio (sicut ipsis manumissoribus) defere: si

aut scias ex qb. causis fiat reuocatio: dic aut ex voluntate manumittit aut ex necessitate. **P**rimo casu si est ingratus vt q. no p. stat obsequiu no reuocaf. vt. j. de li. cau. l. solo. nisi oportunu erat circa alimentavt ff. de libe. agno. l. alimeta. s. impatores. cominari tamē pot. vt. ff. de iure repa. l. ingrat. Si aut est ingrat. q. iniuria facit patrono etia ppter leue culpa reuocaf in seruitute vt hac. l. n. nisi patron. remiserit ius p. onatus. vt in aut. vt liber. de cetero. s. illud. na tūc ppter graues offensas reuocaf no ppter lenes. Secūdo qn scilicet ex necessitate tūc eadē fit distinctio: s. no eadē pene ipositio. na si no p. stat obsequiu p. io cominat ei p. tor: scdo extra ordinē coercionem iponit si no p. dest cominatio a p. toze facta. sed si facit iniuria si qdē ad v. ba dānat in exiliū si ad factum damnatur in metallū. vt. ff. de iure patrona. l. j.

Precibus. scilicet imperatori. **L**iberti. modo. id est solūmodo.

Audientur. sine venia.

Heredibus. etia extraneis. vt. s. de in ius. vo. l. ij.

Quibus. s. heredibus etiam extraneis fm plac. Sed tu restrige hoc tantū ad filios qui reuocant non autem extraneus heres vel etiaz suus vltra filium. vt. s. eo. l. j. r. in aut. vt liberti de cetero. s. illd. r. ff. de verbo. signi. sciendum. s. item in lege.

Mati. scilicet ex ancilla manumissa q. ex igratitudine fuit reuocata. subaudi r. p. cepti. sic. ff. de v. s. uca. sequitur. s. de illo. r. ff. de pig. l. paul. s. j. na ante p. cepti p. natis habent. vt. ff. de sta. bo. qui in vtero. Et nota hic arg. q. si vasall. cōmisiit feloniam filijs p. mo natis feudis no auferit. **N**el gñalius nota regula dicitū patris filijs no nocet. vt. j. de lib. ca. l. fi. s. j. r. ff. de pe. l. iij. r. l. crimen. r. ff. de in ius voc. adoptiu. s. fi. r. in decre. j. q. iij. c. j. r. xxiij. q. iij. c. j. r. dist. liij. c. qd deest.

Seruituris. i. suis futuris si tñ ex ancilla buius patroni sint nati. vt dic etia ex aliena muliere vel serua. s. tñ filij necesse habet sequi p. ditionem patris. vt in casib. vt. j. de murile. l. fi. r. s. d. ser. fugi. l. fi. Et sic no est cōtra. s. de rei v. di. l. partū. **N**el resolue in prin. bui. l. masculinū in femininū vt als. ff. de vsur. l. equis.

Seruiturif. s. p. onob

Ortos. vel p. ceptos vt mo dixi sua vo dicit nocerent eis vt. j. e. l. fi.

Illi. liberti reuocati in seruitutem.

In nostro. id est coram nobis.

Vindicta. i. causa cognita.

Coertione. id est reuocationem in seruitute

Ciuitas. i. libertas.

Patronus. quoda nūc dñs. vñ vgil. Sa cilis descensus auerni: sed reuocare gradu sup asqz euadere ad auras: hoc op. hic labor. ē. **N**at

Libertus i quibus casibus i seruitute reuocatur.

Continua no.

Dea magna quibus p. leui culpa p. iponit

bes ingrati actio fm quosda z dicas qd est pprium actionis nome qua fit renocatio. Alij dicunt vitem rei vendicatione z ea appellat actio nem ingrati idest ppter ingratitudinem. arg. j. de reuo. dona. bis solis. z. ff. de dona. cau. mor. l. si mortis causa. Tu dic dari officiu iudicis. vt s. eo. l. j. z dices bec actio ingrati idest ppter ingratitudinem officio iudicis zc. z facit ad. l. s. d.

oper. lib. l. qui manu. z ff. de in ius voc. l. quiaz z. l. si libertus. qd reuocatio etiam p pcuratorem fieri potest. vt. ff. de obse. l. per pcuratorem.

C Illi. f. liberti. **L** bertine. si militantes. si idest quis.

C Producent. sic er go no. qd licet filij liberti sint ingenuitatem prestant reuerentia lz no ta tam sicut pater. vt. ff. de in iur. l. non solui. s. qua qz. in fi. s. z ppe ppriuz delictu in seruitutem reuocantur. vt hic no pa tris. vt. s. eo. l. j. z est et pro hoc ipsa rubrica. qz frustra diceret z eorum liberis cu sufficeret d li bertis. vt arg. ff. de leg. j. si quando. Item facit quia sicut etia no patro no dat reuerentia ppter patronu: vt filijs patro ni viuente patre z vro re. vt. s. de op. lib. l. pe. ita z no libertus pisset obsequiu ppter libertuz vt hic. Nec obstat. ff. de obse. liber. l. h. des. vbi dicit qd heres liberti bz iura extranei homis qz illud intellige in bere de extraneo. Vel veri sibi post mortem liberti hic aut loquit eo viuete Alij dicunt tales filios no reuocari per dicta. l. heres z hoc intelligunt filij cum patribus manumissi.

C De iure aureozu anulozu. Quia p restitutione nataliu z p ius aureozu anulozu pdunt infra pdicta patronozum. ideo de his dicit.

M Aales antiquos. idest in quibus oes homines nati sunt li beri z ingenui de iure naturali. vt in sti. de iure natu. s. ius autez gentiu. no seruitutis in qua seruitute nat' fuit iste qui petit natalibus antiquis restitui. vt. ff. de natali. resti. l. j.

C A nobis. etiam p sentiente patrono. vt. ff. eo. l. si. s. ad vtilitate pe tentis sunt vt habeant ingenuu tutoru vel curatorem z ad onus vt non excuset se a tutela ingenui. vt. ff. de excu. tut. l. cum ex oratione.

A reozum. tributus. h est quia oli liberti anulos ferre no po terant qd non puto. Sed dic qd pcedebat a principe hoc puile guu. ita qd necesse habeant portare in signum semiplene no plene ingenuitatis z pterite libertinitatis. vt hic. vinebant em vt ingenui qd tum ad mironia z trabenda z honores. moriebant aut vt liberi qz patro nus bz contra tabulas. vt. ff. de bo. lib. l. etiam. in prin. Et qd dixi ha beri pro ingenuo verum est qd ad comoda no incomoda: vti picipat legato libertis relicto. vt. ff. de condi. inde. z de falsa. s. j. z. ff. eo. l. j.

C Imaginem. mirabiliter posuit imaginem. nam lz viu' pro ingenuo reputetur tamen qz de fert annulos representat imago pterite libertini tatis fm Joban.

C Ingenuitatis. scilz plene. qz sic etia post morte duraret. qd no est. vt. s. pri. no. In casu etia in vita non habentur pro ingenuis. scz quo ad tormenta. vt. ff. ad silleia. l. idem qz erit. que est arg. contra.

C Sequit autem. sed hodie. que est in autem. vt liberti decetero. s. j. z s. illud. quam hic lege.

C Ed hodie. non em. interpositio est. **R** egenerationis. nam quasi modo sit renatus. idest itez na tus ingenuitate. ita est ingenuus vt hic. z. ff. de natali. re. l. j.

C Illefo. quo ad patronum non quo ad alios. **C** Qui admitti zc. Occasione bonozu possessionis que datur in bo

illi' date sibi libertatis imemores nequitiā receperint seruilis igenij.

C Ingenuus liberti filius ppter ingratitudinem viuete patre pmissa pot reuocari i fuitute r b operat pditio patris. qd e no sa.

C Imperato. Theodo. z Valen. aa. basso. **L** ex. iij.

L bertine. conditionis boies v'leoz etia filij si militates docebunt: ingrati ad seruitutis ne rum pculdubio pducentur.

C De iure aureozu anulozu: z de natalibus restituendis.

C Civitas no pot que natalib' restituere h. d. bal. vel sic. Ius aureozu anuloz z re stitutio natalium a solo principe concedit no ab ordine decurionu. h. d. Saly.

C Imp. Dio. z maxi. aa. philadel pbo. **L** ex. viij. z. j.

M Aales antiquos z ius ingenuitatis no ordo p'stare de curionu sed a no bis' peti potuit.

C Ius aureozu anulozu no e vera restituo nataliu s' bz similitudine ei'. h. d. bald. vel sic. Natalib' efficiunt ingenii no q ius anulozu aureozu tm sunt assecuti. h. d. sali.

C Fide. aa. z. cc. enmeni. **L** ex. ij.

A reozu vsus anulozu bz nfi cio pncipali tribut' liberti nitas quoad viuut imaginē no sta tu ingenuitatis p'stat. **C** Natalibus aut antiquis restituti liberti in genui nro constituuntur beneficio.

I A autem. vt liberti decetero.

nis libertozu ponit gnaliter de oibus bonozu possessionib'. Et dic qd hic titulus est generalis ad sequentes vsqz ad titulum de repu. bono. pos. Item dic qd bonozu possessio est ius psequendi retinendiqz patri monij: siue rei que cuiuscunqz cuis moritur fuerit. vt. ff. eo. l. iij. s. bo nozu. Et intellige ius ppter qd psequimur no quo ad differentiam

Bonozu possessio quid est.

s. j. z. s. illud. colla. vj. **C** onstitutio. vj.

C Hodie sola manumissione quilibet li bert' consequit ius aureozum anuloz. b. dicit. Saly.

S ed hodie qz manumittetes Sciuēs denūciāt romanos (no em' alit' liceat) ex ipa manumissione aureozu anuloz z regenerationis ius habet vt quidē sint liberi z ige nui: iure patronatus illeso'.

C Qui admitti ad bonozu possessionem possunt z intra qd tempus.

C Filius ignorate patre pot bonozu possessione sibi debita petere que patri ratum habenti querit: z cursu teporis no petita p dif. h. d. Saly. vel sic. Bonozu possessio de lata filio qua patre ignorante infra tepus debitu petere neglexit perdit: qz etia igno rante patre ea petere poterat. licz patri an teq' ratu haberet no acgraf. h. d. Vel sic. Negligentia filij in bonozu possessione pe tenda p' iudicat patri. h. d. Alexan.

C Impa. Seue. z An. aa. macrine **L** ex. ix. z. j.

B onozu possessio si liofa. delata (cum ignorate quoqz pa tre possit peti) emolumentum etia pa tri allatura si rata' petitione pf ba buerit: amittit transacto tempore.

C Bonozu possessio bz tepus a iure li mitatum. h. d. Bal. vel sic. Bonozu possessio ei qui no est d liberis delata infra centu dies peti dz. h. d. Sali. vel sic. Bonozu pos sessio que desert transuersalibus infra cen tum dies debet peti. h. d. Alex.

C Fide. aa. crispino. **L** ex. ij.

nis agere. vt ar. ff. de ali. z ciba. leg. l. seruos. due vltime veriores sunt z bis etiam duobus modis vltimis soluit. s. de pac. filius. Sed hodie inuito z ignorante vt modo notauim' immo etia hodie dz p'sentire pater vt. j. de bo. q libe. l. si. s. j. sed ibi agit: hic officiu implozat quod potest z seruos. vt. ff. e. l. seruos.

Bonozu possessio neqz pot si lius pete re p're ini to z igno rante.

C Emolumentum. olim in totu hodie qd tum ad vsum fructu. vt in sti. per quas perso. nobis acqui. s. j.

C Ratam. expresse vel tacite etiam fm Azo. vt. s. de peti. heredi. s. filius. z. ff. de bo. pos. l. si. z de acqui. heredi. l. qui in aliena. sed hodie pot petere patre inuito. vt. j. de bo. que libe. l. si. s. sin autem patre recu sante. ergo eo ignorante. vt. ff. de regu. iur. l. qui pot. sed tm ratibabitio acquirere vsum fructum adhuc vt hic.

C Transacto tpe. scilz anni ex quocunqz capite filius petat. vt. ff. de suc. eo. l. j. s. sed videdu. z. s. largius. z. s. vlti. in fi. z. ff. quis or. in bo. poss. ser. l. pe. s. si. Sed quid si desert extraneo. Habet actu dies vtilis vt. j. l. pri. Sed quando incipit currere. Respō. ex quo filius sciuit si bi delatam. vt. ff. de iuris z facti ignoran. l. j. z patrem potuit certioza re. vt. ff. quis or. in bono. poss. ser. l. finali. in princi. quod vlti. non placet nisi iure antiquo quo acquirebantur omnia patri. hodie non ni si contemplatione patris institueretur. quo casu in profectio com putantur. vt. ff. de vulga. substi. l. sed si plures. s. in arrogato. sed in aduenticio et inuito z ignorante petit vt modo diximus. Sed que est bonozum possessio que admittitur. Respon. non decretalis. quia no est delata sed edictalis z spes habende decretalis. vt. ff. de successio. eo rum. l. j. s. decretalis. z. s. qui semel. Item quare petitur bonozum pos sessio no precedente iussu sed hereditas non aditur nisi precedente ius su. vt. ff. de acquiren. heredi. l. si quis mihi bona fide. s. iustum. Rñ. hereditatis aditio est de iure ciuili fm qz introducta est patria potestas vt in sti. de patria potesta. s. ius autem. at bonozum possessio est de iure pretorio fm qd no curatur patria potestas. vt in sti. de here. ab in testa. s. emancipati.

Bonozu possessio nis pete de qñici pit tepus

Bonozu possessio e duplex.

Liberti si lz inge nui sint reuerentia patrono debent.

Continua tio.

posset: et volens de iure p̄torio admitti p̄ vnde liberi admittat. ipse sibi ex alio capite tanq̄ agnatus succederet ceteris exclusis. vt. ff. de suc. e. l. j. §. sed videndū. ita tamen si ceteri essent in remotioribus gradib⁹ q̄ ipse et nullus alius est in eo capite vnde iste est exclusus. nā qui erant in eodē capite eum excludunt si accipiunt eum ex eo capite quo q̄s excludit nūq̄ admittit vt

institu. de here. ab inte. sta. §. admonēdi. r. ff. vñ cog. l. legitimis. r. l. oc. tavi. r. q̄ dicit bonozū possessio. scilz vnde cognati. nam vnde liberi non dat in bonis maternis. vt. j. de suis r. le. here. l. quotiens. nec ex l. xij. tabu. vocant sed p̄ pretorem. vt institu. de suc. cog. i. p̄l. Nec obft. q̄ dicit. s. ti. j. l. j. cōpetere vnde legitimi. nā put vellent admitti ex sena tus cōsulto orficiano habent vnde legitimi put cognati habent vnde cognati. r. fm hunc casuz r sequentes dic cessante legitima successioe. i. in q̄bus cessat legitima successio. Nel pone secun do in liberis emancipatis quozum successio nō est legitima per. l. xij. ta. vt insti. de suc. cogn. in p̄. in. si ergo fuerunt tpe exclusi ceteri admittuntur. si aut essent in potestate r sic esset legitima successio p̄petuo admittunt: quia sunt sui r ne cessarij heredes. vt insti. de here. q̄li. r. dif. §. sui. si legitimo iure .i. civili velint succedere. vt insti.

Emanci patorum successio non ē legitima.

nozū possessio deferri bñficiū edicti p̄petui q̄busdam omittentib⁹ bis solis qui bonozū possessionem agnouerūt portionē nō petentium accrescere in dubium non venit.

De bonozū possessioe s̄z tablas
Donec causa falsi per appellationem discutitur bonozū possessio agnosci nō potest. h. d. bal. r. saly. Nel sic. pendente lite sup iuribus testamenti r per cōsequēs stante dubio an habeat locum bonozū possessio fm tabulas nō potest peti bonozū possessio ab intestato. h. d. Saly.

Impa. Alexan. a. vitali.

Tim. xj. Lex. j.
pendente appellatione a sententia q̄ falsum testamentū pronunciatum est incerto adhuc an defunctus intestatus decesserit p̄roximitatis nomine bonozū possessioni locus non est.

Abi testm̄ in scriptis conditum est hz locū directa bonozū possessio s̄z tablas Si aut testm̄ fuit cōditū sine scriptis per nūcupationē tūc hz locum bonozū possessio fm nūcupationē seu bonozū possessionem fm tabulas vtilis. h. d. tex. cum glo. Ale.

Impa. Sor. a. cornelio. Lex. ij.

Bonozū quidē possessionē ex edicto p̄toris nō nisi fm eas tabulas que septem testium s̄z

fit habere ac si alius non possit. Rñ. nō ibi enim erat aditio que p̄stitit in nuda voluntate q̄ pot facere cum habeat bonā p̄scientiā: bonozū aut possessionem cōsequi nō pot quis nisi certū sit iudici testatorem decessisse testatuz vel intestatū: cū ipse habeat decernere bonozū possessio nem fm antiqua iura. vel fm noua necesse sit ad minus q̄ voluntas de

gnis signate sunt peti posse in dubium non venit. **Verum si eundem numeruz affuisse sine scriptis testamento condito doceri pot iure civili testm̄ factum videri ac fm nūcupationem bonozū possessionem deferri explorati iuris est.**

De bonozū possessione p̄ tabulas quā p̄tor liberis pollicetur.

Rupto testamento p bonozū possessionem p̄tra tabulas ad huc debent legata relicta liberis: r parentibus seu alijs cōiunctis p̄sonis in edicto p̄toris expressis. h. d. Alexan. post Bal. r. Saly.

Impa. Alexan. a. rufo.

Tim. xij. Lex. j.

Liberi contra tabularum parentū bonozū possessione admittuntur solis pentib⁹ r libis legata p̄stare fm edictū dōbēt.

Matinitate posthumi p̄teriti testm̄ rū pitur ipso iure: r nihilominus intentari pot bonozū possessio contra tabulas. que si petita fuerit cessare facit bonozū possessionem s̄z tabulas. h. d. bal. Sali. r. Alex.

Idem. a. clare. Lex. ij.

Posthumo nato qui neqz heres institutus a patre: neqz nominatim exheredatus est te

clare in p̄sentia iudicis certus aut nō est donec q̄stio falsi ventilet. vt. s. titu. j. l. q̄d iū. r. facit. j. cōis. de suc. l. anteq̄.

Bonozū possessioe. signis. i. si gillis vt. ff. eo. cū tabule subscriptioes eē ibi etiā debent r alia q̄ in testamento in scriptis p̄dito sunt necessaria. vt insti. d. testa. or. §. j.

Signate. i. sigillate.

Doceri pot. duob⁹ vel tribus testibus fm iud. r. Guillerimū vt. ff. de testi. l. vbi. r. arg. s. d. fi. instr. l. pen. r. hoc iō q̄ dubitat de solēnitare tū sicut als. isti. de fidei cō. here. §. si. vbi aut dubitat de voluntate septē sunt necessarij. q̄d ipoz bo oino. q̄ nō potest eē de solēnitare questio q̄ sit de voluntate. nam si bonozū possessioe fm tabulas petas pbare dōbes vñ. testes corā testatore fuisse. r. ideo. vt te h̄ dez institueret sicqz instituit cum hoc aut pbas volū tatem defuncti pbas q̄ re sufficiunt. Itēz si hoc non pbas bonozū pos sessione fm tabulas nō habebis. pro nobis est

de fideicō. questioe. in fi. r. j. de codicil. si quis agere. §. fin. Nec obstat q̄ dicunt aliud de voluntate r aliud in solēnitare vt in legato q̄ cōstitetur beres relictum sed non solēniter. quia r tunc est de voluntate solēni questio an testator voluerit testari r solēniter sit testatus fm Bul. Tu distingue vltra an factū velit pbare: r tunc per duos: r an sit factum r tunc per septem. Sed primū pbare paruz prodest: quia adhuc nō dubitatur propter talem pbationem fm tabulas: sed retardat aditio ab intestato. vt. s. l. p̄xi.

Nūcupationem. que etiā dici pot vtilis fm tabulas.

Bonozū possessionem. fm tabulas.

De bonozū possessione p̄tra tabulas. Quia p̄tereuntur q̄qz liber: a parentibus. ideo de hoc dicit. Sed quare hic titulus ponit post p̄cedentē cū in. ff. sit ecōtra. Rñ. hic cōsiderant dignitate: est em̄ dignior fm tabulas que dat ex voluntate q̄ p̄tra tabulas que dat cōtra voluntatē. vt. ff. de bono. possel. l. si cum patrono. sed in. ff. p̄siderant ordinē decernēdarū causaz: prius em̄ cōpetit cōtra tabulas. r nisi constet eas peti nō posse non pot peti fm tabulas. vt. ff. de secun. tabu. l. j. §. expe ctandi. r. ff. eo. l. illud. §. fi.

Liberi. s̄z p̄teriti.

Admissa. i. petita r habita.

Et liberis. r quibusdam alijs p̄sonis vt. ff. eo. l. j. r. iij. r. l. virilis. §. fi. r. ff. de vsu fr. si extraneo. in p̄n. q̄ sunt p̄ Et nota q̄ lex ista nō videt hodie habere locū. nam irritato testamento quo ad institutionē cetera manēt firma. vt. j. de li. p̄te. vel ex here. aut. ex cā. Item p̄. j. de fideicō. l. quidā. Solu. vt ibi.

Legata. l. relicta ab extraneo h̄ de instituto.

Edictū. q̄d est. ff. de le. p̄st. bo. pos. p̄tra ta. pe. l. j.

Posthumo. neqz heres. s̄z r beres institutus cōmittēte alio edictum pot petere. vt. ff. eo. si post mortem in fi.

Nominatim. nā nominatum r olim r hodie pot exheredari: l. z oliz aliter possit exheredari posthumus. l. inter ceteros. hodie aut inf eos nulla est differētia. vt insti. de ex here. li. §. j. r. ij. r. iij. r. j. de li. p̄. l. fi. §. fin. Itē no. h̄ q̄ neqz institutus nec exheredatus h̄ p̄ tabulas vt bic. r. ff. e. l. j. si modo rite est exheredatus r pure r ab omni gradū: als si ab vno contra sequētem petet bonozū possessio. non accipiete eam primo gradu. vt. ff. e. l. nō putant. §. j. ij. r. iij. r. de li. r. posthu. l. s̄z r si peperit. idē in p̄terito q̄n pro exheredatione habet p̄terito. vt insti. de ex here.

Cōtra tabulas q̄ bus dat.

de exbere. li. §. iure. et idem dicit lex non habere locum contra tabulas in testamentis feminarum. vt. ff. eo. illud. §. ad testamenta.

a Rumpit. de iure civili. sed de iure pretorio dic. i. rumpitur quantum ad contra tabulas.

b Petita est. sed qualiter potest dari contra tabulas cum sit nullus. vt. §. l. pri. et ff. de iniust. rupt. test. l. j. et quod nullum est rumpi non potest. vt. ff. de iniust. rupt. testa. l. naz et sub condicione. Rn. licet sit rescissus iure civili equitate tamen pretoria est aliq. unde infirmat eo iure quod subsistere fingit. hac etiam ratione si quis petierit potest dicere nullum et petere contra tabulas diuersis respectibus. vt. j. de li. p. te. l. si. §. sancimus itaque in fin.

c Secundum tabulas. que dant extraneo instituto. nam hic non habebit. sed nonne secundum tabulas et contra tabulas simul habere locum possunt. vt. ff. de leg. pstan. l. is qui. §. sed si scriptus que est contra. Rn. ibi non dicitur quod heredes scripti petierit bonorum possessionem secundum tabulas. hoc enim facere non possent. sed dicitur quod adiuuunt hereditatem quod de iure civili est intelligendum. si enim ergo locum non habent. ar. §. ff. de bo. pos. sed cum patrono. Sed ibi eodem modo ridentur potest. Sed si aliquantulum repugnat. unde potest dici aliud in contra tabulas que dant patrono et est ratio: quod non rumpit totum testamentum et ea que dant liberis. vt. dicitur. j. ti. l. j. in fi. glo. Item est rursus huic. l. j. de iure delibe. potuit. Sol. vt ibi.

d De bonorum possessione contra tabulas. Occasione bonorum possessionis que dant in bonis ingenuorum: ponit et de ea que dant in bonis libertorum. Item libertus minor centenario potest exheredare patronum si intestatus decedat et succedunt liberi si quos habet: quibus non exstantibus admittit patronus. at centenario vel maiore si intestatus decedat succedunt liberi si quos habet. illis deficientibus succedit patronus. qui si exheredet patronum in instituto extraneo expugnat patronum testatum olim in dimidia: hodie in tertia. vt. insti. de suc. l. §. sed nra. quod est speciale in hac contra tabulas vt. ea parte tamen expugnet. nam in ea que dant liberis secus quod in totum. vt. ff. de contra tabul. si duobus. §. cum emancipatus.

e Ex causa. ff. de bo. lib. qui ex causa.

f Proponis. tu fili.

g Partis. olim dimidia hodie tertia.

h Tempora. scilicet centum dierum.

i Patronus. muneribus. munus dicitur cum causa: donum simplex. dum tamen non sit opera. vt. ff. de vbo. sig. inter donum.

k Electis. id est exactis.

l Operis. reneditis subaudi secundum Al. ar. ff. qui et a qui. ma. li. no. fi. l. §. bis vbi. vel subaudi scilicet exactis put plene h notauit. §. de oper. liber. si qua. et ad hoc. ff. de lib. ag. si quis a li. §. si quis. imo ex sola impositione quod ad contra tabulas secundum illud. de porta rauentata.

m Unde liberi. Dixit de bonorum possessio. que ex testamento sunt. nunc de his que sunt ab intestato. Et no. quod illis dant unde liberi quibus contra tabulas. vt. ff. si ta. test. nul. exta. l. j. §. recte. unde in bonis maternis non dant. vt. j. de suis et legi. l. fina.

n Si quis. pro rata. i. virili non in solidum. vt. ff. si ps bere. pe. l. §. et ff. de secū. tabu. l. j. §. pro qua. et de reg. iur. l. nil contra.

o Heredes. i. successores et loco heredum substitutos. nam potest heredes facere non potuit quod solus vocauit vt. insti. e. §. quod aut.

p Extusse. ex pretoris beneficio. nam ius civile. xij. tabularum non cognoscebat emancipatos sed expellebat vt extraneos. vt. insti. de here. que ab intesta. §. emancipati.

q Testamento. nepote. quem nemo precedit.

r Nemo. alius vltior. Alzo. qui non sit in eadem paritate et equitate vt secum possit admitti. vt. p. nepos ex tertio filio. et insti. de here. que ab intesta. §. cum filius.

r Ab intestato. nisi in militis testamento cui licet pro parte decedere te status: pro parte intestatus vt. ff. de test. mil. si miles. idem etiam in alio quocumque contingit ex post facto. vt. ff. de inoffi. test. l. circa. et l. nam et si. §. si filius.

s Existere. nam sicut per testamentum ita per suum heredes quibus alius excludit. et facti. j. communia de v. l. cap. l. ante q.

t Nisi. sed nepos. vt. §. Se intestatus. quot modis accidat dicitur instit. de here. que ab intesta. in pn.

v Negat. s. repudiando secus si dicat non sum heres. vel non adeo. vt. ff. ad tertul. filij. §. j. et §. d iur. et fac. igno. l. ij. quadoque tamen ponit negat pro non dicit. vt. §. de peti. here. si putas. in fi. l. Si ergo ponas nec filium nec nepotem in parte aut fuisse: vel etiam nepotem tamen fuisse emancipatum in dubitater obtinet quod hic dicit. vt. insti. de exbere. li. §. emancipatos. si ponas vtriusque in potestate et tunc non admittitur vt suis. quia preceat eum patrem secundum Job. vt. insti. de her. §. et dif. §. sui. nisi in duobus casibus. vt. ff. de co. di. isti. l. si. et ff. e. scripto herede. et de suis et legi. l. j. §. sciendum. ibi est vterque casus. nec vt agnatus olim: quia inter agnatos non erat locus successorio edicto. vt. l. scripto. Sed cum hodie iure constitutionis successorium locum habeat in agnatis videtur quod etiam sine bonorum possessione admittit nepos in possessionem. vt. insti. de legi. ag. suc. §. placebat. et si poneres filium emancipatum nepotem in potestate retentum. videtur quod etiam nepos vt suis admittit. vt. insti. de here. qua. et dif. §. sui. Sed in eo quod dicit negat scilicet secundum duos primos casus videtur nil interesse neget vel non. nam aut accepit filius bona patris sui adeundo sit emancipatus vel non: aut non. primo casu sunt bona adeundo commixta et quasi vna habenda est unde non potest heres nepos bona aut nisi omnia scilicet aut patris habeat. ff. de acq. here. l. j. in scdo non oportet quod neget quod due hereditates sunt quod h dicit fore necesse. sed secundum Job. rñ. loquitur in emancipato filio non apprehendete bona patris. et ideo dicit negat quod vbi negat nunquam per bonorum possessionem potest suscipere facultates aut. sed si prederet se heredem patris posset in vno casu. l. cum suis pater successisset ano. Item similiter potest loqui in filio qui erat in potestate et repudiavit bona patris. et ideo dicit negat: quia si contederet nepos se heredem patris sui aliquo casu haberet bona aut sine bonorum possessione. scilicet cum suis pater non abstinisset. nam heres heredis etc. vt. j. de here. in insti. l. si. Item ideo dixi maxime quod de existere in potestate magis dubitabit: sed tamen idem est in eo. nam tanquam suum prestat eum admitti non posse de iure civili quod successorium non habet locum in suis. vt. ff. de suis et legi. l. j. §. sciendum. Item quod suum repudiare non potest de iure civili. vt. insti. de here. §. et dif. §. sui. Item alia ratio quia alius precebat eum tempore mortis aut puta pater. vt. insti. de here. ab intesta. §. ita tamen. Item nec tanquam agnatus quod successorium non habebat locum in agnatis olim. vt. insti. de leg. ag. suc. §. placebat Item quod non erat primus tempore mortis aut. vt. insti. de leg. ag. suc. §. si plures. Tanquam cognatus constat quod non poterat admitti sine bonorum possessione vt. insti. de suc. cog. in pn. hodie tanquam agnatus potest admitti cum successorium habeat locum in agnatis. vt. d. §. placebat. Item quod tanquam suis cum ibi def. facultas abstineri primo et sic deserat primo. et sic habeat locum successorium etiam in suis. vt. insti. de here. qua. et dif. §. §. et bis. et ff. de acqui. her. l. necessarius.

u Facultates. t. hereditate. Item autem quod an filius filij emancipati conceptus post emancipationem sit agnatus auo. quod nego omnino nam iura agnationis per emancipationem etiam inf. res tollunt. vt. §. de inoffi. test. l. ffes nisi per anastasium. vt. §. de leg. tu. l. iij. ergo inter hunc nepotem et auum. non obstat si dicas quod coniunctus est per masculinum sexum. ergo est agnatus: fallit enim in seruis cognatis. tamen negari non potest quin ipse emancipatus nepos vocet per unde cognati. vt. insti. de here. que ab intesta. §. admonedi. et l. exp. §. dicitur quod non. vt. insti. de suc. co. j. rñ. et j. d.

ris a contra tabulas bonorum possessione repellitur.

Unde liberi Bonorum possessio unde liberi filios agnoscetes per rata facit heredes. et donec est locus successioni descendenti nullus alius potest succedere: et quousque sperat causa testamenti cessat causa intestati. b. d. cum gl. sequent. alex.

Impato. Diocle. et Adari. aa. Sarpedoni. Titu. xiiij. Lex. j.

Janus tuus relictis tribus emancipatis filijs dicitur: hi quoque bonorum possessionem unde liberi acceperunt pro rata portione heredes eos extirpasse palam est.

Idem. aa. et cc. Josimo. Lex. ij.

Testo vel ab intestato existet filio vel nepote suo herede nemo potest ab intestato heres existere.

Si nepos hereditate paternam repudiat: adita hereditatem que patri delata est consequi non potest de iure civili sed per bonorum possessionem: unde liberi de iure pretorio. b. d. Alexan. concor. Bal. et Saly.

Impera. Const. a. ad Leonem comitem orientis. Lex. iij.

Quis se patris post autem intestatum officii negat herede mortui aut paterni suscipere facultates

bonorum possessione admittit nepos in possessionem. vt. insti. de legi. ag. suc. §. placebat. et si poneres filium emancipatum nepotem in potestate retentum. videtur quod etiam nepos vt suis admittit. vt. insti. de here. qua. et dif. §. sui. Sed in eo quod dicit negat scilicet secundum duos primos casus videtur nil interesse neget vel non. nam aut accepit filius bona patris sui adeundo sit emancipatus vel non: aut non. primo casu sunt bona adeundo commixta et quasi vna habenda est unde non potest heres nepos bona aut nisi omnia scilicet aut patris habeat. ff. de acq. here. l. j. in scdo non oportet quod neget quod due hereditates sunt quod h dicit fore necesse. sed secundum Job. rñ. loquitur in emancipato filio non apprehendete bona patris. et ideo dicit negat quod vbi negat nunquam per bonorum possessionem potest suscipere facultates aut. sed si prederet se heredem patris posset in vno casu. l. cum suis pater successisset ano. Item similiter potest loqui in filio qui erat in potestate et repudiavit bona patris. et ideo dicit negat: quia si contederet nepos se heredem patris sui aliquo casu haberet bona aut sine bonorum possessione. scilicet cum suis pater non abstinisset. nam heres heredis etc. vt. j. de here. in insti. l. si. Item ideo dixi maxime quod de existere in potestate magis dubitabit: sed tamen idem est in eo. nam tanquam suum prestat eum admitti non posse de iure civili quod successorium non habet locum in suis. vt. ff. de suis et legi. l. j. §. sciendum. Item quod suum repudiare non potest de iure civili. vt. insti. de here. §. et dif. §. sui. Item alia ratio quia alius precebat eum tempore mortis aut puta pater. vt. insti. de here. ab intesta. §. ita tamen. Item nec tanquam agnatus quod successorium non habebat locum in agnatis olim. vt. insti. de leg. ag. suc. §. placebat Item quod non erat primus tempore mortis aut. vt. insti. de leg. ag. suc. §. si plures. Tanquam cognatus constat quod non poterat admitti sine bonorum possessione vt. insti. de suc. cog. in pn. hodie tanquam agnatus potest admitti cum successorium habeat locum in agnatis. vt. d. §. placebat. Item quod tanquam suis cum ibi def. facultas abstineri primo et sic deserat primo. et sic habeat locum successorium etiam in suis. vt. insti. de here. qua. et dif. §. §. et bis. et ff. de acqui. her. l. necessarius.

Facultates. t. hereditate. Item autem quod an filius filij emancipati conceptus post emancipationem sit agnatus auo. quod nego omnino nam iura agnationis per emancipationem etiam inf. res tollunt. vt. §. de inoffi. test. l. ffes nisi per anastasium. vt. §. de leg. tu. l. iij. ergo inter hunc nepotem et auum. non obstat si dicas quod coniunctus est per masculinum sexum. ergo est agnatus: fallit enim in seruis cognatis. tamen negari non potest quin ipse emancipatus nepos vocet per unde cognati. vt. insti. de here. que ab intesta. §. admonedi. et l. exp. §. dicitur quod non. vt. insti. de suc. co. j. rñ. et j. d.

bonorum possessione admittit nepos in possessionem. vt. insti. de legi. ag. suc. §. placebat. et si poneres filium emancipatum nepotem in potestate retentum. videtur quod etiam nepos vt suis admittit. vt. insti. de here. qua. et dif. §. sui. Sed in eo quod dicit negat scilicet secundum duos primos casus videtur nil interesse neget vel non. nam aut accepit filius bona patris sui adeundo sit emancipatus vel non: aut non. primo casu sunt bona adeundo commixta et quasi vna habenda est unde non potest heres nepos bona aut nisi omnia scilicet aut patris habeat. ff. de acq. here. l. j. in scdo non oportet quod neget quod due hereditates sunt quod h dicit fore necesse. sed secundum Job. rñ. loquitur in emancipato filio non apprehendete bona patris. et ideo dicit negat quod vbi negat nunquam per bonorum possessionem potest suscipere facultates aut. sed si prederet se heredem patris posset in vno casu. l. cum suis pater successisset ano. Item similiter potest loqui in filio qui erat in potestate et repudiavit bona patris. et ideo dicit negat: quia si contederet nepos se heredem patris sui aliquo casu haberet bona aut sine bonorum possessione. scilicet cum suis pater non abstinisset. nam heres heredis etc. vt. j. de here. in insti. l. si. Item ideo dixi maxime quod de existere in potestate magis dubitabit: sed tamen idem est in eo. nam tanquam suum prestat eum admitti non posse de iure civili quod successorium non habet locum in suis. vt. ff. de suis et legi. l. j. §. sciendum. Item quod suum repudiare non potest de iure civili. vt. insti. de here. §. et dif. §. sui. Item alia ratio quia alius precebat eum tempore mortis aut puta pater. vt. insti. de here. ab intesta. §. ita tamen. Item nec tanquam agnatus quod successorium non habebat locum in agnatis olim. vt. insti. de leg. ag. suc. §. placebat Item quod non erat primus tempore mortis aut. vt. insti. de leg. ag. suc. §. si plures. Tanquam cognatus constat quod non poterat admitti sine bonorum possessione vt. insti. de suc. cog. in pn. hodie tanquam agnatus potest admitti cum successorium habeat locum in agnatis. vt. d. §. placebat. Item quod tanquam suis cum ibi def. facultas abstineri primo et sic deserat primo. et sic habeat locum successorium etiam in suis. vt. insti. de here. qua. et dif. §. §. et bis. et ff. de acqui. her. l. necessarius.

Facultates. t. hereditate. Item autem quod an filius filij emancipati conceptus post emancipationem sit agnatus auo. quod nego omnino nam iura agnationis per emancipationem etiam inf. res tollunt. vt. §. de inoffi. test. l. ffes nisi per anastasium. vt. §. de leg. tu. l. iij. ergo inter hunc nepotem et auum. non obstat si dicas quod coniunctus est per masculinum sexum. ergo est agnatus: fallit enim in seruis cognatis. tamen negari non potest quin ipse emancipatus nepos vocet per unde cognati. vt. insti. de here. que ab intesta. §. admonedi. et l. exp. §. dicitur quod non. vt. insti. de suc. co. j. rñ. et j. d.

Facultates. t. hereditate. Item autem quod an filius filij emancipati conceptus post emancipationem sit agnatus auo. quod nego omnino nam iura agnationis per emancipationem etiam inf. res tollunt. vt. §. de inoffi. test. l. ffes nisi per anastasium. vt. §. de leg. tu. l. iij. ergo inter hunc nepotem et auum. non obstat si dicas quod coniunctus est per masculinum sexum. ergo est agnatus: fallit enim in seruis cognatis. tamen negari non potest quin ipse emancipatus nepos vocet per unde cognati. vt. insti. de here. que ab intesta. §. admonedi. et l. exp. §. dicitur quod non. vt. insti. de suc. co. j. rñ. et j. d.

Facultates. t. hereditate. Item autem quod an filius filij emancipati conceptus post emancipationem sit agnatus auo. quod nego omnino nam iura agnationis per emancipationem etiam inf. res tollunt. vt. §. de inoffi. test. l. ffes nisi per anastasium. vt. §. de leg. tu. l. iij. ergo inter hunc nepotem et auum. non obstat si dicas quod coniunctus est per masculinum sexum. ergo est agnatus: fallit enim in seruis cognatis. tamen negari non potest quin ipse emancipatus nepos vocet per unde cognati. vt. insti. de here. que ab intesta. §. admonedi. et l. exp. §. dicitur quod non. vt. insti. de suc. co. j. rñ. et j. d.

Facultates. t. hereditate. Item autem quod an filius filij emancipati conceptus post emancipationem sit agnatus auo. quod nego omnino nam iura agnationis per emancipationem etiam inf. res tollunt. vt. §. de inoffi. test. l. ffes nisi per anastasium. vt. §. de leg. tu. l. iij. ergo inter hunc nepotem et auum. non obstat si dicas quod coniunctus est per masculinum sexum. ergo est agnatus: fallit enim in seruis cognatis. tamen negari non potest quin ipse emancipatus nepos vocet per unde cognati. vt. insti. de here. que ab intesta. §. admonedi. et l. exp. §. dicitur quod non. vt. insti. de suc. co. j. rñ. et j. d.

Facultates. t. hereditate. Item autem quod an filius filij emancipati conceptus post emancipationem sit agnatus auo. quod nego omnino nam iura agnationis per emancipationem etiam inf. res tollunt. vt. §. de inoffi. test. l. ffes nisi per anastasium. vt. §. de leg. tu. l. iij. ergo inter hunc nepotem et auum. non obstat si dicas quod coniunctus est per masculinum sexum. ergo est agnatus: fallit enim in seruis cognatis. tamen negari non potest quin ipse emancipatus nepos vocet per unde cognati. vt. insti. de here. que ab intesta. §. admonedi. et l. exp. §. dicitur quod non. vt. insti. de suc. co. j. rñ. et j. d.

Facultates. t. hereditate. Item autem quod an filius filij emancipati conceptus post emancipationem sit agnatus auo. quod nego omnino nam iura agnationis per emancipationem etiam inf. res tollunt. vt. §. de inoffi. test. l. ffes nisi per anastasium. vt. §. de leg. tu. l. iij. ergo inter hunc nepotem et auum. non obstat si dicas quod coniunctus est per masculinum sexum. ergo est agnatus: fallit enim in seruis cognatis. tamen negari non potest quin ipse emancipatus nepos vocet per unde cognati. vt. insti. de here. que ab intesta. §. admonedi. et l. exp. §. dicitur quod non. vt. insti. de suc. co. j. rñ. et j. d.

Facultates. t. hereditate. Item autem quod an filius filij emancipati conceptus post emancipationem sit agnatus auo. quod nego omnino nam iura agnationis per emancipationem etiam inf. res tollunt. vt. §. de inoffi. test. l. ffes nisi per anastasium. vt. §. de leg. tu. l. iij. ergo inter hunc nepotem et auum. non obstat si dicas quod coniunctus est per masculinum sexum. ergo est agnatus: fallit enim in seruis cognatis. tamen negari non potest quin ipse emancipatus nepos vocet per unde cognati. vt. insti. de here. que ab intesta. §. admonedi. et l. exp. §. dicitur quod non. vt. insti. de suc. co. j. rñ. et j. d.

Facultates. t. hereditate. Item autem quod an filius filij emancipati conceptus post emancipationem sit agnatus auo. quod nego omnino nam iura agnationis per emancipationem etiam inf. res tollunt. vt. §. de inoffi. test. l. ffes nisi per anastasium. vt. §. de leg. tu. l. iij. ergo inter hunc nepotem et auum. non obstat si dicas quod coniunctus est per masculinum sexum. ergo est agnatus: fallit enim in seruis cognatis. tamen negari non potest quin ipse emancipatus nepos vocet per unde cognati. vt. insti. de here. que ab intesta. §. admonedi. et l. exp. §. dicitur quod non. vt. insti. de suc. co. j. rñ. et j. d.

Facultates. t. hereditate. Item autem quod an filius filij emancipati conceptus post emancipationem sit agnatus auo. quod nego omnino nam iura agnationis per emancipationem etiam inf. res tollunt. vt. §. de inoffi. test. l. ffes nisi per anastasium. vt. §. de leg. tu. l. iij. ergo inter hunc nepotem et auum. non obstat si dicas quod coniunctus est per masculinum sexum. ergo est agnatus: fallit enim in seruis cognatis. tamen negari non potest quin ipse emancipatus nepos vocet per unde cognati. vt. insti. de here. que ab intesta. §. admonedi. et l. exp. §. dicitur quod non. vt. insti. de suc. co. j. rñ. et j. d.

Facultates. t. hereditate. Item autem quod an filius filij emancipati conceptus post emancipationem sit agnatus auo. quod nego omnino nam iura agnationis per emancipationem etiam inf. res tollunt. vt. §. de inoffi. test. l. ffes nisi per anastasium. vt. §. de leg. tu. l. iij. ergo inter hunc nepotem et auum. non obstat si dicas quod coniunctus est per masculinum sexum. ergo est agnatus: fallit enim in seruis cognatis. tamen negari non potest quin ipse emancipatus nepos vocet per unde cognati. vt. insti. de here. que ab intesta. §. admonedi. et l. exp. §. dicitur quod non. vt. insti. de suc. co. j. rñ. et j. d.

Facultates. t. hereditate. Item autem quod an filius filij emancipati conceptus post emancipationem sit agnatus auo. quod nego omnino nam iura agnationis per emancipationem etiam inf. res tollunt. vt. §. de inoffi. test. l. ffes nisi per anastasium. vt. §. de leg. tu. l. iij. ergo inter hunc nepotem et auum. non obstat si dicas quod coniunctus est per masculinum sexum. ergo est agnatus: fallit enim in seruis cognatis. tamen negari non potest quin ipse emancipatus nepos vocet per unde cognati. vt. insti. de here. que ab intesta. §. admonedi. et l. exp. §. dicitur quod non. vt. insti. de suc. co. j. rñ. et j. d.

Facultates. t. hereditate. Item autem quod an filius filij emancipati conceptus post emancipationem sit agnatus auo. quod nego omnino nam iura agnationis per emancipationem etiam inf. res tollunt. vt. §. de inoffi. test. l. ffes nisi per anastasium. vt. §. de leg. tu. l. iij. ergo inter hunc nepotem et auum. non obstat si dicas quod coniunctus est per masculinum sexum. ergo est agnatus: fallit enim in seruis cognatis. tamen negari non potest quin ipse emancipatus nepos vocet per unde cognati. vt. insti. de here. que ab intesta. §. admonedi. et l. exp. §. dicitur quod non. vt. insti. de suc. co. j. rñ. et j. d.

Facultates. t. hereditate. Item autem quod an filius filij emancipati conceptus post emancipationem sit agnatus auo. quod nego omnino nam iura agnationis per emancipationem etiam inf. res tollunt. vt. §. de inoffi. test. l. ffes nisi per anastasium. vt. §. de leg. tu. l. iij. ergo inter hunc nepotem et auum. non obstat si dicas quod coniunctus est per masculinum sexum. ergo est agnatus: fallit enim in seruis cognatis. tamen negari non potest quin ipse emancipatus nepos vocet per unde cognati. vt. insti. de here. que ab intesta. §. admonedi. et l. exp. §. dicitur quod non. vt. insti. de suc. co. j. rñ. et j. d.

Facultates. t. hereditate. Item autem quod an filius filij emancipati conceptus post emancipationem sit agnatus auo. quod nego omnino nam iura agnationis per emancipationem etiam inf. res tollunt. vt. §. de inoffi. test. l. ffes nisi per anastasium. vt. §. de leg. tu. l. iij. ergo inter hunc nepotem et auum. non obstat si dicas quod coniunctus est per masculinum sexum. ergo est agnatus: fallit enim in seruis cognatis. tamen negari non potest quin ipse emancipatus nepos vocet per unde cognati. vt. insti. de here. que ab intesta. §. admonedi. et l. exp. §. dicitur quod non. vt. insti. de suc. co. j. rñ. et j. d.

Facultates. t. hereditate. Item autem quod an filius filij emancipati conceptus post emancipationem sit agnatus auo. quod nego omnino nam iura agnationis per emancipationem etiam inf. res tollunt. vt. §. de inoffi. test. l. ffes nisi per anastasium. vt. §. de leg. tu. l. iij. ergo inter hunc nepotem et auum. non obstat si dicas quod coniunctus est per masculinum sexum. ergo est agnatus: fallit enim in seruis cognatis. tamen negari non potest quin ipse emancipatus nepos vocet per unde cognati. vt. insti. de here. que ab intesta. §. admonedi. et l. exp. §. dicitur quod non. vt. insti. de suc. co. j. rñ. et j. d.

Nepos an possit here successione autem patris na repudiata.

Successorium editum habet locum in agnatis. Filius filij emancipati conceptus post emancipationem an sit agnatus auo.

Mater. sui. qui sibi est agnatus.

Sonorum possessionem. unde agnati. Non accepit. idem si petat p procuratorē als curatorē z in furore vel etiā post furorē decessit anteq̄ ipsa mī rati ficaret agnitionē vel petitionē curatoris. vt. s. de cura. fu. l. vlti. §. pe.

Eius. matris. Patruī magni. qui est tibi cognat⁹ z tñ dicit mibi patru⁹ magn⁹ nā qui est patruus mī mee est mibi magnus. z qui est ei auunculus est mibi magnus: z sic ecōtra ex pte p̄ris. vt. ff. de gradi. l. iuriscōsult⁹. §. patruus s3 Jo. S3 pla. ptra dixit em̄ improprie h̄ patrum dici cum nō sit agnatus.

Possessionem. als successione vñ cognati. Ex edicto successorio. Est em̄ edictuz successoriz qd̄ priorib⁹ nō petētib⁹ sequētib⁹ petētib⁹ p̄mittit z est in hac. l. de capite i caput: z de gradu in gradu. vñ intellige qd̄ nō erāt aliū agnati. als ipi vsq̄ ad. r. p̄ferent graduz. vt. ff. e. l. j. §. qbus. z insti. de here. q̄ ab intesta. §. admodū. Sed vt q̄ hic non hēat locū successoriz edictū. qz furioso nō fuit de lata bonoz possessio. vt ff. e. l. j. §. furiosi. z d̄ bo. pos. delata in fan. l. j. sed pōt dici qd̄ erat h̄ delata ante furorē. Vel meli⁹ fm̄ A3o. si ea facta sane mētis nō accepit deserf sequētib⁹. vt. s. de cu. fu. l. fi. §. pe. z facit. s. qui admit. ad bo. pos. l. infantis. z. j. de ipu. z ali. sub. l. antepe. z. ff. de pe. here. heres. in prin.

Edictuz successoriz um qd̄ ē z q̄ sit dat

Casus lit talis.

Sane. Done casum Berta hūit nepotes ex filio mortuo. Itēz fratre. item nepotem ex alio fratre mortuo. mortua berta decedunt nepotes ex filio ad quozum successionem si frater berte veniat q̄ est in quarto gradu eis non veniet filius alterius fratris qui est eis in quinto als si non venit vel venit non vt debet filius alterius fratris venit. Dic ergo si auie. s. berte.

Eorum. s. nepotum predictae auie qui sunt ei auie. in scdo gradu. ergo fratri in quarto. ergo filio fratris in quinto.
Frater. lucius. qui est in secundo gradu ei.
De quozum. isti duo nepotes vocabant. vnus titius. alter seius.
Hereditatem. nepotum predictorum.
Contendit. tu filius alterius fratris.
Functus. luitus.
Ac tu. filius alterius fratris auie qui vocatur sempromius.
Si is. i. luci⁹ frater auie q̄ nō potuit adire ex testō qd̄ erat falsum.
Petit. qd̄ potuit. nec enim heres scriptus. s. frater auie vñ renunciasse ab intestato successionem cū ignorauit testm̄ nō valere. vt. ff. de in offi. te. mī. nisi ignorasset ins. vt. ff. si qd̄ in frau. pa. si patronus. in pn. Et de bo. lib. l. paulus. §. patron⁹. z. ff. de peti. here. l. legitima. Itē not. qd̄ bos gradus sic cōputant qdā. Isti duo nepotes sunt in gradu scdo: auia in tertio: frater auie in q̄rto: fili⁹ fratris auie in q̄nto. sed hoc stare nō potest: qz gradus qui est inter duos nepotes h̄ cōputādus nō est. Alij dixerūt qd̄ loquit̄ de nepote fratris intellige. i. de filio filij fratris sic forte computādo duos nepotes de quozum successionem agit sunt auie in secūdo. fratri auie in tertio. filio fratris auie in q̄rto. ergo nepotibus istius fratris in q̄nto: qd̄ nil est qz omittit̄ gradus pauie. Item qz fm̄ istā cōputationē frater auie est in tertio: z littera dicit in q̄rto. Tu er/ go cōputa qd̄ isti nepotes sunt in primo gradu matri sue vel p̄ri auie in scdo. pauie in tertio. filio pauie z fratri auie in quarto. ergo isti nepoti in quinto. vt patet in sti. de gradi. §. j. z. ii. z. iij. z. v. Si queris q̄re pauiam numero. Rñ. qz semp̄ est eundem z recurrendū ad psonaz in qua fuerunt. vt. ff. de gradi. l. iuriscōsultus. ppe prin.

De carboniano edicto. Dictū est de bonoz possessioe que tribuit in proprietate. nunc de his que in possessione tm̄. vt. ff. ne vis fiat

ei. l. penul. §. si. z. §. penul. arg. insti. de actio. §. alie. z. ff. eo. l. penul. z

S dicitur carbonianum a carbone pretore. Tibi. loquit̄ impator matri pro filio impubere supplicati. Et dic casuz fm̄ Jo. qd̄ ipubēs possidebat: z aduersarij eius p̄ponebat petitionem hereditatis. iste impubes dicebat se

Carboni anū unde dicitur.

Si filio impubere mouet questio status z hereditatis d3 ex carboniano edicto differri questio in tempus pubertatis. z i pubes p̄stita cautione si nō possidet p̄stituitur possessor bonozū hereditatis. vt si possidet eius possessio cōfirmat. Si vero non satisfat erūt vna cū eo in possessione illi q̄ d̄ dicit. b. d. Alex. post bal. z Salice.

h̄ dez: illi replicabāt eū seruū. quātuz est pro bonis. hoc nō possunt: qz premature. i. nimis cito petunt. nā questio seruitutis in tempus pubertatis differri. sic z ponitur ff. de col. bo. l. j. §. si impubere. z qd̄ dicit v̄dicator. s. retinēdo. Vel fm̄ alios dic casuz qd̄ mater nomine filij agebat petitione hereditatis alijs possidētibus. s. agnatis defuncti illi excipiebāt eū seruū impator ei cōsultuit vt petat tm̄ possessionem ex hoc edicto. z non maturet in petitorio: qz graue esset ei p̄bare p̄pter filij debilitates z aduersariorum potentiam. Sed huic positio/ ni est cōtra. s. de ordi. iud. l. j. qz ibi agit impubes z occasioe status nō differtur. Sed dic qd̄ ibi nō expediebat ei ibi nō differri. Vel hic possessorio: ibi petitorio. Vel solue vt ibi.

Idem. aa. z. cc. floze.

Titu. xvij. Lex. j.

Tibi ac filio tuo status ab his contra quos supplicas mouetur questio p̄spicis premature rerū quas velut de patris successionem filius tuus vendicat restitutionē postulari: cum si in pupillari permaneat etate s3 for mā edicti carboniani data bonoz possessione satisfactioe impleta tūc demū in possessione eum p̄stitui cōueniat: vel hac nō oblata portio nem ab omnibus quam vendicat possideri. seruitutis h̄o questioez in tempus differri pubertatis.

Silio. vt qz tu ancilla z filius tuus suus dicitur vel spurius. Vel dic qd̄ filius nec fuit istitutus nec exheredatus: qz tūc cessaret carbonianū. vt. ff. eo. cum sine. z est rō qz institut⁹ habet fm̄ tabulas. z exheredatus iuste repellit. vt. ff. eo. l. j. §. pomponius.

Ex summaria cognitioe puenit ad carbonianū. b. d. bal. vel sic. Bonoz possessio carboniana p̄ceditur semiplene pbanti ea q̄ in hac. l. p̄tinent. b. d. Alexan.

Silio. vt qz tu ancilla z filius tuus suus dicitur vel spurius. Vel dic qd̄ filius nec fuit istitutus nec exheredatus: qz tūc cessaret carbonianū. vt. ff. eo. cum sine. z est rō qz institut⁹ habet fm̄ tabulas. z exheredatus iuste repellit. vt. ff. eo. l. j. §. pomponius.

Imper. Vale. Theo. z Archa. Aaaa. ad Rufuz. p̄fe. p. l. ij.

Carbonianū edictū sup p̄so

Questio. in modū replicatiōis fm̄ primū. vel exceptiōis s3 aliu3. **P**ris. secus de m̄ris vel alterius linee feminee. cū illis. s. p̄sonis tm̄ def carboniana qbus z p̄tra tabulas pōt dari. vt. ff. eo. l. j. §. z generaliter. z. l. de bonis sed in bonis matris non datur cōtra tabulas cuz p̄teritio sua habeatur pro exheredatione. ergo nec carboniana.

Vendicat. retinendo fm̄ Jo. vel pprie fm̄ Alber. **S**cdm̄ formam. que est vt satisfactio p̄cedat vt subicit. z tūc de mū detur qn̄ status z rerū sit questio si v̄o status tm̄ non differit ex carboniana. vt. ff. eo. ti. l. de bonis. §. j. sed ex p̄stitutionibus. vt. ff. e. l. iij. §. j. Itē si de bonis tm̄ similiter nō differtur. vt. ff. eo. l. j. §. si quis filiu3.

Impleta. s. de restituendis bonis si apparuerit eum nō filium. vt ff. de col. bo. l. iij. §. emancipatus. z. ff. eo. si is qui. §. an autē. Sed. **D**. dixit eum cauere de vtendo arbitrio boni viri ad instar fructuarij. vt ff. vsufu. quead. ca. l. j. in prin.

Istac. scilicet satisfactioe. **P**ortionem. vt qz non habebat in bonis paternis nisi portioez cum forte haberet fratrem.

Ab omnibus. s. pupillo: z aduersarijs etiaz si sint extranei. vt. ff. eo. l. j. §. j. sed non alentur inde sed vice satisfactiois erunt simul in possessione. vt. ff. eo. l. de bonis. §. qui pupillo. si autem sint de liberis siue caueatur siue non erunt in possessione. vt. ff. eo. l. sed z si is. in pn.

Differri. hoc si puberi expediat. secus si expediat statim agi. vt. ff. eo. l. iij. §. due. Itēz z nunquid differit q̄stio quo ad matrē. rñ. pla. non. vt ea. l. j. §. si. nec tamen fiet p̄iudicium cause filij siue perdat mater. vt. j. de liber. cau. l. si. siue vincat. vt. ff. e. l. iij. §. si mater. Nec ob. l. j. in fi. ff. eo. qz sententia cōtra matrē lata non nocet filio. sed p̄ seipm̄ data. Item nunqd̄ carbonianū cum ordinaria bonoz possessione dat. Rñ. nō. vt. ff. eo. si impubes. in fi. Sed cōtra videt. ff. e. l. j. §. missum. in fi. §. Sed rñ. ibi dicit opoztebit ordinarie petere qui carbonianū petit. z non dicit opoztet vel opoztebit dicosi bonozum possessionem petere volet. Sed nōne etiam qui carbonianū habet tantum debita exigit. vt. ff. eo. l. pe. Rñ. sic forte a volentibus non inuitis. vel nō vt bonozum possessio iure sed carboniani tm̄ zc.

Carboni anū an def cū oz diaria bonoz pos/ sessione. Ordo lre

Carbonianum. i. commodum edicti carboniani. Et capias ita constructionez carbonianum edictum defertur. intellige pue

ro & hoc dico constituto partu sub legitimis personis.

A Indubitato subaudi ex partu dico nato.

B Matrimonio .s. nato. vel dic existente.

Declaratio lre.

C Defert. vsqz ad annu vt oēs bonoz possessiones. vt. ff. e. l. iij. §. misum. Sed si bec pbent. s. mrimoniū indubitatu: & partuz sub legitimis psonis custoditu esse de gbus dr. ff. de ven. ispi/cien. l. j. §. de inspicien do. & sit legitima succes sio. i. qz sint legitimi suc cessores. i. filij legitimi. qd sequit ex duob' pri mis nō hz carbonianuz cuz possit adire & petere suo iure sicut si cēt insti tutus. vt. ff. eo. cuz sine. in pn. sed subaudi in oī bus summam vel semi plene. vt. ff. e. l. iij. §. cāe vel qd dicit de partu cu stodiendo dicit ideo qz si mulier vētrez custodi ri passa non fuerit dene gat partui carboniana. vt. ff. de ven. ispi. l. j. §. si cui. r. l. edictuz. l. 30.

carbonia na partui denegaf: si mulier vētrez cu stodiri n̄ patiat.

Unde vir & vxor.

nis legitimis ex idubitato mrimo nio custodito partu: & pbata ltima successione defert: scilz vt in posses sione nouus heres stituit vsqz ad pubertatis annos sine inquietudine rebus vtatur interdum alienis.

Unde vir & vxor.

C Coniunctis deficiētib' vir & vxor ab intestato vocant ex q̄rto capite edicti. b. d. vel sic. Deficiētib' iunctis vir & vxor in nicez succedūt ex edicto fisco excluso. Sa. vel sic. Deficiētib' agnatis omnibus & co gnatis vir succedit vxori & ecōtra: qz ex q̄r to capite edicti p bonorum possessionem que vnde vir & vxor appellatur. hoc di cit Alexā.

Impera. Theo. & Valenti. aa. Hierico. Titu. xvij. Lex vnica.

M Aritus & vxor ab in testato innicem sibi insolidū p antiquo iure succedant quo tiens deficit oīs pa rētū v' liberorū seu ppiquorū ltima vel nālis successio fisco excluso.

C Abi matrimoniū fuit sine dote & con iunx premoziens est locuples & superstes laborat inopia: lz extent filij defuncte pso ne tā ex eodē matrimonio qz ex alio cōiunx supstes succedit in q̄rta parte si liberi non sunt vltra tres: als succedit in virili cū li beris & legatum sibi factum a defuncto cō putatur in ipsaz quartam. b. d. Alexan.

I Auten. col. v. l. 30. sti. vj. d ex

biben. & introducen. reis. §. qm̄ ve ro. in fi. & colla. viij. & consti. vl. vt li ceat ma. & anie. §. qz 30. ij.

Reterea si matrimoniu sit absqz dote iur aut premo riens locuples sit: supstes nō labo ret iopia succedet vna cum liberis cōib' alteriusve mrimoniū in q̄rtaz si sūt tres vel pauciores. **Q**d si ples sint i virilē portionē vt tñ eius dē mrimoniū liberis ppetatē fuet si extiterit. his nō nō extātib' vel si nullos hūerit potiet etiā dñio: & im putabit legatū in talē portionem.

De repudiāda bonoz posses

In repudiāda bonorum possessione

obseruandum fm. iij. Item quid si nullus neqz ascendentiū neqz de scendentium. Rñ. vocantur vxor & vir in totum exclusis transuersa libus fm. B. sed. iij. contra. Accursius.

De repudiāda bonoz possessione. Dixit de acgrēda nunc de re pudiciāda. Et no. qd edictalis repudiari pōt. & sic loquit. ff. si tab. testa. nulle ex. l. vna. §. j. r. j. l. j. decretalis nō. nec an decretū. qz nō hz nec ba bere pōt sicut nec bere ditas. vt. ff. de suc. eo. l. j. §. decretalis. r. j. vere pu. bere. l. sicut.

nō requiritur presentia aduocati. b. d. bal. Saly cetus & Alexander.

Imper. Dio. & Maxi. aa. r. cc. Theo. Titu. xix. Lex. j.

Ancipat' repu diata bonoz posses sioe absentie patro ni' causa velamen to rursuz ad eandē redire questionem frustra conatur.

Pater non potest iura sibi repudiare in iudicio vel extra. b. d. Bal vel sic. Pa ter nō pōt repudiare iura filio delata. Sa.

Idē. aa. r. aa. Theo. Lex. ij.

Filio delatam' bonozuz pos sessionem patri ad fraudez filij repudiare non licet.

De collationibus.

C Abi ex testamento cū effectu succedit collatio cessat. b. d. bal. vel sic. Iure isto in ter succedētes ex testamēto cessat collatio nisi testator cauerit d' p̄trario. b. d. sa. vt sic Cū succedit emācipatus filius p̄ri vna cū filijs in potestate ex testamēto patris tunc nō cōfert emancipatus bona sua: etiā que a patre sibi donata fuerunt. b. d. Alexan.

Impe. Alexan. a. Deucherie. Titu. xx. Lex. j.

Ancipatos' liberos testamento heredes scriptos' & ex eo' suc cessionem obtinen tes: a p̄re donata fratri conferre nō oportere' (si pa ter vt hoc fiat supremis iudicijs nō cauit) manifesti iuris est.

C Hodie ex testamēto nō cessat collatio nisi pater vetuit: ideo dotis & aliorum da torum sit collatio. b. d. Sali. vel sic. In ca sibus in quibus olim erat faciēda collatio inter succedentes ab intestato faciēda est etiam hodie si succedat ex testamēto nisi te stator prohibuerit. b. d. Alexan.

I Auten. col. iij. l. 30. sti. vj. d tri

ente & semisse. §. illud quoqz bene.

Ex testamēto' & ab itestato ces sat dotis & alioz dator' col latio: ita demuz si parēs b designa uit expressim: alijs q̄ de collatione

C nō oportere. nō fieri collationē de iure antiquo si testat' qz deceffit vt bic. r. j. eo. l. filie. r. l. filia. Sed §. ff. de inoffi. testa. l. si non mortis. ij. rñ. vbi etiā ex testō sit collatio. Sol. lz in p̄mo rñ. loqueretur qñ testatus decederet. In secundo tñ mutat casum. s. quādo intestat'. Item hoc iure veteri. sed sec' per auf. ex testō r. c. quam bic lege.

A testamento. subaudi & ab intestato si nō habes bic. vt in cor. huius auten.

Dator. nō simplr sed ob cām puta dotis & donationis ppter nu ptias & cām militie. Sed donatio simplex nō p̄fert sicut nec olim. vt. j. e. l. pe. nisi in tribus casib'. Iprimus cū vni filio donauerit inter viuos alteri ob cām ne emergat ineqlitas sit collatio. vt. d. l. pe. j. eo. Scōs qñ pater hoc expressit. vt. s. de inoffi. testa. si qñ. §. fi. r. ff. de ioffi. testa. si non mortis. Tertius qñ dedit ei vt filio vt habeat in peculio profe ctitio. vt. j. eo. si donatione. si vō in emācipatū esset collata nō confer tur etiā iubente patre. qz tenuit etiā a principio donatio. vt. s. de ioffi. do. si pater. j. rñ. & bec fm. B. & l. 30. r. iij. & lot. & Bar. & pro eis etiā facit qz

nulle ex. l. vna. §. j. r. j. l. j. decretalis nō. nec an decretū. qz nō hz nec ba bere pōt sicut nec bere ditas. vt. ff. de suc. eo. l. j. §. decretalis. r. j. vere pu. bere. l. sicut.

Ancipat'. patroni. vt s. de postu. la. l. velamē to. fallit in fisco. vt. ff. s iure fisci. si fiscus ppter aduocatū tñ daf dilatio vt. ff. ex qui. cau. ma. ant pretor. in fi. l. r. l. ab bo stibus. §. sed qd simplr.

Filio delatā. ex linea materna & sic locū hz bec lex. etiā apud iusti. anq̄ fieret. l. vl. j. de bo. q̄ li. p. l. j. de bo. ma. l. j. r. ij. r. iij. r. de bo. q̄ li. l. pe. p. l. aut. vl. p̄stat qz hz locū in qlibet hrditate filio delata nisi occasione p̄is. vt. ff. de vul. sub. sed si ples. §. in arrogato. Itē nō. sec' in suo esse q̄ h' dicat in fi lio. vt. ff. de suc. e. l. j. §. p̄ funz. r. ff. de le. j. suo. & e' filius nō repudiat in iudiciū p̄ris. vt. d. l. j. r. j. de bo. que libe. l. fi. lz tacitur nitas filij p̄ri obit si eū certiorare po tuit. vt. ff. qz or. i bo. pos. ser. l. fi. & facit. ff. de bo. pos. tutor. r. j. de acq. be re. is qui. §. fi.

Ad fraudem. i. ad damnū.

De colla. Qz inter bonoz possessionē hz lo cū collatio nūc d' ea dic.

Ancipatos. idēz si cēt in ptate p̄stituti

Scriptos cuius alijs in potestate cō stitutus.

Ex eo. s. testō.

Obtinētes. idē cēt si cū possent ex testō succe dere errore successerūt ab itestato. vt. ff. de col. do. l. filius emācipati. cir ca principium.

C nō oportere. nō fieri collationē de iure antiquo si testat' qz deceffit vt bic. r. j. eo. l. filie. r. l. filia. Sed §. ff. de inoffi. testa. l. si non mortis. ij. rñ. vbi etiā ex testō sit collatio. Sol. lz in p̄mo rñ. loqueretur qñ testatus decederet. In secundo tñ mutat casum. s. quādo intestat'. Item hoc iure veteri. sed sec' per auf. ex testō r. c. quam bic lege.

A testamento. subaudi & ab intestato si nō habes bic. vt in cor. huius auten.

Dator. nō simplr sed ob cām puta dotis & donationis ppter nu ptias & cām militie. Sed donatio simplex nō p̄fert sicut nec olim. vt. j. e. l. pe. nisi in tribus casib'. Iprimus cū vni filio donauerit inter viuos alteri ob cām ne emergat ineqlitas sit collatio. vt. d. l. pe. j. eo. Scōs qñ pater hoc expressit. vt. s. de inoffi. testa. si qñ. §. fi. r. ff. de ioffi. testa. si non mortis. Tertius qñ dedit ei vt filio vt habeat in peculio profe ctitio. vt. j. eo. si donatione. si vō in emācipatū esset collata nō confer tur etiā iubente patre. qz tenuit etiā a principio donatio. vt. s. de ioffi. do. si pater. j. rñ. & bec fm. B. & l. 30. r. iij. & lot. & Bar. & pro eis etiā facit qz

Donatio simplex i trib' casib' dicitur p̄ferri.

M Arit' & vxor s. si matrimo nium est tpe mortis. vt h. r. ff. eo. l. j. §. vt autem.

Ab intestato. vt. ff. eo. l. j. in fine.

Antiquo iure. qd est. ff. eo. l. j.

Nālis. legitima ex pte patris. nālis ex par te matris. sed hoc fallit in casu. s. i socio liberali tatis impialis qz vxorem excludit in illa liberali tate. vt. j. si soci' impia lis liberalitatis sine be. l. j. l. r.

Excluso. propter vxorē vt h. Itē ppter ali os q̄sdam fisc' excludit de qd' dr. j. de here. de cu. per totū tit. vxor aut pillos nō excluditur. ergo nō. vxorē succedere alijs deficiētib'. Itē in alio casu vir succedit vxori sue cum filijs eiusdē emācipatis in virilem vsufructum. vt. j. de bo. ma. l. iij. in prin. Item in tertio casu de quo vi de auf. preterea r. c. quam bic lege.

Reterea. dote. aut donatiōe ppter nuptias. vt in auf. de exhi. reis. §. qm̄ vō. col. iij. vñ sumit bec auf. vsqz illuc tres sūt r. c. Itē r in fine abinde imputabit aut r. c. reliqua sumitur vt li. ma. & anie. §. qz vō. coll. viij. nec obit. qz in. d. auf. distingnat virū ab vxore qz cor rigitur hic per auf. vt fratrum filij. §. fi.

Locuples. quis dicit locuples vel inops. Rñ. meta est quinqna ginta aureoz. vt. ff. de acc. nōnulli. vel centum aureoz. vt insti. de suc cel. libe. §. sed nostra. Vel verius dicatur quis locuples vel non offi cio iudicis. vt arg. s. de episco. audien. l. tam dementis.

Ana. siue testatus siue itestatus deceffit.

Ad mrimoniū. qui vocabant ad hereditatez patris vna cū nouer ca.

Non extantibus. quid si liberi non extant sed ascendētes. Rñ. idē

Vxor vi ro succe dit alijs deficiētib'

Dines et pauper q dicunt.

facit qd noue leges etiā determinant per veteres. vt. ff. de leg. 2. fena. l. nō est nouū. 2. l. seq. Itē qd bmoī simplices donatiōes capiūt vim reli...

dicta sunt suū robur obtinētibus. Dotis promisse 2 non solute fit collatio per modum liberandi a necessitate pre...

Actū dotali instro cōprehēsum vt p̄tēta dote que i matrimonio collocabat nulluz ad bona paterna regressum haberet iuris auctoritate improbat: nec intestato p̄ri succedē filia ea rōne p̄hibē.

In successione ab intestato vel p̄ contra tabulas locū hz collatio 2 nō ex testamēto iure isto 2 dos aduentitia 2 p̄fectitia cōferē fratribus in potestate: emancipatis vero vel non suis p̄fectitia tm̄. h. d. Sali. vel sic. Filia in potestate cōfert fratri suo in potestate non dotem p̄fectitiā 2 etiā aduentitiā fratri: q nō esset in potestate non p̄fert nisi p̄fectitiā. h. d. Alex.

Impera. Gordia. a. Adarimo. Alie dotes in me. Adiu ita demū p̄ferre cogunt si vlt ab intestato succedāt vel p̄ tabulas petāt: nec dubiū est p̄fectitiā seu aduentitiā dote a p̄e datā vel p̄stitutā fratrib⁹ qui in ptate fuerūt p̄ferendā esse. E hīs etenim q in familia defuncti nō sunt p̄fectitiā tantūmodo dotes post varias prudentum opiniones cōferri placuit.

Dos data cōferē constante matrimonio minus accipiēdo de portione hereditatis. h. d. Alexan. bal. 2 Sal. Idem. a. Alexandro. Lex. v.

Ab intestato. hz qd si p̄ pte testm̄ infirmef. Dic qd cessat collatio ac si teneret in totū. vt. ff. de col. do. l. pater filiū. Vel si hēc est bona diuisio: q nō succedit ab intestato: qz succedit p̄ tabulas. S3 p̄. j. e. l. liberis. S3 dic de iure ciuili nō succedit ab intestato: sed iure p̄torio sic. Vel dic h hoc soluz voluit diuidere sine nullo factō testō: 2 sic p̄prie. siue aliquo factō: sed an nubilato p̄ tabu. qd pro eodē est. sed in casu q venit per p̄ tabu. nō p̄fert. vt si commissio ab altero edicto insti...

tutus admittat p̄ tabu. 2 nihil hz plus q̄ iure instōnis haberet. vt. ff. de col. do. si filia fuerit. 2 de p̄ tabu. si filium. 2. 2 hoc consequens. Defectitiā. que de bonis vel rebus patris proficitur. Aduentitiā. hoc qd de aduentitia d̄ corrigif. j. eo. l. si p̄ma aut pars huius. l. corrigif per aut. s. eo. ex testamento.

Dotis quidē petitio p̄seuerante m̄rimonio tibi nō cōpetebat. Quis enim eam itestato patre defuncto fratri conferre debueras. nō tm̄ eo noie aduersus marituz tibi actio potuit esse: cū eo minus in partem tibi delate successio nis patris auferre potueris.

Dec aut. limitat. l. c. dicēte qd filia iputata totā dote in portioē sue hereditatis. 2 qd dos remanet exigenda suo periculo vt habeat locū in duob⁹ casib⁹. Prim⁹ qm̄ maritus est idoneus 2 soluēdo tēpore collationis faciēde. Secundus qm̄ nō erat idone⁹ tm̄ filie poterat iputari culpa q̄re dote nō exegit viro vergēte ad inopiaz si fuit in facultate mulieris exigere dote 2 h vsqz ibi qd ei lz. ibi aut ponit casus in qbus fuit in sua potestate exigere. Prim⁹ est si filia erit sui iuris 2 legitime etatis. si aut erat in potestate patris adhuc in tribus casibus exigere pot. Primus si p̄sensit filie vt exigeret. Secundus qm̄ nō p̄sensit tm̄ dos erat aduenticia puta data a matre nō a patre. Tertius quādo dos erat data a patre 2 erat magna nam filia potest exigere etiam inuito patre 2 hoc sit loco summarū. Alexan.

Autē. de eq̄litate dotis. s. illō quo qz. colla. vij. Constitutio. x. Quod locū habet siue pars viri sit idonea siue mulieri possit imputari q̄re marito ad inopiam vergente ex lege iustinianī etiā constante matrimonio nō exegerit dotem. Qd ei licet 2 cuz sui iuris sit 2 legitime ē etatis: 2 cū mater obtulerit dote: 2 cū pater ei p̄sentit agentis bis cessantibus solā actionē lz inanē p̄ferēs p̄e ex hereditate feret B cuz dos parua sit. S3 dote magnā q̄ p̄ferri speratur inuito p̄e filia exigē p̄t. Hęc obseruant vbi cūqz collatiōis ratio emergit: etiā si auita sit successio. Emancipat⁹ p̄ferre tenet ea tm̄ bona q̄ habuit tēpore mortis illius de cuius hereditate tractatur ere alieno deducto. hoc dicit Alexan. post. bal. 2 Sali.

Idem. a. Claudio. Lex. vij. Ad demū ab emancipat⁹ frīb⁹ hīs q remāserūt i ptate p̄ferri p̄sueuerūt q̄ in bōis eoz fuerūt

de positione vergēte viro ad inopiā: nam nec patris p̄sensus exigif cū non sit p̄fectitia: nec m̄ris cum nec sit in potestate 2 cane qz de matris successione agitur. vt in cor. in prin. 2 in fi. s. 2. j. eo. vt liberis.

Consentit agēti. sed q̄re ipse pater non agit. vt. j. de bo. que lib. l. fi. s. vbi autē. que est contra. Sol. hic corrigif: vel illa non negat filio agenti potestatem lz p̄cedat patri. Vel hic speciale vt possit agere filia fauore dotis. vt argu. ff. soluto matrimonio. l. j.

His cessantib⁹. s. qz nō est soluēdo: nec mulieri pōt culpa ascribi. Cum dos. nunc ponit quartum casum de secundo membro. Magnam. magnam vel parnam intellige fm̄ qualitatem personarū. argu. ff. de iure do. siue generalis.

Ad demum. eorum. s. emancipatorum. Hęc fuerūt. sec⁹ si ante exiuerūt de bonis: vt qz euicta: vt. ff. de euic. l. pater filie. vel qz pater idemqz filius pro filia sua aliqua dederat

Non sunt. vt nepotibus ex filia q nec sui sūt nec emācipati. emācipati aut nō cogent. vt. j. e. si emancipati. j. rñ. fm̄. q̄sdam. 2 sic dicūt hoc a cōpositoribus addituz. Vel dic q lz alio mō cōferātur emācipatis dos tm̄ p̄fert fm̄ p̄. Tu dic fm̄ jo. 2 h3o. hic loqui de emancipatis lz inter se non conferunt. vt. d. l. si emancipati.

Dotis. petitio. p̄ dura. Tibi. filie. Idem. a. subandi bonoum.

Dotueris. sic ergo hęc m̄lier totā dote suo retinebit piculo. qd tm̄ locum hz. s. qm̄ retineat suo periculo 2c. Et nō. q in legato in diē vel cōditionali sec⁹ est: vt. ff. eo. l. j. s. id quoqz.

Quod locū. hęc aut. dicit i q̄ttuor casibus h̄re locū. l. c. Prim⁹ qm̄ marit⁹ est soluēdo. Itē scōs qm̄ maritus nō est soluēdo hz mulieri pōt iputari q̄re sui iuris 2 etatis l̄time. Tertius qm̄ non p̄sentitē p̄e potest agere: vt qz dos a m̄re vel ex̄neo fuit data vt ab auo m̄ro 2 de ei⁹ bōis sine successiōe tractat: sed forte imo h̄eri gif p̄sensus. Quart⁹ cū dos data eēt āpla. Vel dic duo sunt casus. s3 se cūdus diuidit i q̄ttuor.

Idonea. aliter nō. vt. ff. de col. do. l. j. s. cū dos. Vergente. in corpe aut. est male ichoate yti sua substantia. h3o.

Iustinianī. que est s. de iur. do. l. vbi. 2. l. i rebus. Licet. s. exigere dotem. 2 dic cum. i. qm̄. Etatis. xv. anno. rñ. as in iudicio esse nō pōt. vt. s. qui le. p. l. j.

Et cū m̄. retēta ea de positione vergēte viro ad inopiā: nam nec patris p̄sensus exigif cū non sit p̄fectitia: nec m̄ris cum nec sit in potestate 2 cane qz de matris successione agitur. vt in cor. in prin. 2 in fi. s. 2. j. eo. vt liberis.

Dos data p̄feri i q̄ttuor casib⁹ p̄stant m̄rimonio.

in potem. vt. ff. de colla. do. l. j. in fi.

Ampleni. idest decessit.

B Ab ipsis. scilicet emancipatis.

C Alijs. scilicet personis extraneis.

D Debenf. cu oia vniuersa q̄ sita i vita p̄ris p̄ferat. vt bac. l. d. retrabi

es alienū cuz nil videat

b̄re nisi d̄ducto ere alie

no. vt. ff. de v. sig. l. substi

gnatū. §. j. Itē excipe ca

strēse r q̄si castrēse. vt. j.

e. filie. aliō in his q̄ post

mortē p̄ris q̄ sita sunt. vt

j. e. l. nec emancipati. Itē

q̄d dicit d̄benf r q̄ dicit

fuerūt dic re vel spe. vt

ff. e. l. i. §. s. si sub p̄ditio

ne. r. §. id q̄. r. §. illud.

H iā. iuris ē. iu

re isto. vt. §. e. l. i.

j. r. ff. fami. ber. l. p̄po

ni^o philadelphus. r. §.

cōia vtriusq̄ iu. l. illud

circapn. r. ff. de col. do.

l. i. i. p̄n. S. §. ff. e. ti. de

col. do. l. i. adoptionē vbi

etiā iſtituta p̄fert. Solu.

ibi erat i adoptionē va

ta: r sic nō erat in p̄tate

nālis p̄ris a q̄ fuit iſtitu

ta: h̄ erat in ei^o p̄tate. sed

hoc nō v̄z: q̄ nō ē d̄tia

inter suā r emancipatam

quo ad dotis collatiōez.

D ic ergo q̄ ibi filia iſti

tuta expugnauit testm̄ p

̄ tabu. p̄pter fratē p̄te

ritū cōmittentē edictū r

plus h̄z nūc ex eo q̄ ex

inſtōne. vt. ff. eo. ti. l. i.

N el ibi fuit iſtituta a

p̄re sed ab ex̄neo: v̄n be

reditatē r dotē p̄fert. Et

no. q̄ ius huius. l. corri

gitur hodie per auſ. §. e.

l. j. positam.

S i soror. diuifioe.

sine indice facta

vt differat a sequenti in

quo est idem.

R estitui. nā iperi

tia coheredū iurifditio

nis. i. iuris vt fiat collatio sup q̄ iure iudex exerceat iurisdictionem for

mā mutare nō p̄t. vt. ff. fami. ber. si filia. in p̄n. r de pact. l. tres frēs.

Itē ex eo q̄ dicit iubebit: nō. offō iudicis quē cōpelli ad collatiōē di

recte. vt hic. r. ff. de col. do. l. j. in p̄n. fm Azo. **N** el dic fm. h̄. nō esse

necessariū. nā cū denegent actiones hereditarie nō p̄ferēt. vt. j. e. ti. l.

posthumo. in fin. l. large accipe hoc v̄bū iubebit. vt. r. ff. de dolo. r ele

ganter in prin. **A**nde r si non p̄ferat qui debet conferre poterūt v̄di

cari que plus iusto sunt apud eam. sicut si nulla diuifio esset facta.

Arbitrio. q̄ r tūc res nō diuise diuident. sed tñ soluit penā: q̄ p̄

sniam arbitri venit. r sic est idē. sed nō poia idē cuz supiori casu in nul

lā incidit penā. **N** el dic si dolus aduerfarū interfuit nō cōmitti penāz

cū effectu. vt. §. d̄ arbi. l. arbitroz. r. ff. de iudi. si p̄tor. r. §. cōia vtriusq̄

iudi. l. i. **N** otes ēt dicere arbitri. i. delegatū a iudice. nā r tūc res nō

diuise diuident: nō tñ p̄ sniam fiet. vt. ff. fami. ber. cū. l. cum putarem.

E emancipati. cessat. multomagis suis emancipato nō cōfert vt h

in nūit. Sed §. §. e. filie. **D** ic ergo q̄ emancipati inter se p̄ferunt

p̄fectitia tñ. vt. d. l. filie. r. ff. de p̄iungē. cū eman. l. j. §. pe. s̄ aduētitia

nō vt h̄. **N** el q̄d ibi dicit. s. de p̄iungēdis cū emancipato nepoti p̄feren

dū: intelligit q̄ a suo p̄re nō auo fuerat emancipat^o. **N** el dic nepoti emāci

pato p̄ferri ex p̄sona sui p̄ris q̄ in p̄tate auī remāsit: r cui hic fili^o emāci

pat^o tenebat p̄ferre. Itē cessat collatio vbi fili^o cū ex̄neo instituit. vt. §.

cōia vtriusq̄. l. si. **M**ateria istā an fili^o siue sui siue emancipati teneant

p̄ferre. Et an fili^o prior debeat p̄ferre bona sibi pro titulo assignata: r

libros a patre sibi datos vide plene hic in breuiario Joannis sabzi.

S i aut frater. loquitur imperator filio emancipato.

N ec vllū testm̄. q̄ tūc collatio nō fieret. vt. §. e. l. j. Et no. h̄c. l. q̄

nullo testō facto habet locū collatio. nā. ll. veteres. ff. nō loquunt de

collatiōne faciēda nisi quando succedatur per contra tabulas.

Judicū. de ibibēda collatiōne. **N** el dic testm̄ in scriptis iudicū

eo tempore quo pater fati munus impleuit. Exceptis his videlicet q̄ ab ipsis alijs debentur.

In successiōe ex testamēto iure isto cesat collatio: nisi per expressū dixerit. b. d. Sali. vel sic. Filia que succedit ex testamēto votem non confert nisi testator expresserit. b. d. Alex.

Imp. Pbil. Thauriāe. l. vij. **A**liam testō p̄ris institutam heredē fratribus h̄s dez coheredibus dotē conferre oportere non nisi pater hoc ipsuz specialiter delegauerit explorati iuris est.

Si diuifio facta est collatio per errorem vel p̄ deceptionē omiffa debet officio iudicis cōpelli ad cōferendum ille q̄ cōferre tenebat. b. d. Alexan.

Impera. Dio. r ADaxi. aa. r. cc. Gallipo. l. x. vij.

S i soror tua in p̄noz diuifio ne re fefellit: nec dotē quā accepit a p̄vestro intestato diē functo: tulit p̄ses puincie examinatis p̄tū allegatiōib^o cū bonis dotē cōfundi iubebit: r q̄d d̄ducta ratione plus apud eā esse aiaduerterit tibi restitui iubebit. Idem est r si arbitro dato diuifio celebrata est.

Emancipati inuicē nō p̄ferūt s̄ emācipati suis p̄fert si ab intestato succedūt. bal.

Ide. aa. r. cc. Done. l. x. ix.

Emancipati vtriusq̄ fuisis a p̄re collatio cessat. **S** i autē frater tu^o in p̄tate mortē tpe fuerat: nec vllum testm̄ relictū vel nouissimum iudicū cōis patris: teq̄ emancipatū probatū fuerit: ab in

stuncupatium. nō autem simpliciter accipias q̄ quodlibet iudicūz impediat collationem q̄ non codicillus. vt. j. eo. l. filiam.

Suerit. ab alio tuo fratre qui erat in potestate.

Venientē. in casu etiā ab intestato veniēs nō p̄fert. vt. ff. de p̄ta. l. si lū. §. videam^o. r. §. hoc fit. r dixi. §. e. filie. Et no. h̄c. l. qd olim r bo

testato te ad successiōne paternam veniētem ad collatiōne forma edicti perpetui certo iure p̄uocac^o.

Relictuz in codicillis filia capit l̄z do tē nō p̄ferat. b. d. bal. vel sic. Veniens titulo singulari nō p̄fert. b. d. v̄l sic. Filia q̄ vniuersali titulo r directo nō succedit nō tene tur p̄ferre. b. d. Saly. vel sic. Filia recipiens legata siue in codicillis si nullā p̄te hereditatis petat dotē nō cōferre tenet. b. d. fm vnū seuz littere l̄z alit summet p̄ bar. r minus recte d̄z dicit. Ea q̄ vltima voluntate relinquunt i collatiōne nō ventūt nā istō nō d̄ h̄. §. i. l. filie. r i. l. filia. j. e. alex.

Ide. aa. r. cc. Perine. l. x. x.

Patre verbis precarijs in codicillis relictū extero^o iure cāpiens filia: ad collationem dotis v̄geri nō p̄t.

Emancipatus cōfert nō soluz iā nato sed etiam posthumo postq̄ natus fuerit: r non conferenti denegatur actiones. b. d. Alexan. post Bal. r Saly.

Ide. aa. r. cc. Arthu. l. x. xi.

Posthumo preterito p̄ris testamētū rūpenti atq̄ itesta to succedēti: emācipatū petita bonoz possessione p̄ferre debere bona sua p̄petuo edito cauet: cuz bis etiā q̄ sui futuri^o eēt si viuo p̄re nati fuissent cōferri debere manifeste significat. r emācipatis si legi date collationis nō pareat: denegādas actiones non est ambigui iuris.

Qui tenet p̄ferre si partē hereditatis petat collatiōne offerre debet. als a petitiōe remouet r peculiaz p̄fectitiuz filio p̄cessū nō p̄fert sed tanq̄ res cōis seu hereditaria diuidit. castrētia vero r legata nō cōferuntur nec diuidunt: s̄ p̄cipua sūt. b. d. Alex.

Pate. alū vt. h̄. etiam quo ad collatiōne. r dicunt nō esse differentiaz inter emācipatos r suos. per. d. auſ. in suis v̄o r ceteris. i. in nepotib^o r filia r ceteris qui p̄ferre tenent. vt in auſ. qd locū. r. j. eo. vt liberis. verū est q̄ aduētitia nō p̄ferunt eis. vt. j. eo. l. si. Itē hodie ex testamento r ab intestato conferunt. vt. §. eo. ti. auſ. ex testamento.

Iure. i. certo modo vt conferas.

Prouocat. l. frater tuus.

Patre. extero. i. iure cuiusdam extranei: nō vt heres vel bono ius succedat. vt. j. e. l. filiam. in casu tamē l̄z vt filia capiat. nō tamē confert dotē. vtputa testator vnū filium preterit: alium filium instituit. filie legatū dedit. nūc expugnato testamēto per cōtra tabulas habet filia legatuz: r vt filia vt. ff. de col. do. l. si pater pro filia. sed si filia fuerit ex minima parte instituta r illa contenta maluit petere contra tabulas non oneratur collatione. vt. ff. de col. do. si fuerit. r est ratio: q̄ ex iudicio patris habet illā minimā partē. h̄z enim eā ex institutione q̄ si veniret per contra tabulas aucta portione sua conferre tenetur. vt ibi.

Posthumo. bonoz possessione. s. vnde liberi. Itē construe h̄c litteram. Itē nota q̄ non potest hūc posthumo obijci q̄ nō erat in rebus humanis tempore mortis patris: cum pro nato habeatur. vt. ff. de statu homi. l. qui in vtero. sed si mortuus nascitur nocet. vt. ff. de verbo. signi. l. qui mortui. **D**orro anteq̄ nascatur ei non confertur l̄z mater in possessionem causa ventris mutatur. vt. ff. de colla. bo. l. vlti. r. ff. eo. l. j.

Futuri. s. in potestate. vt in sti. de tute. §. penulti.

Actiones. Amplius r iudicis officio cogi p̄t. vt. §. eo. si soror. fm Jo. nam parum nocet denegari actiones cum iam habeant partē suam. Itē nota denegari actionē non conferenti. vt. ff. de colla. bo. l. j. §. si cum duobus. r. j. l. proxi. in prin. r. l. filiam.

Filia sua r emancipata p̄ferre debet votem.

Offm̄ iudicis cōpellit quē p̄ferre.

Emancipati conferunt p̄fectitia.

Additio

Collatio locū non h̄t testō facto.

Emancipati an cōferat suis r ecōtra.

Emancipatiōnis ius sublatum est.

Emancipati r sui differunt hodie in multis.

Filie.